آذرکارشناس

فصلنامه داخلی کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی

سال چهارم- شماره ششم- شهریور ۱۴۰۰

رئیس قوه قضائیه:

کارشناسان در تبعات نظرشان سهیم هستند

جایگاه رفیع کارشناسان رسمی دادگستری در کلام نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز

رئیس شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری مطرح کرد:

کارشناسان در صورت شفاف نبودن موارد ارجاعی حتماً موضوع را به اطلاع قاضی برسانند تا مسئله دقیق تبیین شود

رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی:

روزانه ۳۰ هزار نفر به دادگستری‌های آذربایجان شرقی مراجعه می‌کنند

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی:

توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از موازی کاری در حوزه کارشناسی جلوگیری می کند

توصیه های مقام معظم رهبری در مورد سند تحول قضایی

نخست آنکه برای همه فصول این سند و بندهای ذیل آنها، زمان تعیین کنید و خود و همکارانتان را بر پایبندی به سرآمد برنامه الزام نمائید. در زمان‌بندی‌ها نه عجله و نه مماطله نباید راه داده شود.

دوم آنکه در همه فصول تحول، مردمی بودن و انقلابی بودن و ضدفساد بودن را رعایت کنید.

سوم آنکه عنصر نیروی انسانی صالح را در راس عوامل تحول و پیشرفت قوه بدانید. سلامت قضات و پاکی دامن آنان از هرگونه فساد، شرط لازم و اول برای همه توفیقات شما است. در ریشه‌کنی فساد از درون قوه که مایه مباهات شما و سرافرازی اکثریت قضات دادگاه‌ها و دادسراها است، هیچ تردید و درنگ نکنید.

چهارم آنکه گسترش عدل و احیای حقوق عامه و آزادی‌های مشروع و نظارت بر اعمال قانون را که در شمار هدف‌های قوه قضائیه در قانون‌اساسی است در راس برنامه‌ها قرار دهید. این موجب اعتماد مردم و دلگرمی آنان به قوه‌قضائیه در حوادث و منازعات خواهد شد.

پنجم آنکه در برخورد قضایی ملاحظه این و آن را نکنید.

ششم آنکه از جوانان صالح و انقلابی و فاضل در مسئولیت‌های قوه استفاده کنید.

هفتم آنکه قاضی و دادگاه را عزیز بدارید. احساس عزت و شرافت در قاضی، سد محکمی در برابر انگیزه‌ها و عوامل نفوذ و انحراف است.

هشتم آنکه همکاری با قوای مجریه و مقننه و هم‌افزایی با آنان را که سفارش همیشگی اینجانب است در نظر داشته باشید. آنان نیز موظف به همراهی و همکاری با شمایند.

آذرکارشناس

فصلنامه داخلی کانون کارشناسان رسمی
دادگستری آذربایجان شرقی

سال چهارم / شماره ششم / شهریور ۱۴۰۰

صاحب امتیاز:
کانون کارشناسان رسمی دادگستری
استان آذربایجان شرقی

مدیر مسئول:
دکتر علی اکبر بالاگر

سردبیر:
دکتر صمد دربندی

مدیر اجرایی:
بهروز ساربان تاج احمدی

هیئت تحریریه:
علی اکبر بالاگر، صمد دربندی، فرزام مومنی، غلامرضا سید حسنی، منوچهر شجاعی، داود سلطانی، سیامک زادکریم، محمد نوبری نیا و بهروز ساربان تاج احمدی

طراحی و گرافیک:
موسسه پژواک کتاب آذربایجان
۰۴۱ - ۳۶۵۵۹۹۴۳

نشانی:
انتهای خیابان نظامی، میدان کارشناس، پلاک ۴۶
تلفن:
۰۴۱ - ۳۳۲۰۲۰۶۲
سایت: www.kkdtbz.com
پست الکترونیکی: kkdtbz@yahoo.com

دیدگاه صاحبان مقالات لزوماً مبین نظریه مجله آذرکارشناس نبوده و هیئت تحریریه در انتخاب و ویرایش و حک و اصلاح مقالات آزاد است

آنچه در این شماره می‌خوانید:

سرمقاله ۲
کارشناسان در تبعات نظرشان سهیم هستند ۳
جایگاه رفیع کارشناسان رسمی دادگستری در کلام نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز ۵
توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از موازی کاری در حوزه کارشناسی جلوگیری می کند ۶
روزانه ۳۰ هزار نفر به دادگستری‌های آذربایجان شرقی مراجعه می‌کنند ۸
مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برگزار شد ۹
فعالیت های کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی دارای شفافیت بوده و کارشناس عضو آن در حکم بازرس است ۱۰
ایجاد موسسه داوری زمینه را برای افزایش سطح خدمات کارشناسان رسمی در استان آذربایجان شرقی فراهم می کند ۱۱
کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی در سال گذشته بیش از ۳۳ میلیارد تومان حق الزحمه پرداخت کرده است ۱۲
الگوی همکاری کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی و بانک ملی می تواند به عنوان پایلوت مورد بهره برداری قرار بگیرد ۱۳
به دنبال انعقاد تفاهم نامه با شهرداری کلانشهر تبریز، میزان ارجاع کار به کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی افزایش پیدا می‌کند ۱۴
شرایط مناسب را برای برگزاری انتخابات ارکان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی فراهم می کنیم ۱۵
استراتژی و برنامه برای مقابله با نهاد های موازی نو ظهور ۱۶
لازمه بازسازگاری اجتماعی زندانیان اجرای برنامه های فرهنگی و تربیتی و اصلاحی است ۱۸
کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی قطب بزرگ کارشناسی در سطح کشور است ۱۹
کارشناسان رسمی دادگستری یار و یاور دستگاه قضایی در کسب حقیقت هستند ۲۰
قولنامه ها باید در سامانه جامع ثبت معاملات املاک ثبت شود ۲۱
با انجام قیمت گذاری کارشناسی، زمینه بهبود امور معادن در استان آذربایجان شرقی فراهم می شود ۲۲
تعداد پرونده های وارده به محاکم قضایی آذربایجان شرقی ۲۸ درصد افزایش یافت ۲۳
برای رفع مشکلات حقوقی مردم به خدمات کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیازمندیم ۲۶
مطابق بخشنامه ابلاغی کلیه قرارهای کارشناسی به صورت سیستمی صادر می شود ۲۸
اهمیت مقابله با موازی کاری در حوزه کارشناسی و ضرورت ایجاد رشته کارشناسی رسمی در سطح دانشگاه های کشور ۳۰
با استفاده از علم کارشناسان پیشکسوت و اساتید و یافته های جدید اختلاف نظر ها کاهش خواهد یافت ۳۶
رسالت دادسرا و دادگاه انتظامی، آگاه سازی کارشناسان، رشد و ارتقاء جامعه کارشناسی و کاهش تخلفات انتظامی است ۴۰
حاشیه نشینی و رابطه آن با عکس العمل های منفی اجتماعی ۴۲
نحوه محاسبه سهم پارکینگ در قیمت مسکن ۴۶
چالش های پرداخت دیه در تصادفات از سوی شرکت های بیمه و تاثیر آن در افزایش جمعیت کیفری زندان ۴۸
نحوه تعیین و تفکیک ارزش موقوفه املاک ۵۲
تشخیص اراضی دایر، بایر، موات، ملی و احیا شده از نظر کشاورزی ۵۵
بررسی معافیت از پرداخت هزینه دادرسی و مصادیق آن ۵۸
قاچاق کالا و وجه تمایز آن با تخلفات گمرکی ۶۰
قرآن و جرم انگاری حداقلی ۶۴
فرهنگ برنامه ریزی توسعه ۶۸
مقدمه ای در مورد کمیسیون های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ۷۰
ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارش مالی با تاکید بر نقش کشف تقلب ۷۴
کاداستر و تاثیر آن بر قضازدایی ۷۸
تحلیل انواع خرابی های روسازی آسفالت و نگه داری آن ها ۸۱
ویژگی هایی که کارشناسان در بررسی چراغ های هشدار باید در نظر بگیرند ۸۴
راهکارهای کاهش پرونده های ساختمانی در محاکم قضایی ۸۸
برنامه ریزی کارشناسان رسمی در کار کارشناسی ۸۹
و...

سرمقاله

پنجمین دوره شورای عالی و چالش های پیش روی آن

نقش شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری بر اساس قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۱۷ و به استناد بند الف ماده ۷ اصلاحیه سال ۱۳۸۱ مجلس شورای اسلامی در نظارت و سازماندهی امور کارشناسان به ویژه در دو دوره گذشته انصافاً سازنده و موثر بوده است.

اما باید اذعان کنیم که شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری در دوره پنجم به جهات مختلف با چالش های اساسی روبروست و ضرورت دارد افراد توانمند و دارای کارنامه درخشان جهت ارائه راهکارهای راهبردی و حل و فصل مشکلات موجود در این عرصه حضور پیدا کنند.

یکی از معضلات بزرگ جامعه کارشناسی کشور، رشد قارچ گونه تشکل های موازی است که به علت تاثیرش در افت کیفیت نظریه های کارشناسی، صاحب نظران موافق آن نیستند و در شرایط موجود، بر روی یک دست شدن مدیریت دو حوزه کارشناسی کانون کارشناسان رسمی دادگستری و ماده ۱۸۷ قوه قضائیه تاکید می‌نمایند.

از طرفی، ضرورت اصلاح بعضی از قوانین در سطح کلان کاملاً مشهود و محسوس بوده و وضعیت موجود در روند بهبود خدمات کارشناسی در سطح کشور ایجاد مشکل می کند که برای مثال در این رابطه می‌توان به موضوع نیاز سنجی در آزمون ها و شیوه اجرایی آنها و اولویت جذب نخبگان اشاره کرد.

مسئله مهم دیگر، اصلاح ساختار، اصلاح قوانین، ایجاد هماهنگی و افزایش سطح تعاملات سازنده و ارتباطات ثمر بخش با قوه قضائیه است. قدر مسلم؛ رئیس محترم جدید قوه قضائیه برای انجام ماموریت های اساسی خود، با دغدغه های فراوانی مواجه است که اعضای دوره پنجم شورای عالی باید آنها را در نظر داشته باشند.

سیاست گذاری های اصولی شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری در تعمیم نهاد آموزش و استفاده از امکانات سخت افزاری و نرم افزاری موجود و نیز بهره گیری از دانش و تجربه اساتید و کارشناسان پیشکسوت، نقش محوری و تعیین کننده در بهینه سازی خدمات کارشناسی در سراسر کشور خواهد داشت.

هجده کارشناس آگاه، با تجربه و صاحب صلاحیت در یک دوره چهار ساله در سطح کلان باید انرژی خود را به دور از محافظه کاری و با آسیب شناسی مشکلات و موانع کارشناسی، مصروف بهبود خدمات کارشناسان رسمی دادگستری و جلب رضایت آنان سازند. بدیهی است که رضایت کارشناسان، زمینه ساز رضایت همه جانبه متقاضیان امور کارشناسی نیز خواهد شد.

همچنین معتقدیم که اصل شفافیت و نیز نظارت و بازرسی مستمر به عنوان دو رکن اساسی در سراسر کشور باید بیشتر مورد امعان نظر قرار بگیرد، چرا که از این طریق بهتر می‌توان به اهداف مورد نظر در تشکیل کانون های کارشناسان رسمی دادگستری، بروزرسانی و ارتقاء جایگاه کارشناسی و همچنین تامین عدالت قضایی دست یافت.

با احترام
علی اکبر بالاگر

رئیس قوه قضائیه:

کارشناسان در تبعات نظرشان سهیم هستند

بخش قابل‌توجه مشکلات پرونده‌های بانکی ناشی از نظر کارشناسان دادگستری است

رئیس قوه قضائیه گفت: منشأ بخش قابل‌توجهی از مشکلات در پرونده‌های بانکی کارشناسی‌های نادرست و غیراصولی است.
به گزارش تسنیم به نقل از مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای در ادامه نشست‌های نخبگانی و تخصصی برای پیگیری برنامه‌های تحولی دستگاه قضا و در راستای کاهش اطاله دادرسی و هزینه‌های آن برای مردم و دستگاه قضائی، میزبان اعضای شورای‌عالی کارشناسان رسمی دادگستری بود تا راهکارهای اصلاح روند کارشناسی‌ها که بعضاً مورد انتقاد مردم و مراجعان به دستگاه قضائی نیز قرار دارد، مورد بررسی قرار گیرد.
رئیس قوه قضائیه در این دیدار گفت: نقش کارشناسی در تحقق عدالت بسیار مهم است و اگر بخواهیم عدالت را گسترش دهیم باید نقش اساسی و تعیین‌کننده کارشناسان مورد توجه قرار گیرد.
حجت الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای امر قضا را کاری بسیار خطیر دانست و افزود: بسیاری از آراء قضایی مبتنی بر کارشناسی‌ها است و کارشناسی نیز به‌اندازه قضاوت و داوری خطیر است، چرا که کارشناس نقش تصمیم‌ساز برای قاضی را ایفا می‌کند.
وی ادامه داد: کارشناس باید مسئولیت کارش را به‌عهده بگیرد و به‌هراندازه که نظرات کارشناسی از استحکام و مبانی صحیح و دقیق برخوردار باشد اثر مثبت دارد و اگر بی‌دقتی شود و نظری ناحق ارائه شود، هر حکم باطلی بر اساس این نظریه صادر شود، مسئولیت آن به‌عهده کارشناس است.
رئیس قوه قضائیه با طرح برخی پرسش‌ها از اعضای شورای‌عالی و کانون کارشناسان دادگستری و پس از شنیدن پاسخ‌های آنها به آسیب‌ها و مشکلات مربوط به کارشناسی‌ها از جمله دلایل اطاله دادرسی اشاره کرد و به بیان توصیه‌هایی برای حل این مسائل پرداخت.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای با بیان اینکه کارشناسی‌های نادرست علاوه بر عقوبت اخروی و مجازات‌های قانونی برای مردم و دستگاه‌های اجرایی و قضایی نیز مشکل‌ساز است، گفت: منشأ بخش قابل‌توجهی از مشکلات در پرونده‌های بانکی کارشناسی‌های نادرست و غیراصولی است که باعث تشکیل پرونده قضایی و بازداشت افراد و گرفتاری خانواده‌ها و ایجاد ذهنیت نادرست در جامعه می‌شود.
وی تصریح کرد: در این پرونده‌ها کارشناسی‌های غیرمتعارف صورت می‌گیرد و گاهی یک ملک تا ده برابر قیمت واقعی و یا بالعکس کمتر از قیمت ارزش‌گذاری می‌شود که باعث عدم‌اخذ تضمین لازم برای ارائه تسهیلات می‌گردد.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای ادامه داد: گاهی شنیده می‌شود که دستگاهی فردی بی‌تجربه یا آلوده به فساد را به‌عنوان کارشناس استخدام می‌کند و آن فرد با ارائه نظر نادرست، هم باعث تضییع حقوق بیت‌المال و بدنامی جامعه شریف و تلاش‌گر کارشناسان می‌شود و هم برای مردم دردسر ایجاد می‌کند.
رئیس دستگاه قضا در ادامه به نمونه دیگری از مشکلات ناشی از کارشناسی‌های نادرست اشاره کرد و گفت: در پرونده‌های خصوصی‌سازی نیز شاهد کارشناسی‌های غیراصولی و مسئله‌دار هستیم که باعث تشکیل پرونده‌های قضائی زیادی در این زمینه شده است.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای اضافه کرد: خصوصی سازی از اصول قانون اساسی و مورد تأکید مقام معظم رهبری و از ضرورت‌های امروز ماست اما کارشناسی‌های غلط و مسئله‌دار موجب بسیاری از مشکلات شده است که اگر این کارشناسی‌ها دقیق و متقن بود شاهد چنین مشکلاتی نبودیم.
رئیس قوه قضائیه با بیان اینکه دستگاه قضا در اصلاح روند کارشناسی‌ها به‌دنبال مچ‌گیری نیست، بلکه به‌دنبال آسیب‌شناسی برای اصلاح روندهای نادرست است، یکی از اشکالات موجود در روند کارشناسی‌ها را ارجاع غیرضروری و نادرست پرونده‌ها به کارشناسان عنوان کرد.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای افزود: این‌که ۱۰ درصد کارشناسی‌ها فقط از طریق قانون رسمی کارشناسان ارجاع می‌شود یک آسیب است که باید برای اصلاح این نحوه ارجاع راهکار درست طراحی شود.
رئیس قوه قضائیه گفت: نحوه ارجاع کارشناسی‌ها از سوی قضات نیز نیازمند شفافیت و تعیین زمان و پیگیری و نظارت است که البته به‌زودی دستورالعملی در این خصوص ابلاغ خواهد شد.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای ادامه داد: زمان انجام کارشناسی باید منطقی و معقول باشد و نه آن‌قدر محدود باشد که کارشناس نتواند مسئله را به‌درستی بررسی و اظهار نظر نماید و نه آن‌قدر نامحدود باشد که کارشناس به حال خود رها شود و احساس مسئولیت نکند و حتماً در مواردی که کار با تأخیر انجام می‌شود باید کارشناس پرونده مورد سؤال قرار گیرد.
وی با تأیید نظر کارشناسان دادگستری مبنی بر ضرورت تکمیل پرونده برای ارجاع به کارشناسان به قضات دستور داد وقتی کسی ادعایی دارد باید مدارک خود را به‌طور کامل ارائه دهد تا قاضی پرونده را بدون نقص به کارشناس ارجاع دهد و قاضی در این زمینه باید زمان تعیین کند و اگر در موعد مقرر طرفین

دعوا مستندات را ارائه ندادند قاضی به آنها اعلام کند که بر اساس ادله موجود حکم می‌دهد تا کار بر زمین نماند.
رئیس قوه قضائیه با تأکید بر لزوم حساب‌کشی دقیق از کارشناسان برای حسن انجام وظیفه در موعد مقرر به کارشناسان نیز تأکید کرد در صورت ارجاع کارشناسی‌های متعدد به آنها در یک مقطع زمانی مشخص از پذیرش آنها بدون در نظر گرفتن توان انجام کار پرهیز کنند.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای با ابراز خرسندی از تدوین ضوابط تهیه گزارش‌های کارشناسی برای کاهش اختلاف نظرات کارشناسان در عین حال تأکید کرد که نباید در روند کاهش اختلافات به این ضوابط بسنده شود، بلکه درصورت مشاهده اختلافات فاحش و تکرار آن از سوی کارشناسان باید توضیح خواسته شود و در صورت لزوم حتی با مسئله برخورد شود تا از تکرار اختلافات جلوگیری به‌عمل آید.
رئیس دستگاه قضا با اشاره به واگذاری پرونده‌های بزرگ به کارشناسان خاطرنشان کرد که این نوع پرونده‌ها حتماً باید به کسانی سپرده شود که توان انجام کار را دارند و بر عملکرد آنها نیز نظارت دقیقی شود تا از بروز گرفتاری و شکل‌گیری پرونده‌های قضایی پیشگیری شود.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای برای نمونه به تفویض پرونده‌های بانک‌های ادغام‌شده در یکی از بانک‌ها اشاره کرد و گفت: بررسی تعهدات و قراردادهای بزرگ چند بانک، کار یک هیئت ۵نفره نیست و باید یک مجموعه دقیقی در این زمینه فعال شود تا چند سال دیگر شاهد بروز پرونده‌های کلان بانکی نباشیم.
رئیس قوه قضائیه با اشاره موضوع آموزش همگانی تأکید کرد: بسیاری از مردم به‌خاطر نداشتن اطلاعات حقوقی گرفتار می‌شوند که خیلی از آنها توان پرداخت هزینه‌های کارشناسی را هم ندارند.
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای افزود: گاهی اوقات دیده می‌شود فردی به‌خاطر نداشتن هزینه کارشناسی مسئله را پیگیری نمی‌کند و قاضی هم با اکتفا به ادله و مستندات موجود علیه آن فرد حکم می‌کند و برخی اوقات هم افراد توان مالی برای اعتراض به کارشناسی‌ها ندارند که موجب تضییع حقوق آنها می‌شود در این زمینه باید راهکار درست تعیین شود.
وی با تأکید بر لزوم اطلاع‌رسانی مناسب و تبیین قوانین و ضوابط و دستورالعمل‌ها برای مردم برای کاهش تخلفات، خاطرنشان کرد: وقتی مردم با حقوق خود آشنا شوند و بتوانند حقوقشان را از کارشناسان مطالبه کنند، نه شاهد ارجاعات نادرست خواهیم بود و نه کسی می‌تواند شیطنتی انجام دهد و نه فرآیند کارشناسی‌ها طولانی می‌شود.
رئیس قوه قضائیه در پایان از لزوم هماهنگی بیشتر کارگروه مشترک قوه قضائیه و کانون کارشناسان برای احصاء مشکلات مردم و دستگاه‌های حقوقی و قوانین و مقررات و ارائه راه‌حل‌های کوتاه‌مدت برای حل آسیب‌های موجود تأکید کرد.

رئیس شورای عالی کارشناسی رسمی دادگستری:

کارشناسان در صورت شفاف نبودن موارد ارجاعی حتماً موضوع را به اطلاع قاضی برسانند تا مسئله دقیق تبیین شود

پیش از سخنان رئیس دستگاه قضا، دکتر طهماسب مظاهری رئیس شورای‌عالی کارشناسان رسمی دادگستری با اشاره به

تذکرات مکرر حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محسنی اژه‌ای برای کاهش اختلافات فاحش کارشناسی‌ها از ابلاغ ضوابط تدوین گزارش‌های کارشناسی به کارشناسان عضو کانون کارشناسان رسمی دادگستری به دنبال این دستور خبر داد و اجرای آن را در کاهش اختلاف نظرات کارشناسی مؤثر دانست.
مظاهری با تأکید بر لزوم اصلاح قانون برای ساماندهی ارجاع کارشناسی‌ها و انحصار آن در کانون کارشناسان به‌منظور رفع اختلافات و کاهش هرچه بیشتر اطاله دادرسی‌ها تأکید کرد: به کارشناسان گفته‌ایم که در صورت شفاف نبودن موارد ارجاعی حتماً موضوع را به اطلاع قاضی برسانند تا مسئله دقیق تبیین شود.
وی اضافه کرد: در بسیاری موارد پرونده‌های ارجاعی مربوط به شکایات دستگاه‌های اجرایی فاقد مدارک و مستندات کافی است که فرآیند جمع‌آوری مدارک و تکمیل پرونده روندی طولانی می‌باشد، در این موارد تأکید شد حتماً موضوع به اطلاع قاضی برسد تا زمان لازم برای جمع‌آوری مستندات و رفع نواقص پرونده لحاظ شود.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان تهران:

آسیب شناسی لازم در خصوص کارشناسی ها انجام شده است و ان‌شاءالله نتیجه آن در دوران ریاست جدید قوه دیده خواهد شد

دکتر رضا علی‌پور رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان تهران نیز با اشاره به اقدامات این کانون و آسیب شناسی در خصوص کارشناسی‌ها که حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محسنی اژه‌ای در دیدار سال ۹۸ خود با اعضای کانون مورد تأکید قرار داده بود گفت: بعد از آن دستور آسیب‌شناسی لازم انجام شده است و نتیجه آن در دوران ریاست جدید قوه دیده خواهد شد ان‌شاءالله.
وی یکی از این معضلات را ارجاع ۱۰ درصد کارشناسی‌ها از طریق کانون با وجود ارجاع ۸۰ درصد کارشناسی‌ها از طریق مراجع قضایی و ۱۰ درصد آنها از طریق دستگاه‌های اجرایی عنوان کرد و خواستار اصلاح این رویه گردید.
در این جلسه همچنین برخی اعضای هیئت مدیره کانون کارشناسان به بیان دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خود برای بهبود عملکرد کارشناسان پرداختند.

جایگاه رفیع کارشناسان رسمی دادگستری

در کلام نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز

- حمایت تشکیلات قضایی استان از کانون کارشناسان رسمی آذربایجان شرقی جهت ایجاد عدالت در جامعه و تامین رضایت مردم از هر لحاظ مورد انتظار است

- فعالیت کارشناسی نوعی قضاوت است و برخورداری کارشناسان از ویژگی های قاضی ضروری است

- کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی عموماً افراد پاکدست، امانتدار و صالح هستند و می‌توانند مشاور قاضی در امر تصمیم گیری باشند

- در موضوع ارجاع پرونده به کارشناس و رسیدگی، عنصر تشخیص بسیار مهم است و مسایل حاشیه ای به هیچ وجه نباید در نظرات کارشناسان رسمی استان آذربایجان شرقی دخالت نمایند

- باید در افراد عادل و خوشنام، جهت بودن و حضور در کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی، الزام ایجاد کنیم، ولو اینکه در آنان برای این کار تمایلی نباشد

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از موازی کاری در حوزه کارشناسی جلوگیری می‌کند

ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به سازمان های مختلف اجازه می‌دهد در ارجاع امور کارشناسی بجای کارشناسان رسمی دادگستری از مهندسان دارای پروانه اشتغال استفاده نمایند

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی گفت: پیگیری های دکتر طهماسب مظاهری رئیس شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری و همکاران ایشان به ویژه دکتر غلامرضا هوایی و توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، قابل تقدیر است.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر اعلام کرد: توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان از موازی کاری در حوزه کارشناسی جلوگیری خواهد کرد.

وی افزود: تداخل در امور و موازی کاری یکی از مشکلات مطرح در ساختار اداری کشور است که متاسفانه در حوزه کارشناسی نیز قابل مشاهده بوده و در روند حل و فصل اصولی و نظام مند مشکلات حقوقی مردم و سازمان های مختلف ایجاد مشکل می‌کند.

مقام ارشد کارشناسی استان آذربایجان شرقی اظهار داشت: همکاری های تنگاتنگ و هدفمند کارشناسی و مهندسی در حوزه های مستقل تشکیلاتی و فقدان تداخل به ایجاد هم افزایی و بهبود امور منجر خواهد شد.

وی به ارتباط معنی دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری و سازمان نظام مهندسی اشاره کرد و افزود: بسیاری از اعضای سازمان نظام مهندسی به عنوان کارشناس رسمی عضو کانون های کارشناسان رسمی دادگستری بوده و به ارائه خدمات مشغول هستند.

دکتر بالاگر تشریح کرد: موازی کاری در حوزه کارشناسی چیزی نیست که مطلوب باشد و در استان ما نیز موضوعیت ندارد و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با ۱۵۰۰ کارشناس در ۶۷ رشته مختلف قادر است به نیاز های کارشناسی منطقه پاسخ دهد.

وی افزود: دیوان عدالت اداری بر اساس شکایت شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری و بر اساس قرار شماره ۱۴۰۰۳۱۹۲۰۰۰۰۳۹۴۷۳۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۳۱ دستور توقف اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ را صادر کرده است.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: پیگیری های متعهدانه و دلسوزانه شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری در تامین منافع و مصالح کارشناسان رسمی دادگستری از هر لحاظ شایسته تمجید و تکریم است.

دکتر طهماسب مظاهری رئیس شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری با ارسال نامه های متعدد و پیگیری های لازم همواره بر لزوم اجرای کامل قانون کارشناسان رسمی دادگستری و نیز مقابله با هر گونه موازی کاری در حوزه کارشناسی تاکید داشت.

نظر به اهمیت موضوع، شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری با طرح شکایت توقف اجرای ماده ۲۹ قانون نظام

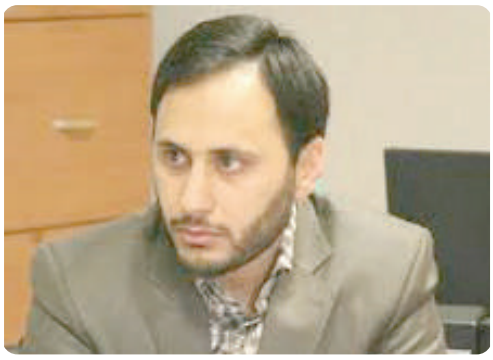

دکتر علی بهادری جهرمی رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری و مشاور خانواده قوه قضائیه نیز در نامه ای که به رئیس دیوان عدالت اداری نوشته، با تحلیلی منصفانه و منطقی، ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را مورد نقد و بررسی قرار داده است

دکتر طهماسب مظاهری رئیس شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری با ارسال نامه های متعدد و پیگیری های لازم همواره بر لزوم اجرای کامل قانون کارشناسان رسمی دادگستری و نیز مقابله با هر گونه موازی کاری در حوزه کارشناسی تاکید داشت

دکتر غلامرضا هوایی در پیگیری موضوع نوید داده است که مرحله تکمیلی مطالبه شورای عالی در دیوان عدالت اداری با پیگیری لازم به نتیجه خواهد رسید

مهندسی و کنترل ساختمان را خواستار شد که دیوان عدالت اداری در خصوص آن به نفع شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری قرار صادر کرد.

رئیس شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری ضمن قدردانی از زحمات ارزشمند دکتر غلامرضا هوایی در پیگیری موضوع نوید داده است که مرحله تکمیلی مطالبه شورای عالی در دیوان عدالت اداری با پیگیری لازم به نتیجه خواهد رسید.

دکتر علی بهادری جهرمی رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری و مشاور خانواده قوه قضائیه نیز در نامه ای که به رئیس دیوان عدالت اداری نوشته، با تحلیلی منصفانه و منطقی، ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را مورد نقد و بررسی قرار داده است.

بر اساس استدلال دکتر جهرمی در ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان استفاده از خدمات مهندسی کارشناسی به جای کارشناسان رسمی دادگستری با واژه «می توانند» بیان گردیده و استفاده از آن موقعی است که کارشناس رسمی دادگستری در دسترس نباشد.

به باور رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری و مشاور خانواده قوه قضائیه، پروانه اعطایی سازمان نظام مهندسی به موجب نص صریح ماده ۱، «عنوان کارشناس» رسمی نداشت و تحت عنوان «پروانه کارشناسی سازمان نظام مهندسی ساختمان» یاد شده بود.

همچنین سید علیرضا آوایی وزیر دادگستری نیز در نامه خود به دکتر جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری اجرای ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را با قانون کارشناسان رسمی دادگستری تداخل دانسته و حذف و اصلاح ماده مورد اشاره را خواستار شده بود.

شایان ذکر است که ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به سازمان های مختلف اجازه می‌دهد در ارجاع امور کارشناسی بجای کارشناسان رسمی دادگستری از مهندسان دارای پروانه اشتغال استفاده نمایند.

استان آذربایجان شرقی از لحاظ توفیق در تحقق برنامه ها در زمینه پیشگیری از وقوع جرم بر اساس آخرین آمار جزو پنج استان برتر در سطح کشور است

رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی:

روزانه ۳۰ هزار نفر به دادگستری‌های آذربایجان شرقی مراجعه می‌کنند

رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی با اشاره به موضوع تکریم ارباب رجوع، گفت: به طور کلی روزانه ۳۰ هزار نفر به دادگستری‌های استان مراجعه می‌کنند که از این تعداد تنها ۲۰ هزار نفر به مجتمع‌های قضایی تبریز مراجعه کرده و ۱۰ هزار نفر نیز به مجتمع‌های قضایی سایر شهرستان‌ها مراجعه می‌کنند.

به گزارش ایسنا، دکتر موسی خلیل الهی در نشست مشترک با اعضای مجمع نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: دوره جدید از سوی رئیس محترم قوه قضائیه حجت الاسلام و المسلمین اژه ای به عنوان دوره تحول قضایی و تعالی نامگذاری شده و بر ادامه برنامه تحول قضایی و تکریم ارباب رجوع تاکید شده است.

وی بر لزوم اقدامات موثر در جهت تکریم ارباب رجوع و رفع مشکلات قضایی مردم تاکید کرد و افزود: به منظور تکریم ارباب رجوع ضمن بازدیدهای سرزده از مجتمع های قضایی در استان برنامه ملاقات های عمومی مستمر مسئولان قضایی به صورت چهره به چهره با مردم برای بررسی مشکلات قضایی برگزار می‌شود.

مقام ارشد قضایی استان آذربایجان شرقی تسریع رسیدگی به مشکلات قضایی را در تامین رضایت مردم موثر دانست و بیان کرد: به منظور تکریم ارباب رجوع و همکاران اداری و قضایی و رسیدگی سریع تر به مشکلات قضایی مردم در نقاط مختلف، مجتمع های قضایی در نقاط مختلف استان آذربایجان شرقی احداث شده است.

وی بر لزوم تداوم اجرای برنامه های مربوط به پیشگیری از جرایم تاکید کرد و افزود: پیشگیری از جرایم از اهمیت زیادی برخوردار است و استان آذربایجان شرقی از لحاظ توفیق در تحقق برنامه ها در زمینه پیشگیری از وقوع جرم بر اساس آخرین آمار جزو پنج استان برتر در سطح کشور است.

وی به رتبه دادگستری استان آذربایجان شرقی در سطح کشور از لحاظ ایجاد صلح و سازش اشاره کرد و افزود: دادگستری استان آذربایجان شرقی از حیث صلح و سازش با برنامه ریزی های انجام شده در سه ماهه اول سال جاری با ۴۴ درصد افزایش در صلح و سازش، دادگستری استان رتبه پنجم کشوری را به دست آورده است.

دکتر خلیل اللهی با بیان اینکه میزان پرونده های ورودی به دستگاه قضایی استان در سال ۹۸ به میزان ۶۴۰ هزار و در سال ۹۹ حدود ۷۱۰ هزار پرونده بوده است، اضافه کرد: به لحاظ پرونده های مختومه شده ۶۴۰ هزار پرونده در سال ۹۸ و ۷۱۰ هزار پرونده در سال ۹۹ مختومه شده، به طور کلی میزان پرونده های ورودی به دادگستری استان ۳۶ درصد در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ افزایش داشته است.

وی افزود: در سال ۹۹ با وجود شیوع بیماری کرونا و وضع حاکم بر جامعه به دلیل بیماری و مصوبه ستاد مقابله با کرونا مبنی بر فعالیت یک دوم و یک سوم ادارات و سازمان ها در کل کشور، دستگاه قضایی استان به دلیل نوع کار قضایی و به این دلیل که کار قضایی تعطیل نشود با تمام ظرفیت کار کرده و میزان کارکرد دستگاه قضایی استان نسبت به سال های دیگر بیشتر بوده است.

مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برگزار شد

در جریان برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه «نوبت دوم» کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون، دکتر صمد دربندی نائب رئیس کانون، مهندس علی اکبر مرسلی خزانه دار و محمد نقی سلیمانی بازرس قانونی کانون گزارشات خود را به کارشناسان ارائه دادند

مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با تلاش کارکنان بخش های مختلف کانون و حضور مسئولانه کلیه کارشناسان رسمی دادگستری عضو آن به صورت مجازی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از هر لحاظ رضایت بخش بود و با مدیریت مطلوب هیئت رئیسه توانست رضایت همگان را جلب نماید.

در جریان برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون، دکتر صمد دربندی نائب رئیس کانون، مهندس علی اکبر مرسلی خزانه دار و مهندس محمد نقی سلیمانی بازرس قانونی گزارشات خود را به کارشناسان ارائه دادند.

همچنین در مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی صورت های مالی منتهی به سال ۱۳۹۹ و برنامه و بودجه این کانون در سال مالی جدید مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با رای بالا و قابل توجه به تصویب رسید.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

فعالیت های کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی مبتنی بر شفافیت بوده و هر کارشناس عضو آن در حکم بازرس است

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) این کانون اعلام کرد: فعالیت های متنوع کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی مبتنی بر شفافیت بوده و هر کارشناس عضو آن در حکم بازرس است.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر گفت: افزایش تعداد کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی به حدود ۱۲۰۰ نفر که در سال گذشته صورت گرفت، زمینه ساز بهبود کیفیت خدمات کارشناسی در این استان خواهد شد.

وی به روند افزایش تعداد کارشناسان رسمی اشاره کرد و افزود: افزایش تعداد کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به جهت وجود نیاز و برابر انجام آزمون سراسری، اتمام مراحل قانونی گزینش و برگزاری مراسم اتیان سوگند صورت گرفت.

مقام ارشد جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی از افزایش در آمد و رفاه کارشناسان خبر داد و گفت: میزان درآمد کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از محل ۵ درصد واریزی کارشناسان رسمی دادگستری حدوداً ۱۹۴ درصد افزایش نشان می دهد.

وی افزود: افزایش درآمدها از محل ۵ درصد واریزی کارشناسان رسمی دادگستری هم برای کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و هم اعضای آن موفقیت بزرگی است و از نوعی خودکفایی در زمینه های اقتصادی و ایجاد رفاه نسبی حکایت می‌کند.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی گفت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال گذشته ۵ هزار و ۹۴۰ مورد ارجاع کارشناسی داشت که نسبت به مدت مشابه سال قبل دو و نیم برابر شده است.

وی به پرداخت مزایای جانبی اشاره کرد و افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی مزایای جنبی نیز به کارشناسان پرداخت می‌کند که مبلغ آن برابر مصوبه مجمع عمومی در سال جاری افزایش خواهد یافت.

دکتر بالاگر تشریح کرد: در سال گذشته موجودی های کانون کارشناسان رسمی دادگستری به میزان ۱۱۰ درصد و در آمدهای عمومی آن نیز ۷۹ درصد افزایش دارد که در نوع خود می‌تواند با ارزش و قابل توجه باشد.

وی افزود: هزینه های عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال گذشته با وجود تورم موجود در جامعه و فقدان ثبات اقتصادی تنها ۴۶ درصد افزایش داشته که معمول و قابل قبول می‌نماید.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی همچنین از تلاش های اعضای هیئت مدیره، بازرسین، دادستان انتظامی و کارشناسان و کارکنان کانون و نیز حضور نمایندگان شورای عالی در مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) این کانون تشکر و قدردانی کرد.

> میزان درآمد کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از محل ۵ درصد واریزی کارشناسان رسمی دادگستری در سال گذشته حدوداً ۱۹۴ درصد افزایش نشان می دهد

نائب رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

ایجاد موسسه داوری زمینه را برای افزایش سطح خدمات کارشناسان رسمی در استان آذربایجان شرقی فراهم می‌کند

نائب رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از ایجاد موسسه داوری توسط این کانون خبرداد و گفت: اخذ مجوزهای لازم و ایجاد یک موسسه داوری، زمینه را برای افزایش سطح خدمات کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی فراهم خواهد کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر صمد دربندی اظهار داشت: ایجاد موسسه داوری از مصوبه مجمع عمومی عادی سالانه (نوبت دوم) کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با رای قاطع برخوردار است.

وی افزود: با ایجاد موسسه داوری، کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی می‌توانند علاوه بر کارشناسی، در جهت حل و فصل مشکلات حقوقی مردم، به طور نظام مند به امر داوری هم بپردازند.

نائب رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تشریح کرد: مقدمات ایجاد موسسه داوری در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با حضور کارشناسان با تجربه، متخصص و صاحب صلاحیت فراهم گردیده است.

وی افزود: اساسنامه و شیوه نامه مورد لزوم برای فعالیت موسسه داوری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به طور کارشناسی در دست تدوین بوده و پس از تصویب مورد بهره

> با ایجاد موسسه داوری، کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی می توانند علاوه بر کارشناسی، در جهت حل و فصل مشکلات حقوقی مردم، به طور نظام مند به امر داوری هم بپردازند

برداری قرار خواهد گرفت.

دکتر دربندی از خدمات و زحمات اعضای کمیسیون داوری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی آقایان: میر احمد غفاری، جمال نوگلی، توفیق آهنی، مجید دلجو فر، مهدی سلطانی و جعفر راشدی ملکی تقدیر و تشکر کرد.

وی افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به واسطه تبادل افکار و ایجاد هم افزایی کارشناسی در زمینه تشکیل کمیسیون داوری و متعاقب آن موسسه داوری به اهداف مورد نظر خود دست خواهد یافت.

نائب رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی همچنین اعلام کرد: تلاش لازم صورت می‌گیرد که سطح رفاه و معیشت اعضای کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از افزایش مقبول برخوردار باشد.

وی افزود: مصوبه مجمع عمومی عادی سالانه در خصوص افزایش ۴۰ درصدی خدمات در راستای افزایش انگیزش و تامین رضایت کارشناسان رسمی دادگستری در سطح استان آذربایجان شرقی کاملاً موثر است.

نائب رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: وضعیت مالی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به گونه ای است که دیگر برای تامین هزینه های خود نیاز به سود سپرده های بانکی ندارد.

خزانه دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال گذشته بیش از ۳۳ میلیارد تومان حق الزحمه پرداخت کرده است

عضو هیئت مدیره و خزانه دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی اعلام کرد: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال گذشته بیش از ۳۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان حق الزحمه پرداخت کرده است.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، مهندس علی اکبر مرسلی با بیان این مطلب، وضعیت اقتصادی کانون را برای کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تشریح کرد.

وی افزود: حق الزحمه های پرداختی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۹ نسبت به مبلغ حق الزحمه حدوداً ۲۰ میلیارد تومانی سال ما قبل آن ۶۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

خزانه دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به تعداد فیش های حق الزحمه پرداختی اشاره کرد و گفت: در سال ۱۳۹۹ تعداد فیش های حق الزحمه پرداختی ۴۹ هزار و ۷۵۳ مورد بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۴ درصد بیشتر است.

وی افزود: به واسطه فعالیت های انجام یافته، موجود های نقدی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۹ به بیش از ۲۱ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱۰ درصد بیشتر است.

مهندس مرسلی افزایش درآمدهای ناشی از ۵ درصد ارجاعات کارشناسی را در تثبیت سپرده های بانکی کانون موثر دانست و گفت: سال گذشته تامین هزینه های کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از محل درآمدهای ناشی از ۵ درصد ارجاعات کارشناسی صورت گرفته است.

وی افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۹ حدوداً یک میلیارد و ۸۶۲ میلیون تومان سود بانکی داشته است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

خزانه دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی استمرار صرفه جویی در کلیه زمینه ها را با اهمیت دانست و گفت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سال ۱۳۹۹ تنها ۴۶ درصد افزایش هزینه داشته که طبیعی و قابل قبول است.

وی افزود: تعاملات نتیجه بخش رئیس محترم کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با سازمان های مختلف اقتصادی و انجام فعالیت های نظام یافته کارشناسی روز به روز بر میزان دارایی های موجود این کانون اضافه نموده و کارشناسان را نسبت به آینده امیدوارتر می‌کند.

عضو هیئت مدیره و خزانه دار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: تداوم فعالیت های قابل توجه کانون در عرصه های کارشناسی در سال جاری، زمینه ساز افزایش امکانات رفاهی و معیشتی و تامین رضایت کارشناسان عزیز خواهد شد.

سال گذشته تامین هزینه های کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از محل درآمدهای ناشی از ۵ درصد ارجاعات کارشناسی صورت گرفته است

خزانه دار و عضو هیئت مدیره کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

الگوی همکاری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با بانک ملی می‌تواند به عنوان پایلوت مورد بهره برداری قرار بگیرد

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: تفاهم نامه جدید شرایط بهتری را برای استفاده کارشناسان رسمی دادگستری منطقه از منابع اعتباری بانک ملی ایجاد نماید

خزانه دار و عضو هیئت مدیره کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در مراسم انعقاد تفاهم نامه جدید کانون با بانک ملی گفت: فارغ از وجود برخی کاستی ها باید بگوئیم که همکاری های ما با بانک ملی خوب بود و روند آن باز هم تداوم خواهد یافت.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: مهندس علی اکبر مرسلی اعلام داشت: تفاهم نامه کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و بانک ملی دو جانبه است و باید قادر باشد برای طرفین منافع دو جانبه ایجاد کند.

وی افزود: الگوی همکاری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با بانک ملی برای اولین بار است که در سطح کشور مطرح می‌شود و می تواند به عنوان پایلوت از هر لحاظ مورد بهره برداری قرار بگیرد.

مهندس عادل غلامی مدیر امور شعب بانک ملی استان آذربایجان شرقی نیز در این مراسم گفت: ما در موضوع سطح همکارهای خود با کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به حداکثر ها ورود خواهیم کرد.

وی افزود: وجود کاستی ها در تفاهم نامه بانک ملی و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در سطح حداقل هاست و در جریان اجرای آن هر دو طرف به اهداف مورد نظر خود دست یافتند.

مدیر امور شعب بانک ملی استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: نگاه ما به کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به عنوان یک مشتری در سطح بالاست و امیدواریم به واسطه انعقاد تفاهم نامه جدید، سطح همکاری های فیمابین روز به روز افزایش پیدا کند.

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز در این مراسم بر لزوم اجرای دقیق مفاد تفاهم نامه تاکید کرد و گفت: اجرای دقیق مفاد تفاهم نامه و نظارت مستمر بر روند اجرای آن برای طرفین رضایت متقابل ایجاد خواهد کرد.

وی افزود: ما از سطح همکاری های خود با بانک ملی راضی هستیم و انتظار می‌رود انعقاد تفاهم نامه جدید شرایط بهتری را برای استفاده کارشناسان رسمی دادگستری منطقه از منابع اعتباری بانک ملی ایجاد نماید.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: تفاهم نامه اول شرایط قابل قبولی برای همکاری های دو جانبه فراهم کرد و انشا الله این رضایت مندی در تفاهم نامه دوم نیز حاصل خواهد شد.

مدیر امور شعب بانک ملی استان آذربایجان شرقی: ما در موضوع سطح همکاری های خود با کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به حداکثرها ورود خواهیم کرد

همچنین در این مراسم، مهری رضائی رئیس حسابداری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از روند اجرای تفاهم نامه اول و نحوه انعقاد و مبادله تفاهم نامه دوم این کانون با بانک ملی استان آذربایجان شرقی گزارش لازم را ارائه کرد.

گفتنی است بر اساس تفاهم نامه جدید سقف وام دریافتی ماهانه از بانک ملی به سقف دو برابر سال قبل رسید و در این راستا مقرر شد جهت خرید دفتر مبلغ ده میلیارد ریال در تبریز و مبلغ هفت میلیارد ریال در شهرستان ها با باز پرداخت ۵ ساله به کارشناسان رسمی دادگستری پرداخت شود.

همچنین وام پرداختی به کارشناسان رسمی دادگستری از بابت تجهیز دفتر نیز به دو برابر مبلغ قبلی یعنی یک میلیارد ریال افزایش یافت و پرداخت وام پانصد میلیون ریالی به صورت کارت اعتباری نیز همچنان پابرجاست.

خبر خوش برای کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

به دنبال انعقاد تفاهم نامه با شهرداری کلانشهر تبریز و انجام امور کارشناسی به صورت متمرکز، میزان ارجاع کار به کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی افزایش پیدا می‌کند

شهرداری کلانشهر تبریز، کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و مرکز کارشناسان قوه قضائیه استان آذربایجان شرقی پس از انجام مذاکرات و هماهنگی های لازم در خصوص انجام امور کارشناسی به صورت متمرکز به توافق رسیدند.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، انعقاد تفاهم نامه و انجام همکاری های مشترک، موجب حل و فصل نظام مند امور کارشناسی در شهرداری کلانشهر تبریز و افزایش تعداد کار کارشناسان خواهد شد.

تفاهم نامه همکاری در خصوص انجام امور شهرداری کلانشهر تبریز به صورت نظام یافته با حضور نمایندگان دو مجموعه کارشناسی در استان آذربایجان شرقی و مدیر کل املاک و مستغلات شهرداری تبریز امضا و مبادله شد.

بر اساس تفاهم نامه مشترک بین شهرداری کلانشهر تبریز و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و مرکز کارشناسان رسمی قوه قضاییه استان آذربایجان شرقی منبعد انتخاب کارشناس با استفاده از سامانه و به طور سیستماتیک صورت خواهد گرفت.

بر اساس تفاهم نامه مشترک بین شهرداری کلانشهر تبریز و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و مرکز کارشناسان رسمی قوه قضائیه استان آذربایجان شرقی منبعد انتخاب کارشناس با استفاده از سامانه و به طور سیستماتیک صورت خواهد گرفت

روش جدید انجام امور کارشناسی شهرداری کلانشهر تبریز موفقیت بزرگی در جهت بهبود روند خدمات کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و کارشناسان رسمی قوه قضائیه استان آذربایجان شرقی و ایجاد رضایت مندی عمومی بخصوص برای کارشناسان خواهد بود.

به واسطه این تفاهم نامه از خدمات تمامی کارشناسان در ارجاع امور کارشناسی شهرداری کلانشهر تبریز استفاده خواهد شد و انتخاب از طریق سیستم و با نظارت هر دو مجموعه کارشناسی انجام خواهد یافت.

امید است با اجرای کامل مفاد این تفاهم نامه و استمرار همکاری مشترک و سازنده در جهت ایجاد عدالت مورد انتظار در زمینه ارجاع امور کارشناسی و همچنین شفاف سازی فعالیت ها و افزایش درآمد کارشناسان رسمی دادگستری در استان آذربایجان شرقی قدم های اساسی برداشته شود.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

شرایط مناسب را برای برگزاری انتخابات ارکان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی فراهم می‌کنیم

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی گفت: علیرغم محدودیت های حاصل از اشاعه بیماری کرونا و موانع موجود، شرایط مناسب را برای برگزاری انتخابات ارکان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی فراهم می‌کنیم.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: دکتر علی اکبر بالاگر اظهار داشت: بر اساس تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون کارشناسان رسمی دادگستری انتخابات ارکان کانون های سراسر کشور باید در مهلت مقرر برگزار شود.

وی افزود: رئیس شورای عالی در دستور العمل شماره ۴۲۲۶/ش مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۹ مجوز حداقل شش ماهه برای برگزاری انتخابات ارکان کانون های کارشناسان رسمی دادگستری سراسرکشور صادر کرد و ما برنامه ریزی مورد لزوم را برای تامین نظر شورای عالی و رضایت کارشناسان انجام دادیم.

مقام ارشد جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی تشریح کرد: کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی همگی افرادی فرهیخته و آگاه به مسایل هستند، ولی هیئت مدیره به علت برخی بد اخلاقی ها لازم می‌بینند در مورد موضوع انتخابات ارکان کانون به روشنگری بپردازد.

وی افزود: هیچ گونه تعلل در مورد برگزاری انتخابات ارکان کانون پذیرفتنی نیست و دغدغه هیئت مدیره کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی این است که انجام امور این نهاد صنفی و کارشناسی همواره نظام مند و رضایت بخش باشد.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی یادآور شد: اقدامات متعدد ما در ارتباط با انتخابات ارکان از مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۵ با انتخابات اعضای هیئت اجرایی ارکان کانون شروع شد.

در مجمع عمومی فوق العاده که به طور مجازی در مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۸ برگزار خواهد شد، قطعیت تاریخ انتخابات ارکان را از اعضای کانون تعیین تکلیف خواهیم کرد

وی افزود: نامه شماره ۹۹/۱۵۶۸۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۷ به رئیس شورای عالی، نامه شماره ۱۴۰۰/۳۶۴۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ به رئیس ستاد ملی کرونا (استان آذربایجان شرقی) و نامه شماره ۱۴۰۰/۴۸۶۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۸ به رئیس شورای عالی تنها بخشی از فعالیت های ماست.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تاکید کرد: مشکل اساسی ما فقدان مجوز ستاد مبارزه با کرونا است که در پاسخ نامه ارسالی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی اعلام داشت فعلاً امکان برگزاری انتخابات به طور حضوری وجود ندارد.

وی افزود: ما در نامه شماره ۱۴۰۰/۵۶۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۲ خود اطمینان داده بودیم که انتخابات ارکان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در فضای روباز و با رعایت کلیه پروتکل های بهداشتی برگزار خواهد شد.

دکتر بالاگر توضیح داد: پیرو مکاتبه شماره ۱۴۰۰/۶۳۰۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۶ که با شورای عالی صورت گرفت، پیگیری موضوع همچنان به قوه خود باقی است و مصوبه مورخه ۱۴۰۰/۰۵/۰۵ هیئت مدیره و چاپ آگهی در روزنامه اراده خلل ناپذیر ما را برای برگزاری انتخابات نشان می‌دهد.

وی افزود: پس از ارسال نامه های جداگانه به مدیر کل پدافند غیر عامل و هماهنگ کننده مدیریت استانی مقابله با بیماری کرونا و نیز معاونت سیاسی و امنیتی استانداری و پیگیری های مورد لزوم و پذیرش رعایت الزامات نه گانه، برای برگزاری حضوری و محدود انتخابات ارکان کانون مجوز گرفتیم.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری برای همه فصل الخطاب است و همه ما باید در مسیر قانون حرکت کنیم.

عضو شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری و استاد دانشگاه مطرح کرد:

استراتژی و برنامه برای مقابله با نهادهای موازی نوظهور

اشـــــاره:
آقـای دکتـر محمـد مسـعود علیـزاده خـرازی عضـو شـورای عالی کارشناسـان رسـمی دادگسـتری و اسـتاد دانشـگاه در مصاحبـه بـا خبرنـگار مـا دیـدگاه هـای خـود را در مـورد ضـرورت هدفمنـد شـدن دانـش حرفـه ای (غیـر آکادمیـک) کارشناسـان رسـمی دادگسـتری و معضـل رشـد قـارچ گونـه نهادهـای مـوازی مطـرح کـرده اسـت کـه گـزارش آن را بـه مخاطبـان محتـرم مجلـه آذرکارشـناس تقدیـم می‌کنیـم:

بـه نظـر شـما در رابطـه بـا نهـاد هـای مـوازی نوظهـور که قـارچ گونـه بوجـود می‌آینـد، چـه برنامـه و اسـتراتژی بایـد انتخـاب کـرد؟

بـه نظـر بنـده بایـد ابتـدا ماموریـت نهـاد کارشناسـی را مـد نظـر قـرار داد و سـپس براسـاس آن چشـم انـداز و اسـتراتژی را تعییـن نمـود.

فلسـفه وجـودی کارشناسـی رسـمی دادگسـتری ارائـه خدمـات تخصصـی بـه روز در محـدوده صلاحیـت هـای مربوطـه می‌باشـد بـرای درک بهتـر می‌تـوان خدمـات تخصصـی را بـه دو حـوزه تقسـیم کـرد:

حـــوزه اول- تخصـص مربـوط بـه حـوزه هـای آکادمیـک کـه کارشناسـان رسـمی عزیـز براسـاس دانـش آموختـه در تحصیـلات دانشـگاهی و تجـارب در آن رشـته خدمـات تخصصـی ارائـه می‌دهنـد. دانـش ایـن حـوزه توسـط دانشـگاه هـا و مراکـز تحقیقاتـی در حـال پیشـرفت و بـه روز رسـانی اسـت و کارشناسـان از طـرق مختلـف ارتباطـی، خـود را بـه روز رسـانی می‌کننـد یـا کانـون هـا از طریـق دعـوت و برگـزاری دوره هـای مربوطـه ایـن مهـم را بـه انجـام می‌رسـانند.

حـــوزه دوم- تخصـص مربـوط بـه حـوزه هـای غیـر آکادمیـک مـی باشـد. دانـش ایـن حـوزه توسـط دانشـگاه هـا و مراکـز تحقیقاتـی انجـام نمی‌شـود، بلکـه کانـون هـا ایـن وظیفـه را بـر عهـده دارنـد کـه بارزتریـن آن ارزیابـی در تمـام رشـته هـا اسـت. بـه عنـوان مثـال ارزیابـی زمیـن، سـرقفلی، حـق کسـب و پیشـه و... ویژگـی ایـن حـوزه را می‌تـوان از معیـار هـای مطروحـه توسـط انجمـن بیـن المللـی ارزیابـان کـه حـدود ۱۷۰ کشـور عضـو آن هسـتند، بدسـت آورد.

سـه شـاخصه مطروحـه انجمـن بیـن المللـی ارزیابـان بـرای کارشناسـان عبارتنـد از اول دانـش حرفـه ای، دوم مهـارت حرفـه ای، سـوم اخـلاق و رفتـار حرفـه ای می‌باشـد.

اخـلاق و رفتـار حرفـه ای کارشناسـی رسـمی بواسـطه سـوگند کارشناسـی مطابـق مـاده ۱۷ قانون کارشناسـان رسـمی دادگسـتری و سـایر مـواد قانـون و آئیـن نامـه اجرایـی قانـون کارشناسـان رسـمی دادگسـتری در خصـوص رعایـت شـئون کارشناسـی جـاری و سـاری می‌باشـد و مهـارت کارشناسـی مرتبـط بـا تجربـه بواسـطه انباشـت ۸۰ سـال تجربـه نهـاد کارشناسـی رسـمی وجـود دارد، ولـی آنچـه بایـد متمرکـز و هدفمنـد شـود، دانـش حرفـه ای (غیـر آکادمیـک) اسـت.

بـا توجـه بـه ماموریـت و فلسـفه وجـودی نهـاد کارشناسـی و تحلیـل فـوق، چشـم انـداز نهـاد کارشناسـان رسـمی دادگسـتری را می‌تـوان ترسـیم نمـود. بـه نظـر بنـده چشـم انـداز، ایجـاد جایـگاه منحصـر بفـرد و متمایـز بـا تمایـز شـاخص و ملمـوس بـا سـایر نهادهـای موجـود یـا بالقـوه از منظـر دانـش حرفـه ای ویـژه کارشناسـی رسـمی (غیـر آکادمیـک) کـه در واقـع بـه کارشناسـی رسـمی هویـت می‌بخشـد در ذهنیـت و بـاور مـردم و بویـژه مسـئولان می‌باشـد.

بـا علـم بـه اینکـه نتایـج و آثـار نظریـات کارشناسـی بـرای جامعـه مهـم و حسـاس می‌باشـد چـه در تصمیـم گیـری هـای دادگاه هـا در دعـوا و چـه ارزیابـی هـای امـوال عمومـی کـه بخاطـر مبالـغ بـزرگ آثـار مهمـی برجـای می‌گـذارد (همانگونـه کـه ایـالات متحـده امریـکا علیرغـم اقتصـاد خصوصـی بواسـطه تاثیـرات مهـم ارزیابـی هـا در اقتصـاد آن کشـور مجبـور بـه ایجـاد بنیـاد ارزشـیابی در سـال ۱۹۸۷ توسـط کنگـره شـد) جهـت صحـت سـنجی چشـم انـداز پیشـنهادی، بـا طـرح دو مثـال بـه بررسـی موضـوع می پردازم.

مثـال اول: در مـورد پزشـکان و نظـام پزشـکی، هـر چنـد کـه پرسـتاران و... بخشـی از دروس پزشـکی را در دانشـگاه می‌گذراننـد و آشـنا هسـتند و تجاربـی نیـز کسـب می‌کننـد، ولـی از آن جایـی کـه در ذهنیـت جامعـه و مسـئولان دانـش حرفـه ای پزشـکی آنچنـان گسـترده و عمیـق اسـت، کـه هرگـز اجـازه طبابـت یـا تاسـیس مطـب را بـه پرسـتاران و... نمی‌دهنـد.

مثـال دوم: هـر چنـد کـه مـا در تاریـخ مـان سـاخت بناهـای بـزرگ و بـا عظمتـی مثـل عالـی قاپـو و سـی و سـه پـل... توسـط بناهـا داریـم، بـا ایـن سـابقه طولانـی و تجـارب گذشـته، اگـر بنایـی تجربـه چندیـن دهـه کاری داشـته باشـد، بـا ایـن حـال هرگـز اجـازه ورود بـه ایـن بنـا بـه نظـام مهندسـی سـاختمان هـا داده نمی‌شـود، چـرا کـه مهندسـین سـاختمان اصـول علمـی مثـل نیـرو، تعـادل، تنـش،

کرنش و سایر موضوعات علمی را در دانشگاه یاد گرفته اند و وسعت و عمق این دانش حرفه ای در ذهنیت و باور جامعه و مسئولان اثبات شده است.
بنابراین این دو مثال و مثال های مشابه بی شمار نشان دهنده آن است که چشم انداز پیشنهادی مناسب است.

آیا دانش حرفه ای کارشناسی رسمی دارای چنان ظرفیت و پتانسیلی هست که ضمن هویت بخشی به کارشناسی رسمی بتواند ما را به چشم انداز پیشنهادی برساند؟
جواب مثبت است، چرا که مقاله قیمت عادله روز که در نشریه ماوی قوه قضائیه، مجله قضاوت دادگستری استان تهران، در سایت اتحادیه کانون های وکلای سراسر کشور، سازمان ها و در سایت شخصی وکلا درج شده است یا ارائه متولوژی ارزیابی، یا ارایه تئوری روش تکنیکال یا فاندمنتال در ارزیابی یا ارایه نظریه تعیین اختلاف فاحش در ارزیابی، نشان از ظرفیت بالای موضوعات کارشناسی در محافل علمی و قضایی دارد.

آیا چشم انداز پیشنهادی شما دست یافتنی و راه مقابله با ظهور نهاد موازی می‌باشد؟
این چشم انداز هرچند زمان بر است، ولی با عزم و اراده قوی همه دست اندرکاران قابل دسترس می‌باشد و بنظرم اقدامات دیگر هر چند هم ضروری باشد، ولی کافی نمی‌باشند.

منظورتان از اقدامات دیگر چیست و چرا آن اقدامات کافی نیستند؟
اقدامات و استراتژی سازمان ها یا نهاد ها با تحلیل بخش های مختلف محیطی و با تمرکز در وضعیت درونی یعنی نقاط قوت و ضعف و با تمرکز در وضعیت بیرونی فرصت ها و تهدید های سازمان یا نهاد تعیین می‌شود.
در مواجهه با بروز نهاد های موازی یا همان تهدیدات اقدامات لازم از جمله نامه نگاری و جلسات و ملاقات و تهیه پیشینه موازی کاری توسط ریاست محترم شورای عالی و... لازم و ضروری بوده و خواهد بود، ولی عملاً شاهد هستیم که کاملاً کارساز نیست و تولد نهادهای موازی روز به روز بیشتر می‌شود و اگر توافقی با مسئولی انجام می‌گیرد چون شیب تغییرات مسئولان زیاد هست عملاً بعد از مدتی توافق بی اثر می شود و حتی با وجود قانون مستقل کارشناسی رسمی دادگستری، نهاد های موازی هم چنان در حال تولد هستند بنابراین این نوع اقدامات به تنهایی کافی نیستند.
پس چه باید کرد؟
همان طور که عرض کردم چاره کار تقویت نقاط قوت یعنی ایجاد و ساماندهی دانش حرفه ای است بطوری که دانش حرفه ای کارشناسان رسمی در حوزه غیر آکادمیک باید دارای وسعت و عمق کافی و برجسته بوده و در ذهن و باور جامعه و مسئولین این برجستگی و یگانگی قرار گرفته باشد. مشابه مثالی که برای پزشکان و مهندسین عرض کردم، و رفع ضعف ها در خدمات کارشناسی است.

جهت رسیدن به هدف فوق چه اقدامات مشخصی باید انجام داد؟
بنظرم سه گام مشخص که در نشست هم اندیشی ریاست قوه قضائیه با اعضای شورایعالی و روسای کانون ها تابستان ۱۳۹۸ مطرح نمودم، نیاز است:
گام اول: برنامه ریزی و تشویق عملی و موثر کارشناسان برای تولید محتوا، مقاله، کتاب، ارائه سمینار... و همچنین تولید محتوا توسط روش های نوین (هوش مصنوعی) دانش حرفه ای در حوزه اختصاصی کارشناسی رسمی (غیر آکادمیک) و ساماندهی تجارب انباشته ۸۰ سال گذشته است.
گام دوم: آموزش و ترویج دانش حرفه ای کارشناسی رسمی گام اول.
گام سوم: نظارت، سنجش و پایش عملکرد دو گام قبلی بویژه با اعمال ماده ۴۸ آئین نامه اجرایی قانون.

دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی:

لازمه بازسازگاری اجتماعی زندانیان اجرای برنامه های فرهنگی و تربیتی و اصلاحی است

دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی گفت: لازمه تحقق بازسازگاری اجتماعی مجرمین و فراهم کردن مسیر بازگشت عزتمندانه زندانیان به جامعه اجرای برنامه های فرهنگی و تربیتی و اصلاحی است.

به گزارش روابط عمومی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر بابک محبوب علیلو در نشست هماهنگی طرح پایش و غربالگری زندانیان استان، با بیان اینکه هدف از اجرای این طرح کاهش جمعیت کیفری و ساماندهی زندانیان بر اساس سیاست های تحولی قوه قضائیه بوده، اظهار داشت: فلسفه اصلی حبس زندانیان، اصلاح، بازسازگاری اجتماعی مجرمین و فراهم کردن مسیر بازگشت عزتمندانه به جامعه است که تحقق این مهم با اجرای برنامه های فرهنگی و تربیتی و اصلاحی و اهتمام ویژه به فعالیت های قرآنی با تعامل و هم افزایی دادیاری ناظر زندان و مسئولان فرهنگی میسر خواهد شد.

وی با تاکید بر اینکه سیاست های تشویقی در بعد معنوی و مادی در افزایش علاقمندی و ترغیب شرکت بیشتر مدد جویان در برنامه های اصلاحی و تربیتی نقش موثری دارد، ادامه داد: باید زندانیان توجه و ارزش گذاری مسئولان را در خصوص مشارکت در برنامه های قرآن و فرهنگی هنری را لمس کنند و در سریع ترین زمان ممکن نتیجه فعالیت های فرهنگی از قبیل اعطای مرخصی، عفو و بخشودگی را دریافت کنند.

دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی با مثبت ارزیابی کردن برنامه های اصلاحی و تربیتی وضعیت زندان اضافه کرد: در ایام ویژه ضرورت دارد برنامه ریزی مناسبی برای اجرای برنامه های هنری و فرهنگی ارائه شود.

وی تصریح کرد: بر اساس این طرح افرادی که مستحق استفاده از نهادهای ارفاقی و تاسیسات حقوقی بوده اند جزء اولویت کاری قرار گرفته و در خصوص انتقال عده ای از زندانیان به شهرهای محل سکونتشان وفق ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی اقدام فوری انجام شده است.

دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: همچنین مقرر است در رابطه با زندانیان مبتلا به بیماری صعب العلاج با معرفی به کمیسیون پزشکی اعمال ماده ۵۰۲ و ۵۲۰ قانون مجازات های اسلامی صورت پذیرد.

مقرر است در رابطه با زندانیان مبتلا به بیماری صعب العلاج با معرفی به کمیسیون پزشکی اعمال ماده ۵۰۲ و ۵۲۰ قانون مجازات های اسلامی صورت پذیرد

مدیر عامل منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس:

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی قطب بزرگ کارشناسی در سطح کشور است

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: همکاری های نظام مند منطقه آزاد تجاری – صنعتی ارس و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برای اولین بار است که در سطح کشورصورت می‌گیرد و به عنوان الگو و پایلوت مطرح خواهد شد

مدیر عامل منطقه آزاد تجاری- صنعتی ارس در نشست مشترک با دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان اذربایجان شرقی بر لزوم گسترش تعاملات و همکاری های سازنده دو جانبه تاکید کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، مهندس محسن نریمان در این نشست مشترک اظهار داشت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی قطب بزرگ کارشناسی در سطح کشور است.

وی افزود: افزایش شفاف سازی ها و استفاده از پتانسیل های حقوقی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در زمینه های مختلف موجب تسهیل و تسریع روند سرمایه گذاری ها در منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس خواهد شد.

مدیر عامل منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس تصریح کرد: با توجه به وجود تنوع و تکثر کارشناسی در منطقه، میزان تعامل و همکاری ما با کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در آینده گسترش بیشتری خواهد یافت.

دکتر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز در این نشست صمیمانه و تفاهم آمیز بر لزوم نظارت مستمر بر اجرای قرارهای کارشناسی، تحقق عدالت قضایی و جلب رضایت مردم تاکید کرد.

وی افزود: همکاری های نظام مند منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برای اولین بار است که در سطح کشورصورت می‌گیرد و به عنوان الگو و پایلوت مطرح خواهد شد.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: تعیین و معرفی کارشناس توسط ما با هدف پیشگیری و مقابله با هر گونه مفسده احتمالی با لحاظ نمودن کلیه ضوابط و شرایط و از طریق سیستم اتوماسیون صورت می‌گیرد.

دکتر غلامحسین کریمی معاون توسعه مدیریت منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس نیز در این نشست نقش تاثیر گذار کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی را در حل و فصل مشکلات موجود حقوقی منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس تشریح کرد.

صونیا اندیش نیز در این نشست اعلام کرد: ارجاع امور موجود کارشناسی به کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی زمینه افزایش اعتماد مسئولان و مردم به روند فعالیت های منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس را فراهم خواهد کرد.

گفتنی است در این نشست مهم و راهبردی قارداش زاده مسئول دفتر حقوقی منطقه آزاد ارس، صبوری رئیس حراست و ساربان تاج احمدی رئیس روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز حضور داشتند.

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

کارشناسان رسمی دادگستری یار و یاور دستگاه قضایی در کسب حقیقت هستند

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی کارشناسان رسمی جدید دادگستری استان آذربایجان شرقی را به مطالعه دقیق قانون کارشناسان رسمی دادگستری و اجرای به موقع و منصفانه قرارهای کارشناسی توصیه کرد

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی در آئین تحلیف تعدادی از کارشناسان مرکز کارشناسان رسمی دادگستری استان از نقش جامعه کارشناسی در حل و فصل مشکلات قضایی در استان آذربایجان شرقی به نیکی یاد کرد

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، دکتر عزیز امن الهی، کارشناسان را بازوان دادگستری در اجرای عدالت و احقاق حق دانست و گفت: این افرادِ متخصص، با تکیه بر علم و دانش، یار و یاور دستگاه قضایی در کسب حقیقت هستند.

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی کارشناسان رسمی جدید دادگستری استان آذربایجان شرقی را به مطالعه دقیق قانون کارشناسان رسمی دادگستری و اجرای به موقع و منصفانه قرارهای کارشناسی توصیه کرد.

وی با تاکید بر اینکه کارشناسان رسمی باید با کسب آگاهی های مورد لزوم با دقت و بررسی کامل نسبت به موضوعات ارجاعی اظهار نظر کنند، افزود: کارشناسان رسمی دادگستری از اظهار نظر در مسائل خارج از صلاحیت‌شان خودداری کنند.

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی در این برنامه همچنین تصریح کرد: درصورتی که موضوع ارجاعی خارج از صلاحیت کارشناس است باید بصورت کتبی اعلام کند، چرا که در غیر این صورت زمینه ضایع شدن حقوق دیگران فراهم خواهد شد.

دو کارشناس رسمی دادگستری به عنوان هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی معدن استان آذربایجان شرقی انتخاب شدند

هفتمین دوره انتخابات اعضای هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی معدن استان آذربایجان شرقی برگزار شد.

در نتیجه انتخابات، دکتر فرهاد ملک قاسمی در رشته معدن و دکتر ابوالفضل رنجبر در رشته نقشه کشی به عضویت در هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی معدن استان آذربایجان شرقی انتخاب شدند.

گفتنی است دکتر فرهاد ملک قاسمی و دکتر ابوالفضل رنجبر از اعضای کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی محسوب می‌شوند.

برای آقایان دکتر فرهاد ملک قاسمی و دکتر ابوالفضل رنجبر در ارکان مدیریتی سازمان نظام مهندسی معدن استان آذربایجان شرقی موفقیت و سربلندی آرزو می‌کنیم.

دکتر فرهاد ملک قاسمی و دکتر ابوالفضل رنجبر از اعضای کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی محسوب می‌شوند

دکتر ابوالفضل رنجبر

دکتر فرهاد ملک قاسمی

سرپرست معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان آذربایجان‌شرقی:

قولنامه‌ها باید در سامانه جامع ثبت معاملات املاک ثبت شود

سرپرست معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان آذربایجان‌شرقی با تاکید بر ضرورت استعلام از سازمان‌های مربوطه در معاملات املاک، گفت: قولنامه‌ها باید در سامانه جامع ثبت معاملات املاک ثبت شود.

به گزارش خبرگزاری نصر، دکتراحمد موقری در نشستی با موضوع تغییر کاربری غیرقانونی اراضی زراعی اطراف سد ملک کیان، نسبت به وضعیت تغییر کاربری غیرقانونی اراضی زراعی در سطح استان ابراز نگرانی کرد.

وی نیاز مردم به حریم خصوصی در قالب خانه باغ یا ویلا را عمده علت تغییر کاربری غیرقانونی اراضی زراعی اعلام کرد و افزود: علیرغم اقدامات مراجع مربوطه از جمله جهاد کشاورزی و منابع طبیعی، متاسفانه در حریم شهرهای بزرگ شاهد تصرفات اراضی ملی و منابع طبیعی و تغییر کاربری غیرقانونی اراضی زراعی هستیم.

دکتر موقری بر لزوم توجه به نیازمندی های مردم تاکید و اضافه کرد: طبق دستور صادره از طرف دادستانی و معاونت پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان، تمامی بنگاه های معاملات املاک مستقر در اطراف و حاشیه شهرهای استان ملزم شده اند در تمامی معاملات خود حسب مورد از سازمان جهاد کشاورزی و شهرداری ها استعلام بگیرند.

به گفته وی قولنامه های چاپی جمع آوری شده و مشاوران املاک نیز ملزم شده اند مبایعه نامه یا اجاره نامه را در سامانه جامع ثبت معاملات املاک ثبت و کد رهگیری اخذ کنند و در صورت عدم استعلام، نسبت به برخورد لازم با بنگاه های معاملاتی اقدام خواهد شد.

سرپرست معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل آذربایجان‌شرقی افزایش قیمت و ارزش زمین های کشاورزی حاشیه شهرها را از دیگر دلایل تغییر کاربری غیر قانونی اراضی زراعی عنوان کرد.

> متاسفانه در حریم شهرهای بزرگ شاهد تصرفات اراضی ملی و منابع طبیعی و تغییر کاربری غیرقانونی اراضی زراعی هستیم

به مناسبت روز خبرنگار انجام شد:

تجلیل رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری از سردبیر روزنامه مهد آزادی

> شهرزاد پیمان صاحب امتیاز و سردبیر روزنامه مهد آزادی از کارشناسان با صلاحیت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در رشته چاپ و چاپخانه بشمار می‌رود

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به مناسبت روز خبرنگار در روزنامه مهد آزادی حضور یافت و با سردبیر و کارکنان این روزنامه قدیمی و مطرح استانی و کشوری به گفت و گو و تبادل نظر پرداخت.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر در این دیدار صمیمانه و سازنده از خدمات شهرزاد پیمان و سایر همکاران تحریریه روزنامه مهد آزادی تجلیل کرد.

همچنین در دیدار دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با سردبیر روزنامه مهد آزادی آخرین مشکلات موجود در حوزه های کارشناسی مورد بررسی و ارزیابی همه جانبه قرار گرفت.

گفتنی است که شهرزاد پیمان صاحب امتیاز و سردبیر روزنامه مهد آزادی در عین حال از کارشناسان با صلاحیت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در رشته چاپ و چاپخانه بشمار می‌رود.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

با انجام قیمت گذاری کارشناسی، زمینه بهبود امور معادن در استان آذربایجان شرقی فراهم می‌شود

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در جلسه با سعید معبودی مسئول امور حقوقی و قراردادها و حسین عابدی رئیس اداره معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان برای حل و فصل مشکلات بخش معدن در سطح استان آذربایجان شرقی اعلام آمادگی کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر اظهار داشت: با انجام قیمت گذاری کارشناسی، زمینه بهبود امور معادن در استان آذربایجان شرقی فراهم خواهد شد.

وی افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در چهارچوب تعرفه مصوب قوه قضائیه جهت رفع مشکلات مربوط به قیمت گذاری اقلام معدنی با سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همکاری می‌کند.

مسئول جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی تشریح کرد: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با ۱۵۰۰ کارشناس متبحر و متخصص در بیش از ۶۷ رشته به متقاضیان امور کارشناسی خدمات ارائه می‌دهد.

وی افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از ساختار مناسب در جهت برخورد با تخلفات احتمالی، کاهش خطاهای انسانی و اجرای نظام مند کلیه قرارهای کارشناسی برخوردار است.

دکتر بالاگر انحصار را زمینه ساز ایجاد فساد دانست و گفت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با هر گونه انحصار در امور کارشناسی مخالف است و ما معتقدیم تکثر و تنوع کارشناسان جلو مفسده را در جامعه می‌گیرد.

وی افزود: در برخی موارد ادارات راساً به تعیین کارشناس مبادرت می‌کنند که اصولی نیست و هماهنگی با کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی شرایط بهتری را برای انجام کلیه امور کارشناسی فراهم می‌سازد.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: خواست ما این است که کلیه کارشناسی ها به منظور مقابله با هرگونه حاشیه، برقراری عدالت در جامعه و جلب رضایت متقاضیان از مسیر قانونی صورت بگیرد.

در این جلسه ضرورت افزایش همکاری ها، تشکیل هیئت ۵ نفری در حوزه قیمت گذاری اقلام معدنی و استفاده از ظرفیت های کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی مورد تاکید قرار گرفت.

گفتنی است در این جلسه دکتر فرهاد ملک قاسمی هیئت رئیسه گروه معدن، مجید دلجو فر مشاور حقوقی، یعقوب صبوری رئیس حراست و بهروز ساربان تاج احمدی رئیس روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز حضور داشتند.

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

تعداد پرونده وارده به محاکم قضایی آذربایجان‌شرقی ۲۸ درصد افزایش یافت

معاون قضایی دادگستری آذربایجان شرقی با اعلام اینکه سالانه به صورت متوسط حدود ۹۵۰ هزار پرونده وارد محاکم قضایی و دادگستری‌های این استان می‌شود، گفت: سال گذشته متوسط پرونده های وارد شده به محاکم قضایی استان حدود ۲۸ درصد نسبت به سال ۹۸ افزایش یافت.

به گزارش خبرگزاری ایرنا، دکتر امان اله فیض اللهی در جلسه تودیع و معارفه رئیس دادگستری مراغه گفت: این میزان پرونده با احتساب پرونده های وارده به شورای حل اختلاف بوده که در صورت اجرای طرح اصلاح این شوراها، بار سنگین این پرونده ها نیز بر دوش قضات دادگستری خواهد بود.

وی دلیل بیشتر پرونده ها را مشکلات و دعواهای قضایی ناشی از مشکلات اقتصادی و معیشتی در سطح جامعه دانست و افزود: تعدد پرونده های قضایی که زمینه ساز فشار مضاعف بر قضات می‌شود تا جایی بوده که روزانه حدود ۲۰ پرونده توسط آنان باید مطالعه و رسیدگی شوند.

فیض اللهی با بیان اینکه به طور متوسط برای هر پرونده نیاز به برگزاری چهار جلسه رسیدگی قضایی است، اضافه کرد: این تعداد پرونده های قضایی موجب شده که سالانه تعدادی از قضات با تجربه از قضاوت در محاکم قضایی کناره گیری کنند.

عضو خبرگان رهبری و امام جمعه مراغه هم در این جلسه به رسالت مهم دستگاه دادگستری اشاره کرد و گفت: اجرای عدالت و احقاق حقوق مردم مهم ترین رسالت دستگاه قضایی در عصر حاضر است.

آیت الله محمد تقی پورمحمدی افزود: قضات محاکم قضایی در سطح استان و کشور برای اجرای عدالت باید با بهره گرفتن از دلایل مستند و با تمام قدرت تلاش کنند چرا که در محضر الهی پاسخگوی مسئولیت خود هستند.

وی همچنین به سئوال و سنجش احکام محاکم قضایی در روزآخرت اشاره کرد و ادامه داد: هر حکمی که از سوی محاکم قضایی از سوی قضات صادر می‌شود، در آخرت مورد سئوال و سنجش قرار می‌گیرد.

عضو خبرگان رهبری و امام جمعه مراغه اجرای کامل عدالت را در زمان ظهور حضرت مهدی (عج) امکان پذیر دانست و تصریح کرد: عدالت کامل و احقاق حقوق واقعی و اصلی در زمان ظهور منجی عالم بشریت حضرت مهدی(عج) محقق و اجرا خواهد شد.

معاون قضایی دادگستری استان آذربایجان شرقی در این جلسه از اقدامات حبیب قنبرزاده تقدیر و فرهاد خاکپور را که پیش از این ریاست دادگستری شهرستان عجب شیر را عهده دار بود، بعنوان رئیس جدید دادگستری شهرستان مراغه معرفی کرد.

عضو خبرگان رهبری و امام جمعه مراغه: اجرای عدالت و احقاق حقوق مردم مهم ترین رسالت دستگاه قضایی در عصر حاضر است

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی در گفت و گو با سازه خبر:

انتخاب کارشناس رسمی بدون هماهنگی کانون مشکل آفرین است

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی میزبان خبرنگاران سازه خبر رسانه توسعه و آبادانی، نخستین و پر بازدید ترین رسانه حوزه شهری شمال غرب کشور بود و به سئوالات خبرنگاران این رسانه دیجیتال پاسخ داد.

به گزارش سازه خبر، دکتر علی اکبر بالاگر در ابتدای این گفت‌وگوی اختصاصی با اشاره به اهمیت و جایگاه رسانه ها در توسعه و پیشرفت جوامع بیان کرد: رسانه ها باید در بررسی مسایل به صورت تخصصی و حرفه‌ای ورود کنند تا بتوانند از جایگاه مناسبی برخوردار شوند که این نگاه تخصصی باعث می‌شود تا زاویه نگاه از سوی مدیران به رسانه ها صحیح باشد از سوی دیگر نگاه رسانه ها نیز به مدیران باید صحیح و صادقانه باشد تا جایگاه آنها دچار تزلزل و سستی نگردد.

وی افزود: از نقد رسانه‌ای نیز باید حمایت شود تا شفافیت لازم حاصل گردد، چرا که پیشرفت و توسعه کشور مستلزم تقویت رسانه ها از سوی مدیران است.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از عملکرد سازه خبر به عنوان رسانه تخصصی حوزه مسایل شهری قدردانی کرد و گفت: نگاه تخصصی به موضوعات مخصوصاً در حوزه پروژه های عمرانی، ساخت و ساز، مسایل شهر و فرهنگ شهروندی می‌تواند نقش بسزایی در ارتقا کیفیت زندگی مردم در شهرها ایفا کند که در این راستا پایگاه سازه خبر از عملکرد مطلوبی برخوردار بوده است.

وی در ادامه به بیان عملکرد کانون کارشناسان رسمی دادگستری در این استان پرداخت و اظهار داشت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی بیش از ۸۰ سال سابقه فعالیت داشته و با ۱۵۰۰ کارشناس در ۶۷ رشته که اکثراً دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکتری هستند مشغول به کار است.

دکتر بالاگر جذب کارشناسان متخصص را یکی از اساسی ترین اهداف کانون عنوان کرد و گفت: از گذشته این ابهام وجود داشت که در مورد جذب کارشناسان انحصارگرایی وجود دارد، اما از زمانی که بنده مسئولیت مدیریت کانون را به عهده گرفته‌ام، بیش از ۴۵۰ کارشناس متخصص جذب شده و برای جذب ۴۵۰ کارشناس دیگر نیز اعلام آمادگی

نموده ایم که این روند جذب از طریق سازمان سنجش و آموزش کشور صورت می‌گیرد. بنده کاملا معتقد هستم نباید محدودیت و انحصارگرایی در این مجموعه وجود داشته و تعداد کارشناسان نباید محدود باشد، باید حالت رقابتی بین کارشناسان ایجاد شود و بحث صلاحیت مطرح شود تا دست قاضی در انتخاب کارشناس باز باشد و فرایند کارشناسی از کیفیت بالایی برخوردار شود.

وی تاکید کرد: به جرأت می‌توان گفت که کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به لحاظ تنوع در رشته و تخصص، قوی‌ترین بدنه تخصصی شمال غرب کشور بوده و به عنوان شفاف‌ترین کانون به لحاظ عملکرد در سطح کشور محسوب می‌شود و از سوی دیگر در برخورد با تخلفات با جدیت بسیار عمل می‌گردد بطوری که هم از حقوق کارشناس و هم از حقوق ارباب رجوع دفاع می‌کنیم.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از جمله اساسی ترین معضلات کانون را همکاری سازمان‌ها، ادارات و ارگان ها با کارشناسان رسمی دادگستری بدون اطلاع کانون عنوان کرد و تصریح نمود: این امر صحیح نیست چرا که مشکلاتی را به وجود می آورد، مثلاً ممکن است کارشناسی به علت تخلفات در تعلیق باشد یا مشکل تمدید پروانه و از این قبیل موارد داشته باشد که موجب ایجاد نابسامانی و مشکلات عدیده ای می‌گردد. اما اگر این اقدام از طریق کانون کارشناسان رسمی دادگستری صورت بگیرد، صحیح ترین مسیر طی شده و در صورت احتمال وجود مشکل حتماً پاسخگویی لازم از طریق کانون به عمل خواهد آمد.

وی در خصوص رشته های پرکار کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز گفت: برخی از رشته‌های کارشناسی موجود در کانون در حوزه ساختمان و کشاورزی جزو پرکارترین رشته‌ها محسوب می‌شوند و از جمله رشته‌هایی که مدتی است پرکار شده اند می‌توان به رشته تشخیص اصالت خط و امضا و اثر انگشت اشاره کرد که نشان دهنده افزایش جعل امضا و اثرانگشت است که این مورد جای تاسف دارد.

دکتر بالاگر در خصوص میزان " حق‌الزحمه کارشناسان" نیز اظهار داشت: حق الزحمه کارشناسان بر اساس تعرفه‌ای که از طرف ریاست محترم قوه قضائیه ابلاغ شده است پرداخت می‌گردد که تعرفه دارای چارچوب بوده و سلیقه‌ای نیست اما گاهاً مشاهده می‌شود حق الزحمه کارشناسان کمتر از تعرفه مقرر پرداخت می‌شود که به عقیده بنده حق الزحمه باید به میزان درست، نه کم و نه اضافی پرداخت شود تا کارشناس انگیزه کافی برای کار را داشته باشد.

وی افزود: بیان این موضوع نیز ضروری است که به وفور مشاهده شده است کارشناسان رسمی از افرادی که توان پرداخت هزینه کارشناس را ندارند در راستای مسئولیت اجتماعی هیچ حق الزحمه ای دریافت نمی کنند که جای تقدیر و تشکر دارد.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در بخش پایانی گفت و گوی اختصاصی خود با سازه خبر از همکاری ارگان ها، سازمان ها و ادارات با این کانون قدردانی کرد و گفت: همکاری ها با کانون کارشناسان رسمی دادگستری در این استان در حد قابل قبولی قرار داد. پیشتر شهرداری تبریز تعامل و همکاری مناسبی در انتخاب کارشناس با این کانون نداشت و مستقیما به انتخاب کارشناس از جانب شهرداری اقدام می‌شد که این امر سبب ساز مشکلات عدیده ای می گردید که خوشبختانه با تفاهم نامه ای که اخیرا به امضا کانون و مرکز کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و شهرداری تبریز رسید مقرر شد این رویه اصلاح شده و انتخاب کارشناسان مورد نیاز شهرداری تبریز از طریق سیستم شهرداری و از میان کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی صورت بگیرد.

در برخورد با تخلفات با جدیت بسیار عمل می‌گردد بطوری که هم از حقوق کارشناس و هم از حقوق ارباب رجوع دفاع می‌کنیم

مدیر کل املاک و مستغلات شهرداری کلانشهر تبریز:

برای رفع مشکلات حقوقی مردم به خدمات کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیازمندیم

مدیر کل املاک و مستغلات شهرداری کلانشهر تبریز در دیدار با دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی اعلام کرد: برای رفع مشکلات حقوقی مردم به خدمات کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیازمندیم.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، مهندس هادی بدری همچنین از ایجاد نرم افزار یکپارچه کارشناسی خبر داد و گفت: برای تامین نیاز متقاضیان شهرداری نرم افزار یکپارچه کارشناسی ایجاد می‌کنیم.

مدیر کل املاک و مستغلات شهرداری کلانشهر تبریز تصریح کرد: در ایجاد نرم افزار یکپارچه کارشناسی رایزنی های لازم با کانون و مرکز کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی انجام خواهد شد.

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز در این دیدار اظهار داشت: شفاف سازی در ارجاعات و وجود سیستم نظارتی قوی دو اهرم اساسی هستند که ما از آنها در سالم سازی محیط کارشناسی در استان آذربایجان شرقی استفاده می‌کنیم.

وی ایجاد رضایت مندی در مردم را مهم دانست و افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و شهرداری به واسطه فعالیت های هماهنگ و اثربخش می‌توانند زمینه ساز ایجاد رضایت مندی در متقاضیان امور کارشناسی باشند.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: از طریق افزایش سطح همکاری ها بین کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و شهرداری تبریز میزان نارضایتی های مردم کاهش خواهد یافت.

شایان ذکر است در جریان دیدار رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و مدیر کل املاک و مستغلات شهرداری کلان شهر تبریز ضرورت استمرار تعاملات و رسیدن به هماهنگی مورد نظر در نحوه امور کارشناسی مورد تاکید قرار گرفت.

رئیس دادگستری شهرستان مراغه:

کارشناسان رسمی دادگستری بازوان دستگاه قضایی هستند

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: شفاف سازی در ارجاعات و وجود سیستم نظارتی قوی دو اهرم اساسی هستند که ما از آنها در سالم سازی محیط کارشناسی در استان آذربایجان شرقی استفاده می‌کنیم

دکتر بهرام ودودی مفید با ابلاغ مراتب تبریک دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، برای فرهاد خاکپور رئیس دادگستری شهرستان مراغه آرزوی موفقیت کرد

رئیس دادگستری شهرستان مراغه با هدف ایجاد هماهنگی و رایزنی در مورد مسایل مختلف با تعدادی از نمایندگان کانون کارشناسان رسمی دادگستری منطقه ۲ استان آذربایجان شرقی دیدار و گفت و گو کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، فرهاد خاکپور در این دیدار اعلام کرد: کارشناسان رسمی دادگستری و نیروی انتظامی بازوان دستگاه قضایی هستند و اگر همکاری آنان نباشد، حل و فصل پرونده‌های قضایی دچار مشکل می‌شود.

وی همکاری کارشناسان رسمی دادگستری و داوران را در رسیدگی به پرونده ها ضروری دانست و افزود: با همکاری تنگاتنگ کارشناسان رسمی دادگستری و نیز داوران است که امکان رسیدگی به پرونده‌های قضایی فراهم می‌شود.

رئیس دادگستری شهرستان مراغه تصریح کرد: به جهت اشرافیت کارشناسان محلی و کاهش هزینه ها باید از کارشناسان بومی استفاده کرد و برای نیل به این هدف هماهنگی‌های لازم در مجموعه دادگستری شهرستان مراغه انجام خواهد یافت.

مسئول دفتر منطقه ۲ کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز در این گفت: یک سال از تأسیس نمایندگی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در مراغه می‌گذرد و این دفتر همواره در جهت ایجاد اقتدار و عزت برای کارشناسان حرکت کرده است.

وی از رئیس دادگستری شهرستان مراغه خواست از دفتر نمایندگی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در مراغه حمایت کرده و از ظرفیت کارشناسان منطقه برای تعیین تکلیف پرونده‌های قضایی استفاده شود.

دکتر بهرام ودودی مفید با ابلاغ مراتب تبریک دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، برای فرهاد خاکپور رئیس دادگستری شهرستان مراغه در مسئولیت خطیری که بر عهده دارد آرزوی موفقیت کرد.

با هدف مقابله با بیماری منحوس کرونا:

بسته های بهداشتی ضد عفونی کننده در بین کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی توزیع شد

در یک اقدام مفید پیشگیرانه و فرهنگی و با هدف مقابله با بیماری منحوس کرونا، بسته های بهداشتی ضد عفونی کننده شامل اقلام مورد لزوم در بین کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی توزیع شد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، تهیه و توزیع بسته های بهداشتی در تشویق و ترغیب کارشناسان رسمی دادگستری منطقه به رعایت هر چه بیشتر پروتکل های بهداشتی سازنده و تاثیر گذار است.

کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی علیرغم شرایط حاصل از اشاعه بیماری کرونا و محدودیت های موجود، حسب ضرورت و درخواست دستگاه قضایی و سایر متقاضیان همچنان به ارائه خدمات و انجام قرارهای کارشناسی مشغول هستند.

به موازات استمرار فعالیت های کارشناسی در شرایط بسیار سخت کرونایی، اقدامات و هماهنگی های لازم را در جهت ایجاد بستر های مناسب و تامین تسهیلات مورد نیاز از جانب اعضای هیئت مدیره کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی شاهد بودیم.

جنبه نمادین توزیع بسته های بهداشتی ضد عفونی کننده و نقش آن در ایجاد فرهنگ سازی خود را بیشتر نشان می‌دهد و بیانگر این است که تامین سلامتی کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی از اهمیت زیادی برخوردار است.

تهیه و تدارک بسته های بهداشتی ضد عفونی کننده به شکل مرتب و نظام یافته، کاری است ارزنده و ماندگار و تلاش های ابواب جمعی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی را در این راستا نباید نادیده گرفت.

شایان ذکر است کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با داشتن نزدیک به ۱۵۰۰ کارشناس که در بیش از ۶۷ رشته تخصصی فعالیت می‌کنند، بزرگ ترین بدنه کارشناسی در شمال غرب کشور محسوب می‌شود.

کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی علیرغم شرایط حاصل از اشاعه بیماری کرونا و محدودیت های موجود، حسب ضرورت و درخواست دستگاه قضایی و سایر متقاضیان همچنان به ارائه خدمات و انجام قرارهای کارشناسی مشغول هستند

انتصاب:

مهندس جعفر راشدی ملکی به عنوان عضو کمیسیون داوری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی منصوب شد

گفتنی است مهندس جعفر راشدی ملکی از کارشناسان متخصص و صاحب صلاحیت کانون کارشناسان رسمی رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در رشته راه و ساختمان بشمار می‌رود

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی طی حکمی مهندس جعفر راشدی ملکی را به عنوان عضو کمیسیون داوری این کانون منصوب کرد.

به گزارش روابط عمومی عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان اذربایجان شرقی، در این حکم آمده است: با عنایت به اهمیت تشکیل کمیته داوری در سند تحول قوه قضائیه و لزوم مشارکت کارشناسان رشته های مختلف و با توجه به تجارب جنابعالی به عنوان عضو کمیسیون داوری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی منصوب می‌شوید.

در این حکم اضافه شده است: امیداوریم حضور جنابعالی در راستای فعال سازی مورد انتظار کمیسیون موثر و سازنده بوده و زمینه ساز تحقق اهداف مترتب بر تشکیل و ایجاد آن باشد.

برای مهندس جعفر راشدی ملکی در کمیسیون داوری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان اذربایجان شرقی آرزوی موفقیت و سربلندی می کنیم.

گفتنی است مهندس جعفر راشدی ملکی از کارشناسان متخصص و صاحب صلاحیت کانون کارشناسان رسمی رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در رشته راه و ساختمان بشمار می رود.

پیگیری های مداوم برای رفع معضلات ابلاغیه های کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به نتیجه رسید

معاون فناوری اطلاعات و برنامه ریزی دادگستری استان آذربایجان شرقی: مطابق بخشنامه ابلاغی کلیه قرارهای کارشناسی به صورت سیستمی صادر می‌شود

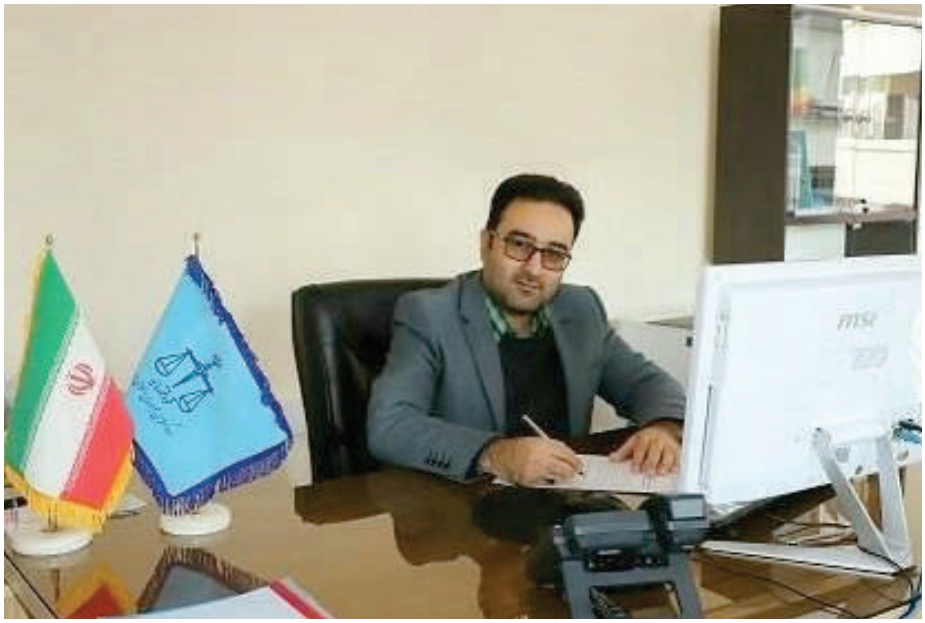

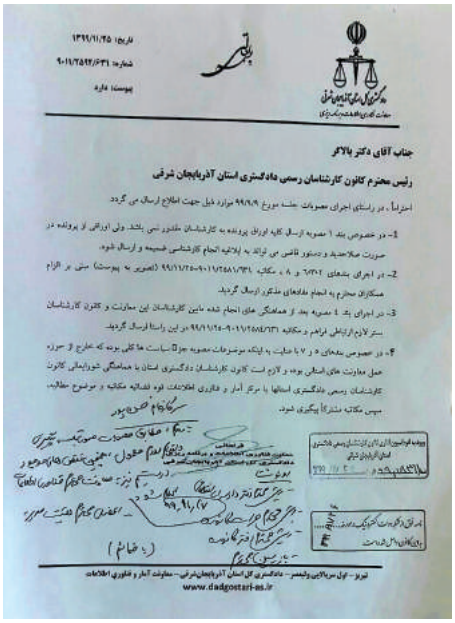

تاریخ: ۱۳۹۹/۱۱/۲۵
شماره: ۹۰۱۱/۲۵۲۲/۶۳۱
پیوست: دارد

جناب آقای دکتر بالاگر
رئیس محترم کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

احتراماً، در راستای اجرای مصوبات جلسه مورخ ۹۹/۹/۹ موارد ذیل جهت اطلاع ارسال می گردد.

1- در خصوص بند ۱ مصوبه ارسال کلیه اوراق پرونده به کارشناسان حاضر نمی باشد. ولی اوراقی از پرونده در صورت ملاحظه و دستور قاضی می تواند به ابلاغیه انجام کارشناسی ضمیمه و ارسال شود.

2- در اجرای بندهای ۲،۳،۴ و ۸ ، مکاتبه ۹۹/۱۱/۲۵-۹۰۱۱/۲۵۸۱/۳۴۱ (تصویر به پیوست) مبنی بر الزام همکاران محترم به انجام مفادهای مذکور ارسال گردید.

3- در اجرای بند ٤ مصوبه بعد از هماهنگی های انجام شده مابین کارشناسان این معاونت و کانون کارشناسان ستر لازم ارزیابی فراهم و مکاتبه ۹۹/۱۱/۱۴-۹۰۱۱/۲۵۸۵/۶۳۱ در این راستا ارسال گردید.

4- در خصوص بندهای ۵ و ۷ با عنایت به اینکه موضوعات مصوبه جزء مسائل هاکلی بوده که خارج از حوزه عمل معاونت های استانی بوده و لازم است کانون کارشناسان دادگستری استان با هماهنگی شورایعالی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استانها با مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مکاتبه و موضوع مطالبه، پیش مکاتبه مشترکاً پیگیری شود.

www.dadgostari-es.ir

تلاش ها و پیگیری های مداوم اعضای هیئت مدیره به ویژه دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برای رفع معضلات ابلاغیه های کارشناسان رسمی دادگستری این استان به نتیجه رسید.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، پیرو جلسات متعدد و تدوین صورتجلسه جامع معضلات موجود، مهندس مجید فراهانی برای رفع بخشی از معضلات جامعه کارشناسی استان به حوزها مختلف قضایی دستور العمل صادر کرد.

مطابق دستور العمل صادره توسط معاون فناوری اطلاعات و برنامه ریزی دادگستری استان آذربایجان شرقی و بخشنامه رئیس کل محترم دادگستری استان، از ازجاع کارشناسی به کارشناسان خبره در حوزه هایی که کارشناس رسمی وجود دارد، خودداری خواهد شد.

مراجع قضایی قرارهای کارشناسی را به صورت سیستمی صادر و از صدور قرارهای کارشناسی دستی و انتخاب کارشناس از کتاب به جای سیستم به جهت عدم بروز بودن اطلاعات کارشناسان در کتاب های چاپی از لحاظ صلاحیت ها، محکومیت های انتظامی، مرخصی ها و... اکیداً اجتناب می‌نمایند.

بر اساس دستورالعمل معاون فناوری اطلاعات و برنامه ریزی دادگستری استان آذربایجان شرقی شماره تماس طرفین پرونده (ترجیحاً موبایل) در متن ابلاغیه های صادره به کارشناسان درج می‌گردد تا قبل از اجرای قرار کارشناسی هماهنگی های لازم با طرفین پرونده انجام شود.

ضمناً چنانچه نوع کارشناسی به صورت هیئتی باشد، نام و نام خانوادگی کارشناسان منتخب در متن ابلاغیه ها درج خواهد شد تا علاوه بر جلوگیری از اطاله دادرسی و ایجاد هزینه های مازاد ایاب و ذهاب،کارشناسان از حضور همکاران خود مطلع و با هماهنگی اقدام لازم را معمول نمایند.

بر اساس این دستورالعمل منبعد ضرورتی برای مراجعه کارشناس به شعب جهت دریافت فیش حق الزحمه وجود ندارد و اطلاعات مربوطه از طریق بستر اتوماسیون و با استفاده از امکانات شبکه دولت جهت اقدام لازم به کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان ارسال خواهد شد.

همچنین برخی از مصوبات صورتجلسه در ردیف سیاست های کلی و خارج از حوزه عمل معاونت های استانی هستند و پس از هماهنگی شورای عالی و مکاتبه کانون کارشناسان دادگستری استان با مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مشترکاً مورد پیگیری قرار خواهند گرفت.

برگزاری وبینار «مبانی کارشناسی و ارزیابی» توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی وبینار «مبانی کارشناسی و ارزیابی» را برگزار کرد.

مدرس وبینار «مبانی کارشناسی و ارزیابی» دکتر محمد مسعود علیزاده خرازی کارشناس رسمی دادگستری و استاد دانشگاه صنعتی شریف بوده و از سوی کمیته آموزش کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برای کارشناسان «جدید الورود» گواهی شرکت در دوره صادر خواهد شد.

گفتنی است که حضور فعال در دوره های سودمند آموزشی میزان دانش حرفه ای کارشناسان جدید رسمی دادگستری را افزایش داده و در روند فعالیت کارشناسی آنان ایجاد تسهیل می کند.

حضور فعال در دوره های سودمند آموزشی میزان دانش حرفه ای کارشناسان جدید رسمی دادگستری را افزایش داده و در روند فعالیت کارشناسی آنان ایجاد تسهیل می‌کند

کتاب قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور به همراه ضوابط اجرایی آن منتشر شد

کتاب «قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور به همراه ضوابط اجرایی آن» توسط دکتر نقی زهی کارشناس رسمی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی منتشر و در دسترس علاقمندان قرار گرفت.

عناوین این کتاب عبارتند از: تبصره های طبقه بندی شده (شامل تبصره های مرتبط با شرکت های دولتی، صنعت آب و برق، مالیات، ایثارگران و تبصره های نیازمند آئین نامه یا دستور العمل)، قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور و ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.

ضمن قدرشناسی از فعالیت های موثر و مفید علمی و فرهنگی دکتر نقی زهی و آرزوی موفقیت برای ایشان، تهیه و مطالعه کتاب «قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور به همراه ضوابط اجرایی آن» را به کلیه کارشناسان رسمی کشور توصیه می‌کنیم.

تسلیت

خانواده های محترم:

آقایان جلیل عبدالعلی پور، یعقوب انتظار قراملکی و محمد مهدی زاده رحیمی

و همکاران گرامی و ارجمند:

آقایان سید محمد حسن آل هاشم ، سید رضی ناظمی، حبیب اله عجمی، غلامحسن قهرمانی اقدم، یعقوب صبوری، یونس فایند فتح آباد، فرید رزم گیری، محمد یارنیا، مهرداد یارنیا، حسین فرید احمدی نیا، افشین دانشومند، سید غلامرضا سید حسنی، بهرام جمالی قراخانلو، بهزاد امانت، اکبر عبدالهی حصار، بابک رضوی اقدم، جواد داداشی، محمد کمالی وحدت، حسن اعظمی فرد، محمد رضا نقابی، عبدالصمد دربانی، عبدالقادر دربانی، عبدالوهاب دربانی، فراز امید بخش، پرویز اسدی، محمد حسین محمدی، ابوالفضل حنیفه، بهمن ارقند، قاسم اژدری، مسعود رئوفی و جعفر محمودی مقدم

با نهایت تاسف و تاثر درگذشت اندوهناک عزیزان بزرگوارتان را صمیمانه تسلیت عرض نموده، از درگاه پروردگار متعال برای درگذشتگان رحمت و مغفرت الهی و برای بازماندگان محترم صبر جمیل و اجر جزیل خواهانیم.

روابط عمومی

پیشکسوت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی عنوان کرد:

اهمیت مقابله با هر گونه موازی کاری در حوزه کارشناسی و نیز ضرورت ایجاد رشته کارشناسی رسمی در سطح دانشگاه های کشور

اشـــــاره:

مهندس فرطوس موسوی به عنوان عضو برجسته و پیشکسوت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در رشته راه و ساختمان که از سال ۱۳۷۰ و در مدت سی سال خدمات ارزنده و ماندگار در سطح استان آذربایجان شرقی داشته، در گفت و گوی صمیمانه به سئوالات مختلف خبرنگار ما پاسخ داده است که گزارش آن ذیلاً از نظر گرامی خوانندگان محترم مجله آذر کارشناس می‌گذرد:

به عنوان اولین سئوال خودتان را به طور کامل معرفی بفرمائید.

اینجانب فرطوس موسوی فرزند یدالله متولد ۱۳۳۷/۰۷/۱۰ شهر تبریز هستم. بعد از پایان دوره دبیرستان و اخذ مدرک دیپلم در تبریز و گذراندن دوره نظام وظیفه در سپاه دانش، در سال ۱۹۷۲ جهت ادامه تحصیل عازم کشور ترکیه شدم و در سال ۱۹۷۸پس از اخذ مدرک فوق لیسانس معماری به ایران بازگشتم.

مسئولیت های اداری و فعالیت های تخصصی جنابعالی در چه زمینه هایی بوده است؟

از سال ۱۹۷۸ الی ۱۹۸۶ با سمت کارشناس، معاون فنی و رئیس اداره میراث فرهنگی انجام وظیفه نموده ام. علاوه بر کار اداری به امر تدریس در انستیو معماری تبریز نیز اشتغال داشتم. دفتری نیز به عنوان نقشه کشی دایر ساختم که در آن با مشارکت همکاران معمار و غیر معمار و از طریق عقد قرارداد با اداره ها به فعالیت می‌پرداختیم. به واسطه علاقه ای که داشتم، مرمت آثار تاریخی هم در اولویت برنامه های ما قرار گرفت. کارهای بزرگ و خوبی انجام دادیم به ویژه در مرمت بازار بزرگ تبریز با مساعدت های سید احمد میلانی و حاج حسن حسن نژاد و همکاری بازاریان، مرمت مقبره شیخ شهاب الدین اهری و تحقق بخشی از فضای سبز منطقه ولی عصر تبریز که برخی ها علاقمند مسکونی شدن آن بودند و مقاومت در مقابل فشار آنان و پایبندی به اصول اخلاقی در جهت عدم امضای صورتجلسه تحمیلی زمینه استعفای اینجانب را فراهم کرد و موجب شد که دیگر صرفاً در شرکت خود فعالیت نمایم. سایر فعالیت های انجامی قابل توجه عبارت بودند از: احداث مدرسه در کوی وحدت ولیعصر تبریز، کارهای آبی سد تغذیه مصنوعی، لوله گذاری، کانال تغذیه مصنوعی، کانال آب، بند و سد و... و نیز مرمت کاروانسرای مرند.

کدام عوامل شرایط حضور جنابعالی را در عرصه کارشناسی رسمی دادگستری فراهم کرد؟

آن موقع که شرکت تازه تاسیس بنده در ابتدای راه بود، علیرغم مشکلات کاری در امتحان کارشناسی رسمی نیز اسم نویسی کردم. بعد از امتحان گزینش و تحقیقات محلی به درازا کشید و بنده مایوس شده بودم، ولی در تاریخ ۱۳۷۰/۰۲/۳۱ کارت کارشناسی رسمی خود را دریافت داشتم. به خاطر علاقه، یکی از صلاحیت های انتخابی اینجانب در امتحان آثار باستانی بود که در دفترچه های قبلی با عنوان ساختمان های قدیمی قید گردیده بود، تا اینکه دفترچه ها تجدید چاپ شد و دیگر آن عنوان قبلی را قید نکردند.

اصولاً تعریف جنابعالی از مفهوم کارشناس رسمی دادگستری چیست؟

وکلا و کارشناسان را بازوان قوه قضائیه تعریف کرده اند. این تعریف همکاران قدیمی واقعاً خوب و بجاست و من نیز تعریفی به غیر از این برای کارشناس رسمی دادگستری نمی‌دانم.

کارشناسان رسمی دادگستری باید از چه ویژگی های متمایز و برجسته ای برخوردار باشند؟

صداقت کاری بدون در نظر گرفتن میزان حق الزحمه و زمان کار و آشنایی با قوانین مهم ترین ویژگی است که یک کارشناس رسمی دادگستری باید از آن برخوردار باشد. کارشناسان محترمی هستند که درآمد آنها صرفاً از محل کار کارشناسی است و در دادگاه ها در بیشتر مواقع رقم ثابتی را در نظر می‌گیرند و آن رقم چند درصد ناچیز از دستمزد مصوبه است که باید مسئولین محترم قضایی این موضوع را در نظر داشته باشند. در بعضی موارد پایین بودن میزان دستمزد کارشناسی باعث دلسری تعدادی از همکاران محترم می‌شود. پذیرفتنی نیست که دستمزد یک کارشناسی رسمی دادگستری از وکلای محترم و یا حتی با عرض پوزش از بنگاه های معاملاتی کمتر باشد که بدون مسئولیت عرفی و قضایی و احساس مسئولیت در مشکلات پیش آمده،

هر چه می‌خواهند مطالبه می‌نمایند. با توجه به تورم موجود در جامعه و اهمیت موضوع قیمت گذاری و برخی محدودیت های اخلاقی، مسئولین محترم قضایی باید به حق الزحمه کارشناسان رسمی دادگستری توجه ویژه داشته باشند.

اساساً نقش کارشناسان رسمی دادگستری را در حل و فصل مشکلات حقوقی مردم جامعه چگونه ارزیابی می‌نمائید؟

نقش کارشناسان در بعضی پرونده ها، تنها راه حل موضوع قضایی است. در بیشتر مواقع، نظریه کارشناس درصد بیشتری از موضوع را حل و فصل می‌نماید و این درصد در مواردی هم کمتر است، به هر حال، حضور کارشناس در این قبیل زمینه ها به ویژه در تشکیل پرونده الزامی خواهد بود.

کارشناسان رسمی دادگستری برای انجام وظایف خود به عنوان یک رسالت اجتماعی با چه مشکلاتی مواجه هستند؟

مشکلات زیاد است و تعداد آنها بعد از شیوع بیماری کرونا زیادتر هم شده است:

الف) ابلاغیه به کارشناس ابلاغ می شود کسی برای تحویل مدارک به دفتر کارشناس مراجعه نمی‌نماید چون بیشتر آدرس ها ناشناس هستند. لازم است احدی از طرفین پرونده نسبت به راهنمایی کارشناس اقدام کند. از طرفی کانون هم مرتباً تذکر تاخیر در ارسال نظریه ابلاغ می‌نماید، در حالی که خواهان یا خوانده مدارک مورد نیازی را که در دست دارند تحویل کارشناس نمی‌دهند و موجب تاخیر در ارائه نظریه می‌شوند. در بعضی موارد آدرس محل و شماره تلفن طرفین در ابلاغ ذکر نمی شود. روی این اصل بدون شناخت کامل محل کارشناس و یا طرفین اظهار نظر کارشناسی میسور نمی‌گردد.

ب) در مواردی نظریه بدون دریافت دستمزد به خواهان ارائه می‌گردد و خود اینجانب دستمزد مواردی را که توسط دارایی به کارشناسی تعیین شده بودم مطالبه نمودم و به اداره دارایی نیز نامه نوشتم که اداره مزبور بررسی موضوع را ازکانون خواستند و تا این تاریخ از طرف کانون احدی جهت تحصیل دستمزد مورد درخواست اقدامی بعمل نیاورده و اینجانب از روند کار دلگیر و ناراحت هستم.

ج) مشکل دیگر وجود کارشناسان قوه قضائیه است که با کارشناسان کانون همکاری نزدیک دارند و در مواردی که موضوع کارشناسی به هیئت متشکل از مرکز و کانون ارجاع می‌شود عدم دسترسی به شماره تلفن کارشناس قوه قضائیه موجب کند تر شدن روند امور می‌شود.

به موضوع موازی کاری بین کانون و مرکز کارشناسان رسمی دادگستری در امر کارشناسی اشاره داشتید، پیشنهاد ویژه جنابعالی در این خصوص چیست؟

پیشنهاد می‌شود با ادغام این دو گروه کارشناسی(کانون و قوه قضائیه) مشکل موازی کاری برطرف شود، هر چند که این اقدام در مراحل اولیه دارای مشکلاتی باشد. به هر حال این دو گروه در خدمت قوه قضائیه هستند و مشکلات ناشی از ادغام رفع خواهد شد. همچنین رشته کارشناسی رسمی دادگستری در مقطع کارشناسی ارشد در یکی از دانشگاه ها ایجاد و جذب کارشناس در رشته های مختلف از طریق آزمون و یا هر شکل دیگر از میان آنان صورت بگیرد.

نظرتان در مورد کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی چیست؟

خدمات کارشناسی در استان آذربایجان شرقی قابل توجه بوده و دوستان پیشین از هیچ گونه همکاری در رفع مشکلات دریغ نکرده اند. در هر دوره هیئت مدیره شاهد پیشرفت کارها بودیم و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی مسیر رو به ترقی داشته است. در دوره های قبل محل موجود کانون و همچنین زمینی خریداری گردیده که نوعی آینده نگری محسوب می‌شود. اگر یادمان باشد زمانی در بالای پاساژ مولانا دفتر مختصری داشتیم که نمی‌توانست لایق کارشناسان رسمی دادگستری باشد. در هر صورت در هر دوره، نمایندگان محترم کارشناسان قدم های مفیدی در زمینه پیشرفت کانون برداشته اند.

به نظر جنابعالی برای بهبود فعالیت های کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در زمینه های مختلف کدام راهکارها می توانند مفید و نتیجه بخش باشند؟

حضور در هیئت مدیره کانون مانند نمایندگی مجلس نیست که تائید صلاحیت آنان سخت و دشوار باشد، بهتر است با بررسی مورد لزوم و ایجاد شرایط سهل تر، زمینه را برای ورود کارشناسان صدیق به عرصه خدمت فراهم کنیم. همچنین کارشناسانی که کارمند بوده و یا به طور مستقیم و غیر مستقیم با ادارات مختلف همکاری دارند، نباید در کارشناسی های آن ادارات اظهار نظر نمایند.

در خاتمه اگر مطلب دیگری به ذهن تان می‌رسد، از شنیدن آن خوشحال خواهیم شد.

حضور تمام وقت هیئت مدیره فعلی در کانون، فرصت های مناسبی را برای رسیدگی به مسایل کارشناسان ایجاد می‌کند و اگر چنین شرایطی حاکم نباشد، حتماً باید مطابق اساسنامه یا صورتجلسه، فردی لایق از بیرون جذب و به عنوان مدیر داخلی تعیین نمایند تا به انجام وظیفه بپردازد. کانون سازمانی است بزرگ و متشکل از مهندسان رشته های مختلف که اگر با هم باشند کارهای بزرگی انجام می‌گیرد. همچنین برای تمام اساتید و کارشناسان محترم سلامتی و شادکامی آرزو و برای درگذشتگان مغفرت الهی طلب می‌کنم.

در برنامه زنده تراز صدا و سیمای مرکز استان آذربایجان شرقی عنوان شد:

امکان موفقیت کسب و کارها با استفاده از رویکردهای کارشناسانه افزایش پیدا می‌کند

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در برنامه تراز صدا و سیمای مرکز استان آذربایجان شرقی گفت: امکان موفقیت کسب و کارها با استفاده از رویکردهای کارشناسانه افزایش پیدا می‌کند.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر اظهار داشت: وقتی استارت یک کسب و کار زده می‌شود، کارشناس با تهیه طرح توجیهی به پارامترهای مختلف نظیر سقف سرمایه گذاری، ماشین آلات مورد لزوم و مانند آن پاسخ می‌دهد.

وی افزود: در زمینه کسب و کار نقص قوانین مشکلٍ اصلی محسوب می‌شود و برخی از سازمان ها صرفاً از منظر خود به مسایل نگاه می‌کنند و مسئولیت اجتماعی خود را در قبال تولید کننده و موضوع اشتغال نادیده می‌گیرند.

مقام ارشد جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی زنجیره کسب و کار را فراگیر و همه جانبه ارزیابی کرد و گفت: زنجیره کسب و کار محدود به کارشناس و قوه قضائیه نیست و کلیه سازمان های ذیربط باید در این ارتباط دغدغه داشته باشند.

وی موازی کاری را آسیب جدی برای انجام رضایت بخش امور مردم در سطح کشور دانست و افزود: موازی کاری و فقدان تمرکز در حوزه کارشناسی کشور نیز به عنوان یک معضل اساسی نمود دارد و به واسطه تجمیع مراکز مختلف، امکان ارائه خدمات مناسب تر فراهم خواهد شد.

> زنجیره کسب و کار محدود به کارشناس و قوه قضائیه نیست و کلیه سازمان های ذیربط باید در این ارتباط دغدغه داشته باشند

دکتر بالاگر بر ضرورت انجام خدمات کارشناسی به صورت سیستمی تاکید کرد و گفت: ریشه بسیاری از مشکلات در ساختار و سیستم های سازمانی است و حذف حضور فیزیکی عامل انسانی و انجام سیستمی امور از حواشی فعالیت ها می‌کاهد و به توسعه کشور در عرصه های مختلف می‌انجامد.

وی افزود: در هر سیستمی خطای انسانی امکان پذیر است و در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با وجود رشته های دادیاری، دادستان انتظامی و رئیس دادگاه به عنوان نماینده قوه قضائیه هیچ گونه خط قرمز در برخورد با تخلفات احتمالی وجود ندارد.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: دغدغه مهم ما موضوع پیشگیری است و معتقدیم استفاده از خدمات مشاوره ای کارشناسان رسمی دادگستری در معاملات املاک و خودرو به کاهش پرونده های قضایی و جلب رضایت بیشتر مردم منجر می‌شود.

شایان ذکر است برنامه تراز که موضوع آن به کسب و کار اختصاص داشت با مشارکت دستگاه دادگستری و کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی و با اجرای دکتر محمد فاریابی استاد دانشگاه تبریز در صدا و سیمای مرکز استان آذربایجان شرقی ترتیب یافته بود.

در یک اقدام با ارزش و ماندگار انجام شد:

تقدیر و تجلیل ازخدمات اعضای پیشین کمیسیون های علمی و فنی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی: منابع انسانی سرمایه های واقعی یک سازمان هستند و تکریم از خدمات آنان زمینه ساز افزایش انگیزش و بالندگی در محیط های اداری می‌شود

با برگزاری مراسم ویژه از سوی اعضای هیئت مدیره و در یک اقدام با ارزش و ماندگار از خدمات اعضای پیشین کمیسیون های علمی و فنی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تجلیل شد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، در این مراسم اعضای پیشین و جدید کمیسیون های علمی و فنی و نیز دکتر صمد دربندی، مهندس علی اکبر مرسلی و مصطفی گلشنی به عنوان اعضای هیئت مدیره حضور داشتند.

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در این مراسم اظهار داشت: منابع انسانی سرمایه های واقعی یک سازمان هستند و تکریم از خدمات آنان زمینه ساز افزایش انگیزش و بالندگی در محیط های اداری می‌شود.

وی افزود: حضور و فعالیت همه ما به عنوان هیئت مدیره و یا کارشناس در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی ثابت و پایدار نیست و تنها کیفیت و نوع خدمات است که باقی می‌ماند و نسل های بعدی از آن ها به نیکی یاد می‌کنند.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: پایان دوره ماموریت در کمیسیون های علمی و فنی به مفهوم توقف ارتباط کانون با این کارشناسان نمی‌تواند باشد و ما همواره از توانایی ها و قابلیت های آنان در عرصه های مختلف بهره مند خواهیم شد.

در این مراسم ۱۱ نفر از اعضای کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی که در کمیسیون های مختلف علمی و فنی فعالیت داشتند به صورت مطلوب و شایسته مورد تقدیر و تجلیل قرار گرفتند.

شایان ذکر است بر اساس بررسی های میدانی، اعضای پیشین و جدید کمیسیون های علمی و فنی تاثیر برگزاری این مراسم معنوی و فرهنگی را در راستای بهبود کمیت و کیفیت خدمات و جلب رضایت بیشتر متقاضیان امور کارشناسی در سطح استان آذربایجان شرقی مورد تاکید قرار دادند.

زمینه های گسترش ارتباطات کانون کارشناسان رسمی دادگستری آذربایجان شرقی با سپاه عاشورا مورد بررسی قرار گرفت

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی پتانسیل های بالقوه جامعه کارشناسی منطقه و نقش کارشناسان رسمی دادگستری در حل و فصل مشکلات حقوقی ادارات و مردم را برای نماینده ولی فقیه در سپاه عاشورا تشریح کرد

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با هدف افزایش همکاری های دوجانبه و استفاده از ظرفیت های موجود با حجت الاسلام عبدالرحیم نجفقلی زاده سرایی نماینده ولی فقیه در سپاه عاشورا دیدار و گفت و گو کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، در این دیدار صمیمانه دو طرف اهمیت تداوم دیدارها و نیز انجام همکاری در زمینه های مختلف را مورد تاکید قرار دادند.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی در این دیدار پتانسیل های بالقوه جامعه کارشناسی منطقه و نقش کارشناسان رسمی دادگستری در حل و فصل مشکلات حقوقی ادارات و مردم را برای نماینده ولی فقیه در سپاه عاشورا تشریح کرد.

نماینده ولی فقیه در سپاه عاشورا نیز در این دیدار ضمن بیان امکانات موجود سپاه عاشورا و نقش آن در عرصه های متنوع نظامی و فرهنگی و حتی اقتصادی، ایجاد شرایط مناسب جهت استفاده از قابلیت های موجود کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی را خواستار شد.

در جریان این دیدار که در محل کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی ترتیب یافته بود، زمینه های گسترش ارتباطات و تعاملات سازنده و راهبردی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با سپاه عاشورا مورد بررسی قرار گرفت.

درخواست از رئیس دانشگاه علوم پزشکی تبریز:

کارشناسان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به تعداد ۱۵۰۰ نفر در اولویت توزیع واکسن کرونا قرار بگیرند

دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با ارسال نامه از دکتر محمد حسین صومی رئیس دانشگاه علوم پزشکی تبریز درخواست کرد کارشناسان کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به تعداد ۱۵۰۰ نفر در اولویت توزیع واکسن کرونا قرار بگیرند.

در این نامه آمده است: ضمن تقدیر و تجلیل از فداکاری های دلسوزانه مدافعان خط مقدم جبهه سلامت اعم از پزشکان، پرستاران و کلیه عزیزانی که در این روزهای سخت با مجاهدت و تلاش های شبانه روزی و تحمل سختی ها و دوری از خانواده به هموطنان خود، خدمت رسانی می‌کنند، از خداوند متعال توفیقات بیشتر را برای کادر درمان همیشه در صحنه مسئلت می نماید.

در این نامه می‌خوانیم: کارشناسان رسمی دادگستری در جهت اجرای قانون و جلوگیری از اطاله دادرسی در پرونده های قضائی و در جهت احقاق حق بطور مستمر در محاکم قضائی استان حضور داشته و برای اجرای قرار کارشناسی در شهرستان های استان و نیز به جهت احترام و اجرای محدودیت های کرونایی، به ناچار از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده می‌نمایند و مدام در معرض خطر ابتلا به ویروس کرونا می‌باشند و در این میان چندین نفر از کارشناسان عزیزمان نیز به جهت ابتلا به این ویروس جان به جان آفرین تسلیم کردند و دار فانی را وداع گفتند.

در این نامه درخواست گردیده است: نظر به اینکه بیش از ۵۰ % از کارشناسان محترم این کانون دارای سن بیش از ۵۰ سال بوده و تجربه و اطلاعات آن ها همیشه در محاکم قضائی و همچنین مشاوره های لازم در سایر مراجع تأثیرگذار است و از طرفی نیز در جهت اجرای فرامین محاکم قضائی ملزم به اجرای قرار کارشناسی می‌باشند، لذا خواهشمند است در صورت صلاحدید دستور فرمائید کارشناسان رسمی این کانون به تعداد ۱۵۰۰ نفر در اولویت توزیع واکسن کرونا قرار بگیرند.

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

اجرای کامل و شفاف تفاهم نامه با ادارات مختلف را به طور جدی پیگیری می‌کنیم

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به منظور پیگیری چگونگی اجرای مفاد تفاهم نامه همکاری فیمابین با مهندس ابوالقاسم سلطانی مدیر کل راه و شهرسازی استان دیدار و گفت و گو کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، دکتر علی اکبر بالاگر در این دیدار گفت: اجرای کامل و شفاف تفاهم نامه با ادارات مختلف را به طور جدی پیگیری می‌کنیم.

وی بر لزوم انجام امور کارشناسی به طور نظام مند تاکید کرد و افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی خود را در مسئول و متعهد احساس می‌کند.

مقام ارشد جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی تاکید کرد: کار کارشناسی بازاریابی وتبلیغات نیست و هدف اساسی ما از انجام دیدارها ارائه طریق به سازمانهاست تا امور کارشناسی به طور اصولی انجام بگیرد.

وی پرداخت هزینه های کارشناسی را در استمرار روند همکاری های فیمابین با ادارات مختلف را موثر دانست و افزود: روند همکاری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با سازمان های مختلف رضایت بخش است.

مدیر کل اداره راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی اولویت ما برای انجام امور کارشناسی است و باید زمینه گسترش ارتباطات و همکاری ها را فراهم کنیم

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی ارائه خدمات کارشناسی از مسیر قانونی را ضروری دانست و تصریح کرد: بیش از ۹۰ درصد خدمات کارشناسی در سطح منطقه از طریق مسیر قانونی انجام می‌شود.

مهندس ابوالقاسم سلطانی مدیر کل اداره راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی نیز در این دیدار اعلام داشت: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی اولویت ما برای انجام امور کارشناسی است و باید زمینه گسترش ارتباطات و همکاری ها را فراهم کنیم.

وی به محدودیت منابع اقتصادی ادارات در سطح استان آذربایجان شرقی اشاره کرد و افزود: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی می‌تواند پیگیر مطالبه حق الزحمه کارشناسان خود باشد، ولی باید محدودیت منابع اقتصادی سازمان های مختلف را نیز در نظر بگیرد.

مدیر کل اداره راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: قیمت گذاری های متعارف و استمرار روند بهینه امور زمینه ساز افزایش هرچه بیشتر رضایت اداره کل راه و شهرسازی از خدمات کارشناسی درخواستی خواهد شد.

گفتنی است در این جلسه مهندس سلطانی معاون املاک و حقوقی اداره کل راه و شهرسازی استان و مهندس صبوری رئیس حراست کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی نیز دیدگاه های سازنده و راهبردی خود را در خصوص مسایل مختلف مطرح ساختند.

رئیس آموزش کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

با استفاده از علم کارشناسان پیشکسوت و اساتید و یافته های جدید اختلاف نظرها کاهش خواهد یافت

اشاره:
مهندس رحمان صفری که سال هاست به عنوان کارشناس با تجربه و با صلاحیت و نیز مسئول آموزش خدمات شایان به جامعه کارشناسی استان آذربایجان شرقی ارائه داده است در گفت و گوی صمیمانه با خبرنگار ما به تشریح وضعیت آموزش کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی پرداخته که مشروح آن را ذیلاً به خوانندگان گرامی مجله آذرکارشناس تقدیم می‌کنیم:

به عنوان اولین سئوال، می‌خواهیم ببینیم که اساساً برداشت جنابعالی از مفهوم آموزش چیست؟

آموزش هنر کمک کردن به یادگیری در دیگران، و به روز کردن دانش آنها در رشته ای است که اساساً در آن زمینه کار می‌کنند و همچنین مهم ترین رکن توسعه در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی است که سازندگی و بهبود و تعالی انسان را به همراه دارد. آموزش تجربه ای است مبتنی بر یادگیری و به منظور ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در فرد است تا او را قادر به انجام کار و بهبود بخشی توانایی‌ها، تغییر مهارت‌ها، دانش، نگرش و رفتار اجتماعی خود کند. بنابراین آموزش به مفهوم تغییر دانش، نگرش و تعامل با همکاران است. آموزش مستلزم استفاده از برنامه‌های پیش‌بینی شده ای است که شایستگی‌های موجود در یادگیرنده را تقویت و موجب کسب دانش، مهارت و توانایی‌های تازه در فرد شود و بهبود عملکرد شغلی او را تسهیل کند.

اگر ممکن است سابقه فعالیت های آموزشی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی را تشریح نمائید.

باید عرض کنم که کمیته آموزش از شهریور ۱۳۹۸ با تصمیم ریاست و هیئت مدیره محترم با حضور شش نفر از کارشناسان با تجربه کانون تشکیل و فعالیت های خوبی پایه ریزی شد و متعاقب آن کلاس های مثمربه ثمری نیز با حضور اساتید دانشگاه تبریز و کارشناسان پیشکسوت کانون کارشناسان استان برگزار گردید که سوابق کلاس ها در کانون موجود است. قبل از تاریخ فوق اطلاع ندارم که آموزش کانون به چه نحوی بوده است. نکته اساسی در برگزاری کلاس های آموزشی، همکاری تنگاتنگ هیئت رئیسه گروه های یازده گانه می‌باشد که متاسفانه خیلی کم رنگ بوده و گلایه همکاران کارشناس را به همراه دارد. لذا تا زمانی که هیئت رئیسه های محترم گروه ها اعلام نیاز آموزشی نکرده اند از آموزش کاری ساخته نیست و امیدوارم همکاری و راهنمایی های لازم را از طرف این بزرگواران به زودی داشته باشیم.

مخصوصاً اینکه در ایام منحوس کرونایی قرار گرفته ایم و با برگزاری وبینارهای آموزشی در جهت پیشرفت همکاران تلاش می کنیم و توانسته ایم ۱۳ جلسه وبینار به صورت عمومی و تخصصی برگزار کنیم که شرکت کنندگان آنها حداکثر ۱۸۰ و حداقل ۳۵ نفر بوده اند. برگزاری این و بینارها به لطف خدا و همیاری ریاست و اعضای هیئت مدیره محترم کانون ادامه خواهد داشت.

اهمیت آموزش را در فرایند فعالیت های کارشناسی چگونه می‌توان تبیین کرد؟

اهمیت آموزش به ویژه در فعالیت های کارشناسی خیلی بالاست. متاسفانه در امر ارائه نظر کارشناسی مخصوصاً در ارزیابی از هیچ الگو و استاندارد استفاده نمی‌شود در حالی که در این مورد استانداردهای مفید جهانی وجود دارد. می شود از طریق اساتید محترم که در این رابطه تبحر کافی دارند برای یادگیری استفاده نمود و آموزش تلاش می‌کند در این راستا گام های موثری را بر دارد و همچنین بعضاً در نوشتارهای کارشناسی اشکالاتی داریم که علیرغم برگزاری چند جلسه کلاس آموزشی و وبینار ویرایش گزارش کارشناسی باز هم دچار اشکال نوشتاری هستیم. هیچکس نمی‌تواند ادعا کند که در رشته خودش همه چیز را می‌داند. لذا برای بیشتر متبحر شدن و دوری از اشتباهاتی که ممکن است باعث اضرار عمومی شود، نیاز داریم دانش و علم خودمان را تا آنجایی که می‌توانیم به روز نمائیم. چون انسان هر چه قدر در جهت دانستن و یاد گیری گام بر می‌دارد تازه می‌رسد به قدم اول که من دانشم هنوز خیلی کم است. یعنی هرچقدر که احساس می‌کنیم می دانیم وقتی آموزش می‌بینیم تازه می‌دانیم که خیلی چیزها را نمی‌دانیم.

آموزش چگونه می‌تواند تسهیل کننده فعالیت‌های کارشناسی در زمینه های مختلف باشد؟

اگر کارشناسان از بدو ورود به این رشته با آموزش های لازم شروع به فعالیت نمایند، مسلماً در ارائه نظر کارشناسی کمتر دچار اشتباهات کارشناسی در اثر بی تجربگی خواهند شد. اگر چنانچه آموزش در هر ارگان مخصوصاً در امر کارشناسی از همان اول از طریق اساتید وکارشناسان پیشکسوت به کارشناسان جدید الورود شروع گردد با نحوه دریافت قرار کارشناسی، مطالعه پرونده، نحوه برخورد و دریافت اطلاعات از طرفین دعوا، بازدید و بررسی محل یا مورد کارشناسی، بررسی اسناد و مدارک و تهیه گزارش و ارسال آن به دادگستری و یا هر ارگان دیگر آشنا خواهند شد. لذا وقتی گزارش کارشناسی با آموزه های قبلی باشد، بهتر خواهد توانست قاضی محترم را در امر قضاوت کمک نماید.

در برخی مواقع می‌بینیم که ارتباط خوب و معنی دار بین کارشناسان رسمی دادگستری برخی از گروه ها و دوره های آموزشی برقرار نمی‌شود؟ اگر ممکن است علل این موضوع را تشریح بفرمائید؟

شرکت کنندگان در کلاس های آموزشی اکثرا یا از همکاران جدید الورود هستند و یا همکارانی که می‌خواهند صلاحیت دریافت نمایند انتظار ما از کارشناسان با سابقه این است که با حضور در کلاس های آموزشی مایه دلگرمی کارشناسان جوان شوند و همچنین با طرح سئوالات از مدرس امکان توضیح بیشتر موضوع را فراهم و تفهیم آن را راحت تر نمایند. بنده فکر می‌کنم داشتن مشغله زیاد همکاران باعث می‌شود که نتوانند در دوره های آموزشی شرکت کنند و همچنین همکاری حداقلی هیئت رئیسه گروه ها باعث می‌شود تا نیازهای آموزشی لازم برای کارشناسان اعلام نگردد. همین موضوع و عدم تشکیل کلاس و تامین نیاز در یازده گروه آموزشی دلسردی شرکت کنندگان را فراهم می‌آورد.

نحوه ارتباطات حوزه آموزش کانون با مراکز مختلف آموزشی چگونه است؟

با مراکز آموزشی مختلف از جمله دانشگاه تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز و مرکز مدیریت صنعتی استان در ارتباط هستیم و از اساتید شورای عالی کانون کارشناسان رسمی دادگستری و نیز از اساتید و پیشکسوتان کارشناس استان آذربایجان شرقی هم استفاده می‌کنیم.

فعالیت ها و برنامه های عمده حوزه آموزش را در طول یک سال گذشته بیان نمائید.

برگزاری ویبنار آموزشی ویرایش گزارش کارشناسی، وبینار اخلاق کارشناسی، وبینار تخلفات انتظامی کارشناسی، وبینار مبانی ارزیابی و استاندارد سازی ارزیابی بر اساس استاندارد های جهانی، مبانی کارشناسی و ارزیابی و برنامه ریزی برگزاری وبینارهای تخصصی و عمومی در صورت همکاری و اعلام نیازهای آموزشی از طرف هیئت رئیسه های محترم گروه های یازده گانه.

حوزه آموزش کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با چه مشکلاتی دست به گریبان است؟

حوزه آموزش در هر ارگانی از اهمیت بالایی قرار دارد. مشکل در کانون نداشتن واحدی به نام آموزش است با یک مسئول ثابت تمام وقت که با یک همکار دایماً فعالیت نموده و جوابگوی نیازهای آموزشی کانون باشد.

مستحضرید که تعیین برنامه، تعیین استاد و مشخص نمودن موضوع دوره آموزشی و تدارک محل مناسب کارشناسان، تهیه گواهی دوره ها و تدارکات و هماهنگی با هیئت رئیسه گروه های آموزشی وقت می‌خواهد که باید از طریق آموزش انجام گیرد. فکر می‌کنم الان بیش از ۵۰۰ گواهی صادر نشده وجود دارد.

ارزیابی جنابعالی از نقش مجله تخصصی آذر کارشناس در بهبود کمیت و کیفیت خدمات آموزشی کانون کارشناسان رسمی دادگستری چیست؟

بنده مجله را مطالعه می‌کنم. محتوایش عالی است مخصوصاً که بیشتر موضوعاتش و مقاله هایش با کار کارشناسی در ارتباط است. از زحمات جنابعالی از بابت تهیه این مصاحبه و همچنین از اطلاع رسانی موضوعات به عنوان مسئول روابط عمومی کانون و همکاری با آموزش تشکر می‌کنم و برایتان آرزوی موفقیت روز افزون دارم.

اگر غیر از موارد مطروحه مطلب دیگری به ذهن تان می‌رسد، مشتاق شنیدن هستیم.

انتظار دارم هیئت مدیره محترم کانون اهتمام بیشتری به آموزش داشته باشد. تشکیل واحد آموزش یکی از ضروریات هر سازمان و یا ارگان و تشکیلات می‌باشد و این موضوع مخصوصاً برای کانون کارشناسان از اهمیت بالایی بر خوردار است کارشناسان چه پیشکسوت و چه جدید الورود در امر کارشناسی با آموخته های علمی خود و تجربه ای که دارند نسبت به کارشناسی اقدام می‌نمایند در نتیجه اظهار نظرهای مختلفی در مورد یک موضوع مشاهده می‌شود و الگوی خاصی وجود ندارد. البته که نمی‌شود گفت یک الگوی خاصی باید باشد، ولی با استفاده از علم کارشناسان پیشکسوت و اساتید و یافته های جدید اختلاف نظرها کاهش خواهد یافت. در آخر از کارشناسان پیشکسوت تقاضا دارم ما را در برگزاری کلاس ها و وبینار ها تنها نگذارند، چون زکات علم همانا انتشار آن است.

قدرشناسی از خدمات کارشناسی و نهادینه ساختن آن در فرهنگ سازمانی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

علی ایمان پرور

فرطوس موسوی

محمد منیری فر

نور الدین آیرملو

هوشنگ پژهانفر

احمد اسلامی

علی حسین زاده

محمد ابراهیم نژاد

احمد ابراهیم زاده

مجید دباغ نیا

چندی پیش مراسمی در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برگزار شد که انصافاً بازتاب خوبی داشت و بررسی دیدگاه های مختلف، از مثبت بودن حرکتی حکایت می‌کند که با هدف تجلیل و تکریم انجام یافت.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، همانطوری که همگان می‌دانند محیط هر سازمان اجتماعی به مثابه موجود زنده تحت تاثیر عناصر مختلف قرار می گیرد و قدر مسلم، محصول شرایط مبتنی بر سکون و انجماد نمی‌تواند تحول و دگرگونی باشد. نگرش های مبتنی بر ایستایی و تحجر انصافاً در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی جاری و ساری نیست و گردانندگان این تشکیلات مردم نهاد تحقق خواسته های اعضای خود و رمز بالندگی و بهبود را در پویایی و تغییرات مستمر جستجو می‌کنند.

بر این اساس بود که تفکر قدرشناسی از خدمات کارشناسی و نهادینه ساختن آن در فرهنگ سازمانی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به منصه ظهور رسید و برپایی آئین های مختلف تجلیل در دو سال گذشته نیز به خوبی موید این ادعاست.

در جلساتی با ماهیت مشترک از خدمات علی ایمان پرور، فرطوس موسوی، هوشنگ پژهانفر، محمد منیری فر، نور الدین آیرملو، احمد ابراهیم زاده، علی حسین زاده، مجید دباغ نیا، احمد اسلامی و محمد ابراهیم نژاد تقدیر شد

اعتقاد بر این است که نکو داشت خدمات کارشناسی، در اعضای پیشین رضایت معنوی و در اعضای جدید انگیزه ایجاد می‌کند و این فرآیند را باید زمینه ساز تحولات مورد انتظار در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تلقی کنیم.

اهمیت و جایگاه کمیسیون های علمی و فنی در اجرای فعالیت های کارشناسی توسط کانون های کارشناسان رسمی دادگستری بر کسی پوشیده نیست و لازم است که حسب ضرورت ماهیت سازنده خدمات آنان شناسایی شود و مورد امعان نظر قرار بگیرد.

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی با این رویکرد سازنده، اقدام به تشکیل جلسات متعدد با ماهیت مشترک کرد که در جریان آنها اعضای پیشین و جدید اعضای کمیسیون های علمی و تخصصی حضور داشتند.

در این جلسات از خدمات اعضای پیشین کمیسیون های علمی و تخصصی علی ایمان پرور، فرطوس موسوی، هوشنگ پژهانفر، محمد منیری فر، نور الدین آیرملو، احمد ابراهیم زاده، علی حسین زاده، مجید دباغ نیا، احمد اسلامی و محمد ابراهیم نژاد تقدیر شد.

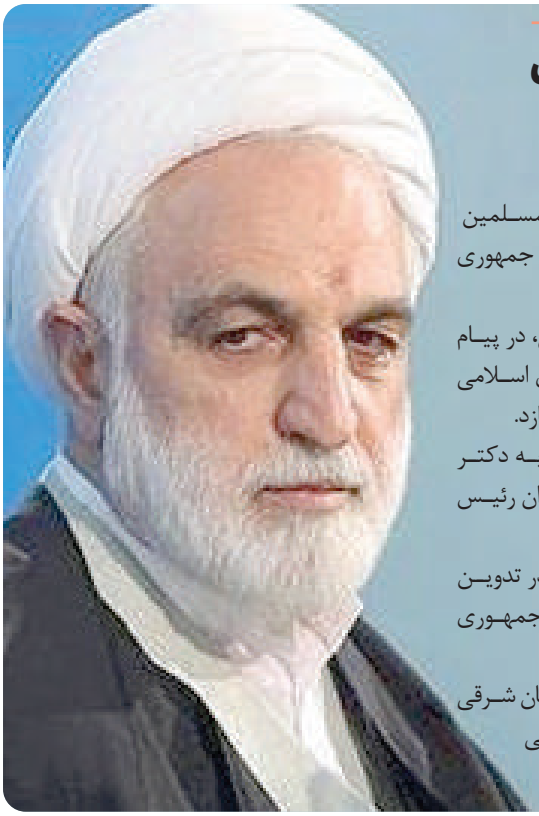

پیام تبریک رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به رئیس جدید قوه قضائیه

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به حجت الاسلام و المسلمین دکتر غلامحسین محسنی اژه ای به مناسبت انتصاب ایشان به عنوان رئیس قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران پیام تبریکی ارسال داشت.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، در پیام تبریک دکتر علی اکبر بالاگر آمده است: پذیرش مسئولیت در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران موهبتی است بزرگ که زمینه ارائه خدمات و انجام سازندگی را فراهم می‌سازد.

در پیام تبریک رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به دکتر محسنی اژه ای گفته شده است: بدین وسیله انتصاب بجا و شایسته جنابعالی را به عنوان رئیس قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران صمیمانه تبریک عرض می‌نمائیم.

در این پیام اضافه شده است: اطمینان دارد که حضور شایسته و ارزنده جنابعالی در تدوین نقشه راه، پیشبرد برنامه های راهبردی و تحقق اهداف کلان قوه قضائیه در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مفید بوده و منشاء اثرات ماندگار خواهد شد.

همچنین در این پیام تصریح شده است: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به عنوان بازوی اجرایی دستگاه قضایی برای هرگونه همکاری در زمینه های مختلف آمادگی خود را اعلام می‌دارد.

رئیس قوه قضائیه از کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی تشکر کرد

بسمه تعالی

جناب آقای علی اکبر بالاگر
رئیس محترم کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

با سلام و تحیت

ضمن تبریک فرا رسیدن عید سعید غدیرخم بدینوسیله اعلام می‌دارد: پیام تبریک جنابعالی درخصوص انتصاب حضرت حجت الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای از سوی مقام معظم رهبری سده ثانی، به ریاست قوه قضائیه به استحضار ایشان رسید، معظم له ضمن تشکر از ابراز محبت و ارسال پیام تبریک مقرر فرمودند مراتب تشکر و تبریک ایشان به مناسبت فرا رسیدن عید سعید غدیرخم به محضر جنابعالی منعکس گردد.

غلامحسین اسماعیلی
رئیس حوزه ریاست قوه قضائیه

۱۴۰۰/۵/۱۳

غلامحسین اسماعیلی رئیس حوزه ریاست قوه قضائیه پیام تشکر حجت الاسلام و المسلمین دکتر غلامحسین محسنی اژه ای رئیس قوه قضائیه را به دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی ابلاغ کرد.

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، در پیام محبت آمیز رئیس قوه قضائیه همچنین فرا رسیدن عید سعید غدیر خم نیز به دکتر علی اکبر بالاگر تبریک گفته شده است.

شایان ذکر است نامه تشکر دکتر محسنی اژه ای از بابت پیام تبریک کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی به مناسبت انتصاب ایشان به عنوان رئیس قوه قضائیه بود.

امتیاز تشویقی ۱۲ نفر کارشناس همکار مجله آذر کارشناس تخصیص یافت

تعداد ۹ مقاله تخصصی و با ارزش کارشناسی و حقوقی دیگر نیز توسط مسئولان شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری و قضات عالی رتبه دستگاه دادگستری استان آذربایجان شرقی تهیه و به مجله آذر کارشناس ارسال شده بودند

با موافقت و صدور دستور اقدام توسط دکتر علی اکبر بالاگر رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، امتیاز تشویقی کارشناسان همکار مجله آذر کارشناس تخصیص یافت.

گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی حاکی است که تعداد ۱۲ نفر از کارشناسان رسمی کانون با ارائه مقاله های تخصصی و علمی در انتشار مجله شماره ۵ آذر کارشناس مشارکت داشتند.

تعداد ۹ مقاله تخصصی و با ارزش کارشناسی و حقوقی دیگر نیز توسط مسئولان شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری و قضات عالی رتبه دستگاه دادگستری استان آذربایجان شرقی تهیه و به مجله آذر کارشناس ارسال شده بودند.

موضوع تخصیص امتیاز به کارشناسان همکار مجله آذر کارشناس برابر مصوبه جلسه شماره ۱۸۲ هیئت مدیره کانون و با هدف گسترش فعالیت های فرهنگی، تهیه و انتشار مقاله های تخصصی و علمی و افزایش سطح دانش فنی و مهارت کارشناسان صورت گرفت.

شماره جدید مجله آذر کارشناس در فصل تابستان منتشر خواهد شد و با تخصیص امتیاز توسط هیئت مدیره کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، انتظار می‌رود مشارکت کارشناسان در انتشار شماره جدید مجله آذر کارشناس نیز از افزایش معنی دار برخوردار باشد.

مسئول دفتر دادسرا و دادگاه انتظامی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی:

رسالت اصلی دادسرا و دادگاه انتظامی، آگاه سازی کارشناسان رسمی دادگستری، رشد و ارتقاء جامعه کارشناسی و نیز کاهش تخلفات انتظامی است

اشاره: مهندس مجتبی بریری یکی دیگر از همکاران آگاه و با صلاحیت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی که به عنوان مسئول دفتر دادسرا و دادگاه انتظامی به انجام وظیفه می‌پردازد و انصافاً نیز بازوی فکری و عملیاتی کلیه واحدهای کانون و کارکنان دلسوز و تلاشگر آن بشمار می‌رود، در گفت و گوی صمیمانه با خبرنگار ما به طور جامع و کاربردی به معرفی و تشریح خدمات حوزه فعالیت خود پرداخته که ماحصل آن را به مخاطبان محترم مجله آذر کارشناس تقدیم می‌کنیم.

به عنوان اولین سئوال، می‌خواستیم از سابقه فعالیت خود در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی برای مخاطبان مجله آذر کارشناس صحبت نمائید.

بنده در سال ۱۳۹۵ به استخدام کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی درآمده و بعنوان مسئول دبیر خانه استخدام و وارد کانون شدم و بعد از حدود ۵ ماه به سمت مسئول دفتر دادسرا و دادگاه انتظامی منصوب گردیدم و در این میان تقریباً ۲/۵ سال نیز با حفظ سمت بعنوان مسئول دفتر هیئت مدیره انجام خدمت کرده، همچنین به مدت یکسال با کمیته آموزش کانون نیز همکاری نموده ام.

فعالیت های متنوع دفتر دادسرا و دادگاه انتظامی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی کدام محور های اساسی را شامل می‌شود؟

رسالت اصلی دادسرا و دادگاه انتظامی، آگاه سازی کارشناسان رسمی دادگستری نسبت به انجام وظایف محوله و راهنمایی و ارشاد آن ها در جهت رشد و ارتقاء جامعه کارشناسی و نیز کاهش تخلفات انتظامی است، چرا که کارشناسان رسمی دادگستری بعنوان بازوان قوه قضائیه نقش اصلی و اساسی را در رسیدگی به دعاوی مطروحه داشته و امروزه نظرات کارشناسی بعنوان یکی از اصلی ترین و مهم ترین ادله قضات در جهت اقناع وجدانی و انشاء رای می‌باشد. لذا دادسرا و دادگاه انتظامی کانون در تلاش است در جهت جلوگیری از تضییع حقوق کارشناسان و همچنین اربابان رجوع (که طرفین پرونده قضایی هستند) اقدامات لازم را بعمل آورد تا هم کارشناسان در بستری مملو از آرامش خاطر نسبت به اجرای قرار کارشناسی اقدام کنند و هم طرفین پرونده های قضایی با اطمینان خاطر نسبت به کارشناسان منتخب، همکاری لازم را معمول نمایند و حقی از کسی ضایع نگردد.

یکی از فعالیت اساسی دفتر دادسرا و دادگاه انتظامی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی رسیدگی به تخلفاتی است که توسط کارشناسان صورت می‌گیرد، این اقدام از چه مکانیسمی برخوردار است؟

مراحل رسیدگی به شکایات انتظامی در کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی شامل ۴ مرحله به شرح ذیل است:

مرحله اول: هیئت مدیره

شکایات مطروحه پس از ثبت و اخذ لایحه دفاعیه از کارشناس مورد نظر، به هیئت رئیسه گروه مربوطه ارجاع می‌شود تا نظریه مشورتی گروه در مورد شکایت مطروحه جلب گردد. سپس موضوع در جلسه هیئت مدیره مطرح و نسبت به رد شکایت یا ارجاع آن به دادسرای انتظامی تصمیم مقتضی را گرفته و ابلاغ می‌کند. (به استناد ماده ۱۵ قانون کارشناسان رسمی دادگستری، یکی از وظایف هیئت مدیره قبول شکایت و عند الاقتضا ارجاع به دادسرای انتظامی کانون می‌باشد)

مرحله دوم: دادسرای انتظامی

پس از بررسی شکایت در هیئت مدیره و ارسال آن به دادسرای انتظامی جهت رسیدگی به شکایت مطروحه و یا اعتراض شاکی به رد شکایت از ناحیه هیئت مدیره و طرح در دادسرا، برای شکایت مذکور در دادسرای انتظامی تشکیل پرونده گردیده و بعد از ارجاع به دادیار بررسی کننده پرونده و استماع اظهارات طرفین و همچنین بررسی اسناد و مدارک ابرازی در صورت لزوم ارجاع به

کارشناسی مجدد، قرار نهایی دادسرا صادر و به طرفین پرونده ابلاغ می‌گردد.

مرحله سوم: دادگاه انتظامی

دادگاه انتظامی در صورت صدور کیفر خواست و یا اعتراض شاکی به قرار منع تعقیب دادسرا به موضوع رسیدگی و اقدام به صدور رای مقتضی می‌نماید.

مرحله چهارم: دادگاه تجدید نظر انتظامی

چنانچه شاکی انتظامی و یا کارشناس مشتکی عنه به قرار صادره از دادگاه انتظامی اعتراض داشته باشد، پرونده به دادگاه تجدید نظر انتظامی واقع در تهران(شورایعالی کارشناسان دادگستری) ارسال و دادگاه مربوطه پس از بررسی اعتراض و رسیدگی نسبت به صدور رای مقتضی اقدام می‌کند. (لازم به توضیح است که طبق قانون کانون کارشناسان آراء صادره از هیئت مدیره، دادسرا و دادگاه انتظامی قابل اعتراض بوده و رای صادره از دادگاه تجدید نظر انتظامی قطعی می‌باشد)

اهیمت آموزش و افزایش آگاهی های حقوقی کارشناسان رسمی دادگستری را در کاهش میزان تخلفات انتظامی چگونه ارزیابی می‌نمائید؟

مسلماً هرچه میزان اطلاعات حقوقی و همچنین دانش و اطلاعات کارشناسان به روزتر و کامل تر باشد نظرات کارشناسی ارائه شده مستند و مستدل تر خواهد بود، لذا آموزش کارشناسان جدید الورود در خصوص مسایل حقوقی و نیز نحوه نگارش نظریه کارشناسی یکی از مهم ترین عوامل در کاهش تخلفات انتظامی بشمار می‌رود. همچنین کارشناسانی که درخواست افزایش صلاحیت می‌نمایند نیز در بازه زمانی کارآموزی، هر چقدر نسبت به صلاحیت درخواستی بیشتر وقت بگذارند و اطلاعات کافی بدست آورند در کاهش شکایات و تخلفات انتظامی تاثیرگذار است.

با توجه به آنچه که گفته شد، شاید به جد یکی از مهم ترین عوامل کاهش تخلفات انتظامی، آموزش صحیح کارشناسان در بدو ورود به حوزه کارشناسی و در وهله بعد به روز بودن دانش و اطلاعات کارشناسان در حوزه کارشناسی مربوط به خود باشد.

به عنوان سئوال آخر، از شنیدن احساس تان نسبت به عضویت در خانواده کانون کارشناسان رسمی دادگستری خوشحال خواهیم شد.

کانون کارشناسان رسمی دادگستری یکی از مهم ترین مراکز حال حاضر کشور محسوب می‌شود که جمع بزرگی از افراد شناخته شده و متخصص در حوزه های مختلف کارشناسی در آن فعالیت داشته و وظیفه خطیر و بزرگی در حوزه قضاوت بر عهده دارند. لذا حضور در میان کارشناسانی که هر کدام از آنها در حوزه مدیریت صاحب نظر بوده و سکاندار یکی از سمت های مدیریتی در سطح استان هستند، حس خوشایند و دلپذیری دارد.

پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: داناترین مردم کسی است که دانش مردم را به دانش خویش افزون کند. در کانون نیز با وجود کارشناسان مجرب و کارآزموده شرایط برای افزایش دانش مهیاست و حضور در چنین فضایی احساس رضایت مندی و خشنودی در انسان ایجاد می‌کند.

حاشیه نشینی و رابطه آن با عکس العمل های منفی اجتماعی

بابک محبوب محمود علیلو
دادستان عمومی و انقلاب
مرکز استان آذربایجان شرقی

چکیده:
حاشیه نشینی یکی از معضلات و گرفتاری های دولت ها به عنوان اداره کنندگان جوامع شهری، تقریباً دامن گیر تمامی شهرهای بزرگ جهان و خصوصاً کلان شهرهای کشور عزیزمان شده است و بسیاری از مشکلات و ناهنجاری هایی که زاییده این واقعه شوم و بد انجام است باعث می‌شود که روز به روز سطح مناسبات اجتماعی آشفته تر شده و اوضاع نابسامان اجتماعی در سطح شهرها بیش از پیش نمایان تر شود.
در این مقاله سعی شده است رابطه حاشیه نشینی با جرایمی مانند خشونت و اعتیاد و همچنین معضل طلاق بررسی شود. امید است مسئولان و دست اندرکاران شهری و استانی مرتبط با این مقوله ها با برنامه ریزی های دقیق و همه جانبه نسبت به حل این معضل و جلوگیری از بوجود آمدن مسایل حاشیه ای آن اقدامات مقتضی را معمول دارند.

پیدایش شهرها به عنوان مراکز مهم و عمده تمرکز جمعیتی:

انسان ها موجوداتی اجتماعی هستند که امکان زندگی غیر مدرن برای آنان بدون همکاری و مراودات اجتماعی با همنوعان خویش عموماً مقدور نبوده یا به سختی امکان پذیر می‌باشد، ولی امکان زندگی مدرن غیر ممکن بوده و محال است که انسان بدون داشتن تعاملات اجتماعی بتواند زندگی امروزی و مدرنی داشته باشد. پس از بوجود آمدن اجتماعات بشری که منجر به ایجاد مراکز عمده اقامتی با عنوان شهرها گردید، همواره این مراکز مورد توجه عمومی بوده و نسبت به سایر اقامتگاه ها از اولویت و اهمیت بالایی برای اسکان و استقرار به عنوان سکونت گاه دایمی برخوردار بوده و هستند.

علل تمرکز جمعیت در شهرها و ایجاد معضل حاشیه نشینی:

همزمان با شروع پیشرفت های علوم و تکنولوژی، نیاز به افرادی متخصص برای انجام برخی کارها و قبول مسئولیت ها به صورت متمرکز تزاید پیدا نمود به نحوی که انجام آن امورات به صورت پراکنده در نقاط مختلفی از یک منطقه جغرافیایی اصولاً مقرون به صرفه نبوده و یا در برخی موارد عملاً غیر ممکن بود. و این عدم مقرون به صرفگی یا عدم امکان، هم در مورد اشخاصی که کار فرما محسوب می‌شدند، صادق بود و هم برای کسانی که به عنوان نیروی کار یا نیروی متخصص، انجام عمل را بر عهده داشتند مصداق داشت. بنابراین به این فکر افتادند که برای سهولت در ارائه یا دریافت خدمات در یک مکان خاصی تمرکز یابند و این تمرکز جمعیت نسبت به نیازهای متعدد و روز افزون اجتماعی هر آن زیادتر شده و باعث به وجود آمدن مراکز اقامتی شهری گردید.
از سوی دیگر دولت ها نیز برای بهره مندی از حمایت هایی برای مشروعیت بخشی به نظام های حکومتی خویش و استفاده از پشتوانه های مردمی برای مقابله با تهدیدات خارجی

دشمنان و یا همسایگان و سایر کشورهای اشغالگر و دیگر بهره برداری های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ... توجه خود را به سمت تمرکز گرایی معطوف نموده و بدین سان بسیاری از امورات رفاهی و توسعه ایی خود را در این مراکز تجمع سکونتی پیاده نمودند.

مهاجرت به شهرهای بزرگ:

با توجه به رشد سطح رفاه اجتماعی و دسترسی آسان به امکانات موجود رفاهی و معیشتی در شهرهای بزرگ، مردم سایر نقاط کشور از قبیل روستاها و شهرهای کوچک به فکر مهاجرت به شهرهای بزرگ برای انجام برخی کارها به صورت موقتی و یا حتی سکونت دایمی در آن شهرها افتادند و این مهاجرت ها، سنگ زیربنای بسیاری از نابسامانی های اجتماعی و متعاقب آن بروز بسیاری از کژمداری ها بود. چرا که امکانات رفاهی و معیشتی محدود بوده و تعداد متقاضیان برای بهره مندی از آن ها روزبه روز فزونی پیدا کرده و امکانات شهری هم در برخی مواقع قابلیت توسعه بیش از حد را نداشته و این موضوع باعث بوجود آمدن برخی تقابلات اجتماعی میان افراد جامعه برای برخورداری از آن امکانات می‌شود و ریشه بسیاری از مسایل بوجود آمده در سطح جامعه که بصورت رفتارهای غیر قانونی یا بعضاً غیر اخلاقی بروز و ظهور پیدا می‌کند، همان مهاجرت های بی رویه برای استفاده از امکانات شهری یا امرار معاش آسان تر می‌باشد.

با توجه به مطالب ارایه شده در رابطه با چرایی و چگونگی تشکیل شهرها در ادامه مطالب سعی بر این است که با ارایه آمارهای علمی و تخصصی مشکلی بنام حاشیه نشینی و رابطه این مبحث با دیگر رفتارهای ناهنجار اجتماعی و فردی مورد بررسی قرار گیرد.

آمار جمعیتی شهرستان تبریز به تفکیک مناطق رسمی و غیر رسمی:

بنا بر آماری که از اداره کل راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی واصل شده، تعداد ۴۰۰ هزار نفر از جمعیت از جمعیت حدود ۱,۷۰۰,۰۰۰ (یک میلیون و هفتصد هزار) نفری شهرستان تبریز در سال ۹۵ در ۱۸ محله ای که به صورت غیر رسمی به محلات تبریز اضافه شده اند زندگی می‌کنند که در کل حدود یک چهارم جمعیت شهرستان را شامل می‌شود.

اقدامات انجام شده از سوی دادگستری کل استان آذربایجان شرقی:

از برنامه ریزی ها و اقدامات عملی معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل استان آذربایجان شرقی که در بحث حاضر انجام داده می‌توان به تشکیل کارگروه استانی پیش بینی و پیشگیری از گسترش بافت های ناکارآمد شهری (حاشیه نشینی) و همچنین اجرای برنامه ارتقاء مداخلات پیشگیرانه و کاهنده جرایم و آسیب های شایع در مناطق حاشیه نشین اشاره نمود. قدم های اساسی و مهمی برای حل و فصل معضل حاشیه نشینی و مشکلات ناشی از آن برداشته شده و رشد و گسترش مناطق حاشیه ای شهرها متوقف شده و اجرای کامل این برنامه ها همراهی و همگامی تمامی ادارات و ارگان های دخیل در این موضوع را می‌طلبد.

رقابت ناسالم و عدم امکان توسعه:

همانگونه که در مطالب گذشته اشاره شد رقابت بر سر استفاده از برخی امکانات و تسهیلات در بعضی موارد باعث ایجاد تنش در میان رقابت کنندگان شده که گاهاً این رقابت ها از حالت متعارف خود خارج شده و به صورت خشونت و تقابل فرد با فرد یا افراد یا تقابل فرد با اجتماع بروز پیدا می‌کند. بایستی اذعان داشت چنانچه امکانات موجود در شهرها به اندازه کفایت و برای استفاده و برخورداری تمام افراد مقیم شهرها وجود داشت کاهش بسیار چشم گیری در آمار خشونت های اجتماعی میان افراد جامعه بوجود می‌آمد و بر عکس این سخن به صواب نزدیک تر است که گفته شود: اگر تعداد افراد جامعه به اندازه امکانات موجود بود، کاهش چشم گیری در بروز خشونت ها بوجود می‌آمد. لکن توسعه امکانات رفاهی در این حد که بتواند پاسخگوی خواسته های تمامی افراد ساکن در شهرها باشد، ممکن نبوده و این انتظار که دولت ها بایستی برای تمامی افراد ساکن در شهرها ملزومات رفاهی و معیشتی تأمین نمایند، تکلیفی مالایطاق و بسیار ایده آل می‌باشد.

لکن انتظار می‌رود که همین امکانات رفاهی در سطح روستاها و بخش ها نیز بوجود آید تا افراد ساکن در آن مناطق نیز بتوانند از آن ها استفاده لازم و بهینه را نموده و از مهاجرت بی رویه آنان به شهرها جلوگیری به عمل آید.

عوامل جرم زایی و جرم خیزی مناطق حاشیه نشین:

از عواملی که باعث تکثر و ازدیاد ارتکاب جرایم در مناطق حاشیه نشین شهرها، می‌شود می‌توان به موارد و موضوعات زیر اشاره نمود:

الف) شرایط فرهنگی و اجتماعی موجود: در این مناطق به دلیل کثرت جمعیت و متمرکز بودن تعداد زیادی از افراد در یک فضای محدود و کوچک نسبت به سایر مناطق و سکونت گاه های رسمی شهرها، امکان اختفاء و گم شدن میان خیل جمعیت موجود بسیار سهل تر و آسان تر از سایر امکنه است و چون این مکان ها از بافت ناهمگون فرهنگی برخوردار بوده تشتت و گوناگونی فرهنگ های مختلف کاملاً مشهود است بنابراین فرهنگ واحدی که بتواند خود را با فرهنگ شهرنشینی مطابقت دهد وجود نداشته و این اختلاط فرهنگ ها و عدم وجود فرهنگ واحد باعث بوجود آمدن ناهنجاری های اجتماعی در حاشیه شهرها شده و بزهکاران با بهره گیری از این فرصت ها و استفاده از شلوغی و ازدحام جمعیتی، فرهنگی و قومیتی براحتی می‌توانند در میان انبوه جمعیت اختفاء نموده و همچنان به انجام و تکرار اعمال و رفتار خلاف خویش ادامه دهند.

ب) شرایط اقتصادی و جغرافیایی: با امعان نظر به موضوعات مطرح شده قریب به اتفاق ساکنین چنین محلاتی عموماً از طبقات پایین درآمدی جامعه محسوب شده و اکثراً با مشاغل کم درآمدی همچون کارگری و یا مشاغل کاذب امرار معاش می‌نمایند. فارغ از این موضوع که با توجه به اوضاع اقتصادی و معیشتی جامعه بسیاری از آن ها از بیکاری و عدم وجود رابطه کاری با اجتماع در رنج و تعب می‌باشند، بنابراین مساحت

خانه ها نیز با توجه به سطح درآمدی خانوار که تنها کفاف قوت لایموت خانواده را می‌نماید و شاید هم نه ... غالباً کم وسعت بوده و نمی‌تواند محلی برای تأمین آرامش و گذراندن اوقات فراغت ساکنان باشد و عطف به همان موضوع که تمرکز اجتماع مردمی یا هر موجودی غیر از انسان هم می‌تواند در یک موضع محدود و کوچک باعث بوجود آمدن تنش گردد، بناچار برخی از اعضای خانواده برای گذراندن وقت های بیکاری که غالباً هم مدت زمان زیادی است به بیرون از خانه هدایت می‌شوند که این امر موجبات عدم کنترل از طریق پدر و مادر را فراهم نموده و زمینه را برای آغاز برخی تخلفات آماده می‌نماید.

از سوی دیگر فقدان فضاهای تفریحی سالم در این مناطق بر مشکلات موجود افزوده و کودکان و نوجوانان و حتی جوانان به ناچار به تفریحات ناسالم و غیر اصولی روی می‌آورند که گاهاً حتی منجر به آسیب های جسمانی و روانی شدید می شود.

برای تشحیذ اذهان می‌توان مثالی در این قالب عنوان کرد به این مضمون: زمانی که مکانی سالم برای بازی و تخلیه هیجانات نوجوانی و جوانی در دسترس نباشد تا نوجوانان و جوانان بتوانند در آنجا بازی و تفریح نمایند، لاجرم به بازی های ظاهراً ساده ولی باطناً خطرناک مثل تیله بازی، سکه بازی، و دیگر بازی های رایج در این محلات مشغول خواهند شد و این بازی ها معمولاً برای تأمین مایحتاج شخصی بصورت قمار و شرط بندی انجام یافته و نوجوانان از همان اوان ورود به جامعه با انجام این نوع تخلفات آشنا شده و با گذشت زمان و رشد جسمانی و سنی به سمت انجام سایر تخلفات بزرگ تر یا جرایم سنگین سوق پیدا می‌کنند.

فقر اقتصادی، بیکاری، رکود و افزایش بی رویه قیمت کالاها و خدمات به عنوان یک کاتالیزور عمل کرده و اشاعه موضوعات فوق را تسریع می‌نماید. بنابه فرموده سعدی (علیه الرحمه) «افلاس عنان از کف تقوا برباید»

امیرالمومنین علی (ع) می‌فرمایند: «اذا دخل الفقر من باب خرج الایمان من باب الآخر» هنگامی که فقر داخل می‌شود از دری ایمان از در دیگری خارج می‌شود.

با توجه به عوامل اشاره شده آمار اعتیاد، خرید و فروش مواد مخدر، خرید و فروش و استعمال مشروبات الکلی، نزاع، خشونت، سرقت و سایر جرایم در این محلات به مراتب بالاتر از سایر مناطق شهری و سکونت گاه های رسمی می‌باشد.

رابطه حاشیه نشینی با خشونت:

همچنین با توجه به آمارهایی که از سوی معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل استان آذربایجان شرقی بیان شده است، ضرب و جرح عمدی، توهین و تهدید بیشترین فراوانی را از لحاظ آماری در بین جرایم ارتکاب یافته از سوی بزهکاران در سال ۹۷ را به خود اختصاص داده که می‌توان این جرایم را در زیر شاخه های خشونت مورد مطالعه قرار داد. بر هیچ کس پوشیده نیست که این جرایم و بسیاری از جرایم دیگر در مناطق توسعه نیافته خصوصاً در حاشیه شهرهای بزرگ انجام یافته و این موضوع از لحاظ علم جامعه شناسی و آسیب شناسی جرایم مورد تأیید و تصریح قرار گرفته و ثابت شده می‌باشد.

رابطه حاشیه نشینی با اعتیاد:

با توجه به اینکه آمار موجود معتادان تنها مربوط به معتادان متجاهر و خود اظهاری که در مراکز بازپروری نگهداری شده اند می‌باشد و هیچگونه آماری واقعی از تعداد مبتلایان به اعتیاد در میان سایر اقشار خصوصاً قشر مرفه و پردرآمد و نیز دانشجویان و دانش آموزان دبیرستانی که اغلب از داروهای روان گردان بر اثر تبلیغات سوء و اشتباه معاندان استفاده می‌نمایند نیست و متأسفانه امروزه در پی استفاده از شبکه های ماهواره ای و کانال هایی که در فضاهای مجازی فعالیت دارند آمار اعتیاد بصورت نگران کننده ای روبه فزونی می‌رود. لذا از ذکر آمار خودداری کرده و به همین میزان بسنده می‌شود که تعداد مبتلایان به مصرف مواد مخدر در دو نوع سنتی و صنعتی چیزی بیش از حد تصور و گمانه زنی های کنونی بوده و متأسفانه سن ابتلاء نیز کاهش چشمگیر و معنی داری پیدا کرده است، و این موضوع زنگ خطری جدی برای مسئولین و متولیان امر می‌باشد که با اجرای کامل و دقیق برنامه های پیشگیرانه، احیا کننده و متقابلانه برای اقشار در معرض خطر، مبتلایان و در نهایت تولید کنندگان و فروشندگان، آمار حاضر را کاهش داده و سپس به اجرای برنامه های آموزشی زیربنایی و بستر سازی های فرهنگی برای مقابله با این پدیده شوم بپردازند. (کسی از پیش بینی نبیند گزند)«فردوسی» همانگونه که در مطالب قبلی اظهار شد رشد اعتیاد و جرایم مرتبط با آن رابطه مستقیم و تنگاتنگی با بحث حاشیه نشینی دارند. زیرا عمده مصرف کنندگان مواد مخدر به علت وجود برخی عوامل اعتیاد زا مانند عدم کنترل خانوادگی و اجتماعی و نبودن مراکزی برای گذرانیدن اوقات فراغت و تخلیه هیجانات داخلی در همین مناطق زندگی کرده و ابتلاء به اعتیاد در این مناطق به سهولت امکان پذیر می‌باشد.

رابطه حاشیه نشینی با طلاق:

در رابطه با طلاق که یکی از موضوعات اساسی و مهم بوده و می‌تواند به عنوان یک عامل تشدید کننده یا حتی بوجود آورنده بسیاری از مشکلات اجتماعی از آن نام برد نمی‌توان نظر قطعی که بتواند شامل تمامی موارد طلاق و یا شامل تمامی خانوارهای ساکن در حاشیه شهرها باشد ارائه داد و رابطه مستقیمی بین طلاق و حاشیه نشینی ایجاد نمود چرا که در حاشیه همین شهرهای بزرگ خانواده هایی پیدا می‌شوند که با تمامی مشکلات اعم از بیکاری، فقر، بیماری و معضلات دیگر دست به گریبان بوده لکن حسن همکاری، ایثار و خانواده دوستی چنان گرم و مواج است که گویا خوشبخت ترین افراد جامعه بوده و مشکل و مهنتی ندارند و بالعکس بسیار یافت می‌شود خانواده هایی که در کمال آسایش و رفاه اجتماعی هستند و از لحاظ اقتصادی نیز از سطح درآمدی عالی برخوردار بوده و در مناطق مرفه نشین شهرها سکونت دارند. لکن خانواده اصلاً معنی و مفهومی نداشته و هیچ یک از اعضای خانواده تعلق خاطری به همدیگر ندارند. لذا ایجاد رابطه مستقیم بین آمار طلاق و حاشیه نشین قدری دشوار می‌نماید چرا که موضوع طلاق دارای مؤلفه های گوناگونی است که بسته به افراد ممکن است در تمامی نقاط شهرها واقع شود ولی از نظر منطقی چنین به نظر می‌رسد که بتوان رابطه ای میان جمعیت و آمار طلاق ایجاد نمود به این معنی که هر چه قدر مقدار جمعیت در منطقه ای کم باشد آمار طلاق پایین بوده و هر میزان به تعداد جمعیت در منطقه ای افزوده شود آمار طلاق نیز بالتبع افزایش پیدا خواهد کرد و چون جمعیت انسانی در مناطق حاشیه نشین نسبت به سایر مناطق و محلات رسمی شهرها زیاد می‌باشد و مؤلفه های خشونت، ناسازگاری، مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی که از علل وقوع طلاق می‌باشند بنابه آمار در این مناطق شایع بوده و بیشترین فراوانی را دارا می‌باشند لذا می‌توان گفت آمار طلاق در حاشیه شهرهای بزرگ بیشتر از سایر نقاط شهرهاست.

نتیجه گیری:

با توجه به مطالب ارائه شده می‌توان چنین نتیجه گیری کرد که بوجود آمدن ازدحام جمعیتی در یک موضع محدود جغرافیایی می‌تواند باعث ایجاد نزاع، خشونت، اعتیاد، طلاق و ده ها مشکل و معضل اجتماعی دیگر گردد. بویژه اینکه مسایل اقتصادی موجود در سطح جامعه باعث کمرنگ شدن حس همدلی و همنوایی شده و مقوله ایثار و از خود گذشتگی در برخی موارد به بوته فراموشی سپرده شده است.

بنابر این آشکار و مبرهن است که رابطه ای مستقیم و بلا واسطه ای بین حاشیه نشینی و بزهکاری وجود دارد که این مطلب بر هیچ کس پوشیده و مستور نیست.

اگر محل سکونت اشخاص را به یک ظرف تشبیه کنیم و افراد ساکن در آن را اشیاء داخل ظرف بدانیم با تکان دادن ظرف اشیاء داخل آن با همدیگر برخورد می‌کنند و هرچه تعداد این اشیاء زیادتر باشد درصد برخورد با همدیگر افزایش می‌یابد به عبارت دیگر هرچه تعداد اشیاء داخل ظرف زیاد باشد به همان مقدار تعداد برخوردها نیز افزایش می‌یابد و این مثال می‌تواند به عنوان یک اصل مسلم علمی در بحث حاشیه نشینی و رابطه آن با خشونت و سایر جرایم و ناهنجاری ها مورد بهره برداری قرار گیرد.

پیشنهاد:

پیشنهاد می‌شود برای حل معضلات شهری و کاهش آمار جرایم در خصوص بحث حاشیه نشینی و تبعات ناشی از آن، برنامه ریزی هایی از سوی مدیران و مسئولان اجرایی استانی و کشوری به عمل آید که در آن توجه به روستاها، شهرها و شهرستان های کوچک از لحاظ تأمین تسهیلات رفاهی و معیشتی افزایش یافته و امکانات تفریحی و بهداشتی و سایر بهره مندی ها نیز در این مناطق افزوده شود تا ساکنین مناطق حاشیه ای شهرهای بزرگ با توجه به دشواری های زندگی شهری و امکان بهره مندی از سطح رفاه نسبتاً بالا، در مناطق کوچک تر با مهاجرت معکوس به زیستگاه های اصلی خودشان به اصل هویت و اصالت زیستی خویش بازگردند تا از این طریق فتح بابی در حوزه جرم زدایی و حل مسایل پیچیده زندگی شهری انجام شود.

بنابراین لازم و ضروری است برای جلوگیری از بوجود آمدن تبعات سنگین و غیر قابل جبران ناشی از حاشیه نشینی، برنامه ریزی هایی صورت گیرد، چرا که جبران خسارت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و غیره در بسیاری از مواقع ناممکن بوده یا صعب الامکان می‌باشد.

(بکش آتش خرد پیش از گزند

که گیتی بسوزد چو گردد بلند)

«فردوسی»

نحوه محاسبه
سهم پارکینگ در قیمت مسکن

داود سلطانی
کارشناس رسمی دادگستری
رشته راه و ساختمان

موضوع مرتبط با سهم پارکینگ در قیمت مسکن به جهت نوسانات قیمت مسکن و موارد متعدد ارزیابی مسکن توسط کارشناسان محترم رسمی دادگستری، امروزه به عنوان یکی از مهم‌ترین مباحث در ارزیابی ها می‌باشد.
مباحث مربوط به پارکینگ و تاثیر سهم آن در قیمت مسکن عمدتاً در مالکیت آپارتمان های مسکونی، تجاری، اداری و یا خدماتی پیش می‌آید، هر چند که ممکن است موضوع پارکینگ، احتمالاً در سایر ساختمان های غیرآپارتمانی نیز مطرح شود.

بخش های مختلف ساختمان از نظر نوع تملک:

الف- قسمت های اختصاصی:

قسمت های اختصاصی هر ساختمان که برای هر مالکی در سند مالکیتش مشخص می‌شود؛ و مطابق آئین‌نامه اجرایی قانون تملک آپارتمان‌ها، در ماده ۱ آمده است: "قسمت‌هایی از بنا اختصاصی است که صرفاً برای استفاده انحصاری مالک معینی یا قائم‌مقام او اختصاص یافته باشد." با این تعریف در واقع بخش‌های اختصاصی ساختمان، واحدهای جداگانه ساختمان همراه سایر متعلقات مانند پارکینگ آپارتمان و انباری و... است که مساحت و جزئیات آن نیز به طور دقیق در سند مالکیت هر واحد ذکر شده است.

ب- قسمت های مشترک:

علاوه بر بخش های اختصاصی هر آپارتمان، بخش هایی در ساختمان هست که در سند مالکیت اختصاصی مالکین آپارتمان ها قید نمی‌شود، این قسمت‌ها را که با سایر اهالی ساختمان مشترک است از نظر حقوقی مشاعات می‌نامند. طبق ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی قانون تملک آپارتمان‌ها، قسمت‌های مشترک آپارتمان، بخش‌هایی از ساختمان است که حق استفاده از آن منحصر به یک یا چند آپارتمان نیست و به تمام مالکان به نسبت قسمت اختصاصی آن‌ها تعلق می‌گیرد. به طورکلی قسمت‌هایی که برای استفاده اختصاصی تشخیص داده نشده است یا در اسناد مالکیت املاک، اختصاص به یک یا چند نفر از مالکان ندارد، از قسمت‌های مشترک آپارتمان است. بر این اساس قسمت‌های مشترک ساختمان، راهروها، پلکان‌ها، فضاهای داخل پارکینگ یا پارکینگ‌های اضافه‌ای که مالکی آن را فروخته و از محل رفته باشد، باغچه، حیاط و پشت بام را در برمی‌گیرد.

انواع پارکینگ آپارتمان:

۱ - پارکینگ اختصاصی:

همانطور که از نام آن پیداست متعلق به یک واحد آپارتمانی است و مالکیت صد در صدی آن نیز به مالک همان آپارتمان تعلق داشته و مساحت، موقعیت و محل دقیق آن در صورت مجلس تفکیکی و سند رسمی قید می‌گردد و هیچ یک از همسایگان حق دخل و تصرف و ایجاد مزاحمت در آن را ندارند.

۲ - پارکینگ مشاعی:

واژه مشاع اصولاً به معنای مشترک میان چند نفر است، به گونه ای که هیچ یک از مالکین به تنهایی و بدون رضایت و جلب موافقت سایر شرکاء حق تغییر در آن مال مشترک

را نداشته و هیچ یک هم نمی‌توانند سهم مشخصی از آن را برای خود جدا کنند. از این رو پارکینگ مشاع، پارکینگی است که مالکیت آن کاملاً در اختیار یک نفر نبوده و همه مالکین پارکینگ (دو یا چند نفر)، به نسبت سهم خود حق استفاده از آن را خواهند داشت.

۳ - پارکینگ مزاحم:

ضوابط و مقررات شهرداری‌ها مطابق ضوابط شهرسازی، برای آرایش و مساحت پارکینگ مشخصاتی را دارند که اگر این میزان مساحت و مشخصات مطابق استاندارد تعریف‌شده در مورد پارکینگ آپارتمانی قابل‌اجرا نباشد، درصورتی‌که راه عبور باقی پارکینگ‌ها باز باشد، احتمالاً پارکینگی در آن فضا پیش‌بینی بشود که برای مثال، دو ماشین بتوانند پشت سر هم پارک کنند. مشکل این نوع پارکینگ این است که هر زمان یکی از مالکان بخواهد، خودرو خود را حرکت دهد، مالک پارکینگ دیگر هم باید خودرو خودش را جا به جا کند. اصطلاحاً این نوع پارکینگ را به‌این‌علت که مزاحم است، پارکینگ مزاحم می‌نامند. آنچه مسلم است ، قیمت و ارزش پارکینگ اختصاصی نسبت به انواع دیگر پارکینگ ها بیشتر می باشد.

مالکیت پارکینگ آپارتمان در ساختمان ها و مجتمع های مسکونی:

برخی مواقع در زمان خرید واحد آپارتمانی متوجه می‌شویم که واحدی آپارتمانی مورد نظر، پارکینگ آپارتمان ندارد، شاید این سوال پیش بیاید که چطور ممکن است واحد مسکونی پارکینگ آپارتمان نداشته باشد، یا در واقع اصولاً پارکینگ چگونه بین واحدها تقسیم می‌شود؟

اساساً تقسیم پارکینگ به دو صورت انجام می‌شود:

صورت اول، تعلق اختصاصی پارکینگ به واحد آپارتمانی است که مانند انباری، با تعیین موقعیت و مساحت آن، محل دقیق آن در صورت مجلس تفکیکی و سند رسمی قید می‌گردد و در حقیقت محل پارکینگ ملک اختصاصی صاحب آپارتمان به‌حساب می‌آید. صورت دوم، تعلق پارکینگ به هر واحد به‌طور مشاع است. بدین معنی که از این پارکینگ‌ها در صورت مجلس تفکیکی برای واحدهایی که می‌توانند به صورت مشاع از پارکینگ ساختمان استفاده کنند، نام برده می‌شوند. در این صورت فقط واحدهای آپارتمانی ای که حق استفاده از پارکینگ مشاعی برای آن‌ها شناخته شده است، می‌توانند از پارکینگ ساختمان به طور مشاع استفاده کنند.

ممکن است بعضی از واحدهای آپارتمانی یک ساختمان، حق استفاده از پارکینگ مشاع را داشته باشند و بعضی دیگر این حق را نداشته باشند.

در این صورت هرکدام از مالکین واحدهای آپارتمانی که حق استفاده از پارکینگ مشاع برای آنها مشخص شده، می‌توانند اتومبیل خود را در هر قسمت از محل های پارک پارکینگ که می‌خواهند بگذارند، بدون این‌که کسی به توقف آن‌ها در قسمت خاصی از پارکینگ مشاعی اعتراض کند.

در چنین حالتی، مالکان برای ایجاد نظم و انضباط در ساختمان، می‌توانند محل معینی را برای مدت معینی به‌طور موقت، به هر یک از واحدها اختصاص دهند و برای رعایت عدالت، وقتی این مدت معین به پایان رسید، آن را با واحد دیگری تعویض کنند تا بین مالکان هم رنجش یا تنش به وجود نیاید.

موضوع حقوقی پارکینگ آپارتمان:

پارکینگ اختصاصی هر آپارتمان، در مالکیت مالک آن آپارتمان بوده و تصرف و استفاده بدون اجازه از آن در هر شرایطی خلاف قانون است. حتی اگر درصورتی‌که یکی از واحدهای آپارتمان، برای مدتی خالی از سکنه باشد و همسایه‌ها بدون اجاره از پارکینگ آن استفاده کنند، پس از این‌که مالک در خانه خود سکونت کرد، می‌تواند اجاره مدت استفاده از پارکینگ را از استفاده‌کننده درخواست کند، اما اگر خود مالک به‌اصطلاح حقوقی برای استفاده پارکینگش به مدیر ساختمان یا شخص استفاده‌کننده، اجازه و اذن داده باشد، نمی‌تواند چنین ادعایی کند؛ اما در کل باید توجه داشت که پارک بدون اجازه در پارکینگ همسایه، به نوعی خلاف قانون است و با اقامه دعوا از سوی مالک، باید اجرت المثل (اجاره مدت تصرف) که با نظر کارشناس رسمی دادگستری تعیین می‌شود، به مالک پرداخته شود. همچنین اگر شخصی در پارکینگ همسایه بدون اجازه او، ماشین خود را پارک کند و با درخواست مالک، حاضر به ترک آن نشود، جرمش «تصرف عدوانی» محسوب می‌شود.

بدیهی است به علت تخصصی بودن بحث حقوقی نظر متخصصین حقوقی و موارد مندرج در منابع و مراجع قانونی قابل استناد خواهند بود.

جمع بندی:

ضمن تاکید بر اینکه نحوه محاسبه سهم پارکینگ در قیمت مسکن از فرمول مشخصی تبعیت نمی‌کند، اما آنچه مسلم است، وجود و یا عدم وجود پارکینگ برای واحد آپارتمانی در تعیین قیمت مسکن تاثیرگذار می‌باشد و بررسی های میدانی سهم پارکینگ در قیمت نهایی مسکن را تا حدودی مشخص می‌کند.

در ذیل به برخی نکاتی که در نحوه محاسبه سهم پارکینگ می‌تواند تاثیر گذار باشند اشاره می‌شود:

۱- قیمت و سهم پارکینگ در قیمت مسکن بسته به محله های مختلف شهر نرخ های متفاوتی می‌تواند داشته باشد.

۲- عرض کوچه دلیل دیگری برای محاسبه سهم پارکینگ در قیمت مسکن محسوب می‌شود، به عبارتی پارکینگ واحدهایی که در کوچه ها و یا خیابان های فرعی عریض واقع شده اند از نرخ و سهم پایین تری برخوردار هستند چون احتمالاً تعدادی از مالکین آپارتمان های فاقد پارکینگ از حاشیه کوچه برای پارک خودرو استفاده نمایند. اما در کوچه ها و یا خیابان های فرعی باریک فضای لازم و کافی برای پارک خودرو احتمالاً وجود نداشته باشد.

۳- موقعیت قرارگیری ملک در کوچه و یا خیابان فرعی، تعداد ساختمان های موجود در کوچه، عمر، قیمت و ارزش خود مسکن و نوع پارکینگ (پارکینگ اختصاصی، پارکینگ مشاع و یا پارکینگ مزاحم) از دیگر عوامل تاثیرگذار در قیمت پارکینگ می‌توانند محسوب می‌شود.

۴- قیمت پارکینگ می‌تواند حدود ۳ الی ۸ درصد قیمت مسکن باشد، مجدداً تاکید می‌گردد نحوه محاسبه سهم پارکینگ در قیمت مسکن از فرمول مشخصی تبعیت نمی‌کند و بدیهی است اعداد و ارقام فوق قطعی نمی‌باشند و نهایتاً نظر کارشناس و یا کارشناسان محترم رسمی دادگستری در ارزیابی سهم پارکینگ بسته به شرایط مختلف تعیین کننده می‌باشد.

چالش های پرداخت دیه در تصادفات از سوی شرکت های بیمه و تأثیر آن در افزایش جمعیت کیفری زندان

قسمت اول

حجت الاسلام و المسلمین
دکتر محمدرضا نیاکار آلانق
رئیس دادگاه شعبه دوازده تجدید نظر استان آذربایجان شرقی

چکیده

در بین رشته های مختلف بیمه، بیمه تصادفات رانندگی به علت مزایای قابل توجهی که در بر دارد از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در تعیین ضرورت و اهمیت این نوع بیمه در جامعه، نیاز به فرهنگ سازی عمیق و صحیح می‌باشد و بیمه گر (شرکت های بیمه) باید پیمانی را که تعهد نموده است، به طور کامل و بدون ایجاد مشکلی در پرداخت حق بیمه‌گذار (راننده) مطابق قانون بیمه بکار گیرد و زیان وارد شده به بیمه‌گذار (راننده مقصر) را که در پی رویدادی ناخواسته بوجود آمده جبران نماید لیکن در جبران زیان وارده (پرداخت دیات) مشکلاتی به وجود می‌آید که برخی از آن مربوط به بیمه گر (شرکت های بیمه) و برخی دیگر از ناحیه بیمه گذار (راننده) می‌باشد و نیز چالش هایی در خصوص پرداخت دیه در تصادفات از سوی شرکت های بیمه وجود دارد که باعث می‌شود عملاً دستگاه قضایی با آن درگیر شود و فرد مقصر بازداشت و جمعیت کیفری زندان ها افزایش یابد. در این رساله سعی شده است به مهم ترین چالش ها و مشکلات، هم از ناحیه شرکت های بیمه و هم از طرف بیمه گذار و نیز در قانون جدید بیمه اجباری خسارات وارده به شخص ثالث که از حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۹۵/۲/۲۰ پیش می آید اشاره شود و همچنین مزیت های این قانون برای رانندگان و مصدومان بیان و در جهت رفع این مشکلات و چالش ها، راهکارها و پیشنهادات مفیدی مطرح گردد. انشاء الله تعالی

مقدمه

مقام والای انسان و ارزش انسان و رعایت آزادی از دیرباز مورد توجه بوده و بشر همواره جهت استیفای حقوق خود تلاش نموده است. وصول به اهداف عالی انسانی در گروی تضمین امنیت جامعه بشری است که خود دارای ارکان مختلفی است و بدون شک امنیت قضایی از ارکان مهم آن است ایجاد امنیت قضائی و نیز آرامش در انسان و در یک جامعه پیشرفته به خصوص در پرداخت دیات در تصادفات محتاج تأسیس مراجع و شرکت های بیمه و نیز محتاج قوانینی است که محتوی آن با معیارهای سنجیده شده شایستگی و توان پاسداری از حقوق مصدوم و نیاز حقوق مقصر صحنهٔ تصادف را داشته باشد و می‌بایست جایگاه و مقام انسان و قانون و شرکت های بیمه روشن و رعایت شود و تصادفات

رانندگی مهم ترین و حساس ترین بخش های مسئولیت مدنی را در معمول کشورهای جهان و به خصوص ایران تشکیل می‌دهد.
کمتر خانواده ای است که قربانی این حوادث نبوده یا سبب ایراد خسارات نشده باشد. از نیمه های قرن بیستم جریان عمومی، حقوق در کشورهای مختلف متوجه حمایت هر چه بیشتر از زیان دیدگان این حوادث شده و با توجه به آن که قواعد عمومی مسئولیت مدنی پاسخگوی حمایت مؤثر از زیان دیدگان نبوده و به نحو مطلوبی خسارت مالی و جانی قربانیان را تامین نمی‌نمود، حقوق خاصی در این زمینه ایجاد شد. در واقع، نقش برجسته اثبات تقصیر برای تشخیص مسئول حادثه سبب می‌شد که خیل عظیمی از زیان دیدگان به علت عدم اثبات تقصیر راننده وسیله نقلیه یا فقدان هرگونه تقصیری از جبران خسارت محروم مانند.
همچنین در مواردی که تقصیر راننده وسیله نقلیه به اثبات می‌رسید، عدم توانایی مالی او برای جبران خسارت موجب محرومیت زیان دیده از جبران خسارت می‌شد. همین ملاحظات و ویژگی ها سبب بروز نظام های خاص مسئولیت ناشی از حوادث رانندگی ها و وسایل نقلیه در حقوق کشورهای مختلف شد. در این نظام ها از طرفی مسئولیت نوعی و بدون تقصیر به رسمیت شناخته شد و از طرفی دیگر برای جلوگیری از تحمیل بار خسارت به راننده و دارنده وسیلهٔ نقلیه و نیز حمایت هرچه بیشتر از زیان دیدگان بیمه اجباری مسئولیت ناشی از وسیلهٔ نقلیه مقرر گردید و در این مورد قوانین مربوط به بیمه تصویب و به موجب آن شرکت های بیمه تأسیس می‌شود و نقش اصلی بیمه ایجاد تامین مالی است. این تامین به نوبهٔ خود منشأ آثار روانی و اقتصادی گوناگون است از نظر بیمه گذار اخذ بیمه حکایت از منش خاص روانی دارد. بیمه گذار با توسل به بیمه در صدد است امور خود را از پیش محاسبه و تحت کنترل درآورد. بیمه، ماورای منشاء و تأثیر روانی نیاز بیمه گذار به امنیت مالی لازم در فعالیت های اقتصادی را برآورده کرده و اعتماد به آینده ایجاد می‌کند. بدینوسیله در مقابل خسارات اتفاقی که متوجه دارایی یا تمامیت جسمانی شخص است افراد تامین مالی لازم را اخذ می‌نمایند و نهایتاً قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه با پشت سر گذاشتن فراز و نشیب های بسیار، بالاخره در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۰ تصویب گردیده و با تصویب و ابلاغ آئین نامه های اجرایی، ابهامات موجود در آن (در قانون قبلی) تا حدودی رفع می‌شود.
شرکت های بیمه باید مطابق قراردادی که مابین بیمه گذار و خود منعقد نموده اند، عمل نمایند. ولی در این خصوص چالش هایی ایجاد می‌شود که بیمه گذار در استفاده از حق قانونی خود در پرداخت دیه در حق مصدوم با مشکلاتی مواجه می‌شود و گاهی موجب افزایش دیات و نهایتاً منجر به بازداشت وی می‌شود و باعث افزایش جمعیت کیفری زندان می‌گردد. مشکلاتی هم برای فردی که آزادی وی سلب شده و نیز برای خانوادهٔ ایشان و جامعه به وجود می‌آید. در این نوشتار علاوه بر بررسی موضوع دیه و بیمه به برخی از چالش ها و راهکارهای آن اشاره خواهد شد تا ان‌شاا... مفید واقع گردد.

علّت شکل گیری بیمه

بیمه، زادهٔ مقتضیات و نیازهای زندگی شهرنشینی نوین بشری است. در این نهاد، جمعی که خود را در معرض وقوع حوادث و خسارات می‌بینند برای رهایی از آثار این رویداد های نامطلوب صندوق مالی ای را ایجاد نموده و هر یک از اعضا مبلغی را پرداخت می‌نماید تا درصورت وقوع حادثه و تحمل خسارت توسط هر یک از اعضای این جمع، از محل نقود جمع شده در صندوق، از عضو زیان دیده رفع خسارت شود. بدین نحو اعضای صندوق با پرداخت مبلغی مشخص و از پیش تعیین شده که جز مخارج محاسبه شدهٔ زندگی است از تحمل خسارات سنگین و غیر مترقبه رهایی می‌یابند.

علّت شکل گیری بیمه در ایران و دنیا

گرچه به نظر می‌رسد عمر صنعت بیمه بیش از چند سال باشد اما هیچکس دقیقاً نمی‌داند که اولین بیمه‌نامه مربوط به کدام ملت بوده است. بعضی افراد دریانوردان فینقی را مبتکر بیمه می‌دانند. بدین صورت که دریانوردان از بازرگانان وام دریافت می‌کردند و هرگاه دریانورد بدهکار با موفقیت سفر خود را به پایان می‌برد، موظف بود که اصل و بهره وام دریافتی را ظرف مدت معین به بازرگانان طلب کار بپردازد.
در طی این مدت کالای دریانورد در گرو بازرگانان بود و اگر به موقع موفق به دریافت طلب خود نمی‌شد، می‌توانست کالا را حراج کند. ولی اگر کشتی دریانورد با حوادث دریا مواجه می‌شد و یا دزدان دریایی حمله‌ور می‌شدند و کالا به غارت می‌رفت، وام دهنده حقی در مورد اصل و بهره وام نداشت.
بنابراین بازرگان وام دهنده، خطر را تقبل می‌کرد یعنی برگشت اصل و بهره وام در گرو سالم به مقصد رسیدن کالا بود. این نوع وام‌ها را در تاریخ پیدایش بیمه، بیمه وام‌های دریایی نامیدند.
با این همه به نظر بسیاری از محققان، بیمه به مفهوم واقعی در سده چهاردهم میلادی به وجود آمده است زیرا قبلا کلیسا با بیمه به صورت وام‌های دریایی مخالفت کرده بود زیرا طبق قوانین مذهبی، بهره را حرام می‌دانستند. از این رو تجار وام دهنده شکل آن را عوض کردند و به جای بهره، وام گیرنده جایزه‌هایی می‌پرداخت که میزان آن به اندازه نرخ بهره بود ولی شکل آن طوری بود که کلیسا نمی‌توانست با آن مخالفت کند.
اولین قرارداد بیمه ای که بوجود آن پی برده‌اند، قرارداد بیمه حمل و نقل است که به سال هزار و سیصد و چهل و هفت میلادی در شهر ژن ایتالیا منعقد شده است، بنابراین شاید شروع فعالیت بیمه‌ای به معنی امروزی آن قرن چهاردهم میلادی باشد.
پیدایش بیمه در قرن چهاردهم و یا احتمالا یک قرن قبل از آن به این معنی نیست که قبلا بشر درصدد یافتن وسیله‌ای برای مقابله با آثار حوادث نبوده است.
آن طور که از تالمود نقل کرده‌اند در قرون قدیم بین دریانوردان حاشیه خلیج فارس مرسوم بوده است که هرگاه در کاروانی یکی از حیوانات باربر می‌میرد حیوان دیگری به هزینه افراد کاروان تهیه می‌شود تا صاحب آن به تنهایی زیان وارده را تحمل نکند.
در یونان قدیم مؤسساتی دولتی نظیر سازمان های بیمه اجتماعی یا مددکاری وجود داشته که به کمک درماندگان می‌شتافته است و از جمله تأمین زندگانی افراد کهنسال از کار افتاده را به عهده بر آمار درستی نبوده و به خصوص در مورد مستمری مادام العمر از جدول مرگ و میر حساب شده‌ای استفاده نمی‌شد.

بیمه در دنیای فعلی

در دو قرن اخیر فعالیت‌های بیمه‌ای در سرتاسر جهان توسعه یافته است. در کشورهای صنعتی بیمه نقش مهمی را در ثبات وضع اقتصادی بازی می‌کند و در کشورهای جهان سوم نیز مزایای اجتماعی و اقتصادی بیمه شناخته شده و عملیات بیمه‌ای به تدریج گسترش یافته است. بیمه حوادث با انواع مختلف آن در دو قرن اخیر متداول شده است. از جمله بیمه حوادث شخصی که زندگی فرد را در صورت نقض عضو و

از کار افتادگی ناشی از حادثه تأمین می‌کند و یا در صورت فوت ناشی از حادثه سرمایه های در اختیار خانواده او می‌گذارد.

در یک قرن اخیر سازمان‌های بیمه اجتماعی که توسط دولت‌ها و یا زیر نظر آن ها اداره می‌شوند نقش قابل ملاحظه‌ای در توسعه بیمه بازنشستگی، بیمه عمر و حادثه شخصی کارگران و کارمندان و سایر حقوق بگیران به عهده گرفته‌اند.

در ابتدا پیدایش بیمه‌های اجتماعی موجب رکود نسبی این نوع بیمه‌ها شد ولی به تدریج تعارض بین بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های بازرگانی منتفی گردید زیرا آشنایی با یک نوع بیمه موجب توجه افراد به سایر انواع آن شد. با اختراع اتومبیل یک نوع جدید بیمه در حد وسیعی متداول شد.

بیمه خسارات وارد بر اتومبیل بیمه شده و همچنین بیمه خسارات وارد به اشخاص ثالث که در معرض تصادف هستند در هر نقطه ای از جهان وجود دارد و به این ترتیب بیمه مسئولیت در مقابل اشخاص ثالث رواج پیدا کرد و بیمه مسئولیت های ناشی از اموال و فعالیت های حرفه ای افراد معمول شد و حتی مسئولیت ناشی از نواقص تولیدات صنعتی و غذایی و دارویی متداول گردید.

از جمله انواع جدید بیمه، بیمه های تمام خطر مهندسی است که نقش قابل ملاحظه‌ای در توسعه صنعتی و اجرای طرح‌های عمرانی کشورها دارد. در این بیمه کلیه خسارات وارد به کارفرما و مقاطعه کار حین ساخت بناهای بزرگ، سدها و جاده‌ها و اجرای طرح‌های لوله کشی، انتقال نیروی برق و همچنین نصب کارخانه ها و نیروگاه ها اعم از آبی و حرارتی و یا اتمی مورد تأمین قرار می‌گیرد. بیمه های مربوط به وسایل نقلیه هوایی از جمله بیمه بدنه هواپیما و هلیکوپتر، بیمه مسئولیت های ناشی از مسافرت هوایی، بیمه سرنشین، بیمه مسئولیت فرودگاه‌ها از جمله بیمه‌هایی است که در قرن اخیر اهمیت قابل ملاحظه‌ای یافته است.

با توسعه زندگی ماشینی و تمرکز جمعیت در شهرها و تراکم دارایی‌ها و تأسیسات از یک طرف بیمه‌های اموال مانند بیمه آتش‌سوزی و انفجار و نظایر آن توسعه یافت و از طرف دیگر مسئولیت افراد در مقابل اشخاص دیگر به نسبت خساراتی که در اثر فعالیت ها و وسایل و تأسیسات خود به دیگران وارد می‌کنند رو به افزایش گذاشت و بیمه انواع مختلف مسئولیت متداول شد. بدیهی است قوانین و رویه دادگاه‌ها در تعیین و تشخیص مسئولیت و صدور حکم جبران خسارت اثر زیادی در رواج بیمه مسئولیت در هر کشور دارد. در کشورهای صنعتی حق بیمه انواع مختلف بیمه مسئولیت رقم قابل ملاحظه‌ای از درآمد شرکت های بیمه را تشکیل می‌دهد.

تاریخچه تأسیس بیمه در کشور ایران

بیمه به مفهوم امروزی آن در ایران سابقه چندانی ندارد. در حدود سال ۱۲۸۰ هجری شمسی در دو مؤسسه روسی بنام «نادژدا» و «کافکازکوری» در ایران شروع به کار کردند که پس از انقلاب بلشویکی تعطیل شدند. بعد از آن شرکت بیمه انگلیسی «آلیانس» نمایندگی خود را در ایران تأسیس کرد و شرکت های دیگر انگلیسی و آلمانی و سوئیسی در ایران شروع به فعالیت نمودند. فعالیت شرکت‌های بیمه خارجی در ایران که بدو امر مفید به نظر می‌رسید به صورتی درآمده بود که برای اقتصاد ملی به جای نفع، زیان آور بود. از یک طرف این شرکت‌ها با استفاده از عدم اطلاع بیمه گذاران در مقابل پوشش‌های محدود حق بیمه کلانی مطالبه و دریافت می‌کردند و به بهانه‌های گوناگون از پرداخت خسارت سرباز می‌زدند و از طرف دیگر سالانه مقدار قابل توجهی ارز به صورت حق بیمه از کشور خارج می‌نمودند.

بیمه در ایران قبل از سال ۱۳۱۴ که شرکت سهامی بیمه ایران تأسیس گردید، نمایندگی‌های خارجی یکی پس از دیگری تعطیل شده و فقط دو شرکت که نمایندگی شرکت های بیمه «اینگستراخ» روسیه و «یورکشایر» انگلیس را داشتند باقی ماندند و این شرکت‌ها حتی تا بعد از تشکیل حکومت جمهوری اسلامی و قبل از تاریخ ۵۸/۴/۴ که شورای انقلاب شرکت‌های بیمه را ملی و نمایندگی‌های خارجی را منحل اعلام کرد به فعالیت خود در ایران ادامه می‌دادند.

در سال ۱۳۱۰ با تصویب قانون ثبت شرکت‌ها در ایران شرکت‌های بیمه‌ای انگلیسی، آلمانی، اتریشی، سوئیسی و امثال آن در ایران اقدام به ایجاد شعبه و نمایندگی کرده و به فعالیت بیمه‌ای پرداختند.

در سال ۱۳۱۴ «شرکت سهامی بیمه ایران» با سرمایه صددرصد دولتی تأسیس شد و در سال ۱۳۱۶ «قانون بیمه» به تصویب رسید. ایران «با سرمایه صد درصد دولتی تأسیس شد» و در سال ۱۳۱۶ قانون به تصویب رسید. در سال ۱۳۲۹ نخستین شرکت بیمه خصوصی به نام «بیمه شرق» در ایران تأسیس شد و تا سال ۱۳۴۳ به تدریج هفت بیمه خصوصی دیگر به نام های آریا، پارس، ملی، آسیا، البرز، امید، ساختمان و کار تأسیس شده و به فعالیت پرداختند.

در سال ۱۳۴۷ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در قبال شخص ثالث که به بیمه شخص ثالث اتومبیل معروف است به تصویب رسید. اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در قبال شخص ثالث که به شخص ثالث اتومبیل معروف است به تصویب رسید.

با افزایش فعالیت بیمه ای در کشور در سال ۱۳۵۰ «بیمه مرکزی ایران» تأسیس شد و وظایفی مانند تنظیم بازار بیمه کشور و هدایت آن از طریق تصویب آئین‌نامه‌ها و مقررات، توسعه و تعمیم بیمه و شبکه کارگذاری و نظارت بر فعالیت‌های شرکت‌های بیمه‌ای به نمایندگی از دولت در بازار بیمه و انجام دادن بیمه اتکائی اجباری برای موسسات بیمه خصوصی به نام‌های تهران، حافظ، توانا و دانا تأسیس شدند.

در فاصله سال های ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ چهار شرکت خصوصی به نام های تهران، حافظ، توانا و دانا تأسیس شدند. در فاصله سال های ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ چهار شرکت بازرگانی، اعطای مجوز تأسیس شرکت های بعد از انقلاب ۱۲ شرکت خصوصی ملی اعلام شدند و ۱۰ شرکت از اینها در بیمه دانا ادغام شدند. تا سال ۱۳۷۳ چهار شرکت بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا به فعالیت در سال ۱۳۸۱ قانون تأسیس شرکت بیمه غیر دولتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید لذا در سال ۱۳۸۱ شرکت بیمه خصوصی حافظ در منطقه آزاد کیش و در سال ۱۳۸۲ نه شرکت بیمه ای خصوصی به نام های پارسیان، رازی، کارآفرین، توسعه، ملت، سینا، امید، حافظ و امین تأسیس شدند. تا سال ۱۳۷۳ چهار شرکت ایران، آسیا، البرز و دانا به فعالیت مشغول بودند که در سال ۱۳۷۳ شرکت تخصصی به نام صادرات و سرمایه گذاری با سرمایه بانک ها تأسیس شد. در سال ۱۳۸۱ قانون تأسیس شرکت غیر دولتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید لذا در سال ۱۳۸۱ شرکت خصوصی حافظ در منطقه آزاد کیش و در سال ۱۳۸۲ نه شرکت بیمه ای خصوصی به نام های پارسیان، رازی، کارآفرین، توسعه، ملت، سینا، امید، حافظ و امین تأسیس شدند.

قبل از انقلاب اسلامی در ایران یک شرکت بیمه دولتی (شرکت سهامی بیمه ایران) و چهارده بیمه خصوصی و نمایندگی خارجی (شرکت های بیمه: ملی، شرق، آریا، ساختمان وکار، حافظ، ایران و آمریکا، البرز، آسیا، امید، تهران، پارس، دانا و شرکت های نمایندگی اینگستراخ و یورکشایر) فعالیت می‌کردند و از سال ۱۳۵۱ بیمه مرکزی ایران جهت هدایت امر بیمه در کشور و نظارت بر شرکت های بیمه تشکیل گردید.

بعد از انقلاب ابتدا در سال ۱۳۵۸ با مصوبه شورای انقلاب شرکت های بیمه خصوصی ملی شده و نمایندگی های خارجی تعطیل گردید و از شهریور ماه ۱۳۶۰ به جز شرکت های بیمه آسیا و البرز فعالیت سایر شرکت های ملی شده متوقف گردید.

از سال ۱۳۶۷ بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی علاوه بر شرکت سهامی بیمه ایران که یک شرکت بیمه دولتی بود، شرکت های بیمه البرز و آسیا هم دولتی شد و یک شرکت بیمه دولتی دیگر که فقط اجازه فعالیت در بخش بیمه اشخاص به آن داده شد به نام شرکت بیمه دانا تشکیل گردید. در حال حاضر پنج شرکت بیمه دولتی علاوه بر تهران که مرکز اصلی آنان است با ایجاد شبکه نمایندگی و تأسیس شعب در اغلب شهرهای کشور به امر بیمه گری می‌پردازد.

وضعیت صنعت بیمه بعد از انقلاب اسلامی ایران

مؤسسات بیمه ای کشور تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی با ترکیبی از یک شرکت دولتی، دوازده شرکت خصوصی و دو مؤسسه بیمه خارجی به صورت نمایندگی در سطح کشور فعالیت می‌کردند. در چهارم تیر ۱۳۵۸ بنابر تصمیم شورای انقلاب دوازده شرکت خصوصی، ملی اعلام شدند و پروانه فعالیت دو نمایندگی خارجی نیز لغو گردید.

بدین ترتیب براساس مقررات قانون ملی شدن مؤسسات بیمه و مؤسسات اعتباری، تصدی امر بیمه و اداره دوازده شرکت بیمه ملی شده به دولت واگذار شد و با تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی در ۲۴ آبان ۱۳۵۸ که طی آن نظام اقتصادی کشور به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم گردید، صنعت بیمه در جوار شماری از صنایع مهم به صورت مالکیت عمومی در بخش دولتی در اختیار دولت قرار گرفت.

شایان ذکر است که متعاقباً ده شرکت بیمه ملی شده به لحاظ فعالیت نامطلوب در یکدیگر ادغام شدند و شرکت بیمه دانا که از آن پس منحصرا می‌بایست در بخش بیمه های اشخاص فعالیت می‌کرد تأسیس گردید.

در حال حاضر چهار شرکت بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا به امر بیمه گری اشتغال دارند. اخیرا ماده واحدهایی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که به موجب آن بیمه دانا نیز همانند سایر شرکت های بیمه در هر دو بخش بیمه های اموال و اشخاص اساسنامه مصوب، فعالیت می‌نماید.

عملیات بیمه ای به معنای امروزی با فعالیت دو مؤسسه روسی بنام «نادیژدا» و «قفقاز مرکوری» در سالهای آغازین قرن بیستم در ایران شروع شد.

بیمه ریسک پذیری را که لازمه بروز خلاقیت انسانی است محاسبه و با انجام عملیاتی، عواقب ناگوار مالی آن را توزیع و آلام و آسیب های مردم را به حداقل کاهش می‌دهد.

همچنین با استفاده از منابع مالی اندوخته شده، در رونق اقتصادی جامعه مشارکت می‌کند. عمر بیمه در ایران کوتاه است و عملیات آن حدود یکصد سال پیش با تأسیس چند دفتر نمایندگی به وسیله شرکت های بیمه اروپایی آغاز شد. ادامه فعالیت آنها در بازار بیمه ایران با اقبال بخشی از جامعه شهری به سودآوری رسید، به این دلیل سالانه مقداری ارز از کشور خارج می‌شد.

در سال ۱۳۱۰ هجری شمسی اگر یک شرکت بیمه تشکیل می‌شد تا حدی می‌توانستیم از خروج ارز جلوگیری کنیم و برای عده‌ای هم شغل ایجاد کنیم. ایده تأسیس بیمه دولتی در ایران با مخالفت موسسه بین المللی سندیکای بیمه گران و موسسه معتبر لویدز مواجه شد.

در گذشته استدلال بر این بود که نمی‌توان به کاردانی بیمه دولتی که دارای دولتی مقتدر است و همچنین سابقه بیمه ندارد اعتماد کرد، ولی ایرانیان برای جبران عقب ماندگی سیصد ساله که با شروع انقلاب صنعتی از کشور های غربی فاصله بیشتری گرفته بودیم، با هدف انجام یکباره کارهای انباشته شده از قبل باعث شد راه حل عاقلانه مشارکت با شرکت های بیمه خارجی به منظور کسب دانش را انتخاب کنیم و اطلاعات و مهارت های آن ها را مداخله معنی کنیم.

در گذشته در کشور های شرق نزدیک، شرکت بیمه ای بدون اشتراک غربی‌ها وجود نداشت و کسب مقام اولین بیمه محلی که بدون مشارکت خارجی که در یک کشور فعالیت می‌کند را «افتخار» نامیدند. به این ترتیب در دوران نونهالی بیمه که بال و پری نحیف و نا پیدا داشت، با استخدام ده نفر کارمند ناآشنا به علم بیمه، همچنین یک نفر کارشناس از کشور سوئیس اولین بیمه دولتی را تأسیس، سپس امر بیمه اتکائی و نظارت بر بازار بیمه کشور را نیز به او سپرده و خطرآفرینی را ریسک پذیری معنی کردیم.

آنگاه با نام حمایت از بیمه ملی، قوانینی غیر عقلانی و الزام هایی غیر اقتصادی به تصویب رسید که کار دفاتر بیمه خارجی در تهران تعطیل و مفهوم واژه رقابت در بند «انحصار دولتی» زندانی مبارزه طلبی ناشی از بی تجربگی شد.

وقتی هدف از تشکیل شرکت بیمه ایرانی را تنزل نرخ های بیمه، جلوگیری از خروج مقدار قابل ملاحظه ای ارز و پرداخت مستمری قابل توجهی به خزانه دولت در نظر گرفتیم، از معنا و مفهوم واژه بیمه که یکصد و بیست سال پیش محمد حسین خان اعتمادالسلطنه (صنیع الدوله) آن را «اطمینان مال و جان» معنی کرد، فاصله گرفتیم. مفهوم واژه «بیمه» بیش از نتایج و بازده مالی، به حفظ آرامش انسان وابسته است.

بنابراین با معنای انسانی، تلاش و مشارکت علمی برای زدودن احساس دردی است که هم نوعی به علت حادثه، حاصل سال ها کار و کوشش یا فرصت ادامه کاری را از دست می‌دهد. حس درماندگی، ماتم و مصیبت محکومی است که به علت ناتوانی در جبران خسارت کنج زندان به سر می‌برد. درد تأمین رزق و روزی خانواده‌ای است که سرپرست و نان‌آور خود را از دست داده است. اکنون مسئولیت رفع این گونه آلام اجتماعی و پاسخگویی به آن بر عهده نهاد بیمه قرار گرفت.

بازده مالی آن ناچیز و اندک است، به گونه ای که مجموع ناخالص حق بیمه های دریافتی تمامی شرکت های بیمه، از یارانه آرد که خزانه دولت برای تهیه نان مردم پرداخت می‌کند، کمتر است.

اگر تاکنون بیمه در ایران با خلط مفاهیم و واژه های مداخله و مشارکت، مبارزه و رقابت، اقتدار و افتخار، خطر آفرینی و ریسک پذیری و غفلت استفاده از مفهوم واژه «اعتماد» قوام نیافته است، اما دوران جوانی بیمه به سر آمده و با تغییر نگرش هایی که از ۱۵ سال پیش بر بستر تلاش پیشینیان توسط نواندیشان و فرهیختگان این نهاد آغاز و کم و بیش در ساختارآن نفوذ کرده است، زمینه مستعدی را برای بازسازی ساختمان مستهلک آن فراهم آورده است.

ادامه دارد...

«نحوه تعیین و تفکیک»

ارزش موقوفه املاک

جعفر راشدی ملکی
کارشناس رسمی دادگستری
رشته راه و ساختمان

چکیده: تعریف وقف در قوانین مدون روشن است ولی محاسبه ارزش ریالی آن با پیچیدگی های خاص خود همراه می‌باشد در این مقاله سعی شده است. با لحاظ انواع وقف و پارامتر های عمده یک ملک وقفی به زبان ساده نحوه محاسبه ارائه شود. طبیعی است که محاسبه ارزش هر ملک با آیتم های فراوان آن مد نظر نبوده و با فاکتورگیری از آنها و به فرض آشنایی محاسب این مقاله تنظیم و تقدیم شده است.

کلمات کلیدی: ارزش، عرصه، اعیان، املاک، وقف، موقوفه

مقدمه:

فقه و به تبع آن قوانین مدون تعاریف جامع و گسترده ای از وقف ارائه کرده است ولی نحوه تفکیک و ارزیابی اجزاء مختلف موقوفات غیر منقول که ممکن است مالکیت های مختلف و متفاوتی داشته باشد کمتر مورد توجه واقع شده است. هر ملک دارای عین و منفعت است و وقف عبارت است از حبس عین و تسبیل منافع (ماده ۵۵ ق.م). لذا در این مجال به نحوه محاسبه عین و منافع هر ملک در حالات مختلف پرداخته خواهد شد. و خواهیم گفت که منافع هیچ ملکی مساوی صفر نبوده و هیچ عین غیر منقولی زائل نمی‌شود. برای این منظور ابتدا بحثی کوتاه از وقف و موقوفه و واقف و متولی خواهیم داشت و سپس مولفه های یک ملک را بررسی خواهیم نمود بعد نسبت به ارزیابی هر یک از مولفه ها خواهیم پرداخت که ممکن است متعلق به وقف باشد یا اشخاص ثالث واحد یا متعدد.

وقف : وقف عقدی است که مالک عین مال خود را بنام موقوفه (شخص حقوقی مستقل از اموال مالک) حبس و منافع آن را تسبیل (صرف در راه خدا) می‌نماید. ماده ۵۵ ق.م . مال می‌تواند منقول یا غیر منقول یا مفروز و مشاع باشد وقف دین باطل است. ماده ۵۸ ق.م تفکیک ارزش جزئیات وقف که امری کاملا فنی است در ارتباط با مالکیت اشخاص نسبت به موقوفه مشاع و اقدامات موضوع مواد ۸۸ الی ۹۱ ق.م تجویز تبدیل، فروش مال موقوفه حائز اهمیت فراوان می‌باشد.

واقف: بصورت ساده و خلاصه شخص حقیقی یا حقوقی دارای اهلیت است.

موقوفه: برای موقوفه حقوقدانان و فقها تعاریف متعدد دارند و هر یک از تعاریف دارای محاسن و معایبی می‌باشد ولی آخرین تعریفی که مرحوم استاد ناصر کاتوزیان ارائه کردند وقف شخصیت حقوقی مستقل از واقف تعریف شده است که به حق تعریف جامعی است. لذا بر اساس همان تعریف پایه، عین موقوفه مالی است بنام مالک (واقف) با شخصیت حقوقی مستقل از مالک بنام موقوفه که می‌تواند عام یا خاص باشد. لذا ششدانگ سند مال موقوفه بنام واقف خواهد بود ولی کلیه حقوق حکومتی و اداره آن در اختیار متولی به نمایندگی موقوفه می‌باشد که در طول مسیر تاریخ مالکیت

هـر یـک از مولفـه هـا می‌توانـد تغییـر و یـا اشـخاص صاحـب حقـوق مختلـف در هـر یـک از مولفـه هـای موقوفـه گردنـد.

متولی: شخص حقیقی یا حقوقی که موقوفه را اداره می‌نماید.

از مجموعـه امـوال موقوفـه، منقـول هـا را خـارج و نسـبت بـه معرفـی امـوال غیـر منقـول کـه شـاخص تریـن و مشـهورترین آن املاک اسـت خواهیـم پرداخـت. هـر ملـک، قطعـاً دارای دو مولفـه عیـن و منافـع می‌باشـد. هـر عینـی می‌توانـد مسـتحدثات داشـته باشـد، ولـی هـر زمینـی متشـکل از دو عنصـر عرصـه و اعیـان اسـت و لاغیـر. ارزش اعیـان هـر ملکـی مجمـوع ارزش اعیـان زمیـن بعـلاوه ارزش مسـتحدثات می‌باشـد و در نهایـت ارزش اعیـان ومنافـع هیـچ ملکـی مسـاوی صفـر نیسـت، بلکـه تابعـی از مجمـوع ارزش عرصـه و اعیـان آن ملـک اسـت و در صـورت مالکیـت جداگانـه عرصـه و اعیـان هـر ملکـی بـه نسـبت ارزش هـر یـک از عناصـر مالـک منافـع نیـز خواهـد بـود.

برای هر ملک موقوفه سه حالت قابل اتفاق است:

۱- ششـدانگ عرصـه و اعیـان متعلـق بـه شـخص واحـد یـا متعـدد باشـد کـه معمـول تریـن مالکیـت اسـت،

۲- عرصـه متعلـق بـه شـخص واحـد یـا متعـدد و اعیـان متعلـق بـه شـخص واحـد یـا متعـدد دیگـری باشـد،

۳- زمیـن بـه شـخص واحـد یـا متعـدد و مسـتحدثات متعلـق بـه شـخص واحـد یـا متعـدد دیگـر باشـد.

در هـر سـه حالـت ممکن اسـت بـر ملـک حقـوق انتفاعـی و ارتفاقی برقـرار شـود کـه نافـی مالکیـت اشـخاص مالـک نمی‌باشـد. بـرای محاسـبه هریـک از حـالات فـوق لازم اسـت مولفـه هـای آن نیـز ارزیابـی گـردد.

ارزیابـی مسـتحدثات بـدون ابهـام چندانـی بـا تقریـب خیلـی نزدیـک بـه واقعیـت امـر از طـرف متخصصـان موضـوع (کارشناسـان رسـمی دادگسـتری) انجـام می‌گیریـد. بـرای تفکیـک ارزش زمیـن بـه عرصـه و اعیـان آن بـدون لحـاظ ارزش مسـتحدثات و بـا لحـاظ دایـر بایـر و مـوات بـر اسـاس تعریـف قانـون زمیـن شـهری سـه حالـت ذیـل منظـور می‌شـود:

دایـر اعـم از اینکـه داخـل و یـا خـارج از حریـم و محـدوده شـهری و روسـتا و شـهرک هـای صنعتـی باشـد یـا نـه: ارزش اعیانـی ایـن گونـه زمیـن هـا از ۷۰ الـی ۹۵ درصـد قیمـت روز زمیـن کـه بـا توجـه بـه مجمـوع جهـات در تعییـن قیمـت روز ملـک بدسـت آمـده اسـت تعییـن می‌شـود. بطـوری کـه حداقـل ۹۵ درصـد ارزش اعیـان بـرای ملکـی بـا کاربـری تجـاری در مرکـز شـهر و منطقـه تجـاری و ۷۰ درصـد قیمـت روز ملـک بـا کاربـری فضـای سـبز شـهری و در حاشـیه شـهر هـا منظـور شـود. بقیـه کاربـری هـا داخـل در ایـن تلورانـس تعریـف خواهـد شـد.

بایـر اعـم از اینکـه داخـل و یـا خـارج از حریـم و محـدوده شـهری و روسـتا و شـهرک هـای صنعتـی و غیـره باشـد یـا نـه: تنـوع ایـن گونـه املاک از تنـوع املاک دایـر برخـوردار نیسـت و معمـولاً زمیـن هایـی را شـامل می‌شـود کـه از جهـات مختلـف کمتـر برخـوردار می‌باشـند. لـذا ارزش اعیـان اینگونـه زمیـن هـا ۴۰ الـی ۸۰ درصـد قیمـت کل روز زمیـن کـه بـا توجـه بـه مجمـوع جهـات در تعییـن قیمـت روز ملـک بدسـت آمـده اسـت، تعییـن شـود بطـوری کـه در داخـل حریم شـهری و دارای کاربـری تعریـف شـده مثـل باغـات و مـزارع رهـا شـده ۸۰ درصـد و در خـارج از مناطـق شـهری تـا ۴۰ درصـد قیمـت روز کاهـش یابـد.

مـوات، اراضـی ملـی و عمومـی، جنـگل هـا، مراتـع: اعیانـی اینگونـه املاک از ارزش بالایـی برخـوردار نیسـتند و برخـلاف دو نـوع دیگـر ارزش عرصـه اینگونـه املاک بـه ارزش اعیانـی آنهـا ارجحیـت دارد. ارزش اعیانـی ایـن گونـه زمیـن هـا از ۱۰ الـی ۵۰ درصـد قیمـت کل روز زمیـن کـه بـا توجـه بـه مجمـوع جهـات در تعییـن قیمـت روز ملـک بدسـت آمـده اسـت، تعییـن می‌شـود. بطـوری کـه هرچـه زمیـن دارای قابلیـت هـای تغییـر کاربـری و نزدیـک بـه تجهیـزات خدماتـی باشـد حداقـل ۵۰ درصـد قیمـت زمیـن و در مناطـق بیابانـی و بسـیار دور افتـاده حداکثـر بـه ۱۰ درصـد تقلیـل یابـد.

حـال بسـته بـه مسـتندات موقوفـه امـکان تعییـن ارزش موقوفـه در هـر حالتـی بـه شـرح ذیـل خواهـد بـود: طبیعـی اسـت کـه منافـع

هر حالت به نسبت مالکیت آن خواهد بود.
الف: کل ملک اعم از عرصه و اعیان و مستحدثات متعلق به موقوفه باشد. در این صورت مجموع ارزش زمین بعلاوه مستحدثات بعنوان ششدانگ عرصه و اعیان ارزش موقوفه خواهد بود و کل منافع نیز به تبع مالکیت متعلق به موقوفه می‌باشد.
ب: عرصه زمین متعلق به موقوفه و اعیان زمین بعلاوه مستحدثات احتمالی متعلق به اشخاص ثالث باشد. فراوان ترین نوع موقوفه ها از این جنس می‌باشد. در گذر زمان مردم فعالیت هایی در املاک موقوفه انجام داده اند و حقوقی نسبت به آنها پیدا نموده اند فقه و قانون مدنی نیز آن حقوق را با عناوین مختلف مثل سرقفلی، حق ریشه، کسب و پیشه و تجارت و ... به رسمیت شناخته است. لذا با توجه به سه حالت تعیین ارزش اعیان زمین نسبت به ارزش کل زمین محاسبه و آن چیزی که باقی مانده بعنوان عرصه زمین ارزش روز موقوفه می‌باشد. با توجه به همین نسبت ارزش منافع موقوفه نیز قابل تعیین خواهد بود. این حالت را با یک مثال واقعی ادامه می‌دهم.
قطعه زمین زارعی باغی به همراه چاه آب و خانه باغ به مساحت ۳ هکتار در موقوفه ای که درقرن ۱۳ شمسی جهت پل سازی و اکرام ایتام وقف شده است، لحاظ شود. حال تعیین ارزش موقوفه و به تبع آن منافع متعلق به موقوفه مد نظر است. توضیح اینکه در حال حاضر کل املاک موقوفه در اختیار اشخاص محلی می‌باشد و موقوفه دارای متولی خاص است. ارزش روز عرصه و اعیان و مستحدثات کل ملک ۷۵ میلیارد (زمین اعم از عرصه و اعیان ۷۰ و مستحدثات ۵ میلیارد) ریال ارزیابی شده است. با توجه به اینکه ملک خارج از حریم شهر و دایر با کاربری زراعی و باغی است و با لحاظ تاریخ وقف در مجموع ۲۰ درصد ارزش زمین معادل (۱۴ میلیارد ریال) ارزش موقوفه خواهد بود که معادل ۱۸,۶۶ درصد کل ارزش ملک است و مابقی متعلق به متصرفین (مالک اعیان زمین می‌باشد) و با توجه به ارزش موقفه به همان نسبت از ارزش منافع نیز تعیین خواهد شد.
مثال دوم را بدین شکل بصورت فرضی ادامه می‌دهیم. ملکی مسکونی به همراه کاروانسرای انباری موقوفه که در قرن ۱۲ شمسی در داخل شهر مشهد وقف امام رضا (ع) است. حال همان ملک با هزینه اشخاص و نظارت متولی تبدیل به پاساژ تجاری و هتل شده است. خواسته، محاسبه ارزش موقوفه و نسبت آن با ارزش کل ملک و منافع سهم موقوفه است. ارزش روز مستحدثات برابر ۶۰۰۰ میلیارد ریال و ارزش زمین اعم از عرصه و اعیان با کاربری های مختلف و مختلط ۴۰۰۰ میلیارد ریال براورد شده است. مجموع ملک ۱۰۰۰۰ میلیارد ریال می‌باشد.
با توجه به دایر بودن ملک و کاربری های زمان وقف و حال ارزش اعیان زمین ۸۵ درصد ارزش روز زمین (معادل ۳۴۰۰ میلیارد ریال) لحاظ می‌شود. پس از جمع و تفریق ارزش موقوفه ۶۰۰ میلیارد ریال معادل ۶ درصد ارزش کل ملک خواهد بود طبیعی است که منافع ملک نیز به همین نسبت خواهد شد.
ج: زمین اعم از عرصه و اعیان متعلق به موقوفه و مستحدثات متعلق به اشخاص ثالث باشد. این حالت نادر است و در موقوفاتی قابل ظهور است که در سال های نزدیک به حال وقف شده باشد.
نتیجه: هر ملک از نظر ارزیابی ارزش ریالی از سه قسمت عمده تشکیل می‌شود. عرصه زمین، اعیان زمین، مستحدثات، مجموع ارزش اعیان زمین و مستحدثات مساوی اعیان ملک است و مجموع ارزش روز ملک منهای ارزش اعیان ملک برابر است با ارزش عرصه ملک، که هر قسمت یا مجموع آنها می‌تواند مالکین واحد یا متعدد اعم از حقیقی یا حقوقی داشته باشد. هر موقوفه بعنوان شخص حقوقی می‌تواند مالک قسمتی از هر یک از قسمت های یک ملک یا مجموع آن باشد.
کسانی که نقدی بر موضوع دارند ازطریق آدرس (jafarrashedy@chmail.ir) نظر خود را اعلام نمایند.

تشخیص اراضی دایر، بایر، موات، ملی و احیا شده از نظر کشاورزی

بهرام میرشکاری
کارشناس رسمی دادگستری
رشته کشاورزی و منابع طبیعی

یکی از سئوال های رایج افراد این است که تشخیص هویت اراضی بر چه اساسی است؟

منظور از هویت اراضی، نوع کاربری آن است. از نظر هویت اراضی را به چهار گروه بایر، دایر، موات و ملی تقسیم بندی می‌کنند.
برای تشخیص هویت اراضی باید از کارشناس رسمی دادگستری کمک گرفت. دانستن تعریف اراضی در تحریر نظریه های کارشناسی در پرونده های ارجاعی مفید و موثر است.

اراضی دایر:

اراضی دایر زمین‌هایی است که افراد آن را احیا و آباد کرده‌اند و در حال حاضر دایر و مستمراً مورد بهره برداری قرار می‌گیرد. این زمین ها دارای مالک بوده و قوانین خاصی بر آنها حاکم است.
این زمین ها اگر در محدوده شهری باشند، زمین دایر شهری و در صورت واقع شدن در خارج از محدوده شهری به عنوان زمین های دایر کشاورزی شناخته می‌شوند.

اراضی بایر:

زمین بایر زمینی است که قبلاً از آن استفاده و بهره برداری می‌شده، ولی بعدها بنا به دلایلی رها شده است. به عبارتی زمینی که سابقه احیا دارد، ولی به علت اعراض یا عدم بهره‌برداری بدون عذر موجه به مدت ۵ سال متوالی متروک بماند.
دو نوع اراضی بایر وجود دارد. این اراضی شامل اراضی بایر شهری و غیر شهری می‌باشند.
اراضی بایر شهری آن دسته از املاکی هستند که در محدوده شهری قرار دارند.
زمانی که ملکی به عنوان ملک بایر شهری شناخته شود، ممکن است برای ساخت مراکز عمومی توسط شهرداری انتخاب شود.
اراضی بایر غیر شهری از محدوده شهرها خارج هستند. این زمین ها معمولاً اگر ادعایی در مورد آنها وجود نداشته باشد، به تصرف دولت در می‌آیند.
کلیه اراضی بایر در سراسر کشور در صورت اعراض صاحبان آنها بلاعوض در اختیار دولت قرار می‌گیرد و در صورت عدم اعراض، مالکین اراضی بایر به دلیل ضرورت، ملزم به کشت بر اساس ضوابط کشاورزی یا فروش یا اجاره یا مزارعه زمین بایر خود هستند. چنانچه زمین دار از تاریخ ابلاغ ظرف مدت یکسال به یکی از موارد فوق اقدام ننماید وزارت کشاورزی راساً و یا توسط هیئت هفت نفره واگذاری زمین، از طرف مالک برای کشاورزی و دامداری به قیمت عادلانه زمان تصویب این قانون (۱۳۶۷/۵/۲۵) خواهد فروخت. لذا خریداران زمین های کشاورزی بهتر است از دایر یا بایر بودن زمین مورد نظر و مدت احتمالی عدم بهره برداری از زمین توسط ایادی قبل اطمینان حاصل نمایند.

اراضی آیش:

زمین دایری است که به صورت متناوب طبق عرف محل برای دوره معینی بدون کشت بماند.

اراضی موات:

احیا به معنی آباد کردن آمده است و احیای زمین آن است که اراضی موات را به وسیله عملیاتی که در عرف آباد کردن محسوب می‌شود، از قبیل زراعت، درختکاری و ساختن بنا قابل استفاده کنند.
زمین‌های بدون سابقه احیا و بهره‌برداری که به صورت طبیعی باقی مانده است و هیچ ادعای مالکیتی بر آنها وجود ندارد تحت تملک دولت هستند. به زمین هایی که سابقه

عمران و احیا قبل از تاریخ ۱۳۵۸/۴/۵را ندارند، اراضی موات شهری می‌گویند. تمام زمین های موات شهری اعم از آن که در اختیار افراد یا بنیادها و نهادهای دولتی یا غیردولتی باشد در اختیار دولت جمهوری اسلامی می‌باشد و مدارک و اسناد مالکیت گذشته فاقد ارزش قانونی است.

آیا احیای اراضی موات باعث ایجاد مالکیت می‌شود؟

یکی از مواردی که باعث ایجاد تملک می‌شود، احیای اراضی موات است. زمین هایی که بدون هیچ گونه دخالتی از سوی انسان ها، شکل طبیعی و ابتدایی خود را حفظ کرده اند، در زمره زمین های دولتی به حساب می‌آیند. اما به محض این که روی زمینی فعالیت‌های کشاورزی و غیره صورت گرفته باشد، در اصطلاح به آن زمین احیا شده می‌گویند.

به طور کلی ترتیب تامین زمین مورد نیاز برای سکونت و خدمات عمومی از زمین های موات و سپس زمین های بایر و در وهله آخر زمین های دایر است. مالکان اراضی بایر و دایر شهری اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی و بنیادها و نهادها و ارگان های دولتی و غیر دولتی موظفند زمین های مورد نیاز دولت یا شهرداری ها را با تقویم دولت به آنها بفروشند. لازم به ذکر است که مالکیت زمین بایر نسبت به مالکیت زمین دایر متزلزل تر است و از طرفی حقوق مالکانه زمین های بایر نسبت به زمین های موات از ثبات و حمایت حقوقی بهتری برخوردار است.

اراضی ملی:

زمین هایی که بدون هیچ گونه دخالتی از سوی انسان ها، شکل طبیعی و ابتدایی خود را حفظ کرده اند، در زمره زمین های ملی به حساب می‌آیند. اما به محض این که روی زمینی فعالیت‌های کشاورزی و غیره صورت گرفته باشد، در اصطلاح به آن زمین احیا شده می‌گویند.

اراضی ملی به آن دسته از زمین هایی گفته می‌شود که تحت تملک دولت هستند. مراتع و جنگل ها به عنوان زمین های ملی شناخته می‌شوند. چنانچه با گسترش شهرها، این اراضی به محدوده شهری وارد شوند، در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی قرار می‌گیرند.

اراضی دولتی:

کلیه زمین‌هایی است که به نام دولت دارای سند بوده و یا در جریان ثبت به نام دولت است و همچنین کلیه اراضی ملی شده و مواتی که طبق قوانین مصوب و آرا کمیسیون‌های مربوطه متعلق به وزارت مسکن و شهرسازی است. این اراضی به دولت، محیط زیست و سازمان منابع طبیعی تعلق دارد. اراضی ملی می‌توانند در خارج از شهرها و یا در داخل محدوده شهری واقع شده باشند. اراضی ملی که در بیرون از منطقه شهری واقع شده باشند، به اداره منابع طبیعی تعلق دارند و آنهایی که در فضای داخل شهری واقع شده اند متعلق به اداره مسکن و شهرسازی می‌باشند. گفتنی است اگر قبل از تاریخ تصویب قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع کشور (سال ۱۳۴۱) زمینی احیا شده باشد در شمار اراضی ملی قرار نمی‌گیرد. وقتی که زمینی بعد از شناسایی و تشخیص و طی مراحل قانونی جز زمین های ملی قرار می‌گیرد، بر اساس قانون آگهی شده و مدت زمان مشخصی برای فرد ثالث در نظر گرفته می‌شود. تا به حال پرونده های زیاد در رابطه با ملی بودن یا نبودن یک زمین در قسمت های مختلف کشور مطرح شده است. فرض کنید که به این نتیجه رسیدیم که یک زمین جز اراضی ملی است. در صورتی که قبلاً در مالکیت شخص حقیقی یا حقوقی بوده باشد سند مالکیت فرد باطل می‌شود و زمین به دولت واگذار می‌شود. زمین هایی که اسناد آنها باطل می‌شود چنانچه حریم روستاها باشد جهت کارهای عام‌المنفعه و یا تعلیف احشام یا احداث واحدهای مسکونی روستا و سایر خدمات مورد لزوم برای روستا بر حسب مورد اختصاص داده خواهد شد.

شمار زیادی از زمین‌هایی که در تصرف افراد بوده است، بعد از اثبات ملی بودن از تعلق و مالکیت آنها خارج شده و به سازمان جنگلداری یا دولت واگذار می‌شود که عکس این موضوع هم صادق است.

اراضی مرتعی:

زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو بوده و با توجه به سابقه چرا عرفاً مرتع شناخته شود. اراضی ای که به صورت متناوب تحت آیش قرار می‌گیرند ولو آن که دارای پوشش نباتات علوفه‌ای خودرو باشند مشمول تعریف مرتع نیستند. اگر مرتع دارای درختان جنگلی خودرو باشد مرتع مشجر نامیده می‌شود. مراتع برای تعلیف احشام عشایر و سایر دامداران کشور ضروری است و طبق ضوابطی که به وسیله وزارت جهاد کشاورزی و عمران روستایی تهیه می‌شود، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

نحوه تشخیص اراضی دایر، بایر، موات و ملی:

الف: اراضی دایر

- سابقه مالکیت خصوصی دارد.
- مشغول به کشت و زرع است.
- در حال حاضر مالک دارد.

ب: اراضی بایر

- از روی وضعیت ظاهری زمین (مدتی نکاشت گذاشته شده، ولی سابقه کشت دارد).
- از روی پوشش گیاهی (وجود نباتات چند ساله خودرو، طبیعی و غالب منطقه).
- در حال حاضر مالک دارد.
- مشغول به کشت و زرع نیست (مالک برای مدت نامعلوم از عمران و کشت و زرع آن چشم پوشیده است).
- با تحقیقات محلی و پرس و جو در مورد این که آیا مالک در گذشته از این زمین بهره برداری کرده است یا خیر. همچنین بررسی این که سابقه عدم بهره برداری از

ملک تقریباً چه میزان است.

ج: اراضی موات

- از روی وضعیت ظاهری زمین (غیر آباد بوده و سابقه کشت و زرع و عمران و آبادانی ندارد).
- از روی پوشش گیاهی (وجود نباتات چند ساله دائمی و طبیعی خودرو، بوته ای و مرتعی غالب منطقه).
- زمین استعداد زراعی شدن دارد.
- با تحقیقات محلی.

د: اراضی ملی

- از روی وضعیت ظاهری زمین (به صورت طبیعی تکامل یافته است).
- پوشش گیاهی علوفه ای خودرو یا گونه های مرتعی داشته و پوشش زراعی و کشت و زرع ندارد.
- سابقه مالکیت خصوصی ندارد و در حال حاضر مالک آن دولت است.
- علائمی از بوته، کنده، درختان جنگلی و مرتع در آن وجود دارد.
- وضعیت طبیعی داشته و دخل و تصرف انسان در تکامل آن دیده نمی‌شود.
- از طریق عکس های هوایی و اسناد و مدارک موجود در ادارات منابع طبیعی با تحقیقات محلی

نحوه تشخیص ملی بودن اراضی:

تشخیص اراضی ملی فقط به وسیله کمیسیون ماده ۵۶ مستقر در اداره منابع طبیعی ممکن است. در حالتی که زمینی بر اساس این کمیسیون جز اراضی ملی به حساب آید، آن زمین یا ملک از اختیار فرد خارج می‌شود و جزء املاک

دولتی به حساب می‌آید.

برای اعتراض به این رای باید به کمیسیون ماده واحده مستقر در اداره منابع طبیعی مراجعه نمود و در حالتی که در این مرحله اختلاف باقی بماند و حل نشود، دادگستری به عنوان محل اصلح برای رفع اختلاف نهایی شناخته می شود.

در این زمینه، کارشناسان رسمی دادگستری دارای صلاحیت تفسیر عکس های هوایی زمین های ملی را از زمین های احیا شده تمیز می‌دهند. اما معیارهایی وجود دارد که با اتکا بر آن ها می‌توانید این دو را از هم تشخیص دهید.

روش ها و رویه های شناسایی اراضی ملی احیا شده:

اراضی احیا شده می‌توانند با سند مالکیت متعلق به افراد باشند، اما برای شناسایی این اراضی نکته های زیر را باید در نظر داشته باشیم:

زمین هایی که در آن‌ها باغبانی یا فعالیت کشاورزی انجام شده باشد. همچنین به این نکته توجه داشته باشید که کارهایی که به عنوان پیش نیاز فعالیت‌های کشاورزی و زراعی شناخته می‌شوند نظیر تحجیر، مرزبندی، تسطیح، جوی و پشته، قانه بندی و غیره، شامل این موضوع می‌شوند.

زمین هایی که در محدوده اراضی یک روستا واقع شده اند و یا بخشی از مزرعه هستند.

زمین هایی که در پایاب محدوده های آبی از جمله چشمه، رودخانه، قنات یا چاه قرار گرفته باشند.

در زمین هایی که دستکاری هایی برای کشاورزی صورت گرفته باشد.

در زمین هایی که دارای شیبی بیش از حد معقول می‌باشند و قابلیت کشت را دارند.

زمین هایی که قابل آبیاری و کشت هستند و دارای مرزبندی ثبتی یا حداقل عرفی می‌باشند.

در زمین هایی که داخل آنها جوی آب برقرار است یا قبلاً جریان داشته و اکنون آثار آن دیده می‌شود.

زمین هایی که در آنها درختانی با سن بالا و مسیر آبیاری وجود دارد.

زمین هایی که مسیر آب در قسمت بالایی آنها قرار دارد و به نوعی در زیر جریان آب قرار دارند.

زمین هایی که در گذشته بنای مرتبط با زراعت و کشاورزی یا ساختمان قدیمی داشته اند و ساختارهایی مانند خانه باغ، انبار و طویله در آن ها قرار دارد.

زمین هایی که پوشش گیاهی مرتعی چند ساله نداشته باشند.

زمین هایی که در آنها سابقه پوشش گیاهی مربوط به فعالیت های کشاورزی وجود دارد.

زمین هایی که جز باغ ها به حساب می‌آید و در آنها اشجاری با سن بالا وجود دارد.

زمین هایی که در آنها مسیرهای تردد قدیمی دیده می‌شود و نشان می‌دهد که از این مسیرها برای رفت و آمدهای زراعی استفاده می‌شده است.

زمین هایی که در بخشی از آنها خرمنگاه هایی با سن بالا و قدیمی دیده می‌شود.

زمین هایی که دارای قطعه بندی یا کرت بندی مشخص باشند.

زمین هایی که نتوان آنها را به لحاظ عرفی و محلی در دسته مراتع قرار داد.

زمین هایی که وضعیت کنونی آنها نشان دهنده این است که در گذشته دارای فعالیت زراعی و کشاورزی بوده است. شواهد مختلفی از جمله وضعیت خاک، مسیرهای آبیاری و شیب و عوامل دیگر این ادعا را ثابت می‌کنند.

زمین هایی که در عکس های هوایی و تصاویر ماهواره ای دارای شکل هندسی خاص باشند.

زمین‌هایی که در عکس های هوایی سال ۱۹۶۷ میلادی برابر سال ۱۳۴۶ هجری شمسی (که در برخی مناطق سال ۱۳۵۰ می‌باشد)، ضمن بهره گیری از دستگاه استریوسکوپ علائمی از احیاء قدیمی و تصرفات زارعانه در آنها دیده شود.

منابع مورد استفاده:

۱- رابط، احمد. ۱۳۹۹. اخبار حقوقی و قضایی: رویه غالب در تشخیص اراضی ملی از کشاورزی.

۲- سامانی، فاطمه. ۱۳۹۸. زمین های موات، دایر و بایر.

۳- سبحان، داود. ۱۳۹۸. شیوه های تشخیص اراضی دایر، بایر، موات و ملی توسط کارشناس رسمی کشاورزی و منابع طبیعی.

۴- عموزاد مهدیرجی، قدرت. ۱۳۹۵. تشخیص اراضی ملی از مستثنیات: مبانی عناصر و آثار حقوقی.

۵- میر نجفی زاده، مهدیه. ۱۳۹۴. نحوه تشخیص اراضی دایر، بایر، موات و ملی.

بررسی معافیت از پرداخت هزینه دادرسی و مصادیق آن

قسمت سوم

دکتر صمد حضرتی شاهین‌دژ
سرپرست مرکز آموزش علمی و کاربردی دادگستری استان و مستشار شعبه اول دادگاه تجدید نظر استان آذربایجان شرقی

بررسی دلایل موافقان و مخالفان معافیت دولت از پرداخت هزینه دادرسی

همان‌طوری که بیان شد اصل و قاعده مبنی بر این است که در تمامی دعاوی مطروحه از ناحیه اشخاص، هزینه دادرسی بایستی پرداخت گردد مگر این‌که توسط مقنن موردی استثناء شده باشد. اینک سئوال قابل طرح این است که نهادها و سازمان‌هایی که به موجب قوانین خاص چه قبل از سال ۱۳۷۹ (زمان تصویب قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی) و چه بعد از آن تا سال ۱۳۹۰ (زمان تصویب بند ۱۳۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۰) استثناء شده‌اند و از پرداخت هزینه دادرسی به موجب قوانین خاص معاف شده‌اند کما فی‌السابق به قوت خود باقی هستند و یا این‌که باید به قاعده کلی یعنی پرداخت هزینه دادرسی از ناحیه تمامی اشخاص، عمل نموده و منشأ شبهه از این جهت می‌باشد که مطابق قسمتی از بند ۳ ماده ۶۹۰ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۱۸ و الحاقات بعدی، دولت از پرداخت هزینه دادرسی معاف شده بود، اما با تصویب ماده ۵۲۹، قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ نسبت به بقای معافیت دولت و نهادهای عمومی غیردولتی مثل شهرداری‌ها از پرداخت هزینه دادرسی، اختلاف‌نظر در رویه قضایی رخ داد و در نهایت رأی وحدت رویه شماره ۶۵۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۸ دیوان عالی کشور، ماده ۶۹۰ قانون آئین دادرسی مدنی سابق‌الذکر را منسوخ اعلام و طبق قاعده، دولت را مکلف به پرداخت هزینه دادرسی کرد و نظریه مشورتی به شماره ۷/۱۴۴۰ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۳ اداره حقوقی قوه قضائیه نیز بر این امر تأکید دارد که هیچ مرجعی، اعم از دولتی و غیردولتی از پرداخت هزینه دادرسی معاف نیست، مگر به موجب قوانینی که بعد از تصویب قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹ تصویب شده باشد و طرفداران این نظریه معتقدند که طبق مبنای معتبر اصولی در صورت تعارض حکم خاص و عام (چه خاص مقدّم بر عام باشد و چه مؤخر از آن باشد) جمع عرفی بین آن دو، مقدم بودن حکم خاص به عام است. (قاضی، ج ۱: ۲۴۰)

و با این تقدم، تعارض بین دو حکم از بین خواهد رفت، این قاعده اصولی همواره در متون حقوقی و رویه‌های قضایی، به عنوان یک اصل پذیرفته شده است و در مانحن فیه نیز ماده ۵۰۳ و بند ۱ ماده ۵۳ قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی بیانگر یک حکم عامّ مؤخر و قوانین خاص معافیت، مثبت یک حکم خاص مقدّم است. از این رو طبق مبنای اصولی یاد شده، حکم خاص پیشین بر حکم عامّ پسین، مقدم خواهد بود.

و اداره حقوقی قوه قضائیه نیز طی نظریه به شماره ۷/۹۳/۶۱۱ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۹ به خاص بودن موارد استثناء از جمله قانون اوقاف، این نظر را پذیرفته است. بنا به مراتب به نظر می‌رسد که تبصره ماده ۹ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه مصوب سال ۱۳۶۳ قاعده عام (قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی) را در گستره خود تخصیص زده است از این رو طبق آن تبصره، سازمان اوقاف و امور

خیریه و موقوفات و اماکن مذهبی و همچنین سایر موارد استثناء شده مطابق قوانین خاص دیگر، از پرداخت هزینه دادرسی معاف می‌باشند و طرفداران این نظریه همچنین معتقدند که معافیت سازمان‌های دولتی سبب می‌شود که دولت که در حقیقت نماینده عموم تلقی می‌گردد و دعاوی او نیز برای تأمین مصالح عمومی است، در طرح دعاوی و دفاع، دغدغه‌ی تأمین هزینه‌های دادرسی را نداشته باشد. (رفیعی: ۴۱)

در مقابل این گروه، برخی دیگر معتقدند که دولت و سازمان‌ها هیچ‌کدام معاف از پرداخت هزینه دادرسی نمی‌باشند و به دلایل زیر متمسک شده‌اند که عبارتند از:

۱- اصل تساوی اصحاب دعوا در دادرسی ایجاب می‌نماید زمانی می‌توان نسبت به عادلانه بودن دادرسی اطمینان‌خاطر یافت که متداعیین تا جایی که ممکن است از امکانات حقوقی یکسان برخوردار باشند و معافیت دولت از پرداخت هزینه داوری، تساوی در دادرسی را از میان برده و دولت را در جایگاه قدرتمندتری نسبت به طرف دعوا قرار می‌دهد و این امر موجب تبعیض ناروا می‌گردد.

۲- معافیت سازمان‌های دولتی همواره این احتمال را در پی دارد که نمایندگان حقوقی سازمان‌های مذکور بدون دقت و ضرورت اقدام به طرح دعاوی مختلف و بعضاً واهی نمایند، امری که تولید پرونده‌های بسیار در دادگستری و صرف بیهوده وقت محاکم و اصحاب دعوا را موجب می‌شود. (واحدی، ۱۳۸۳، ج ۳: ۲۶۳)

۳- یکی از فلسفه‌های معافیت دولت از پرداخت هزینه دادرسی این بود که به دلیل واریز تمامی هزینه‌های دادرسی واصله به حساب خزانه اثر قابل توجهی بر اخذ هزینه دادرسی از دولت مترتب نبود، اما با وجود تصویب مقرراتی که به قوه قضائیه اختیار داده شد، نیمی از هزینه‌های دادرسی وصولی را برای تأمین هزینه‌های خود برداشت کند، پرداخت هزینه دادرسی از سوی سازمان‌های دولتی به نفع قوه قضائیه و معافیت آن‌ها به ضرر این دستگاه تلقی می‌شود. (مهاجری، ۱۳۸۷، ج ۴: ۳۶۰) شاید به خاطر همین دلایل بود که قانونگذار در هنگام تدوین قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱، مقرره‌ای را جانشین حکم ماده ۶۹۰ قانون آئین دادرسی مدنی سابق نساخت. (رفیعی: ۴۱)

۴- قاعده عام لاحق، خاص سابق را نسخ نمی‌کند و یا خاص مقدم، عام مؤخر را تخصیص می‌زند، قاعده متفق به و قدرتمند نیست و به طور کلی نمی‌توان ادعا کرد که عام، هیچ‌گاه ناسخ خاص نمی‌شود. تشخیص نسخ ضمنی در این مورد بسته به تعبیری است که دادرس از نظر قانونگذار می‌کند. (کاتوزیان، ۱۳۸۵، ج ۲: ۱۳۷۹)

۵- هدف اساسی از برقراری مقررات مربوط به هزینه دادرسی کسب درآمد برای دولت است؛ عدم معافیت دولت و در مقابل، معافیت سازمان‌هایی که سرمایه، بودجه و شخصیت حقوقی مستقلی از دولت دارند، بلاوجه است.

نتیجه

بنا به مراتب و با توجه به رأی وحدت رویه به شماره ۶۵۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۸ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و تدقیق در بند ۱۳۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ که براساس بند ۱۳۶ همان قانون که احکام آن فقط در سال ۱۳۹۰ قابل اجرا است و نظریه مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه به شماره ۷/۶۴۰۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۵ و ماده ۲۸ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵ که آخرین اراده مقنن می‌باشد و با این اعتقاد که چنانچه اشخاص دیگری مقرر بود از معافیت برخوردار باشد در مقرره مزبور اعلام می‌شد و ماده مزبور مقرر می‌دارد: «به منظور رفع تصرف از اراضی دولتی، ملی و وقفی، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان امور اراضی و سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان اوقاف و امور خیریه و وزارت راه وشهرسازی حسب مورد پس از تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط، از پرداخت هزینه‌های دادرسی معاف می‌باشند.» و با التفات به مفاد رأی به شماره‌های ۱۲۵۴ و ۱۲۵۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در رابطه با ابطال بخشنامه به شماره ۱/۸۰۹۷/۹۰۳۴ مورخ ۹۲/۴/۱ دادگستری کل استان بوشهر مبنی بر معاف کردن دعاوی راجع به حفظ بیت‌المال از پرداخت هزینه دادرسی در مراحل مختلف که مغایر قانون تشخیص و ابطال گردیده، جملگی دلالت بر این امر دارد که در حال حاضر به جز مواردی که به موجب قوانین خاصی معاف از پرداخت هزینه دادرسی می‌باشند سایر نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی از جمله شهرداری‌ها و دولت به معنای اعم، بایستی در طرح دعاوی، نسبت به واریز نمودن هزینه دادرسی اقدام نمایند در غیر این صورت دعوی مطروح با وصف ابلاغ اخطاریه رفع نقص و عدم رفع نقص در مهلت مقرر با قرار رد دفتری مواجه خواهد شد.

در پایان با عنایت به اینکه دانسته های امروز ما مدیون اندیشه های بزرگان و اندیشمندانی است که با تلاش شبانه روزی و خستگی ناپذیر خود؛ مرزهای دانش را به جایی که امروز ما بر آن ایستاده ایم رسانده اند و تصریح اینکه هر نوشته ای و مقاله ای مبراء از کم و کاستی نیست؛ ما نیز در این اثر مدعی آن نبوده که اثری بدیع خلق کرده ایم هر چند سعی وافر نموده ایم که اثری نو و قابل استفاده اندیشمندان و حقوقدانان گرامی عرضه داریم؛ ولی هر گونه انتقاد و پیشنهاد را جهت غنای بیشتر مطالب از اندیشمندان و صاحب نظران را به دیده منت می‌پذیریم.

منابع:

رفیعی، احمد و یزدان‌شناس، علی، معمای معافیت دولت از پرداخت هزینه دادرسی، مجله حقوق دادگستری شماره ۷۳.

شمس، عبداله، آیین دادرسی مدنی، دوره پیشرفته، جلد دوم، چاپ ۳۷، انتشارات اراک.

قافی، حسین و شریعتی فرائی، سعید، اصول فقه کاربردی، ج ۱، انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۶.

قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵.

قانون آیین دادرسی مدنی، مصوب سال ۱۳۱۸.

قانون آیین دادرسی مدنی، مصوب سال ۱۳۷۹.

قانون بودجه مصوب سال ۱۳۹۵.

قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب سال ۱۳۷۳.

کاتوزیان، ناصر، فلسفه حقوق، ۲۹ (منابع حقوق) شرکت سهامی انتشار، چاپ سوم، تهران، ۱۳۸۵.

کمالان، سیدمهدی، مجموعه آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور، انتشارات پردازش، ۱۳۹۵.

مجموعه نظریه‌های مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه در مسایل مدنی، جلد اول، انتشارات روزنامه رسمی کشور، چاپ اول، ۱۳۹۳، گردآونده محمد خرازی و سایرین.

معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضائیه، مجموعه تنقیح شده قوانین و مقررات حقوقی، جلد اول، انتشارات روزنامه رسمی کشور، چاپ دوم، تهران، ۱۳۸۸.

مهاجری، علی، مبسوط در آیین دادرسی مدنی، ج ۴، انتشارات فکرسازان، چاپ اول، تهران، ۱۳۸۷.

واحدی، قدرت‌اله، آئین دادرسی مدنی، ج ۳، چاپ سوم، تهران، ۱۳۸۳.

الهی، جعفر و محققیان، رضا، بررسی معافیت سازمان اوقاف و امور خیریه از پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعاوی وقف، فصلنامه علمی تخصصی در حوزه وقف، میراث جاویدان، شماره ۱۰۴.

قاچاق کالا و وجه تمایز آن با تخلفات گمرکی

مجاهد باباپور
کارشناس رسمی دادگستری
رشته امور گمرکی

مقدمه

هر روز میلیاردها دلار کالا و خدمات بین کشورهای جهان مبادله می‌شود و ملت ها از طریق شبکه های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به یکدیگر پیوند می‌خورند. به موازات افزایش حجم تجارت، تغییرات زیادی در الگوهای تجارت بوجود آمده است. در این میان تمامی کشورهای پیشرفته و رو به توسعه تلاششان را معطوف به سیاست های اقتصادی می‌نمایند که منافع حداکثری را نصیبشان نماید.

پیچیدگی های موجود در تجارت بین الملل از جهات مختلف ازجمله وضعیت شیوه های پرداخت بین المللی، حمل و نقل، کنوانسیون ها و تفاهم نامه های مختلف، ترتیبات منطقه ای، تحریم ها و رکود های اقتصادی در کنار توسعه رمز ارزها که مبادلات بدون امکان رهگیری را میسر نموده است بر وزن و حجم تجارت زیرزمینی یا غیر رسمی افزوده است.

افزایش حجم تجارت غیر رسمی یکی از بزرگ ترین موانع بر سر راه توسعه محسوب می‌شود. اقتصاد غیر رسمی و فساد دو روی یک سکه هستند. قاچاق کالا زیر مجموعه ای از فعالیت های پنهان است و به دلیل تأثیر منفی آن بر تولید داخل با حساسیت بسیار بیشتری به آن نگاه می‌شود. قاچاق همواره وجود داشته اما به دلیل اتفاقات گذشته در اقتصاد کشور از جمله اعمال تحریم ها در کنار سیاست های نادرست دولت مانند چند نرخی کردن ارز انتظار می‌رود که مقدار آن در سال های اخیر به شدت افزایش یافته باشد. چگونگی برخورد و مقابله با قاچاق اکنون بویژه برای دوران پسا تحریم به یک مسئله حل نشده و چالشی بزرگ برای سیاست گذاران تبدیل شده است. در این میان آقای دکتر عبدالرسول قاسمی، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی به بررسی سناریوهای تحریم‌های اقتصادی و تأثیر آن‌ها بر اقتصاد غیر رسمی پرداخته و با بیان اینکه با لحاظ شاخص‌های مختلف، تحریم‌ها اثر منفی بر اقتصاد کشور داشته؛ گسترش اقتصاد غیر رسمی را نتیجه افزایش محدودیت‌های تجارت بین‌المللی در اثر تحریم‌ها و کاهش سخت‌گیری‌ها در داخل برای مقابله با این تحریم‌ها عنوان کرده است.

قاچاق کالا در حقوق کیفری ایران هم تخلف است هم جرمی اقتصادی. یکی از اقسام این جرم، قاچاق از طریق ارائه اسناد یا اظهار خلاف واقع است. پیچیدگی و تخصصی بودن امور اقتصادی، عدم بررسی دقیق این نوع قاچاق از منظر حقوقی و عدم

تمایز آن با تخلفات گمرکی، تحلیل حقوقی در مورد ارکان این جرم را دشوار نموده است. این مقاله با روش تحلیلی و بر اساس تفسیر مفهومی مواد مربوط به جرم قاچاق کالا از طریق ارائه اسناد یا اظهار خلاف واقع در قوانین و مقررات گمرکی به بررسی ارکان آن می‌پردازد. این مطالعه نشان می‌دهد که جرم قاچاق، مطلق بوده و با فعل مادی و ترک فعل انجام می‌پذیرد. خلاف واقع بودن سند یا اظهار، مسیرهای غیر قانونی یا ترک تشریفات گمرکی، اظهار در ردیف تعرفه ناصحیح با ماخذ حقوق ورودی کمتر، کالا یا وسیله نقلیه بودن موضوع قاچاق و احتمال ضرر به دولت از جمله شرایطی است که در تحقق این جرم باید مورد توجه قرار گیرد. همچنین مادی بودن این جرم، آن را از اثبات عنصر روانی بی نیاز می‌کند.

ضرورت و بیان مسئله

در زندگی مدرن جایگاه صنعت برهیچ کس پوشیده نیست. همچنین توسعه صنعتی در گرو وجود تجارت نوین است که خود وابسته به وجود یک سیستم گمرکی توانمند برای تسهیل ورود و خروج کالاهای تولیدی است. امروزه شاهد وقوع جرایم متعددی در حوزه گمرک هستیم.

قاچاق کالا در فرهنگ حقوقی چنین تعریف شده است: وارد کردن یا صادر کردن غیرقانونی کالا مثلاً بدون پرداخت هزینه گمرکی. در حقوق ایران کالا دارای دو ماهیت است: جرم و تخلف. رسیدگی به تخلف قاچاق براساس نوع قاچاقی که صورت گرفته است یا در صلاحیت رئیس گمرک محل و کمیسیون های بدوی یا تجدیدنظر و یا شعب تعزیرات حکومتی است که رئیس آن، دارای ابلاغ ویژه رسیدگی به جرائم قاچاق باشد. جرم قاچاق نیز در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است .

قاچاق کالا به دو شکل انجام می‌گیرد. از یک سو، ممکن است عوامل تجاری غیر قانونی، کالایی را به صورت غیر رسمی و مخفیانه، بدون پرداخت حقوق گمرکی و رعایت ضوابط تجاری وارد کشور کرده و یا از آن خارج نمایند. از سوی دیگر، ممکن است عوامل تجاری قانونی، فعالیت تجاری قانونی خود را به عنوان پوششی برای انجام عملیات متقلبانه در تجارت قرار دهند، مانند دستکاری در اسناد تجاری که به این حالت شبه قاچاق گفته می‌شود. شبه قاچاق نیز انواعی دارد که قاچاق از طریق ارائه و استناد به اسناد خلاف واقع به شرط تضییع حقوق دولت یکی از مهم ترین انواع آن است. این نوع ، خواه به صورت تخلف یا جرم، یکی از انواع قاچاق گمرکی بوده و در صورت جرم بودن آن، از زمره جرائم اقتصادی شمرده می‌شود.

پرسشی که در این مقاله درصدد هستیم به آن پاسخ دهیم، این است که تعریف، ارکان تشکیل دهنده و شمول جرم قاچاق کالا چیست و چگونه می‌توان آن را از تخلفات گمرکی که با مغایرت هایی از لحاظ تعرفه، ارزش و وزن کالا همچنین جریمه ها که در گمرکات اتفاق می‌افتد تشخیص داد؟ اصولاً هر جرمی از ارکان قانونی، مادی و روانی تشکیل شده است که در صورت وجود هر سه رکن و درعین حال همزمانی عناصر مادی و روانی، می‌توان وقوع آن پدیده را در عالم واقع احراز نمود.

اما آنچه اهمیت دارد این که علاوه بر تعریف صحیح و اصولی از جرایم گمرکی در متن قوانین مصوب کشور بتوانیم آنها را از اختلافات و مغایرت های گمرکی تفکیک کنیم.

اختلافات گمرکی به طور عمده میان گمرک و صاحب کالا ظهور می‌کنند و علاوه بر فقدان وصف مجرمانه از لحاظ مرجع رسیدگی هم با بزه های گمرکی متفاوتند چرا که کمیسیون های «حل اختلافات گمرکی» و «تجدیدنظر» که مراجعی اداری محسوب می‌شوند، به جای مراجع قضایی صلاحیت رسیدگی به آن ها را دارند. بنابراین می‌توان بررسی قوانین مربوط به اختلافات گمرکی را در حیطه «حقوق عمومی» قرار داد. مضاف بر اینکه احاطه دولت ها بویژه در ایران در امور گمرکی روز به روز بیشتر می‌شود و لزوم بازنگری در قوانین و آئین نامه های مربوط را هر چه بیشتر آشکار می‌کند.

لذا در این نوشتار به شکل عمده به بررسی و تفکیک جرم قاچاق و تخلفات گمرکی از لحاظ قوانین و آئین نامه های مربوط به جرایم و اختلافات گمرکی همت گماشته و در انتها به آسیب شناسی و ارائه راهکارهای لازم جهت بهبود و ارتقاء دانش فعالین حوزه تجارت بین الملل اشاره خواهیم کرد.

جرایم گمرکی

امکان جرایم فراوانی در زمینه گمرک وجود دارد؛ از کلاهبرداری، تخریب، محو یا شکستن مهر و پلمب گرفته تا سرقت، ارتشا، جعل و اختلاس. اما جرمی که به طور خاص مربوط به حوزه گمرک می شود و اساساً به جهت انحراف ازقانون امور گمرکی و مقررات صادرات و واردات رخ می دهد، جرم «قاچاق کالا» است.

در حقیقت جرم قاچاق کالا، جرم مخصوص حیطه گمرک محسوب می شود و اگر جرایم دیگری هم در این حوزه واقع می شوند، به هیچ عنوان اختصاص به گمرک ندارد و مسلماً بررسی آن ها در این پژوهش ضرورت ندارد.

الف- تعریف و مصادیق جرم قاچاق

تعریف قاچاق:

واژه قاچاق که در زبان فارسی و در ادبیات حقوق کیفری استعمال می‌گردد، کلمه ای ترکی بوده و در لغت به معنی انجام کار پنهانی یا تردستی است. این واژه در ترمینولوژی حقوق به معنی حمل و نقل کالا از نقطه ای به نقطه ای دیگر بدون پرداخت حقوق دولتی و یا کالای ممنوع الورود یا ممنوع الصدور یا انحصاری دولت تعریف شده است.

برای نیل به تعریف حقوقی جرم قاچاق کالا از طریق استناد به اسناد یا اظهار خلاف واقع، نخست تعریف جرم قاچاق کالا را در قوانین، رویه قضایی، نظریات کارشناسان و حقوق دانان بررسی نموده و سپس تعریف خود را از این جرم ارائه می‌نمائیم.

به طورکلی، معمولاً مقنن از دو شیوه برای تعریف جرایم استفاده می‌کند. در شیوه اول، قانون گذار جرم را تعریف نموده است. مثلاً ماده ۲۶۷ قانون مجازات اسلامی مصوب سال۱۳۹۲ اشعار می‌دارد «سرقت عبارت از ربودن مال متعلق به غیر است.» در شیوه دوم، قانون گذار جرم را تعریف نکرده، بلکه تنها به ذکر برخی از مصادیق آن جرم بسنده نموده است. جرم قاچاق کالا در قانون امور گمرکی، یکی از این نمونه جرایم است. مقنن در ماده ۱۱۳ این قانون، بدون ارائه تعریفی از این جرم، بیان داشته است: «موارد زیر قاچاق گمرکی محسوب می‌شود:...»

در قانون جدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب سال ۱۳۹۲ نیز در تعریف قاچاق کالا از هر دو شیوه استفاده شده است. از یک طرف قانونگذار سعی نموده، تعریفی از این جرم ارائه دهد و بیان داشته است «قاچاق کالا یا ارز هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد...» از سوی دیگر، قانون گذار که خود از نقص این تعریف آگاه بوده و احتمال می‌دهد که این تعریف تمام انواع قاچاق کالا را در بر

نمی‌گیرد، در ادامه همین ماده اقدام به ذکر مصادیق قاچاق کالا نیز نموده و اشعار داشته است: «... و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد...»
به طور خلاصه، قاچاق عبارت است از وارد کردن یا صادر کردن کالا بر خلاف قوانین و مقررات جاریه و بدون رعایت تشریفات گمرکی یا اقدامی که قانوناً در ماده ۱۱۳ قانون امور گمرکی در حکم قاچاق محسوب شده است می‌باشد.

مصادیق قاچاق:

جهت شناسایی مصادیق قاچاق و تفکیک آن از انواع تخلفات گمرکی بهتر است به مستندات قانونی که در قانون امور گمرکی آورده شده تاکید شود. قاچاق گمرکی بر اساس ماده ۱۱۳ قانون امور گمرکی شامل موارد زیر می‌شود:
الف- کالایی که از مسیر غیرمجاز یا بدون انجام تشریفات گمرکی به قلمرو گمرکی وارد یا از آن خارج گردد. همچنین کالاهایی که بدون انجام تشریفات گمرکی یا از مسیرهای غیر مجاز وارد کشور شود و در داخل کشور کشف گردد.
تبصره- منظور از مسیر غیر مجاز، مسیرهایی غیر از موارد مندرج در تبصره (۱) ماده (۱۰۳) این قانون است.
ب- خارج نکردن وسایل نقلیه و یا کالای ورود موقت، ورود موقت برای پردازش، عبور خارجی و مرجوعی ظرف مهلت مقرر از قلمرو گمرکی و عدم تحویل کالای عبور داخلی شخصی ظرف مهلت مقرر جز در مواردی که عدم خروج یا عدم تحویل به گمرک و یا ترخیص کالا قطعی ، عمدی نباشد.
تبصره- ارائه اسناد خلاف واقع که دلالت بر خروج وسایل نقلیه و کالا از قلمرو گمرکی و یا تحویل آنها به گمرک داشته باشند نیز مشمول مقررات این بند است.
پ- بیرون بردن کالای تجاری از اماکن گمرکی بدون اظهار یا بدون پرداخت یا تأمین حقوق ورودی ، خواه عمل در حین خروج از اماکن گمرکی یا بعد از خروج کشف شود. هرگاه خارج کننده غیر از صاحب کالا یا نماینده قانونی او باشد گمرک عین کالا و در صورت نبودن کالا بهای آن را از مرتکب می‌گیرد و پس از دریافت وجوه گمرکی مقرر ، به صاحب کالا مسترد می‌دارد و مرتکب طبق مقررات کیفری تعقیب می‌شود.
ت- کالای عبور خارجی که تعویض و یا قسمتی از آن برداشته شود.
ث- کالایی که ورود یا صدور آن ممنوع است تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط و با نام دیگر اظهار شود. کالای عبوری مشمول تبصره (۲) ماده (۱۰۸) این قانون می‌شود.
ج- وجود کالای اضافی همراه کالای اظهارشده که در اسناد تسلیمی به گمرک ذکری از آن نشده است ، مشروط بر اینکه کالای اضافی از نوع کالای اظهار شده نباشد. کالای اضافی موضوع ماده (۵۴) این قانون از شمول این بند مستثنی است.
چ- وسایل نقلیه و کالایی که صدور قطعی آن ممنوع یا مشروط است و به عنوان خروج موقت یا کران بری (کابوتاژ) اظهار شده باشد و ظرف مهلت مقرر به قلمرو گمرکی وارد نگردد. موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست از این حکم مستثنی است.
ح- کالای مجاز یا مجاز مشروطی که تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط دیگری که جمع حقوق ورودی آن کمتر است با نام دیگر و با استفاده از اسناد خلاف واقع اظهار شود، کالای عبوری مشمول تبصره (۱) ماده (۱۰۸) این قانون است. منظور از اسناد خلاف واقع اسنادی است که در آن خصوصیات کالایی ذکر شده باشد که با جنس و خصوصیات کالای اظهار شده تطبیق ننماید و یا جعلی باشد.
نظر به اینکه بند ح ماده ۱۱۳ قانون امور گمرکی در خصوص تحقق قاچاق، شرایطی را پیش‌بینی نموده ، تجمیع شرایط ذیل، منجر به تحقق عنوان مجرمانه قاچاق کالا موضوع بند ح ماده اخیرالذکر می‌گردد:
۱) اظهار کالای مجاز یا مجاز مشروط تحت عنوان کالای مجاز یا مجاز مشروط دیگر.
۲) جمع حقوق ورودی کالای اظهار شده از جمع حقوق ورودی کالای موجود، کمتر باشد.
۳) کالا با نام دیگر اظهار شده باشد.
۴) با استفاده از اسناد خلاف واقع و یا جعلی.
خ- کالا با استفاده از شمول معافیت با تسلیم اظهارنامه خلاف یا اسناد غیر واقعی و یا با ارائه مجوزهای جعلی به گمرک اظهار شود.
د- کالای جایگزین شده ممنوع الصدور یا مشروط یا دارای ارزش کمتری که با کالای صادراتی که برای آن پروانه صادر گردیده است تعویض شود.
ذ- کالای مورد معافیتی که بدون رعایت مقررات ماده (۱۲۰) این قانون به دیگری منتقل شود.
ضمنا طبق مقررات چنانچه افرادی که دارای کارت بازرگانی می‌باشند مرتکب قاچاق گمرکی شوند کارت بازرگانی آن ها به صورت موقت یا دایم ابطال خواهد شد.
ب- تعریف اختلافات گمرکی
هر نوع اظهار یا اقدام عملی مغایر قانون یا نظامنامه گمرکی، گذشته از تعریف و مصادیق قاچاق، خواه متضمن زیان مالی دولت باشد، خواه خیر، تخلف گمرکی نامیده می شود.
طبق تعریف فوق آن چه در خصوص تخلفات اهمیت دارد این است که الزاماً اقدامی عملی مخالف قانون یا آئین نامه گمرکی صورت می پذیرد، اما درخصوص سایر مصادیق اختلافات گمرکی، تنها از جهت فکری در خصوص نحوه اجرای قانون یا آئین نامه گمرکی، میان گمرک و صاحب کالا اختلاف وجود دارد ولی این اختلاف نظر جامه عمل به خود نمی پوشد. بنابراین از مجموع این مباحث اختلافات گمرکی را می توان این گونه تعریف کرد:
مطابق قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن همچنین بخشنامه ها و دستورالعمل های حاکم در گمرکات؛ هر گونه اختلاف در تعرفه، ارزش، وزن و سایر عناصر تاثیرگذار در مندرجات اظهارنامه و تشریفات گمرکی که مابین گمرک و صاحب کالا بروز می‌کند همچنین هر نوع اضافه یا کسر دریافت وجوهی که وصول آن بر عهده گمرک است حین یا پس از ترخیص کالا مشخص گردد و هر قسم اختلاف در تفسیر یا اجرای قوانین و مقررات گمرکی میان صاحب کالا و گمرک و هر نوع اظهار یا اقدام عملی مغایر قانون یا نظام نامه گمرکی، منصرف از تعریف و مصادیق قاچاق، خواه متضمن زیان مالی دولت باشد، خواه خیر، اختلاف گمرکی نامیده می شود.
جهت روشن شدن موضوع تخلف و تمایز آن با قاچاق کالا به یک مورد اشاره می‌کنیم. اظهار در ردیف تعرفه ناصحیح کالا در حالی که عنوان کالا صحیح قید شده و با اسناد پیوست اظهارنامه همخوانی داشته باشد این مورد شامل مغایرت گمرکی بوده و با طی تشریفات گمرکی و اخذ دستور از مافوق نسبت به اصلاح ردیف تعرفه و اخذ جریمه های مندرج در ماده ۱۰۸ و ۱۱۰ قانون امور گمرکی و اصلاح مندرجات اظهارنامه رفتار خواهد شد. این مورد در خصوص اختلاف ارزش و وزن کالا نیز صادق می‌باشد به شرطی که اسناد ضمیمه صحیح بوده و عنوان کالا به درستی اظهار شده باشد.

آسیب شناسی بروز تخلفات و قاچاق گمرکی

علل و عوامل متعددی در ایجاد و گسترش تخلفات و قاچاق گمرکی تاثیر داشته که ضمن افزایش آمار اقتصاد غیررسمی و ایجاد فساد باعث تشدید بار کاری برای سازمان ها و نهادهای دولتی نظیر گمرک می‌گردد. مهم ترین عوامل تاثیرگذار در امر تخلفات و قاچاق گمرکی کالا به شرح ذیل می‌باشد.

- عدم ثبات قوانین و مقررات تجارت خارجی به دلیل فقدان یک راهبرد و سیاست مشخص و مدون در امور بازرگانی بین المللی و ترانزیت.
- اعمال محدودیت ها و موانع غیرتعرفه ای در تجارت بین الملل بر خلاف سیاست های مندرج در چشم انداز ۲۰ ساله و الحاق به سازمان WTO.
- حذف شیوه پرداخت بدون انتقال ارز از مبادلات تجاری و عدم امکان ثبت سفارش بدون انتقال ارز.
- ایجاد گروه بندی کالایی و اعمال محدودیت های شدید ارزی در بانک مرکزی.
- تکثر ردیف های وصول مالیات و عوارض توسط گمرک به دلیل عدم شفافیت نظام مالیاتی و عدم تجمیع عوارض.
- اعمال تحریم اقتصادی و استفاده از مکانیزم دور زدن تحریم ها باعث افزایش جعل در اسناد تجاری و تشدید تخلفات و قاچاق گمرکی شده است.
- تعدد مؤسسات اجرایی و تصمیم گیر در امر صادرات و واردات که موجب کندی تشریفات گمرکی کالا می شود در این راستا برخلاف ماده ۱۲ قانون امور گمرکی سایر ارگان ها و نهاد ها هماهنگی و نظارت گمرکی را برنمی تابند.
- نقش محدود گمرک در مراجع و مقاطع سیاستگذاری و تصمیم گیری اقتصادی و بازرگانی کشور.
- رسوب کالاها در گمرکات کشور بدلیل بخشنامه های خلق الساعه و تغییر در سیاست های بازرگانی و ارزی کشور و مشکلات ناشی از اجرای مقررات و تصمیمات سازمان های مسئول.
- عدم اختصاص بودجه کافی به گمرک بدون رعایت حجم فعالیت ها و کم بودن اعتبارات بخش گمرکی.
- کمبود تجهیزات پیشرفته کنترلی و نظارت در گمرک های اجرایی و مسافری همچنین فرسودگی و دستگاه ها و وسایل مورد استفاده گمرکات کشور.
- سطح پایین حقوق و مزایای کارکنان گمرک با توجه به حساسیت و مسولیت سنگین در اقتصاد کلان کشور همچنین عدم وجود مزایای تشویقی در خصوص دقت در اعمال کنترل ها و افزایش درآمد دولت در مقایسه با سایر سازمان های هم ردیف.
- عدم ارتباط داده و اطلاعات تجاری موجود در مورد گمرک سایر کشورها بصورت ارتباط دوسویه جهت مطالعات تطبیقی.

راهکارهای اصلاحی

برای اصلاح ساختار اقتصاد کلان حاکم بر قوانین و مقررات بازرگانی بین المللی جهت کاهش و پیشگیری از اختلافات گمرکی مجبور به گزینش راهکارهای اصلاحی هستیم. به طور کلی چه در وزارت صمت بعنوان متولی سیاست گذاری تجاری و چه در سایر نهادها، اگر حاکمیت و ثبات قانون مستقر شود شفافیت امور بوروکراتیک بالاتر رفته و در نهایت نظام شایسته سالاری با تمامی ملزومات و نتایج آن برقرارمی شود. خصوصی سازی به طور صحیح و اصولی تحقق می پذیرد، دولت الکترونیک به دور از قواعد دست و پاگیر اداری تشکیل شده و در منابع حقوق اداری و مدیریت دولتی تقلیل می‌یابد. راهکارهای اصلاحی را برای کاهش اختلافات و قاچاق گمرکی در چند عنوان زیر می توان خلاصه کرد:

جلوگیری از تغییرات مداوم در سیاست تجارت خارجی و کاهش تعدد بخشنامه ها

حذف موانع غیرتعرفه ای و کاهش ضریب موانع تعرفه ای در کتاب مقررات صادرات و واردات

کاهش تغییرات لحظه ای در سیاست های ارزی بانک مرکزی و پایبندی به تعهدات بین الدولی و بین المللی نظیر برقراری تعرفه های ترجیحی طبق توافق.

اصلاح قوانین و مقررات گمرکی و ساده سازی گردش کار و تلاش در جهت شفاف سازی نظام اداری و عملیاتی گمرک از طریق اطلاع رسانی دقیق و بموقع.

عملیاتی نمودن طرح مدیریت واحد در مبادی ورودی و خروجی به فرماندهی گمرک طبق ماده ۱۲ قانون امور گمرکی.

تقویت بدنه کارشناسی در گمرکات با اتکا به نظام ارزشیابی کارآمد و تشویق پرسنل و مدیران برتر گمرکات اجرایی.

اصلاح ماده ۱۴۳ قانون امور گمرکی و ماده ۲۰۱ آئین نامه اجرایی در خصوص ایجاد و تقویت واحد حسابرسی پس از ترخیص در گمرکات اجرایی (علاوه بر گمرک ایران) و متمم ماده های مذکور در راستای همکاری با کانون کارشناسان رسمی دادگستری و بهره مندی از تجارب و تخصص کارشناسان خبره کانون هم ردیف با خدمات موسسات و سازمان حسابرسی.

تخصیص بودجه برای اصلاح و نوسازی گمرکات و تجهیزات مربوطه براساس اولویت ها.

جلوگیری از سامانه های جزیره ای بخصوص در حوزه تجارت بین الملل.

پایش متغیرهای موثر در انتخاب مسیر سلکتویتی بعنوان مغز متفکر و فرمانده سامانه جامع امور گمرکی در راستای افزایش کارآمدی سامانه و جلوگیری از قاچاق پوششی کالاها که از خلاء های موجود در انتخاب مسیرهای زرد و سبز سامانه، نهایت سوء استفاده را می‌برند.

ایجاد و تقویت سیستم بازدارنده کارآمد و هوشمند در بانک اطلاعاتی سامانه گمرکی گمرک ایران در اجرای ماده ۱۱۱ قانون امور گمرکی و ماده ۱۱۴ آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی که برای مرتکبین تخلف از قوانین و مقررات گمرکی درنظر گرفته شده است در ایجاد بانک اطلاعاتی متخلفین، تکرار و تعدد تخلف، سابقه و وضعیت متخلف و سایر موارد اشاره شده در ماده های مذکور دقیقا رعایت شود و جرایم بازدارنده و نحوه مقابله با متخلفین بر اساس بانک اطلاعاتی توسط مدیران و مسئولین ذیمدخل اقدام گردد.

به جهت تخصصی بودن امور گمرکی پیشنهاد می‌شود در موارد اختلاف و ظن به امر قاچاق از پتانسیل موجود کارشناسان رسمی عضو کانون کارشناسان رسمی دادگستری استفاده شود.

منابع و ماخذ

- قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی مربوطه.
- مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرایی مربوطه.
- عباس خندان، واردات قاچاق در ایران: برآورد شاخص، بررسی علل و آثار، فصلنامه پژوهش های اقتصادی، سال هجدهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۷ ، صفحات۱۵۱-۱۸۰.
- سید محمد مهدی ساداتی، قاچاق کالا از طریق ارائه اسناد یا اظهار خلاف واقع در حقوق کیفری ایران، دو فصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی، سال ۲۳، شماره ۱۰، پاییز و زمستان ۱۳۹۵.
- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳.
- قانون مجازات اسلامی با آخرین اصلاحیه.

قرآن و جرم انگاریِ حدّاقلّی

قسمت اول

دکتر وهاب دانش پژوه
مستشار دادگاه تجدیدنظر
استان آذربایجان شرقی

چکیده

محدوده و قلمرو جرم انگاری، یکی از مباحث مهم در حقوق کیفری است. امروزه نظام های کیفری پیشرفته، از جرم انگاریِ حدّاکثری و تورم کیفری فاصله گرفته و به جرم زدایی و کیفرزدایی روی آورده اند. این نظام ها در کنار جرم انگاریِ حدّ اقلّی، برای مقابله با جرم و بزهکاری از راهکارهای اصلاحی و تربیتی و اقدامات تأمینی و پیشگیرانه بهره می‌گیرند. درحالی که قرآن کریم در چهارده قرن پیش، روش جرم انگاری حدّاقلّی را ارائه نموده و در سه حوزهٔ اشخاص، اموال و امنیت به جرم انگاری پرداخته است. برخورد قرآن با بسیاری از آسیب ها و ناهنجاری ها، جنبهٔ ارشادی و تربیتی دارد و این کتاب آسمانی، کمتر از روش جرم انگاری استفاده می‌کند. قرآن کریم، مصادیق زیادی از گناه و ناهنجاریِ فردی و اجتماعی را بیان کرده ولی در موارد اندکی، به جرم انگاری پرداخته است.

کلید واژه ها: جرم، جرم انگاری، جرایم علیه اشخاص، جرایم علیه اموال، جرایم علیه امنیت.

مقدمه

جرم انگاری، فرآیندی است که به موجب آن، قانونگذار با در نظر گرفتن هنجارها و نظام ارزشیِ جامعه، رفتارهایی را ممنوع نموده و برای آن ها ضمانت اجرایِ کیفری تعیین می‌کند. قرآن نیز برای ادارهٔ فرد و جامعه و حفظ ارزش ها، احکامی را تشریع کرده و رفتارهای مضرّ به مصالح حیاتی را جرم اعلام نموده است. جرم انگاریِ قرآن، در راستای حمایت از ارزش های انسانی و مصالح اساسیِ فرد و جامعه، ترسیم شده که از مطابقت آن با عقلانیت و همسویی با حقوق بشر حکایت دارد. با دقت در آیات قرآن کریم، معلوم می‌شود که این کتاب آسمانی در سه حوزهٔ اشخاص، اموال و امنیت به جرم انگاری پرداخته ولی برای سایر رفتارهای ناهنجار، راهکارهای تربیتی و اخلاقی را توصیه نموده است.

نخستین پرسش در این رابطه، آن است که قرآن کریم به عنوان مهم ترین منبعِ حقوق جزای اسلام، در چه محدوده ای به جرم انگاری پرداخته است؟ آیا قلمرو جرم انگاریِ قرآن، حدّاکثری است یا اینکه بر جرم انگاریِ حدّاقلّی نظر دارد؟ مقالهٔ حاضر می‌کوشد تا در پرتو آیات جزاییِ قرآن و با روش تحلیلی به این پرسش ها پاسخ دهد. اصل جرم انگاریِ حدّاقلّی، بیانگر آن است که در برخورد با ناهنجاری های اجتماعی، جرم انگاری به عنوان آخرین چاره است و نباید همهٔ ارزش ها را مشمول حمایت کیفری قرار داد. (محمودی جانکی، ۱۳۸۲ ش، ص۶۱۲). موضوع این مقاله، میان رشته ای است؛ از یک سو با فقه و حقوق جزا و جرم شناسی در ارتباط است و از سویی، جرم انگاری با نگاه قرآنی بررسی می‌شود. در این میان، منبع اصلی ما خودِ قرآن کریم و آیه های نورانی آن است و در لابلای بحث، از کتب تفسیر و مباحث فقهی و حقوقی بهره برده ایم.

۱- معنای جرم

«جرم به فعل یا ترک فعل گفته می‌شود که به خاطر اخلال در نظم عمومی جامعه، از طرف قانونگذار منع شده و برای مرتکبین آن، مجازات تعیین شده است.» (سلیمی، ۱۳۸۴ ش، ص ۵۳). مادهٔ ۲ قانون مجازات اسلامی (مصوب سال ۱۳۹۲) جرم را این گونه تعریف می‌کند: «هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن، مجازات تعیین شده است جرم محسوب می‌شود.»

مفهوم جرم و مجرم در قرآن، عام بوده و وسیع تر از مفهوم آن در حقوق جزاست. بنابراین جرم به معنای مصطلح در حقوق جزا، در قرآن کریم کاربرد چندانی ندارد بلکه این کتاب مقدس برای بیان مصادیقی از جرم، واژگانی چون: ذنب، اثم، سیئه، فساد، فاحشه و ظلم و... را به کار برده است. قرآن، لفظ جرم و مجرم را در مورد هر گناهی به

کار نمی‌بَرد بلکه در مواردی، این واژگان را استعمال کرده است.

۲- دسته بندی جرایم

قرآن، مصادیق زیادی از گناه و ناهنجاری فردی و اجتماعی را بیان کرده ولی در موارد اندکی، به جرم انگاری (بیان جرم و پیش بینی کیفر دنیوی آن) پرداخته است. این کتاب مقدس گاهی به بیان رفتار ناروا و مجرمانه می‌پردازد ولی از کیفر آن، سخنی به میان نمی‌آورَد. در این موارد، تعیین کمّ و کیف مجازات را به سیره و سنّت اولیاء دین واگذار کرده است. جرم به اعتبار اینکه کدام مصلحت اجتماعی را خداشه دار می‌کند و به کدام ارزش انسانی آسیب می‌رساند، به انواعی قابل تقسیم است. بر این اساس می‌توان جرایم را در چهار عنوان؛ جرایم علیه اشخاص، جرایم علیه اموال، جرایم علیه امنیت و جرایم علیه دین دسته بندی کرد.

۲-۱- جرایم علیه اشخاص

قتل و جرح عمدی که با مجازات قصاص همراه است و نیز قتل و جرح غیرعمدی که پرداخت دیه را به دنبال دارد، در واقع تجاوز به حیات و جان انسان هاست که قرآن کریم نسبت به آن حساس بوده و برای آن ها واکنش متناسبی را پیش بینی کرده است.

رفتار هایی که متضمن تعدّی به شخصیّت افراد است و آبرو و حیثیّت آنها را خدشه دار می‌کند، از نظر قرآن کریم محکوم است. مانند: دروغ و شایعه سازی، مسخره کردن، عیب جویی، طعنه و تحقیر، سوء ظن و بدبینی، کنجکاوی و تجسّس، غیبت و بدگویی، تهمت و افترا، قذف و بدنامی و اشاعهٔ فحشا. البته از میان این عناوین متعدد، تنها قذف در قلمرو جرم انگاری قرار گرفته است. تحریم زنا و لواط برای حفظ پاکدامنی افراد و امنیّت اخلاقی جامعه تشریع شده و از این طریق، سلامت نسل و ناموس نیز مورد صیانت قرار گرفته است. سلامت روانی و تعادل عقل آدمی نیز مورد توجه و حمایت قرآن مجید بوده و تحریم شُرب خمر و مسکِرات، در این راستا قابل ارزیابی است.

۲-۱-۱- قتل و جرح

حفظ جان آدمی از اساسی ترین ارزش های جامعهٔ بشری شمرده می‌شود که در تمامی جوامع از اهمیت فراوانی برخوردار است. قرآن در اشاره به ارزش جان انسان ها می‌فرماید: «... أنّه مَن قَتَلَ نَفساً بغَیرِ نَفسٍ أو فَسادٍ فی الأرضِ فَکَأنَّما قَتَلَ النّاسَ جَمیعاً و مَن أحیاها فَکَأنَّما أحیَا النّاسَ جمیعاً.» (مائده/۳۲). قرآن کریم ضمن تحریم قتل عمد، آن را جرم انگاری کرده است. (إسراء/۳۱ و ۳۳، نساء/۹۳ـ۹۲). آیهٔ زیر در این باره صراحت دارد: «و لاتَقتُلوا النَّفسَ الّتی حَرَّمَ اللهُ إلاّ بالحَقِّ.» (إسراء/۳۳).

کیفرِ قتل عمد و نیز جرح عمدی با وجود شرایطی، قصاص و مقابله به مثل است. قصاص راهکاری مناسب و عادلانه برای جلوگیری از جرایم علیه جان اشخاص و تضمین حیات مادی و حفظ سلامت جسمی افراد است. قرآن کریم بر حکم قصاص تأکید کرده و آن را ضامن حفظ جان افراد و مایهٔ حیات جامعه شمرده است. (بقره/۱۷۹ـ ۱۷۸، مائده/۴۵). «یا أیُّهَا الّذینَ آمَنوا کُتِبَ عَلَیکُم القِصاصُ فِی القَتلی ... و لکم فِی القِصاصِ حیاةٌ یا أولِی الألبابِ لعلّکم تَتّقون.» (سورهٔ بقره، آیهٔ ۱۷۹ـ۱۷۸).

مهم ترین خصوصیت مجازات قصاص، آن است که به عنوان «حق» تشریع شده نه به عنوان یک تکلیف الزامی. قصاص یک حق خصوصی است که به نفع بزه دیده یا اولیای دم وضع شده و آنها می‌توانند از این حق استفاده کنند یا از آن درگذرند و به دیه یا عفو مصالحه نمایند. این مجازات برای حفظ یکی از مهم ترین حقوق انسانی، یعنی حق حیات تشریع شده است که بیانگر اهتمام قرآن به جان آدمی و حفظ سلامتِ جسمی اوست.

۲-۱-۲- قذف و افترا

قذف و افترا از جرایمی هستند که آبرو وحیثیت افراد را به خطر می‌اندازند و جایگاه آنها را در جامعه خدشه دار می‌سازند. قذف در اصطلاح شرعی، عبارت است از نسبت دادن زنا یا لواط به مسلمان عفیف. این کار حرام است و به نص قرآن مجید، موجب حد می‌باشد. کیفر اصلی قذف هشتاد تازیانه و کیفر تبعی آن، عدم قبول شهادت قاذف است. (فیض، ۱۳۷۰ش، ص۳۸۰).

موضوع قذف و مجازاتِ دنیوی و اُخرویِ آن، در آیاتی از سورهٔ نور بیان شده است. (نور/۵ـ۴ و ۲۳).

«و الذینَ یَرمونَ المُحصَناتِ ثُمَّ لَم یَأتوا بأربَعَةِ شُهَداءَ فَاجلِدوهُم ثَمانینَ جَلدَةً و لاتَقبَلوا لَهُم شَهادةً أبَداً و أولئک هُمُ الفاسِقون. إلاّ الذینَ تابُوا مِن بَعدِ ذلک و أصلَحوا فَإنَّ اللهَ غفورٌ رحیمٌ.» (نور/۵ـ۴).

کسانی که به زنان پاکدامن، نسبت زنا بدهند ولی چهار شاهد نیاورند، به آنها هشتاد تازیانه بزنید و هرگز گواهی آنها را نپذیرید. همانا فاسق، خودِ آنها هستند. مگر کسانی که توبه کرده و خود را اصلاح نمایند که خداوند، آمرزندهٔ مهربان است.

در اینجا اشاره به نکته ای بجاست و آن اینکه؛ اغلب فقهاء و مفسران از عبارت «و لاتَقبَلوا لَهُم شَهادةً أبَداً و أولئک هُمُ الفاسِقون» چنین برداشت کرده اند: فرد قاذف با ارتکاب قذف، فاسق شده و فاقد وصف عدالت است، لذا شهادت وی پذیرفته نیست مگر اینکه توبه کند. به نظر می‌رسد این برداشت، با عبارتِ «و لاتَقبَلوا شَهادتَهُم أبَداً» بیشتر همخوانی دارد نه با عبارت آیه که می‌فرماید: «و لاتَقبَلوا لَهُم شَهادةً أبَداً.» بنابراین اگر عبارت قرآنی را این گونه ترجمه کنیم؛ هرگز به نفع آنان شهادتی را نپذیرید. در این صورت، دستور و پیام آیه به فیصله دادن موضوع قذف و اتهام ناموسی، مربوط می‌شود نه پذیرش شهادت قاذف.

به عبارتی، این آیه دستور می‌دهد؛ اگر کسی مرتکب قذف شود و به دیگری، نسبت جرم جنسی (زنا یا لواط) بدهد ولی نتواند چهار گواه بیاورد، او را تازیانه بزنید و قضیه را تمام کنید. اگر قاذف بعداً شاهدی آورد، هرگز نپذیرید و از طرح مجددِ موضوع خودداری کنید. زیرا هر قاذفی، دروغگو نیست و ممکن است در ادعای خود، صادق باشد ولی شاهدی برای اثبات مدعا نداشته باشد و یا نصاب عددیِ شهود (چهار نفر) کامل نباشد.

بنابراین کیفر قاذف به خاطر دروغگویی نیست، بلکه او وظیفه داشته آبروی افراد را حفظ کند و اسرار مردم را بپوشاند. درحالی که وی به وظیفهٔ دینیِ خود عمل نکرده و از دستور خدا سرپیچی نموده و به فسق گراییده است. زیرا خداوند دوست ندارد بندگانش در جامعه رسوا شوند و آبروی آنها بریزد. به ویژه در جرایم جنسی، سیاست کیفری اسلام بر استتار و پرده پوشی استوار است تا

قُبح عمل از بین نرود و فحشا و زشتی در جامعه اشاعه نیابد، و راه برای توبه و اصلاح باز باشد.

۲-۱-۳- اعمال مُنافی عفّت

جرایم جنسی و اعمال منافی عفت، عمدتاً از غریزهٔ جنسی سرچشمه می‌گیرد. این جرایم از نظر شدت و ضعف، دارای مراتبی است و مصادیق زیادی دارد که هر کدام از آنها به نوبهٔ خود، امنیت اخلاقی و سلامت روانی جامعه را تهدید می‌کند و استحکام خانواده ها و عفت عمومی را به خطر می‌اندازد.

۲-۱-۳-۱- زنا

زنا از مهم ترین جرایم جنسی محسوب می‌شود که از دیرباز در جوامع بشری وجود داشته است. زنا، از عدم مهار غریزهٔ جنسی و بی بند و باری حکایت دارد. این کار ناروا، بیانگر عدم پایبندی به اصول اخلاقی و عدم توجه به سلامت خانواده است. از آنجا که حفظ ناموس و سلامتِ نسل و نسب، یکی از ارزش های انسانی و مصالح اساسی به شمار می‌رود و جرایم جنسی از جمله زنا، تعدّی به این مصلحت بزرگ محسوب می‌شود، لذا قرآن کریم این عمل را جرم انگاری کرده و برای مرتکب آن، کیفر مقرر داشته است. (إسراء/۳۲، فرقان/۶۸ـ۶۳، نور/۲).

«و لاتَقرَبوا الزِّنا إنَّه کانَ فاحِشةً و ساءَ سبیلاً.» (سورهٔ إسراء، آیهٔ ۳۲).

« الزّانِیةُ و الزّانی فَاجلِدوا کُلَّ واحدٍ منهُما مِأةَ جَلدَةٍ و لاتَأخُذکُم بِهِما رَأفَةٌ فی دینِ اللهِ إن کُنتُم تُؤمِنونَ بِاللهِ و الیَومِ الآخِرِ و لیَشهَد عذابَهُما طائفَةٌ مِنَ المُؤمنینَ.» (سورهٔ نور، آیهٔ ۲).

در این آیات، عمل زنا جرم انگاری شده و مجازات آن نیز صریحاً بیان گردیده است. البته مجازات مذکور در آیه (صد تازیانه)، به زنای غیر مُحصَنه ناظر است. از اینکه دستور می‌دهد در اجرای مجازات زانی، دلسوزی و ترحّم نداشته باشید، بیانگر برخورد شدید اسلام و شدت عمل از سوی جامعهٔ اسلامی در مقابله با این عمل ناشایست است.

۲-۱-۳-۲- لواط

لواط با فطرت پاک انسانی و مسیر آفرینش الهی مغایر است، عملی که در میان حیوانات نیز رواج ندارد. حرمت لواط از ضروریات دین است و آیاتی از قرآن بر آن دلالت دارند. (مؤمنون/۷، اعراف/۸۰، نمل/۵۵ـ۵۴). قرآن کریم لواط را در وصف قوم لوط، بارها تکرار کرده است. بنابراین آیاتی از قرآن کریم بر زشتی عمل لواط و حرمت آن دلالت دارند ولی آیه ای که صریحاً این عمل را جرم انگاری کند، وجود ندارد به ویژه اینکه کیفر لواط در قرآن نیامده است. آیهٔ «وَ الَّذانِ یَأتیانِها مِنکُم فَآذوهُما» (نساء/۱۶) نیز دلالتی بر جرم انگاریِ لواط و مجازات آن ندارد. زیرا این آیه به دنبال آیهٔ مربوط به حکم زنا آمده و ربطی به موضوع لواط پیدا نمی‌کند. از سویی، لفظ مذکّر (الّذان) بر دو طرفِ زنا (مرد و زن) دلالت دارد و مذکّر آمدن آن، به خاطرِ غلبهٔ تذکیر بر تأنیث است.

۲-۱-۴- شراب خواری

یکی دیگر از جرایم علیه اشخاص، شراب خواری است. زیرا موجب اختلال در سلامت روانی آدمی شده و عقل او را دچار ضعف و سستی می‌کند. نیروی عقل و قدرت تعقّل، بزرگ ترین موهبت الهی و مهم ترین وجه امتیاز انسان با حیوان است. شُرب خمر و ایجاد حالت مستی، انسان را در وضعیت لایَعقِل قرار می‌دهد و نوعی تعدی به حریم عقل و مقام انسانیت محسوب می‌شود. کسی که با خوردن مشروبات الکلی دچار مستی شده و عقل خود را زایل می‌کند، به مرتبهٔ بهایم تنزل یافته و فکر و اندیشهٔ خود را ـ و لو برای ساعاتی ـ تباه می‌سازد و از مقام انسانی فاصله می‌گیرد.

قرآن کریم در آیاتی چند، موضوع شرب خمر را مطرح کرده و در نهایت، آن را تحریم نموده است. برای تبیین موضوع، آیات مرتبط با شراب خواری را به ترتیب نزول، مرور می‌کنیم:

۱ـ «و مِن ثَمراتِ النَخیلِ و الأعنابِ تَتَّخِذونَ منه سَکَراً و رزقاً حَسَناً، إنَّ فی ذلِک لآیَةً لِقَومٍ یَعقِلون.» (نحل/۶۷).

این آیه مکّی است و اولینِ آیه در زمینهٔ شراب خواری تلقی می‌شود. هرچند حکمی دربارهٔ شراب خواری بیان نکرده، ولی به رواج این خوی زشت در میان عرب جاهلی اشاره می‌کند. از این که ساخت شراب در برابر «رزق نیکو» قرار گرفته، تلویحاً زشتی شراب خواری و تولید آن برداشت می‌شود. از سویی، کلام الهی با دعوت مردم به تعقّل ختم شده که بیانگر این نکته است؛ درک نشانه های خدا با کمک نیروی عقل و فرایند تعقل امکان پذیر است و خوردن شراب، این نیرو را مختل می‌سازد.

۲ـ «یا أیُّها الذینَ آمَنوا لاتَقرَبوا الصلاةَ و أنتُم سُکاری حتّی تَعلَموا ما تَقولونَ.» (نساء/۴۳).

این آیه نیز در تحریم شراب، حکم صریحی ندارد. بلکه از مستی در حال نماز نهی می‌کند.

۳ـ «یَسئلونَک عنِ الخَمرِ و المَیسِرِ، قُل فیهما إثمٌ کبیرٌ و منافعُ لِلنّاسِ و إثمُهُما أکبَرُ مِن نفعِهِما.» (بقره/۲۱۹).

پرسش از حکم شرعیِ شراب و قمار توسط برخی از مسلمانان می‌رساند که این آیه، زمانی نازل شده که هنوز حرمت قطعیِ آنها در جامعهٔ اسلامی تثبیت نشده بود. این آیه، در

راستای ایجاد زمینه برای تحریم شراب و قمار قابل ارزیابی است.

۴ـ «یا أیُّها الذّینَ آمَنوا إنَّمَا الخَمرُ و المَیسرُ و الأنصابُ و الأزلامُ رِجسٌ مِن عَملِ الشَّیطانِ فَاجتَنِبوُهُ لَعَلَّکُم تُفلِحوُن.» (مائده/۹۰).

این آیه، مهم ترین و صریح ترین دستور قرآنی در تحریم شراب و قمار محسوب می‌شود که با نزول آن، جامعهٔ اسلامی از میگساری و قماربازی نهی شده است.

قرآن کریم با شیطانی دانستنِ میگساری و قماربازی، زیان های معنوی، اخلاقی و اجتماعی آنها را گوشزد کرده است. (مائده/۹۱). ملاحظه می‌شود که در رابطه با شراب، با تحریم تدریجیِ آن در یک روند منطقی و سنجیده مواجه هستیم. هرچند قرآن کریم، در مقام بیان بوده و شراب خواری را تحریم کرده ولی کیفر آن را بیان ننموده است. از این رو می‌توان گفت؛ قرآن از تحریم شراب، فراتر نرفته و بر تجریم و جرم انگاریِ آن دلالتی ندارد. بنابراین کیفر شرب خمر، نه در قرآن بلکه در سنّت حضرات معصومین(ع) بیان شده است.

۲-۲- جرایم علیه اموال

سرقتِ حدّی مهم ترین جرم علیه اموال بوده و سایر مصادیقِ تعدی علیه اموال و مالکیت با عناوینی چون: غصب مال دیگری، خیانت در امانت، اکل مال به باطل، رباخواری، قماربازی، اسراف و تبذیر، کم فروشی و ... مطرح می-شوند که از نظر اسلام و کتاب آسمانیِ آن، حرام و گناه هستند. از این عناوین متعدد، تنها سرقت است که در قرآن جرم انگاری شده ولی سایر موارد، در حد نهی و حرمت باقی مانده اند.

۲-۲-۱- سرقت

سرقت، از گناهان بزرگ و جرایم سنگینی است که حقوق جزای اسلامی آن را جرم انگاری کرده و کیفر سختی برای آن مقرر داشته است. آیاتی از قرآن بر جرم انگاری سرقت

دلالت دارند. «و السّارقُ و السارقةُ فَاقطَعوا أیدِیَهُما جزاءً بِما کَسَبا نَکالاً مِنَ اللهِ و اللهُ عزیزٌ حکیمٌ... أنَّ اللهَ لَهُ مُلکُ السَّماواتِ و الأرض...» (مائده/۴۰ـ ۳۸). قرآن کریم، مجازات سرقت را قطع دست سارق اعلام کرده و می‌افزاید: کیفر خداوند به اقتضای اقتدار و حکمت اوست. از طرفی، تمام هستی و آنچه در آسمان و زمین است متعلق به خدا بوده و تحت سیطره و مالکیت او قرار دارد. دزد که به مال دیگری دستبرد می‌زند، در حقیقت به حریم مالکیت خداوند تعرض کرده و در حوزهٔ حاکمیت او گناه می‌کند و با بردن مال مردم، مرتکب جرم می‌شود. این آیات شریفه، مالکیت حقیقی خدا را در کنار مالکیت اعتباری مردم گوشزد کرده تا علاوه بر رعایت نظام حقوقی جامعه و حقوق افراد، جنبهٔ فکری و تربیتی مردم نیز اصلاح شود و سارق بداند که عمل او در حقیقت، تعرض به حقوق الهی و نافرمانی در برابر اوست. بریدن دست سارق، کیفری است که با جرم ارتکابی تناسب دارد و موجب توان زدایی از او می‌شود.

۲-۲-۲- قماربازی

قرآن کریم، قمار را تحریم کرده و از آن نهی فرموده است. با آنکه در مقام بیان بوده ولی کیفری برای قماربازی تعیین نکرده و به جرم انگاریِ آن نپرداخته است. آیات مربوط به تحریم قمار، همان است که در بحث تحریم شرابخواری یادآور شدیم. (بقره/۲۱۹، مائده/۹۱ـ۹۰). آیهٔ ۹۰ از سورهٔ مائده، مهم ترین و صریح ترین دستور قرآنی در تحریم شراب و قمار محسوب می‌شود. قرآن کریم با لحن شدیدی، حرمت این گونه اعمالِ شیطانی را بیان کرده و در ادامه، زیان های معنوی، اخلاقی و اجتماعیِ میگساری و قماربازی را گوشزد می‌کند.

۲-۲-۳- رباخواری

ربا به معنای زیادی و فزونی است و به سودی که وام دهنده از بدهکار می‌گیرد، اطلاق می‌شود. رباخواری از گناهان بزرگ بوده و از منظر قرآن، اعلام جنگ با خدا و رسول تلقی می‌شود و شکی در حرمت آن نیست. آیاتی از قرآن به موضوع ربا و حرمت آن پرداخته است. (روم/۳۹، بقره/۲۸۰ـ۲۷۵، آل عمران/۱۳۱ـ۱۳۰). از مجموع این آیات، حرمت ربا و ناروا بودنِ آن برداشت می‌شود. قرآن کریم، این موضوع را به تدریج و همراه با سرزنش و زمینه سازی تحریم کرده است. در سورهٔ روم که مکی و اولین آیه در مورد رباست، با بیان ملایم تر و در قالب مقایسهٔ آن با پاداش زکات، زشتیِ رباخواری را گوشزد کرده است. سپس در سورهٔ بقره با تفصیل بیشتری به موضوع ربا پرداخته و به مخالفت با آن برخاسته است. آنگاه در سورهٔ آل عمران ـ که بعد از بقره نازل شده - صریحاً از رباخواری نهی کرده و کیفر اخروی برایش در نظر گرفته است. بنابراین قرآن کریم، رباخواری را در حد تحریم مطرح کرده و به تجریم (جرم انگاری) آن نپرداخته است. فقهاء نیز این موضوع را جزء احکام جزاییِ اسلام ندانسته و در کتاب حدود و تعزیرات مطرح نکرده اند. قابل تعزیر بودن رباخواری در کتب فقهی، می‌تواند از باب ارتکاب فعل حرام باشد. قانون مجازات اسلامی نیز با تبعیت از روش فقهاء، ربا را مشمول کیفر تعزیری دانسته است.

ادامه دارد...

فرهنگ برنامه ریزی توسعه

بهروز ساربان تاج احمدی
پژوهشگر و روزنامه نگار

در جریان فعالیت سازمانی به مدیری که در یکی از واحد های صنعتی مسئولیت پذیرفته بود، بنا به ضرورت سازمانی و البته بیشتر به جهت ایجاد هم آوایی فکری و شغلی توصیه شد که در مورد فرهنگ سازمانی آن واحد بررسی داشته باشد. اعتقاد بر این بود که از این طریق بهتر می تواند به رسالت خود در قبال سازمان عظیم و پیچیده تحت مسئولیتش عمل کند. همچنین به این مدیر توضیح دادند که قبلاً گروهی از کارشناسان وظیفه پژوهش را به انجام رسانده اند و مطالعه خلاصه گزارش این تحقیق می تواند موثر و راهگشا باشد. مدیر پیشنهاد دیگران را نپذیرفت و بطور شگفت انگیزی اعلام نمود: «مطالعه فرهنگ سازمانی لازم نیست و روی آن شناخت لازم را دارم» . این مدیر که مشخص شد از محیط مدیریتی خود شناختی ندارد، طبیعتاً مدت طولانی در موقعیت خود دوام نیاورد و معاوضه شد.

اهمیت برنامه ریزی

به نظر می رسد مدیریت غیر علمی و سلیقه ای در اقتصاد صنعتی کشورها نمی تواند قابل قبول باشد، زیرا که این گونه مدیریت میراث پیشینیان را به هیچ می انگارد و سرمایه گذاری های قبلی را بر باد می دهد.

برخی مواقع فراموش می کنیم که ظهور پدیده های صنعتی و اقتصادی نیز بعنوان بخش مادی فرهنگ در طول تاریخ شکل تراکمی داشته است و در این موضوعات نیز باید از جایی شروع کرد که دیگران به آن رسیده اند و به جایی رسید که دیگران هنوز به آن دست نیافته اند.

وقتی مدیریت یک واحد از فعالیت‌های فرهنگی و تحقیقات علمی بعنوان زیر بنای توسعه دور می شود و به واقعیت گریزی و توهمات ذهنی تمایل پیدا می کند، می توان پیش بینی کرد که کارنامه درخشانی در مدت ماموریت خود نداشته باشد.

همانگونه که اشاره شد مدیر مورد بحث نتوانست مدت طولانی ماندگار باشد، چرا که مشخص شد نگرش او از فرهنگ سازمانی واحد تحت اختیارش با واقعیت های موجود فاصله زیادی دارد و تصور او مبنی بر شناخت از فرهنگ سازمانی اشتباه است و اصولاً فراگرد مدیریت بدون شناخت فرهنگ حاکم بر محیط و تدوین برنامه مناسب و راهبردی و ارائه استراتژی بسیار دشوار و غیرمعقول می نماید.

برای روشن شدن بیشتر مطلب بهتر است نمود ملموس و آموزنده ای را از جنگ جهانی دوم مطرح کنیم. کشور های اروپایی مثل «آلمان» بعد از «رنسانس» به پیشرفت های اقتصادی و صنعتی بزرگی دست یافتند. باید اذعان کنیم که دستیابی صرف به توسعه کافی نیست و مردم این کشورها توانسته اند توسعه را به فرهنگ تبدیل کنند و عبارت توسعه پایدار نیز بر این مفهوم دلالت دارد. اگر توسعه این کشورها نهادینه نمی شد و شکل پایدار به خود نمی گرفت، قاعدتاً بعد از جنگ جهانی دیگر نباید کشور صنعتی مثل آلمان ظهور می کرد، زیرا در اثر جنگ جهانی

دوم کلیه کارخانجات و سازمان ها و تاسیسات زیر بنایی این کشور نابود شده بود؛ ولی از آنجا که توسعه در این کشور نهادینه شده بود و کارشناسان این کشور برای آینده برنامه ریزی علمی داشتند، کشورآلمان در مدت کوتاهی خرابی های ناشی از جنگ را جبران کرد و باز خود را بعنوان یک کشور قدرتمند در عرصه صنعت و اقتصاد جهانی مطرح کرد.

پارامتر های مختلفی یک جامعه پیشرفته را از جامعه عقب مانده متمایز می کند که مهم‌ترین آن «برنامه ریزی» است. برنامه ریزی بطور کلی یک رویکرد علمی و مبتنی بر فراگرد پژوهشی و به عبارتی، ماحصل آن است. گفته می شود یک عالم و دانشمند هیچوقت راه نمی افتد تا ببیند در دنیا چه خبر است، بلکه دنبال این است ببیند دنیا آنگونه که او تصور می کند هست یا نیست، یعنی یک عالم و اندیشمند به مفهوم عام کلمه، با دنیای پیرامونش از نظر فلسفی تعامل منطقی و معقول دارد واز نظر علمی نیز همواره با فرضیه به سراغ مسایل می رود و به صورت سیستماتیک به مطالعه، شناخت و تبیین پدیده‌ها می پردازد.

رویکرد کارشناسی

عقل سلیم حکم می کند که در این میان هم تهیه برنامه علمی باشد و هم اجرای آن. البته نمی خواهیم علم را مطلق کنیم، ولی باورمان بر این است که اگر برمحیط ما جهان بینی علمی حاکم باشد، با حداقل دغدغه به اهداف عالیه سازمانی دست خواهیم یافت. پر واضح است برای رسیدن به توسعه توسل به جهان بینی علمی شرط لازم است؛ ولی شرط کافی نیست و وجود بینش عمیق انسانی و به ویژه استفاده از حکمت ها و آموزه های دینی کاملاًمعطوف به نتیجه است و با چنین نگرشی، مقابله با مشکلات احتمالی نیز طبیعی و امکان پذیر خواهد بود. قدر مسلم برای بهبود وضعیت موجود و تحقق اهداف متعالی تر، باید نگاهمان به مسایل فعلی و آتی علمی و کارشناسی باشد. از یک طرف بهتر است از نظر مادی و معنوی ارزش فعالیت های کارشناسی افزایش یابد و از طرف دیگر اصولی است کلیه عوامل فرهیخته انسانی انجام بررسی و کارشناسی را بخش اساسی فعالیت های خود بیانگارند و اهتمام به اجرا در آنان مطابق با تفکر و مآل اندیشی باشد.

وقتی اساس سازماندهی و مدیریت مبتنی بر برنامه ریزی باشد، دیگر ضرورت ندارد که سازمان ها قائم به شخص باشند. فراموش نکنیم که فرهنگ به تعبیری مجموعه عوامل ذهنی و عینی است که در درون یک سازمان اجتماعی جریان می یابد و از یک نسل به نسل دیگر منتقل می شود. این موضوع در مورد مدیریت کلان کشورهای توسعه یافته کاملاً مصداق دارد و نقش این مدیریت ها بیشتر اجرای برنامه هاست تا سیاست گذاری. به عبارت روشن تر، در این قبیل کشورها؛ کارشناسان برنامه تهیه می کنند و مدیران در سطوح مختلف فقط فعالیت اجرایی و عملکردی داشته و در سیاست گذاری و تدوین برنامه های کلان بطور قابل ملاحظه ای تاثیر گذار نیستند.

این نگرش و پارادایم نسبتاً کلان بر آرمان گرایی و فضایل اخلاقی و به ویژه ارزش های انسانی و معنوی در سازمان تاکید می ورزد، سازمانی که در آن پویایی همواره بر ایستایی غلبه می کند و عناصر تشکیل دهنده اش نیز به این نتیجه رسیده اند که آینده می تواند بهتر از وضعیت موجود باشد و بدون تلاش مستمر و معنی دار، دسترسی به اهداف متعالی قابل حصول نیست.

مقدمه ای در مورد کمیسیون های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری

مجید بهشتی روی
کارشناس رسمی دادگستری
رشته برنامه ریزی

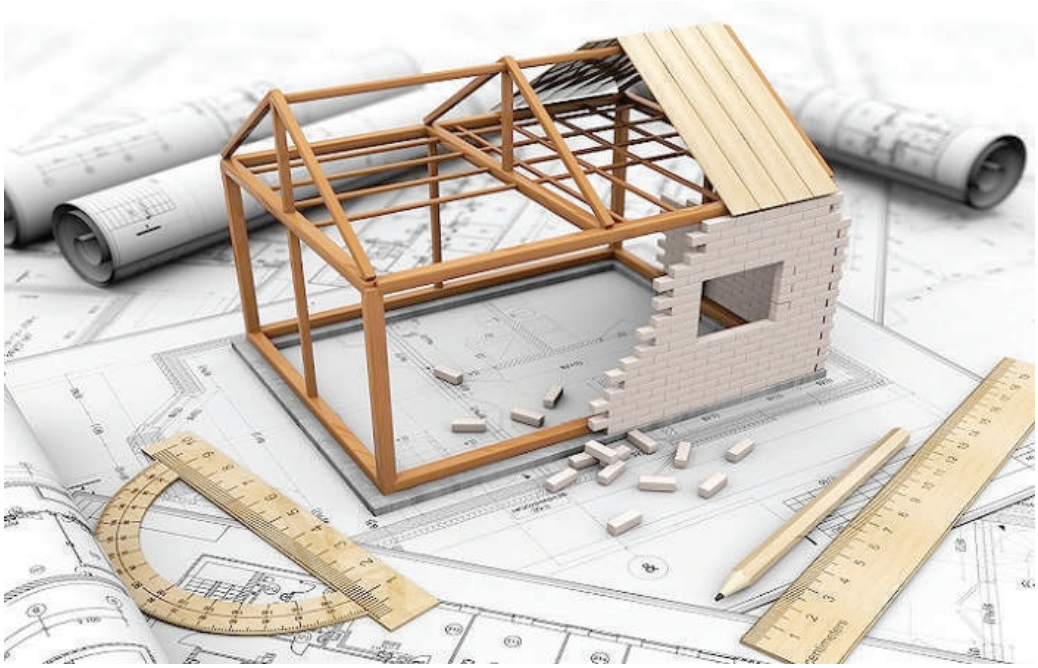

در عرصه ساخت و ساز شهری از سال های پایانی دهه ۶۰ (با تنفیذ مجدد اجرای ماده ۱۰۰ قانون شهرداری از آخر سال ۱۳۶۷)، همزمان با رونق ساخت و ساز شهری در پس جنگ تحمیلی و آغاز سیاست های فروش تراکم شهری، کمیسیون های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری به یکی از میدان های پر رونق، بازی های شهری مبدل گردیده است. که در این عرصه ناهنجار وقوع پدیده تخلف ساختمانی و نقض مقررات شهرسازی، فنی و بهداشتی در رفتارهای منفعت طلبانه مالکین، شهرداری و مهندسین... به هنجار تغییر شکل داده و موضوع تخلف و نقض آن به خرد متعارف عمومی، قاعده و قانون عمومی مبدل شده است. بگونه ای که عدم انجام آن امری نابخردانه قلمداد می‌گردد.

از سال ۱۳۴۵ به جهت رسیدگی به تخلفات مرتبط با حوزه ساخت وساز، کمیسیون مقرره موضوع تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری پیش بینی و تکالیفی برای رسیدگی و اقدام منطبق با تکالیف صریح قانونی تبیین گردیده است تا انگیزه برای اخذ پروانه و انطباق ساخت و ساز با مقررات را فراهم نماید و بر این اساس مقرر بوده است مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن، قبل از هرگونه اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند و یا بعد از اخذ پروانه، عملیاتی را انجام ندهند که مغایر با مفاد پروانه باشد، شهرداری می تواند از عملیات ساختمانی ساختمان های بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه به وسیله مأمورین خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید و موارد موضوعه به تقاضای شهرداری در کمیسیون هایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر به انتخاب انجمن مطرح شود.

کمیسیون ماده ۱۰۰ و تکالیف قانونی

هدف قانونگذار از وضع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و پیش بینی کمیسیون ماده ۱۰۰ نظارت کامل بر ساخت و ساز در شهرها و جلوگیری از تخلفات ساختمانی در شهرها بوده است و لاغیر... موضوعی که در سال های آتی در تدوین و تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان نیز مورد توجه بوده است.

روح حاکم بر ماده ۱۰۰ قانون شهرداری، جلوگیری از تخلفات ساختمانی بوده است. اما بروز احتمالی تخلف نیز از دید قانونگذار پنهان نبوده و قانونگذار تدابیر مختلفی را برای برخورد با آن تبیین کرده است. ضرورت اجرای قوانین، چنین می نمایاند که اشخاص متولی ازجمله مهندسان ناظر، شهرداری ها و وزارت راه و شهرسازی (به عنوان ناظر عالیه)، می بایستی با نظارت کامل و مستمر، به تکالیف قانونی خود عمل نموده و از بروز تخلف جلوگیری نمایند. هرچند ضعف اعمال قانون ازیک طرف و نقض احکام قانونی توسط شهرداری ها، شوراهای اسلامی و کمیسیون های ماده (۱۰۰) قانون شهرداری ازسوی دیگر، بیانگر واقعیتی است که در تعارض با تکالیف قانونی بوده و می بایستی بدان پایان داده شود.

تکلیف قانونی شهروندان و مالکین در فراز نخست ماده ۱۰۰ اخذ پروانه است و تکلیف قانونی شهرداری جلوگیری

از عملیات ساختمانی بدون پروانه یا خلاف پروانه است. تا اطمینان از رعایت اصول فنی، شهرسازی و بهداشتی در احداث بناهای شهری حاصل و ایمنی، آسایش و سلامتی شهروندان مورد تهدید قرار نگیرد.

کمیسیون ماده ۱۰۰ و صلاحیت ها

کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری دارای شخصیت حقوقی مجزا از شهرداری می‌باشد و به عنوان یک مرجع رسیدگی غیرقضایی از دو نوع صلاحیت برخوردار است، نخست صلاحیت ذاتی و دیگری صلاحیت محلی، در صلاحیت ذاتی کمیسیون، رسیدگی به تخلفات احداث ساختمان‌های بدون پروانه، یا مخالف پروانه و اطمینان از رعایت اصول فنی، شهرسازی و بهداشتی است. در خصوص صلاحیت محلی نیز، کمیسیون ماده ۱۰۰ در شهرداری محل تشکیل می‌شود و رسیدگی به تخلفات واقع شده در محدوده مورد عمل همان شهرداری را برعهده دارد.
لذا صلاحیت کمیسیون ماده ۱۰۰ در محدوده کل اراضی شهر اعم از محدوده قانونی و حریم بوده و رسیدگی به تخلفات ساختمانی کلیه ساختمان های بدون پروانه یا دارای پروانه ولی واجد مستحدثات مغایر پروانه می‌باشد. بر اساس تبصره های یک تا هشت ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها، مواردی مانند عدم اخذ پروانه ساخت و ساز، شروع به ساخت بدون اخذ پروانه، تخلف از پروانه ساخت، عدم تامین پارکینگ، تجاوز به حریم معابر عمومی، اضافه بنا، کسری بنا و تخلفات ساختمانی دیگر، در صلاحیت این کمیسیون قرار دارد.
از این رو اگر مالکی در حوزه ساخت وساز مرتکب تخلفی شود، شهرداری از حق تخریب یا اخذ جریمه برخوردار نبوده و فقط می‌تواند از ادامه عملیات ساخت وساز جلوگیری و بلافاصله پرونده را به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع دهد تا کمیسیون با استفاده از اختیارات و صلاحیت های خود، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نموده و کمیت و کیفیت برخورد با متخلف را تعیین نماید.

ملاحظات کارشناسی در پرونده های کمیسیون ماده ۱۰۰

با ملاحظه فراز نخست ماده ۱۰۰ و تبصره های ذیل آن می‌توان گفت که اگر چه شروع فرآیند تشکیل پرونده تخلف ساختمانی منوط به ملاحظه عوامل شهرداری یا گزارش نظارتی مهندسین ناظر و مجری می‌باشد، لاکن گام اول در تکمیل پرونده احراز موضوع رعایت یا عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در انجام اقدامات غیرمجاز توسط مالک می‌باشد و اعلام نظر کارشناسی در حیطه تخصصی کارشناسان برنامه ریزی شهری و ساختمان قرار داشته و انجام این مهم مقدمه ورود کمیسیون به موضوع بررسی پرونده می‌باشد.
در کمیسیون ماده ۱۰۰ سه محور فنی، شهرسازی و بهداشتی به عنوان تخلفات ساختمانی محسوب می شود، در بخش فنی، تخلفات با جان انسان ها سروکار دارند؛ ازاین رو مالکان ساختمان هایی که چنین تخلفاتی را انجام داده اند به هیچ عنوان پایانکار برای آن ها صادر نمی شود و در بخش شهرسازی و بهداشتی تخلفات ساختمانی با روح و روان انسان ها...
پر واضح است که شهرداری به عنوان مدعی العموم شهروندان و بطرفیت مالک در ارجاع موضوع تخلف به کمیسیون باید ادله لازم از حیث عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی را با بهره گیری از خدمات کارشناسی رسمی جمع آوری نماید و عنداللزوم مالک برای توجیه انطباق اقدامات خود بر رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی به منظور حفظ سلامت جسم، روح و روان استفاده کنندگان از ساختمان، مستندات و دلایل و ادله کارشناسی خود را ارائه نماید. موضوعی که کمابیش تاکنون از آن غفلت شده است و عمدتاً پرونده ها بدون وجود نظریات دقیق کارشناسی به جلسات ارائه می‌گردد.
با مد نظر قرار دادن مقررات و مصوبات و ضوابط مذکور، رعایت سه مجموعه اصول صدرالذکر، شامل موارد تخصصی بسیاری است. نخست اصول فنی: شامل آن تعداد از ضوابط شناخته شده و علمی راجع به احداث بنا می‌باشد که عدم لحاظ آن موجب عدم امکان بهره برداری مطلوب از ساختمان و عدم مقاومت، استحکام و بقای ساختمان می‌باشد. دوم اصول بهداشتی: مربوط به اموری است که رعایت آن به منظور حفظ سلامت جسم، روح و روان استفاده کنندگان از ساختمان ضرورت دارد و تخطی از آن موجب خلل و نقصان در بهداشت جسم، روح و روان انسان می‌گردد. سوم اصول شهرسازی: منظور رعایت اصول و ضوابطی می‌باشد که برای حفظ بافت شهر، ساخت کالبدی شهر، سیمای شهر و توسعه فعلی و آتی آن نیاز می‌باشد. تخلف از رعایت موارد فوق الاشعار توسط مالک از موجبات طرح دعوا در کمیسیون ماده ۱۰۰ می‌باشد که در این نوع از تخلفات کمیسیون مکلف به اصدار رای به تخریب بنا خواهد بود. که ذیلاً به مواردی اشاره می‌گردد:

اصول فنی:

از مبحث اساسی ایمنی و استحکام بنا، عدم رعایت حدود مالکیت و تجاوز به معبر، تا رعایت ابعاد راه پله، راهرو و آسانسور، رعایت حداقل سطح اتاق، رعایت ارتفاع مجاز پله ها، رعایت سرگیری ورودی پارکینگ، رعایت شیب مجاز ورودی پارکینگ و... را شامل می‌گردد.

اصول بهداشتی:

از موضوعات مهمی چون تامین فضای سبز مورد نیاز ساختمان ، کاشت تعداد اصله درخت مورد نیاز بر اساس

استانداردها و تامین سرانه فضای باز مورد نیاز و دسترسی به آب پاک، سالم و قابل نوشیدن آغاز و مواردی چون رعایت حداقل ابعاد سرویس بهداشتی، حمام، دوش و آشپزخانه، تامین نور یا ممانعت نور و سایه اندازی، دسترسی اتاق های قابل سکونت و آشپزخانه به نور مستقیم کافی و هوای آزاد، رعایت سطح پنجره مجاز اتاق های مسکونی، رعایت حداقل ارتفاع مجاز طبقات، نورگیری و هواگیری سرویس بهداشتی و حمام داخل ساختمان، تجهیز گرمابه و سرویس بهداشتی به سیفون و هواکش کامل و مستقل، شیب مناسب کف ها، لحاظ سیفون، مستقل بودن چاه سرویس بهداشتی و حمام از چاه آشپزخانه، دودکش های مستقل تجهیزات، تعبیه حیاط خلوت و نورگیر، دفع صحیح فاضل آب بهداشتی و آب باران ساختمان، طراحی شبکه مستقل آب باران ساختمان، عدم تعبیه لوله کشی تاسیسات بهداشتی در داخل چاه آسانسور و... را شامل می‌گردد.

اصول شهرسازی:

شامل طیف مهمی از اصول در نحوه استقرار و محل استقرار ساختمان در زمین، سطح اشغال، تراکم مجاز ساختمانی، اشراف و سایه اندازی، ارتفاع مجاز، کاربری مجاز، عدم احداث پارکینگ، دسترسی مجاز، رعایت بر و کف، رعایت ضوابط مربوط به کاربری، عدم رعایت برهای اصلاحی، پیش آمدگی غیرمجاز، سطح فضای باز، رعایت پخ، طبقات مجاز، تعداد واحد مجاز، رعایت پیشروی طولی مجاز، احداث بالکن غیر مجاز، عدم رعایت حرایم قانونی ، استفاده های مجاز و ... می‌باشد.

ملاحظات کارشناسی ضروری

به نظر می‌رسد برخلاف پرونده های قضایی که ارجاع کارشناسی با قصد و نظر وضوح و روشنی هرچه بیشتر موضوعات پرونده صورت می‌پذیرد. در مورد پرونده های ماده ۱۰۰ شهرداری ارجاعی از سوی شهرداری به کمیسیون های ماده ۱۰۰ و نهایتاً از سوی کمیسیون به کارشناسان در مواردی ارجاع کارشناسی با انگیزه های تامین منابع درآمدی، پشتیبانی توافقات انجام شده و در راستای غمض عین، نادیده گرفتن و قانونیت بخشیدن به تخلفات، بدون توجه به اثرات آتی و دراز مدت تخلفات صورت می‌گیرد و احتمال ورود خسارات آتی مالی و جانی و نیز اجحاف در حق شهروندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد . لذا دقت نظر کارشناسان در رسیدگی را مضاعف می‌نماید.

نیز مواردی از خروج کمیسیون های ماده ۱۰۰ از اختیارات قانونی و ورود در موضوعات مربوط به حیطه کار کمیسیون ماده ۵ ، کمیسیون قانون تغییر کاربری اراضی کشاورزی و شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در ارجاعات مشاهده می‌گردد. که موضوع تغییر کاربری اراضی و تغییر در نوع استفاده از اراضی واقع در محدوده و حریم شهر از جمله این موارد می‌باشد که دقت نظر کارشناسان محترم در اعلام نظریات در این موارد را ضروری تر می‌نماید.

مجدداً جلب توجه می‌نماید که: طبق بند ۹ ماده ۲ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس محترم شورای اسلامی و تأییدیه ۱۳۷۴/۱۲/۲۷ شورای محترم نگهبان: «رعایت مقررات ملی ساختمان ازسوی تمام دستگاه های دولتی، سازندگان، شهرداری ها، مهندسان، بهره برداران و تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با بخش ساختمانی الزامی است و به عنوان اصل حاکم بر کلیه روابط و فعالیت های آنهاست». لذا در نظریات کارشناسی انطباق نظریه با مقررات ملی ساختمان و مفاد طرح های مصوب جامع و تفصیلی و رعایت مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران الزامی بوده و نظریات باید مستند به این مباحث تنظیم گردد.

منابع و مآخذ:

۱ - آئین نامه نحوه بررسی و تصویب طرح های توسعه و عمران محلی، ناحیه‌ای، منطقه‌ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور، مصوب ۱۳۷۸,۱۰,۱۲ هیئت وزیران.

۲ - شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، مصوبه در خصوص اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی، مصوب ۱۳۹۵/۱۰/۱۱ قانون شهرداری ها، مصوب ۱۳۴۵.

۳ - قانون نظام معماری و ساختمانی، مصوب ۱۳۵۲ مجلسین شورای ملی و سنا.

۴ - قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی.

۵ - لایحه قانونی اصلاح تبصره‌های ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۵۸,۶,۲۷ شورای انقلاب اسلامی.

۶ - مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، اظهارنظر کارشناسی درباره: کمیسیون ماده (۱۰۰) قانون شهرداری، نقش شهرداری ها، شوراهای اسلامی و دیوان عدالت اداری (ضرورت تحقق تکالیف قانونی، ابعاد کیفی و رفع نقایض حقوقی)، خردادماه ۱۳۹۶، معاونت پژوهش های زیربنایی و امور تولیدی، دفتر: مطالعات زیربنایی، تهران.

۷- مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، اظهار نظر کارشناسی درباره مباحث ۲۲ گانه مقررات ملی ساختمان، فروردین ماه ۱۴۰۰، معاونت پژوهش های زیربنایی و امور تولیدی، دفتر مطالعات زیربنایی. تهران.

آشنایی با اصطلاحات حقوقی و قضایی

قسمت سوم

اعتراض ثالث:
نوعی شکایت و دعوی و از روش های فوق العاده شکایت از احکام مدنی است. در این دعوی شاکی از کسانی است که شخصاً یا نماینده اش در مرحله محاکمه ای که منجر به صدور رای شده به عنوان اصحاب دعوی حضور ندارد و رای مزبور به حقوق او خلل وارد می‌کند. به این اعتراض، اعتراض شخص ثالث نیز می‌گویند.

اعسار:
اگر شخصی به واسطه عدم کفایت دارایی یا دسترسی به مالش، توانایی پرداخت هزینه دادرسی یا پرداخت بدهی اش را نداشته باشد می‌گویند فلانی معسر است و باید برای اثبات اعسارش درخواست اعسار از دادگاه صالح به عمل آورد.

التزام:
در تعهد کردن گاهی در قراردادها وجهی به عنوان وجه التزام آورده می‌شود که منظور از آن، قرار تامین خسارت عدم اجرای تعهد یا تاخیر آن است.

اماره:
هر چیزی که حکایت از چیز دیگری داشته باشد و در پرونده های مدنی و کیفری ظاهراً جزء کاشفیت از واقع دارد مانند تصرف شی که در ظاهر کاشف از مالکیت متصرف است. البته ممکن است حذف آن نیز ثابت شود. برای مثال ممکن است شی که در تصرف شخص الف است در مالکیت شخص ب باشد که شخص الف آن را به صورت امانی در اختیار گرفته است.

امور حبسی:
به اموری گفته می‌شود که دادگاه ها باید بدون ملاحظه اینکه در مورد آن ها اختلاف و مرافعه ای وجود پیدا کرده یا نه، وارد رسیدگی شده و اتخاذ تصمیم کنند مانند رسیدگی به اموال متوفای وارث یا تعیین سرپرست برای دیوانه ای که ولی یا قیم ندارد.

اناطه کیفری:
عبارت است از توقف رسیدگی یا تعقیب امر جزایی بر امر مدنی یا تجاری یا اداری یا کیفری. برای مثال شخصی علیه دیگری به عنوان تخریب ساختمان شکایت می‌کند و طرف مقابل در پاسخ می‌گوید که ساختمان متعلق به خودش است. برای رسیدگی به این ادعا که امری است مدنی، پرونده کیفری تا زمان مشخص شدن مالکیت متهم نسبت به ملک متوقف شده و رسیدگی به امر کیفری به امر مدنی منوط و موکول می‌شود.

پایندان:
ضامن، کفیل

تامین خواسته:
تضمینی است که خواهان از اموال خوانده قبل از صدور حکم به نفع خودش از دادگاه می‌خواهد.

تامین دلیل:
صورت برآوردی دادگاه از دلایل اثبات دعوی قبل از طرح و اقامه دعوی به منظور جلوگیری از زوال و از بین رفتن دلایل است که به درخواست خواهان بعمل می‌آید. برای مثال برای بررسی میزان پیشرفت کار ساختمان در زمان پی کنی و عدم انجام به موقع آن از سوی پیمانکار، کارفرما می‌تواند با تامین دلیل آن را برای آینده حفظ کرده و برای مطالبه خسارت استناد کند.

ترک انفاق:
ندادن خرج و مخارج اشخاص واجب النفقه در صورت داشتن استطاعت را گویند. در مورد زن اگر شوهر استطاعت نداشته باشد و زن از او تمکین کند و در عین حال شوهر نه او را طلاق دهد و نه نفقه بپردازد جرم ترک انفاق محقق می‌شود.

ادامه دارد...

منبع:
دادگستری استان آذربایجان شرقی
(www.Dadgostari.as.ir)

ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارشگری مالی با تاکید بر نقش کشف تقلب

سیدحافظ امیرآزاد
کارشناس رسمی دادگستری
رشته حسابداری و حسابرسی

مقدمه و بیان مسئله

بازار سرمایه به عنوان موتور محرکه اقتصاد بر محور اطلاعات قرار دارد. جریان درست اطلاعات در این بازار منجر به اتخاذ تصمیمات منطقی از سوی مشارکت‌کنندگان می‌شود و در نهایت، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می‌آورد. گزارش های مالی از مهم ترین منابع اطلاعاتی است که هدف آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی است و بخش اعظمی از نیاز اطلاعاتی بازار سرمایه را تامین می‌کند (بولو،۱۳۸۶).

افزایش شمار تقلب‌ها که با ورشکستگی شرکت‌های بزرگ در هم آمیخته بود، نگرانی‌هایی را درباره کیفیت گزارشگری مالی به همراه داشت. حرفه حسابداری و حسابرسی در راستای چاره‌جویی در این خصوص به تدبیر راهکارهایی همت گمارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تاکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری و حسابرسی از جمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی بود.

از سوی دیگر، صاحب‌نظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت و سوی تحقیقات تجربی را به کیفیت گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند. در حال حاضر در ارتباط با کیفیت گزارشگری مالی و اندازه‌گیری آن و نیز تاثیر دستورالعمل ها و استانداردهای حسابداری بر کیفیت گزارشگری مالی تحقیقاتی در حال انجام است. نتایج تحقیقات پیشین نشان داده‌اند که با وجود مکانیسم های نظارتی یکسان برای گزارشگری مالی شرکت‌ها، بنظر می‌رسد کیفیت گزارشگری مالی آن ها یکسان نیست و این امر بیانگر آن است که احتمالا عوامل دیگری وجود دارد که باعث ایجاد تفاوت‌هایی در کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها

می‌گـــردد (نورخدایـــی،۱۳۹۴).
امـروزه رفتارهـای متقلبانـه افزایـش یافتـه اسـت؛ در نتیجـه کشـف و پیشـگیری از ایـن رفتارهـا دشـوارتر از گذشـته شـده اسـت. از سـوی دیگـر تراکنـش هـای تجـاری پیچیده‌تـر شـده‌اند و اختلافـات بیـن افـراد و موسسـه هـا افزایـش یافتـه اسـت. ایـن امـر سـبب شـده تـا دعـاوی حقوقـی نیـز از سـوی هـر دو طـرف افزایـش یابـد. در نتیجـه نیـاز مشـاوران حقوقـی و دادگاه‌هـا بـه کارشناسـان حسـابداری بیـش از گذشـته احسـاس می‌شـود (مشـایخی و آزنـگ،۱۳۹۲).
از آنجـا کـه حسابرسـان مسـتقل بـر ایـن امـر تاکیـد دارنـد کـه کشـف تقلبـات جـزو مسـئولیت هـای مدیـران بـوده و حسابرسـی بـرای ایـن نقـش برنامـه ریـزی نشـده و از طرفـی دیگـر، حسابرسـان داخلـی بـه علـت ایـن کـه تحـت نظـر مدیریـت ارشـد واحـد تجـاری مشـغول بـه فعالیـت هسـتند، احتمـال مـی‌رود بسـیاری از تقلب‌هـا و سـوء اسـتفاده‌ها کشـف نشـود و همـه مـوارد کشـف شـده نیـز افشـاء نگـردد؛ بنابرایـن بـه منظـور حفاظـت از منافـع گروه‌هـای ذی‌نفـع و همچنیـن حل‌وفصـل دعـاوی حقوقـی مطـرح شـده برعلیـه شـرکت هـا و حسابرسـان، شـاخه‌ای جدیـد از دانـش حسـابداری بـه حسـابداری قضایـی بـه وجـود آمـده اسـت.
حسـابداری قضایـی دارای نقشـی دوگانـه اسـت، بـه ایـن معنـی کـه هـم می‌توانـد عاملـی بازدارنـده در وقـوع اعمـال متقلبانـه باشـد و هـم می‌توانـد در کشـف و پیگیـری تقلـب، نقشـی پررنـگ داشـته باشـد (اوکایـی و همـکاران،۲۰۱۳). حسـابداران قضایـی، حسـابدارانی هسـتند کـه بعـد از اتهـام و شـکایت کـه منجـر بـه پیدا شـدن شـواهد و مظنونیـن تقلـب می‌شـود، آغـاز بـه کار می‌کننـد. حسابرسـان قضایـی افـراد بـا تجربـه، آمـوزش دیـده و آگاه هسـتند کـه در تمـام مراحـل مختلـف تحقیـق بـه دنبـال کشـف تقلـب هسـتند (بولوگنـا و لیندکوئیسـت ،۲۰۱۰).
ایجـاد حسـابداری قضایـی بـه طـور موثـر بـه کاهـش رفتـار فرصـت طلبانـه مدیریتـی کمـک نمـوده و طبیعتـا بـا کاهـش عـدم شـفافیت اطلاعاتـی مالـی، موجـب ایجـاد محیـط امـن اطلاعاتـی و افزایـش شـفافیت اطلاعاتـی می‌گـردد (هـرش و همـکاران،۲۰۱۷).
بـا توجـه بـه مطالـب بیـان شـده می‌تـوان گفـت حسـابداری قضایـی بـا پیشـگیری و کشـف تقلـب، موجـب ارتقـای کیفیـت گزارشـگری مالـی می‌گـردد، همچنیـن اقداماتـی کـه از سـوی حسابرسـان در جهـت پیشـگیری و کشـف تقلـب مدیریـت انجـام می‌شـود، نیـز بـه نوبـه خـود در ارتقـای کیفیـت گزارشـگری مالـی موثـر می‌باشـد، امـا مشـکل اصلـی ایـن اسـت کـه کارشناسـان رسـمی یـاد شـده (حسـابدار قضایـی) در حـال حاضـر بـا اخـذ مـدرک عمومـی حسـابداری، پذیـرش در آزمـون دوره‌ای مربوطـه و گذرانـدن یـک دوره مختصـر کارآمـوزی، امـکان رسـیدگی بـه پرونده‌هـا را پیـدا می‌کننـد و دوره‌هـای آموزشـی بـا محتـوای تخصصـی بـرای ایـن کار را نمی‌گذراننـد.
بنابرایـن حسـابداری قضایـی در ایـران مفهومـی نوپـا بـوده و تاثیـر تعاملـی آن بـا کشـف تقلـب بـر کیفیـت گزارشـگری مالـی شـرکت‌های پذیرفتـه شـده در بـورس اوراق بهـادار ایـران در هالـه‌ای از ابهـام قـرار دارد. بـا در نظـر گرفتـن مطالـب بیـان شـده، در ایـن مطالعـه بـه دنبـال یافتـن پاسـخی بـه ایـن سـوالات هسـتیم کـه: ارتبـاط حسـابداری قضایـی و کیفیـت گزارشـگری مالـی چگونـه اسـت؟
تاثیرکشـف تقلـب بـر ارتبـاط بیـن حسـابداری قضایـی و کیفیـت گزارشـگری مالـی چگونـه اسـت؟

روش شناسی پژوهش

ایـن پژوهـش از نـوع تحقیقـات کاربـردی اسـت. پژوهـش کاربـردی، پژوهشـی اسـت کـه نظریه‌هـا، قانونمندی‌هـا، اصـول و فنـون را بـرای حـل مسـائل واقعـی بـه کار می‌گیـرد. در ایـن پژوهـش ارتبـاط بیـن حسـابداری قضایـی و کیفیـت گزارشـگری مالـی بـا تاکیـد بـر کشـف تقلـب بررسـی می‌شـود؛ بنابرایـن نتایـج ایـن پژوهـش می‌توانـد در تدویـن قوانیـن و مقـررات بـورس اوراق بهـادار مـورد اسـتفاده قـرار گیـرد. همچنیـن ایـن پژوهـش از نـوع تحقیقـات همبسـتگی اسـت، زیـرا ایـن پژوهـش بـه دنبـال یافتـن ارتبـاط بیـن چندیـن متغیـر اسـت. روش شناسـی پژوهـش حاضـر از نـوع پـس رویـدادی می‌باشـد، بدیـن معنـی کـه انجـام پژوهـش براسـاس اطلاعـات گذشـته انجـام می‌شـود.

جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعـه آمـاری شـامل شـرکت‌های پذیرفتـه شـده در بـورس اوراق بهـادار تهـران می‌باشـد و نمونـه آمـاری شـامل شـرکت‌هایی اسـت کـه مجموعـه شـرایط زیـر را داشـته باشـد:
۱- شـرکت‌هایی سـرمایه گـذاری، بیمـه، بانک‌هـا و واسـطه گـری هـای مالـی و مؤسسـات تأمیـن مالی نباشـند.
۲- شـرکت‌هایی کـه در طـی دوره مـورد بررسـی (۱۳۹۳-۱۳۹۸) تغییـر سـال مالـی نداشـته باشـند.
۳- در بـازه زمانـی ایـن تحقیـق توقـف عملیاتـی بیـش از ۶ مـاه نداشـته باشـند
۴- شـرکت‌هایی کـه داده‌هـای آن هـا بـرای انجـام ایـن پژوهـش مـورد نیـاز اسـت، در دسـترس باشـد.

یافته های پژوهش

یافته‌های توصیفی

به‌منظـور بررسـی مشـخصات عمومـی متغیرهـا و تجزیـه و تحلیـل دقیـق آن‌هـا، آشـنایی بـا آمـار توصیفـی مربـوط بـه متغیرهـا لازم اسـت. جـدول ۳، آمـار توصیفـی داده‌هـای مربـوط بـه متغیرهـای مورداسـتفاده در تحقیـق را نشـان می‌دهـد.

جدول۳: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	میانگین	میانه	بیشترین	کمترین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
کیفیت گزارشگری مالی	-۰,۲۷۹	-۰,۲۱۱	-۰,۰۰۱	-۰,۸۴۴	۰,۲۱۰	-۰,۷۱۸	۲,۵۲۲
اندازه شرکت	۱۵,۱۰۳	۱۴,۷۹۹	۲۲,۰۲۲	۱۱,۳۶۰	۱,۷۲۹	۰,۶۱۲	۳,۱۲۲
سن شرکت	۳,۵۹۳	۳,۶۳۷	۴,۲۱۹	۲,۳۰۲	۰,۳۷۴	-۰,۵۶۵	۲,۵۰۵
سررسید بدهی	۰,۵۵۷	۰,۵۶۶	۱,۵۶۵	۰,۰۱۲	۰,۲۱۸	۰,۰۳۲	۳,۲۹۷

اصلی‌تریـن شـاخص مرکـزی، میانگیـن اسـت کـه نشـان‌دهنده نقطـه تعـادل و مرکـز ثقـل توزیـع اسـت و شـاخص خوبـی بـرای نشـان دادن مرکزیـت داده‌هاسـت. بـرای مثـال مقـدار میانگیـن بـرای اهـرم مالـی برابـر بـا (۵۵۷/.) می‌باشـد کـه نشـان می‌دهـد بیشـتر داده‌هـا حـول ایـن نقطـه تمرکـز یافته‌انـد. به‌طورکلـی پارامترهـای پراکندگـی، معیـاری بـرای تعییـن میـزان پراکندگـی از یکدیگـر یـا میـزان پراکندگـی آن‌هـا نسـبت بـه میانگیـن اسـت. از مهم‌تریـن پارامترهـای پراکندگـی، انحـراف معیـار اسـت. مقـدار ایـن پارامتـر در آمـار توصیفـی کلـی، بـرای انـدازه شـرکت برابـر بـا ۱,۷۲۹ و بـرای کیفیـت گزارشـگری مالـی برابـر اسـت بـا ۰,۲۱۰ می‌باشـد کـه نشـان می‌دهـد ایـن دو متغیـر بـه ترتیـب دارای بیشـترین و کمتریـن انحـراف معیـار هسـتند.

آماره های توصیفی متغیر های کیفی

سطح اندازه گیری برخی از متغیر ها شامل مقیاس اسمی و رتبه ای می‌باشد که برای متغیر های کیفی به کار می‌روند. این متغیر ها معمولاً دو وجهی یا چند وجهی می‌باشند و استفاده از شاخص های میانگین، انحراف معیار و ضریب چولگی و کشیدگی برای توصیف آنها مناسب نمی‌باشند. زیرا، استفاده از این شاخص ها برای متغیر های کیفی منطقی نیست. برای توصیف این گونه متغیر ها می‌بایست از مد و درصد فراوانی بهره بگیرید. درصد فراوانی برای یک متغیر دو وجهی بیان می‌کند که چند درصد از داده های یک متغیر دارای کد ۱ و چند درصد دارای کد ۰ می‌باشند (بنی مهد و همکاران، ۱۳۹۵).

جدول۴، توزیع فراوانی متغیر حسابداری قضایی

عنوان	فراوانی	درصد فراوانی
۰	۶۸۴	۶۶,۴۷
۱	۳۴۵	۳۳,۵۳
جمع	۱۰۲۹	۱۰۰

جدول۵، توزیع فراوانی متغیر کشف تقلب

عنوان	فراوانی	درصد فراوانی
۰	۶۱۷	۵۹,۹۶
۱	۴۱۲	۴۰,۰۴
جمع	۱۰۲۹	۱۰۰

آزمون فرضیه‌های پژوهش

آزمون فرضیه اول

H۰: حسابداری قضایی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر ندارد.

H۱: حسابداری قضایی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر دارد.

جدول ۱۴، تخمین نهایی مدل رگرسیونی اول

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
حسابداری قضایی	-۰,۲۵۶	۰,۰۴۱	-۶,۲۱۴	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۴۰	۰,۰۰۳	۱۲,۸۹۵	۰,۰۰۰
سن شرکت	-۰,۰۶۶	۰,۰۸۳	-۰,۷۹۴	۰,۴۲۷
سررسید بدهی	-۰,۴۶۹	۰,۰۲۵	-۱۸,۰۷۹	۰,۰۰۰
عرض از مبدأ	۰,۰۳۰	۰,۲۶۶	۰,۱۱۴	۰,۹۰۸
سایر آماره‌های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰,۵۱۲			
آماره فیشر - سطح معناداری آن	۲۴,۸۹۰			۰,۰۰۰
دوربین واتسون	۱,۹۷۰			

با توجه به اینکه متغیر حسابداری قضایی دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد است از این رو می‌توان گفت که حسابداری قضایی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر معکوس و معناداری دارد یا به عبارت دیگر، با افزایش دستکاری صورت های مالی در شرکت، کیفیت گزارشگری مالی نیز کاهش پیدا می‌کند.

ضریب تعیین تعدیل‌شده برابر با ۵۱ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۵۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره فیشر دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این‌رو می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. همچنین آماره دوربین واتسون مابین ۱,۵و ۲,۵ است و نشان از برازش نبود خودهمبستگی مرتبه اول در مدل است.

آزمون فرضیه دوم

H۰: کشف تقلب بر ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارشگری مالی تاثیر دارد.

H۱: کشف تقلب بر ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارشگری مالی تاثیر ندارد.

جدول ۱۵،تخمین نهایی مدل رگرسیونی دوم

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
حسابداری قضایی	-۰,۲۷۹	۰,۰۴۱	-۶,۷۸۷	۰,۰۰۰
کشف تقلب	-۰,۰۰۳	۰,۰۰۵	-۰,۶۹۰	۰,۴۹۰
حسابداری قضایی *کشف تقلب	-۰,۳۴۵	۰,۰۵۶	-۶,۰۸۳	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۴۰	۰,۰۰۳	۱۲,۶۱۵	۰,۰۰۰
سن شرکت	-۰,۰۶۵	۰,۰۸۵	-۰,۷۵۹	۰,۴۴۷
سررسید بدهی	-۰,۴۶۷	۰,۰۲۶	-۱۷,۹۶۶	۰,۰۰۰
عرض از مبدأ	۰,۰۳۱	۰,۲۷۵	۰,۱۱۲	۰,۹۱۰
سایر آماره‌های اطلاعاتی				
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰,۶۱۲			
آماره فیشر - سطح معناداری آن	۲۴,۵۵۲			۰,۰۰۰
دوربین واتسون	۱,۹۶۱			

با توجه به اینکه متغیر نشانگر اثر تعاملی (حسابداری قضایی *کشف تقلب) دارای ضریب منفی و سطح معناداری کمتر از ۵ درصد است از این رو می‌توان گفت که کشف تقلب بر ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارشگری مالی تاثیر دارد یا

به عبارت دیگر با افزایش احتمال وقوع تقلب در شرکت، شدت تاثیر حسابداری قضایی (دستکاری صورت های مالی) بر کیفیت گزارشگری مالی از ۰,۲۷۹ به ۰,۳۴۵ افزایش پیدا می‌کند.
ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۶۱ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توانسته‌اند ۶۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. آماره فیشر دارای سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد از این رو می‌توان گفت که مدل برازش شده از اعتبار کافی برخوردار است. همچنین آماره دوربین واتسون مابین ۱,۵و ۲,۵ است و نشان از برازش نبود خود همبستگی مرتبه اول در مدل است.

بحث و نتیجه گیری

مطابق تعاریف انجام شده در خصوص حسابداری قضایی که اذعان می‌دارند حسابداری قضایی به دیدگاهی جامع در مورد تقلب و راه های جلوگیری و تبعات آن اشاره دارد که شامل پیش گیری از تقلب و تجزیه وتحلیل کنترل های ضد تقلب است و دوهدف اصلی حسابداری قضایی بررسی و جلوگیری از تقلب است، انتظار می‌رود حسابداری قضایی بتواند کیفیت گزارشگری مالی را ارتقا بخشد؛ از سوی دیگر با پیاده سازی روش ها، برنامه ها و فعالیت هایی در شرکت که بتوان بلادرنگ و با حساسیت زمانی، می‌توان وقوع تقلب را تشخیص داد و یا دریافت که تقلبی در شرف وقوع است (کشف تقلب) و در نهایت کیفیت گزارشگری مالی را بیش از پیش ارتقا بخشید. فلذا در این پژوهش به بررسی تاثیر ارتباط بین حسابداری قضایی وکیفیت گزارشگری مالی با تاکید بر نقش کشف تقلب در نمونه ای متشکل از ۱۴۸ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و در بازه زمانی ۱۳۹۳-۱۳۹۸ پرداخته شد.
حسابداری قضایی به عنوان متغیر مستقل این پژوهش در نظر گرفته شد و با استفاده از معیار بینش اندازه گیری گردید، کیفیت گزارشگری مالی به عنوان متغیر وابسته این تحقیق از طریق مدل تعدیل شده جونز و کشف تقلب به عنوان متغیر تعدیل گر این تحقیق به پیروی از روش بکار رفته در پژوهش فرقاندوست حقیقی و همکاران (۱۳۹۵) اندازه گیری شد.

جهت تحقق اهداف پژوهش دو فرضیه اصلی مطرح گردید و مورد آزمون قرار گرفت. نتایج حاصل از انجام فرضیه اول نشان داد حسابداری قضایی بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر منفی و معنادار دارد که مخالف استدلال بیان شده بود و این نتیجه احتمالاً به این دلیل است که در حال حاضر و در کشور ما (به نقل از وادی زاده، ۱۳۸۸) حسابداری قضایی به شکل تعریف شده آن وجود ندارد و کارشناسان رسمی حسابداری این نقش را ایفا می‌کنند که به دلیل عدم برخورداری از آموزش های تخصصی و مهارت های مورد نیاز کارایی و اثر بخشی لازم را نداشته و همین امر سبب کاهش کیفیت گزارشگری مالی گردیده است.
در فرضیه دوم این پژوهش به بررسی ارتباط بین حسابداری قضایی و کیفیت گزارشگری مالی با تاکید بر نقش کشف تقلب پرداخته شد و نتایج حاصل از آن نشان داد پیاده سازی فعالیت ها و روش هایی جهت کشف به موقع تقلب و تعامل آن با حسابداری قضایی می‌تواند کیفیت گزارشگری مالی را ارتقاء بخشد و این نتیجه موافق استدلال بیان شده می‌باشد.

کاداستر
و تاثیر آن بر قضا زدایی

معنی واژه کاداستر (حدنگار) برای عامه مردم ایران نامأنوس و ناآشنا است و متأسفانه بسیاری از افراد تحصیل کرده و حتی بعضی مسئولان نیز اطلاع دقیق از معنی و مفهوم این واژه ندارند. ولی با توجه به اهمیت و نقش مستقیم کاداستر در زندگی فردی و اقتصادی واجتماعی جامعه لازم است آحاد مردم و متصدیان امور با مفهوم کاداستر و اهمیت آن در تثبیت موقعیت املاک و ارتباط جغرافیایی املاک با یکدیگر آشنایی لازم را داشته باشند در واقع کاداستر، سیستم مدیریت الکترونیکی املاک است که با مکانیزه کردن خدمات ثبتی، ثبت سنتی را به سمت ثبت نوین هدایت می کند. در واقع، یک سیستم کاداستر مکانیزه وپیشرفته می‌تواند از جهات بسیاری برای یک کشور دارای اهمیت و فایده باشد. از جمله مهم ترین فواید اجرای طرح کاداستر پیشگیری از اختلافات ملکی و قضا زدایی است. طبق بند یک از ماده ۱ قانون جامع حد نگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳، «کاداستر» به معنی فهرست مرتب شده اطلاعات مربوط به قطعات زمین است که مشخصه های زمین مانند اندازه، کاربری، مشخصات رقومی، ثبتی و یا حقوقی به نقشه بزرگ مقیاس اضافه شده است. همچنین، بند ۲ ماده مذکور مقرر می‌دارد که «عملیات کاداستر» مجموعه فعالیت های مرتبط با کاداستر است که شامل تهیه نقشه با استفاده از عکس ها و تصاویر زمینی، دریایی، هوایی، ماهواره ای، تبدیل رقومی عکس ها و تصاویر، عملیات زمینی نقشه برداری، ویرایش و تکمیل نقشه های زمینی و تطبیق نقشه با وضعیت واقعی و موجود املاک و اضافه کردن کلیه اطلاعات ثبتی، حقوقی و توصیفی و کنترل نهائی و به روزرسانی آن می‌باشد.

علیرضا روستائی
کارشناسی رسمی دادگستری
رشته امور ثبتی

کشورهای اروپایی در اجرای کاداستر پیشرو بوده و از چندین دهه پیش، نقشه‌های دقیق کاداستر را تهیه و به کار برده اند. متاسفانه ورود کاداستر و ثبت نوین به ایران سال ها بود که به تاخیر افتاده بود، لیکن با تصویب قانون جامع کاداستر کشور در سال ۱۳۹۳، تحولات عظیمی در حوزه ثبت اسناد و املاک به سوی الکترونیکی شدن فرایندهای ثبتی در حال شکل گیری است. «قانون جامع حد نگار (کاداستر) کشور» مشتمل بر بیست ماده و یازده تبصره در مورخ ۱۲ بهمن ماه ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی تصویب شد.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور طبق ماده ۲ این قانون «متولی اجرای حد نگاری، صدور اسناد مالکیت حد نگار، ایجاد و بهره برداری نظام جامع و سایر تکالیف مندرج در این قانون است». این سازمان مطابق ماده ۳ مکلف گردید «ظرف مدت پنج سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون حد نگاری را به نحوی به انجام برساند که موقعیت و حدود کلیه املاک و اراضی داخل محدوده مرزهای جغرافیایی کشور اعم از دولتی و غیردولتی

و همچنین موقعیت و حدود کلیه کوه ها، مراتع، جنگل ها، دریا ها، دریاچه ها، تالاب ها، اراضی مستحدث ساحلی، مسیل های دایر و متروکه و جزایر کشور، مشخص و تثبیت شود و امکان بهره برداری از نقشه ها و سایر اطلاعات توصیفی و ثبتی کلیه املاک و اراضی کشور، به صورت نقشه و اسناد مالکیت حد نگار در نظام جامع میسر گردد، به گونه ای که هیچ نقطه ای از کشور بدون نقشه و اسناد مالکیت حدنگار نباشد».

اجرای سیستم ثبت نوین و کاداستر مزایای بسیاری برای کشورها دارد. از مهم ترین مزایای طرح کاداستر می توان به تثبیت مالکیت اراضی و مستحدثات، ایجاد اعتماد در نقل انتقالات مالک مدیریت و استفاده بهینه از زمین و کاهش مناقشات مربوط به زمین و بالطبع کاهش حجم دعاوی ملکی و کوچک سازی بدنه دولتی ثبت پس از اجرای کاداستر و اجرای وظایف سازمانی در قالب بخش خصوصی نظیر دفاتر اسناد رسمی موجود، مدیریت و نظارت بر بازار زمین و نقل و انتقالات، استفاده از مدارک و اطلاعات کاداستر در ارائه نقشه بزرگ مقیاس و سایر اطلاعات مکانی در سند مالکیت، پاسخ گویی الکترونیکی به مراجع قضایی و دادگاه ها و دفاتر اسناد رسمی، ضبط و ثبت خلاصه معاملات به صورت الکترونیکی به دفاتر اسناد رسمی، بازداشت و رفع بازداشت املاک به صورت الکترونیکی، صدور کلیه اسناد مالکیت اعم از دولتی، مفروزی، مشاعی، المثنی، تجمیعی، تفکیکی، اراضی ملی، روستایی و غیره، تفکیک و افراز، تجمیع به صورت الکترونیکی، ارتباط الکترونیکی با مراجعی مانند ثبت احوال، شهرداری ها، بنیاد مسکن، سازمان مسکن و شهرسازی ارزیابی املاک به صورت خودکار و مکانیزه بدون مراجعه به محل وقوع ملک، جلوگیری از بروز اشتباهات و پیشگیری از تعارض ملکی و صدور اسناد مالکیت معارض، دستیابی سریع به اطلاعات، تسریع در عملیات ثبتی و نقل و انتقالات ، جلوگیری از اعمال سلیقه در انجام کار، جلوگیری از جعل اسناد مالکیت و کاهش ریسک معاملات املاک، جلوگیری از دستکاری اوراق مضبوط در پرونده های ثبتی، تسریع در انجام کار ارباب رجوع و کم کردن سفرهای درون شهری و برون شهری مراجعین به ادارات ثبت و کاهش هزینه های حمل و نقل مصرف سوخت و انرژی در سطح کلان و نیز کاهش ترافیک کاهش هزینه ها و کاهش زمان انجام درخواست را می توان نام برد. اصولاً کاداستر قادر به پاسخ گویی به سئوالات (استعلامات) متعددی می‌باشد: ۱ـ یک نفر در سراسر کشور کجا چه مقدار چه اندازه چه قدر اموال غیر منقول دارد؛ ۲ـ در هنگام سئوال از سوی مراجع ذیصلاح قانونی مثل دادگاه ها در خصوص اموال بدهکار (مدیون) برای استیفای حق (دائن) این اطلاعات به سرعت و به طور دقیق در اختیار مراجع ذیصلاح قرار گیرد؛ ۳ـ در خصوص استفاده از تسهیلات مسکن از مراجع قانونی مثل بنیاد مسکن این تسهیلات در اختیار افرادی که فاقد مسکن می‌باشند توزیع گردد چون از این پس سیستم با انجام کامل این طرح قادر به پاسخ گویی اینکه چه کسانی دارای زمین یا مسکن می‌باشند می‌گردد؛ ۴ـ در هنگام مراجعه افراد به دادگاه واعلام اعسار در پرداخت هزینه دادرسی با استفاده از اطلاعات املاک می‌توان مقدار دارایی فرد را محاسبه نمود و تصمیم مقتضی برای پرداخت هزینه اعسار اتخاذ نمود؛ ۵- ارائه خدمات و در اختیار گذاشتن دقیق ترین نقشه های رقومی از عرصه املاک با دقت متوسط ۵ سانتی متر به ارگان ها و مراجع دولتی از قبیل شهرداری ها و سازمان های مسکن و شهرسازی و ادارات و شرکت های دولتی و جلوگیری از موازی کاری هزینه کردن میلیارد ها ریال از بیت المال برای تهیه نقشه و... به امید انجام این طرح و استفاده از این اطلاعات برای رفع مشکلات مردم که به علت فقدان این اطلاعات قاطبه مردم دچار سردرگمی گردیده اند.

آثار قضایی کاداستر بخش ملموس و عینی اقدامات حقوقی بوده و به عبارت دقیق تر مرحله دعوی و مدیریت دعوی در دادگستری را در برمی گیرد. بنابر این آثار قضایی کاداستر یا مستقیم است و یا غیر مستقیم. آثار مستقیم کاداستر انصراف به برخی امور ماهوی و شکلی در جریان دادرسی است. لکن آثار غیرمستقیم قضایی، به ترتیب در خصوص، حذف و یا کاهش بایگانی سنتی، بسترسازی جهت تحقق دادگستری الکترونیکی، کاهش مرافعات ملکی، کاهش اطاله دادرسی و... می‌باشد.

یکی از مشکلات نظام قضایی ایران بحث «مفهوم شناسی عبارات حقوقی» بکار گرفته شده در متن قانون می‌باشد. متأسفانه بیشترین انرژی قضات، وکلا، اساتید دانشگاه و سایر افراد درگیر در پرونده های قضایی، مرتبط با تفسیر از واژگان قانونی یا قراردادی است. بنا براین در دعاوی ملکی و دیگر دعاوی راجع به حقوق زمین و با توجه به اطلاعات هندسی و توصیفی یکسان در کاداستر ملی، می‌توان به همه مناقشات پایان داده و در ارتباط با تفاسیر حقوقی و رویه قضایی به انضباط گرایی معقول دست یازید.

بسیاری از دعاوی مطروحه در نظام حقوقی ایران برگرفته از بسترهای نامناسب را می‌توان عدم ممنوعیت تنظیم معاملات راجع به حقوق زمین در قالب سند عادی (غیر رسمی) - حتی به صورت شفاهی- عدم ارائه اطلاعات زمین به مردم و خریداران و فروشندگان، عدم در دسترس بودن طرح های مصوب در خصوص زمین از قبیل طرح هادی یا تفصیلی شهرداری و... عنوان کرد. در طرح کاداستر رقومی کلیه دارایی های غیرمنقول به ثبت رسیده و از سندیت قابل اتکاء برخوردار هستند. بنابراین توافقات شفاهی و یا مکتوب خصوصی و غیررسمی، اساساً از بی اعتباری برخوردار خواهند بود. لذا، حق دولت و سایر افراد ثالث است که از نقل وانتقال اراضی و املاک، به صورت متعارف، مطلع باشند. چه بسا دعاوی نظیر معاملات معارض (ماده ۱۱۷ قانون ثبت)، ثبت ملک غیر (ماده ۱۰۵ به بعد قانون ثبت)، جعل سند ملکی (ماده ۵۲۳ به بعد قانون مجازات اسلامی)، تصرف عدوانی، اختلاف در اصل مالکیت و بسیاری از دعاوی در اصل، حدود یا حقوق مربوط به زمین ناشی از نبود اطلاعات دقیق و در دسترس می‌باشد.

طرح کاداستر موجب وحدت گرایی در قوانین، قواعد و رویه ها می‌شود و از طریق انتقال دانش فنی و الکترونیکی، به تحقق دادگستری الکترونیکی و بهره مندی سیستم عدالت مدنی از فناوری اطلاعات کمک شایانی خواهد نمود.

از جمله نمودهای سیستم قضایی کارآمد، استانداردسازی زمان رسیدگی و کیفیت بالای آراء صادره قضایی می‌باشد که معطوف به سرعت و دقت در فرآیند دادرسی می‌باشد. از منظر اقتصاد حقوق یکی از عوامل بنیادین

در اقامه دعاوی علاوه بر عرضه کمی و کیفی خدمات حقوقی، نبود اطلاعات صحیح از داده های موضوعی یا حکمی پرونده های مطروحه می‌باشد. نبود اطلاعات، خلأ و یا ابهام در اطلاعات نه تنها در زمان تشکیل دعوی بلکه در فرآیند رسیدگی نیز وجود داد. به همین دلیل علمای علم حقوق و اقتصاد بر این باورند که قاضی پرونده در دو حالت به اقناع ذهنی رسیده و اقدام به صدور رأی می‌کند. دو حالت مذکور عبارت از حالتی که مبتنی بر شرایط اطمینان است و حالتی که مبتنی بر شرایط عدم اطمینان می‌باشد.

در شرایط اطمینان قاضی با عنایت به ادله متقن و اثبات شده (ادله عینی) به تحریر رأی می‌پردازد. حال آنکه بیشتر آراء مربوط به دعاوی ملکی و ثبتی در یک شرایط و محیط قضایی عدم اطمینان صادر می‌شود. به چنین آرایی، آراء غیر واقعی و یا آراء صوری گفته می‌شود. آراء غیر واقعی به منظور فصل خصومت - و نه رفع اختلاف - صورت گرفته و در موردی است که قاضی خود به واقعیت نرسیده و جهت رهانیدن دستگاه قضایی از دعوی طرح شده به صدور حکم صوری دست می‌زند که طبیعتاً هزینه مادی (فردی و اجتماعی) و هزینه معنوی (نظیر عدم آرامش طرفین و عدم تحقق امنیت گرایی در دادگستری) را به وجود خواهد آورد.

طرح کاداستر با ارائه اطلاعاتی که از سندیت نیز برخوردار است، اساس قابل اطمینان در دعاوی مربوط به حقوق زمین محسوب می‌شود. کاداستر با در اختیار گذاردن اطلاعات کامل و دقیق موجب تحقق رای قطعی شده و از اطاله دادرسی و صوری بودن آراء جلوگیری به عمل می‌آورد. از سوی دیگر اثر ماهوی دیگر کاداستر طراحی دلیل اثباتی از قبل می‌باشد که طی آن در حمل بار اثبات دلیل بر مدعی عدم اعتبار اطلاعات مؤثر خواهد بود. به عنوان مثال چنانچه فردی مدعی اعسار در پرداخت طلب (محکوم به) و یا هزینه های دولتی باشد، می‌توان با استعلام از اداره ثبت اسناد و املاک ادعای وی را مقرون به صحت یا غیر آن دانست و نیازی به معطل گذاری سیستم قضایی در تعرفه شاهد و جرح آنها از سوی طرف مقابل نمی‌باشد. به عنوان نتیجه، محتوای موجود در کاداستر نه در حد نظریه کارشناسی بلکه به عنوان دلیل و سند مثبته به شمار می‌آید و به واقعی تر کردن آراء و تضمین امنیت و احساس امنیت مساعدت خواهد کرد.

آنچه امروزه حائز اهمیت است، مراجع حل اختلاف، برای رفع اختلاف، حدود نقشه کاداستر را ملاک عمل قرار می‌دهند که این خود مزیت بالای کاداستر را نشان می‌دهد. در جایی که اسناد معارض وجود داشته باشند، سندی که مطابق قوانین تنظیم نشده باشد از اعتبار ساقط می‌گردد؛ این در حالی است که امکان صدور سند معارض با توجه به جا نمایی پلاک ثبتی در سیستم کاداستر، منتفی و همین امر منجر به قضا زدایی می‌گردد. همچنین، عدم تعیین دقیق محل که سابقاً منجر به شکل گیری پرونده های قضایی ابطلال اسناد مالکیت ناشی از کارشناسی می‌شد و در خصوص ارزیابی ملک که با گمراه کردن کارشناس، سبب سوءاستفاده های احتمالی، توثیق و ترهین غیر واقع ملک می‌گردید با سیستم کاداستر بروز اختلاف در تعیین دقیق محل، کاهش و با درج نقشه و آدرس ملک بر روی سند مالکیت صادره تک برگی، سوء استفاده های احتمالی از بین می‌رود.

با اینکه طرح کاداستر با تصویب قوانین جدید در کشور تا حدودی اجرایی شده است، اما هنوز تکمیل نگردیده است. جهت استفاده از مزیت کاداستر در قضا زدایی لازم است تا نسبت به تکمیل اجرای طرح کاداستر اقدام شود بطوری که حدود کلیه املاک و اراضی کشور در سیستم کاداستر کشور تثبیت و مشخصات آنها جهت بهره برداری قضایی قابل دسترس باشد و این ممکن نخواهد گردید مگر با توجه بیش از پیش دولت به تامین هزینه های کاداستر و استفاده از نیروهای کارآمد و متخصص.

عدم امکان بروزرسانی اطلاعات کاداستر نیز مشکل دیگری است که بایستی جهت امکان سازی استفاده قضایی از نقشه های کاداستر و اسناد مالکیت تک برگی رفع گردد. بطوری که در صورت تغییر در مشخصات ملک، اعم از حدود و مالکیت، تغییرات مزبور نیز در سامانه کاداستر کشور اعمال شود تا امکان هرگونه سوء استفاده احتمالی از کاداستر مرتفع گردد و همچنین مراجع قضایی بتوانند از اطلاعات بروزرسانی شده کاداستر استفاده مطلوب بنمایند.

تحلیل انواع خرابی های روسازی آسفالت و نگهداری آن ها

هادی علیزاده
کارشناس رسمی دادگستری
رشته راه و ساختمان

مقدمه

در این تحقیق به بررسی، تشخیص، تحلیل خرابی سطح آسفالت راه و نگهداری آن پرداخته شده است. روسازی راه ها بخش اصلی زیرساخت های حمل و نقل جاده ای را تشکیل می‌دهند و در اکثر کشورها به منظور کنترل وضعیت روسازی انجام عملیات تعمیر و نگهداری برای بهبود وضعیت روسازی، سامانه های مدیریت روسازی ایجاد شده است . ارزیابی خرابی های روسازی از جمله اطلاعات مهم در بخش ارزیابی شرایط روسازی به شمار می‌رود. این اطلاعات معمولاً شامل تشخیص خرابی، تفکیک نواحی خرابی، دسته بندی بر اساس شدت و نوع خرابی و کمی سازی، ارائه شاخص خرابی است . موارد ذکر شده در گذشته به روش سنتی (بازرسی چشمی) مورد بررسی قرار می‌گرفت. از جمله معایب روش سنتی ارزیابی شرایط روسازی می‌توان به زمانبر بودن و هزینه های بالا، غیر قابل اعتماد بودن نتایج، قرار دادن کارکنان در شرایط پر خطر و ایجاد اخلال در ترافیک مسیر اشاره کرد. علاوه بر موارد ذکر شده، گستردگی شبکه راه ها در کشورهای مختلف، استفاده از روش های مبتنی بر بازرسی چشمی را غیر ممکن کرده است.

انواع خرابی‌های روسازی‌های آسفالتی

روسازی آسفالتی چنانچه به نحو صحیحی طراحی و اجرا شده باشد، سال‌های زیادی به نحو مناسب خدمت رسانی خواهد کرد. با این وجود، روسازی‌های آسفالتی پس از بهره برداری و با گذشت زمان نیاز به تعمیر و نگهداری خواهند داشت. روسازی راه در نتیجه عواملی از قبیل بارگذاری ترافیکی، دما، رطوبت، جابجایی خاک بستر و... در معرض تنش‌های مختلفی قرار دارد که خرابی‌های کوچکی را به روسازی وارد می‌سازند. این نوع خرابی‌ها می‌توانند منجر به خرابی‌های بزرگ تری در روسازی آسفالتی شوند.

ترک خوردگی‌ها، چاله‌ها، بروز ناهمواری‌ها و سایر انواع خرابی‌ها، نتیجه شکل گیری خرابی‌های کوچک هستند. توانایی مهندس و یا متخصص تعمیر و نگهداری در شناخت انواع مختلف خرابی‌ها این امکان را به وجود می‌آورد که خرابی‌ها به نحو صحیح شناسایی شده و ترمیم و تعمیر مناسب هر خرابی اعمال شود تا از بروز خرابی‌های بیشتر در روسازی جلوگیری به عمل آید.

احتمال وقوع تمامی خرابی‌های مذکور، بر روی روسازی‌های آسفالتی کم است. با این وجود، شرایط محیطی و شرایط ترافیک از قبیل وزن و تعداد محورهای عبوری از روی روسازی، نوع خرابی را مشخص می‌کنند. به عنوان مثال روسازی آسفالتی که در شهر اهواز اجرا شده است به ندرت دمای پایین را تجربه نموده و به احتمال کم از خرابی‌های ناشی از آن آسیب خواهد دید. در مقابل خرابی‌های روسازی آسفالتی اجرا شده در شهر تبریز عمدتاً ناشی از دمای پایین است.

علاوه بر این، بزرگراه‌ها و آزادراه‌های با ترافیک بالا می‌توانند در معرض نوعی از خرابی به نام شیار افتادگی قرار گیرند در حالی که روسازی آسفالتی پارکینگ‌ها به ندرت این نوع از خرابی

را تجربه می‌کنند. همچنین شدت خرابی می‌تواند دربرگیرنده تغییر مختصر در سطح راه تا خرابی‌های اساسی سازه‌ای باشد. بسیاری از خرابی‌های روسازی اگر در زمان مناسب تشخیص داده شوند، می‌توانند به سرعت و با هزینه اندک ترمیم شده و تأثیر چندانی نیز بر خدمت دهی روسازی نداشته باشند.

سیستم‌های متداول شناسایی و ارزیابی خرابی‌ها

از سال‌ها پیش، تهیه دستورالعمل برای تشخیص نوع خرابی و ارائه راه حل مشخص برای ترمیم خرابی سطح روسازی آسفالتی یکی از مهم‌ترین وظایف مراکز تحقیقاتی برای هدفمند نمودن عملیات تعمیر و نگهداری انجام گرفته توسط ادارات متولی تعمیر و نگهداری بوده است. هفت نوع خرابی را برای راه‌های آسفالته طبقه بندی نموده اند که شامل موارد زیر است:

* ترک‌های پوست سوسماری
* تر ک‌های بلوکی
* اعوجاج
* ترک های عرضی و طولی
* شیار افتادگی
* خرابی وصله‌ها
* اکسیدشدگی (هوازدگی) و شن زدگی
* ترک‌های بلوکی
* پس زدگی رویه
* شن زدگی
* کیفیت نامطلوب سواری
* قیر زدگی
* نشست‌های موضعی
* ترک خوردگی لبه
* ترک خوردگی انعکاسی
* پایین افتادگی خط یا شانه
* وصله و خرابی وصله
* صیقلی شدن سنگ دانه‌ها
* چاله
* ترک‌خوردگی لغزشی
* تورم

ترک خستگی (پوست سوسماری)

ترک خوردگی پوست سوسماری از تقاطع و به هم پیوستگی ترک‌های کوچکی تشکیل شده است که روسازی را به قطعات بین ۲۵ تا ۱۵۰ میلی متری تقسیم می‌نماید. این ترک‌ها روسازی را به شکلی مشابه پوست سوسمار در می‌آورند. این نوع ترک‌ها تنها حاصل بارگذاری و یا خستگی روسازی هستند. در واقع عدم کفایت باربری خاک بستر یا زیرسازی راه می‌تواند موجب رخداد این نوع از ترک‌ها شود.

این ترک‌ها که ناشی از تأثیر بارگذاری هستند، معمولاً در محدوده عبور چرخ‌ها رخ می‌دهند. شروع این ترک‌ها از زیر لایه آسفالتی است و در اثر تکرار بارگذاری به سطح رویه می‌رسند. واحد اندازه‌گیری این نوع ترک خوردگی، مترمربع است.

ترک بلوکی

ترک بلوکی یکی از انواع ترک غیر مرتبط با بارگذاری است که به آن ترک جمع شدگی نیز گفته می‌شود. در این نوع خرابی روسازی هم در راستای طولی و هم در راستای عرضی دچار ترک خوردگی می‌شود و در نهایت با اتصال این ترک‌ها به یکدیگر روسازی به شکل بلوک‌های مربعی یا مستطیلی بزرگ با ابعاد عمدتاً نیم متر تا سه متر در می‌آید.

این نوع از ترک‌ها به دلیل تغییر حجم یا جمع شدگی در رویه آسفالتی یا اساس و یا خاک بستر رخ می‌دهند. مخلوط‌های آسفالتی که در آن‌ها قیر به هر دلیل دچار اکسیداسیون شده باشد و یا سختی آن بالا باشد، از این نوع ترک خوردگی مصون نیست.

استفاده از لایه آستر که بیشتر برای مناطق با ترافیک بالا استفاده می‌شود، در مناطق کم ترافیک و یا پارکینگ‌ها موجب افزایش ترک‌های بلوکی می‌شود. ترک‌های بلوکی اکثراً در مناطق با ترافیک کم رخ می‌دهند، این موضوع تا حدودی به این دلیل است که در شرایط ترافیک کم اگر به هر دلیل آسفالت به خوبی متراکم نشده باشد، امکان تراکم مضاعف توسط ترافیک را نخواهد داشت و لذا در برابر رخداد این گونه ترک‌ها آسیب پذیرتر خواهد بود.

در صورتی که قیر موجود در آسفالت اکسید شود، سخت شده باشد و یا ترد شود، مخلوط آسفالتی ترد شده و در اثر انقباض و انبساط‌های حرارتی می‌شکند و ترک‌های بلوکی به وجود می‌آیند. انتخاب آسفالت مناسب برای محل‌های با تردد کم و پارکینگ‌ها معمولاً موجب کاهش رخداد ترک‌های بلوکی می‌شود. همچنین متراکم نمودن آسفالت به نحو مناسب می‌تواند رخداد ترک خوردگی بلوکی را کاهش دهد.

تمایز قائل شدن بین ترک‌خوردگی بلوکی با ترک‌خوردگی پوست سوسماری که در بخش قبل بیان شد، در برخی موارد دشوار است. این در حالی است که منشأ این دو خرابی کاملاً با یکدیگر متفاوت است و متولیان تعمیر و نگهداری باید در مورد آن دقت و توجه لازم را مبذول دارند.

وجه تمایز ترک خوردگی بلوکی با ترک‌خوردگی پوست سوسماری آن است که در ترک‌خوردگی پوست سوسماری روسازی به بلوک‌هایی با اندازه بسیار کوچک‌تر تقسیم می‌شود و بلوک‌های به وجود آمده گوشه‌های تیزی خواهند داشت. در حالی که گوشه‌های ترک‌خوردگی بلوکی تقریباً قائمه بوده و روسازی را به قطعات بزرگ تری تقسیم بندی می‌کنند. اندازه‌گیری ترک‌های بلوکی بر اساس مترمربعی از سطح صورت می‌گیرد که توسط ترک‌ها پوشانیده شده است. از ترک‌های بلوکی با شدت کم می‌توان صرف نظر نمود، تا زمانی که به ترک‌های با شدت متوسط تبدیل شوند و بتوان آنها را توسط درزگیری ترمیم نمود. برای ترمیم ترک‌های بلوکی با شدت بالا می‌باید روسازی مجدداً نوسازی شود و یا روسازی قدیمی توسط روکش پوشانیده شود.

ترک‌های طولی

ترک های طولی در راستای تقریبی محور طولی رویه روسازی و ترک‌های عرضی در جهت عمود بر آن و به یکی از علل زیر به وجود می‌آیند.

۱. بروز ترک خوردگی در درزهای ساخت روسازی
۲. جمع شدگی و انقباض لایه آسفالتی
۳. سیکل دمایی روزانه
۴. انعکاس رو به بالای ترک موجود در لایه زیرین روسازی
۵. جداشدگی سنگ دانه به دلیل عملکرد نامناسب دستگاه پخش آسفالت (فینیشر)

ترک خوردگی طولی به دودسته ترک خوردگی در مسیر چرخ‌ها و در خارج از مسیر چرخ‌ها تقسیم می‌شود.

ترک‌خوردگی در مسیر چرخ‌ها

این نوع ترک بر اساس طول ترک خوردگی برحسب متر در محل عبور چرخ خودروها تعریف و اندازه‌گیری می‌شود.

ترک‌خوردگی در خارج از مسیر چرخ‌ها

این نوع ترک‌ها به موازات محور روسازی و در خارج از محل عبور چرخ‌ها تشکیل می‌شوند.

در هر دو نوع از ترک طولی، دوام کم روسازی در محل درزهای طولی در روسازی آسفالتی یکی از مشکلاتی است که پس از به وجود آمدن ترک‌های طولی، موجب کاهش عمر روسازی می‌شود. بعد از گذشت مدت زمان کوتاه و قرارگیری مسیر تحت بار ترافیکی، لبه‌های ترک‌های طولی شروع به قلوه کن شدن نموده و این فرسایش در برخی موارد تا حدی افزایش می‌یابد که در نهایت موجب به وجود آمدن چاله در حد فاصل لاین های عبور در مسیر می‌شود.

فاکتورهای متفاوتی در زمان ساخت بر دوام درزهای طولی روسازی آسفالتی تأثیرگذار هستند. یکی از مهم ترین آن‌ها نحوه تراکم لبه آزاد روسازی در هنگام اجرای اولین لین مسیر است.

ترک‌های عرضی

این نوع از ترک‌ها عمدتاً به دلیل تغییرات حرارتی روسازی رخ می‌دهند و بنابراین به آنها ترک‌های حرارتی نیز گفته می‌شود. این ترک‌ها عمدتاً در عرض روسازی اتفاق می‌افتند و بر محور اصلی راه عمود هستند. یکی از مهم ترین خصوصیات این نوع از ترک‌ها فواصل منظم رخداد آن است دلایل به وجود آمدن ترک‌های عرضی را می‌توان ناشی از کاهش شدید دمای روسازی و شکست روسازی و یا خستگی مصالح به دلیل وقوع سیکل‌های حرارتی و افزایش و کاهش‌های متناوب دما دانست.

باید توجه داشت در صورتی که ترک از میان محدوده‌ای که در آن ترک‌خوردگی خستگی (پوست سوسماری) وجود دارد، عبور کرده باشد، آن طولی از ترک که در این محدوده قرار دارد به عنوان ترک‌خوردگی عرضی محسوب نمی‌شود. همچنین ترک‌های با طول کمتر از ۳۰ سانتیمتر در محاسبه طول ترک‌خوردگی عرضی به حساب نمی‌آیند.

ترک خوردگی لبه

این نوع از ترک خوردگی تنها در روسازی‌های با شانه خاکی به چشم می‌خورد. این ترک‌ها در کناره‌های روسازی به وجود می‌آیند و شکلی مشابه هلال ماه دارند. ترک‌های لبه نسبتاً پیوسته بوده که غالباً همراه ترک‌های طولی در خارج از مسیر چرخ‌ها و در فاصله ۶/۰ متر از لبه روسازی نمایان شده و به لبه روسازی ختم می‌شوند. فاصله وقوع این ترک‌ها در حدود ۳/۰ الی ۵/۰ متر از لبه روسازی است و همچنین بخش بین ترک و لبه خارجی روسازی عمدتاً شکسته شده فرض می‌شود. این عارضه که به دلیل ضعف اساس یا خاک بستر به وجود می‌آید، با بارگذاری ترافیکی شدت می‌گیرد و سیکل‌های ذوب و یخبندان که معمولاً در ضعیف نمودن اساس و خاک بستر نقش چشمگیری دارند، بر شدت آن می‌افزایند.

ترک‌های انعکاسی

یکی از مهم ترین روش‌های تعمیر و نگهداری راه‌ها، اجرای روکش است. همچنین یکی از روش‌های تسطیح و افزایش اصطکاک روسازی‌های بتنی نیز اجرای یک لایه روکش آسفالتی بر روی آن است. در این خصوص، پس از آن که عملیات ساخت روکش به اتمام رسید، وقوع هر گونه جابجایی افقی یا عمودی روسازی زیرین در محل ترک، که منشأ آن بارگذاری و یا تغییر درجه حرارت محیط باشد، به تدریج موجب گسترش ترک‌ها از روسازی زیرین به روسازی جدید فوقانی شده و خرابی آن را نیز در پی خواهد داشت. به عبارت دیگر، می‌توان گفت پس از اجرای روکش بتن آسفالتی جدید بر روی روکش قبلی، در صورتی که شرایط محیطی و الگوی بارگذاری وارده بر معبر مورد نظر تغییر نکند، پس از مدتی ترک‌های جدیدی بر روی روکش جدید پدیدار خواهند شد که به مانند قبل روسازی را دچار مشکل خواهند نمود.

وقوع این جابجایی‌ها موجب قلوه‌کن شدن بدنه روسازی شده و عملاً شرایط را برای ورود آب‌های سطحی به لایه‌های اساس، زیراساس و خاک بستر مهیا می‌سازد که نهایتاً کاهش کیفیت سواری و افزایش سرعت تخریب لایه‌های روسازی و زیرسازی را به دنبال خواهد داشت.

ترک‌خوردگی انعکاسی یکی از جدی‌ترین خرابی‌هایی است که روکش اجراشده بر روی روسازی‌های آسفالتی و بتنی که معمولاً به صورت لایه نازکی از آسفالت قیری است را تحت تأثیر قرار می‌دهد. توجه به ماهیت این نوع از خرابی، نظرات متفاوتی در مورد منشأ و شرایط بروز آن مطرح شده است. اما به طور کلی سه مکانیزم ذیل در به وجود آمدن ترک‌های انعکاسی مؤثر هستند.

۱. وقوع ترک انعکاسی در روکش آسفالتی بر اثر بارگذاری حرارتی که طی آن انبساط و انقباض متفاوت روسازی و روکش، موجب ایجاد تنش در روکش می‌شود و در صورتی که ترک‌خوردگی موجود باشد، تمرکز تنش در نوک ترک منجر به بروز خرابی می‌شود.

۲. وقوع ترک انعکاسی در روکش آسفالتی براثر جابجایی نامتقارن سطح زیرین که می‌تواند به دلیل نشست یا تورم خاک بستر رخ دهد.

۳. وقوع ترک انعکاسی در روکش آسفالتی براثر بارگذاری ترافیکی و در نتیجه به وجود آمدن تنش‌های خمشی و برشی در روکش رخ می‌دهد.

زمانی که چرخ به محل ترک در لایه ترک خورده زیرین نزدیک می‌شود، تنش خمشی و همچنین تنش برشی افزایش می‌یابند و پس از آنکه محل چرخ به ترک رسیده و شروع به قرار گیری بر روی ترک می‌نماید تنش برشی در لایه روکش کاهش می‌یابد. با این وجود تنش ناشی از خمش رو به افزایش است و نهایتاً هنگامی که محور چرخ بر روی محور ترک منطبق می‌شود، تنش ناشی از خمش به بیشترین مقدار خود رسیده و موجب شکل گیری ترک در روسازی می‌شود.

ترک‌های لغزشی

ترک‌های لغزشی ترک‌هایی به شکل هلال ماه یا نیمه ماه هستند که عموماً در عرض مسیر عبور به وجود می‌آیند. این نوع ترک‌ها زمانی رخ می‌دهند که ترمز گیری یا تغییر مسیر و دور زدن چرخ وسیله نقلیه بر روی آسفالت موجب لغزش یا تغییر شکل سطح روسازی می‌شود. عدم اتصال مناسب میان روکش روسازی و سایر لایه‌های آن موجب به وقوع پیوستن این نوع خرابی می‌شود.

منابع: مقاله های علمی مختلف.

ویژگی‌هایی که کارشناسان در بررسی چراغ‌های هشدار باید در نظر بگیرند

داود مقدم شیبای
کارشناس رسمی دادگستری
رشته برق، الکترونیک و مخابرات

چکیده
اکثر کارها و فعالیت‌های روزمرهٔ ما توسط بینایی انجام می‌شود. بدون شک مهم‌ترین حس ما انسان‌ها حس بینایی است، که بدون توجه به مسائل ایمنی و حفاظتی نور اعم از چراغ‌های روشنایی و چراغ‌های هشدار صدمات جبران‌ناپذیری را متحمل می‌شویم. مجری هر پروژه‌ای موظف است تجهیزات و وسایل و مصالح ساختمانی را به نحوی قرار دهد که برای وسایل نقلیه، عابران و تأسیسات ساختمانی تا شعاع موثر حادثه ایجاد نکند. هنگامی که خطری متوجه می‌شود، باید با کسب نظر از مرجع ذیربط یک یا چند مورد بازدارنده و هشدار دهنده بکار ببرد، که یکی از موارد هشدار دهنده نصب چراغ‌های هشدار بازدارنده و ایمنی می‌باشد. در این مقاله سعی شده است، شرایط نصب و ویژگی‌های فیزیکی چراغ‌های هشدار به صورت تخصصی‌تر بررسی گردد تا اهمیت خطرات و حوادثی ناشی از سهل‌انگاری در این زمینه بیشتر آشکار شود.

مقدمه
مجریان پروژه‌ها موظف هستند تجهیزات و وسایل و مصالح ساختمانی را به نحوی قرار دهند که برای وسایل نقلیه، عابران و تأسیسات ساختمانی تا شعاع موثر حادثه نیافرینند. هنگامی که خطری متوجه می‌شود، باید با کسب نظر از مرجع ذیربط یک یا چند مورد بازدارنده و هشدار دهنده بکار ببرد، که یکی از موارد هشدار دهنده نصب چراغ‌های هشدار بازدارنده و یا ایمنی است.

مراحل طراحی و نصب چراغ‌های هشدار یکی از موارد تخصصی و حساس می‌باشد، بطوری که طراح باید نوع مانع، نوع خطر ایجاد شونده، آلودگی‌های محیطی و میزان خیره کنندگی را تا شعاع ۱۰ کیلو متر در نظر بگیرد. درخشندگی مناسب برای چشم انسان از حدود ۶۵ تا ۶۵۰۰ نیت (شمع بر متر مربع) بوده و در میزان دید و فهم تأثیر بسیار زیادی دارد. چشم انسان حداکثر حساسیت خود را در طول موج ۰/۵۵۵ میکرون دارد و ضمناً حساسیت چشم با طول موج به تندی تغییر می‌کند و در طول موج‌های ۰/۵۱ میکرون و ۰/۶۱ میکرون، حساسیت چشم فقط ۵۰% حداکثر حساسیت است. این نتایج از طریق مطالعه و آزمایش روی افراد زیاد و زیر نور کافی روز بدست آمده و به عنوان استاندارد پذیرفته شده است. عوامل اصلی که در رویت و ارزیابی کمی موانع تأثیر دارند، عبارتند از:

۱ - اندازهٔ جسمی که رویت می‌شود. یعنی هر چه فاصله زیاد و اندازه کم شود، دید مشکل است؛

۲ - کنتراست، یعنی هر چه اختلاف روشنی کمتر شود رویت مشکل‌تر است؛

۳ - میزان روشنایی منعکس شده یا ساطع شده از جسم که با کم شدن آن رویت مشکل‌تر است؛

۴ - زمان رویت شدن، یعنی با طولانی‌تر شدن مدت رویت انرژی روشنایی بیشتری وارد چشم می‌شود و رویت بهتر است.

طراحی نوع و محل چراغ‌های هشدار
مشخصات نور یک چراغ هشدار رضایت بخش به شرح ذیل می‌باشد:

۱ - روشنایی کافی باشد؛

۲ - درخشندگی چراغ طوری باشد، که سبب چشم زدگی و خیرگی نشود؛

۳ - نور از نظر توزیع فرکانس‌ها مطلوب باشد.

با توجه به عواملی که در رویت و ارزیابی کمی موانع و مشخصات نور چراغ هشدار ایمنی مناسب؛ چراغ‌های هشدار را می‌توان بر اساس سه آیتم فرکانس چشمک زدن، طول موج نور و شدت روشنایی تقسیم‌بندی نمود ولی عملاً برای استفادهٔ عملی، چراغ‌های هشدار را به انواع

دیگری تقسیم‌بندی می‌کنند که کاربرد هر کدام کاملاً به نوع خطر و شکل و ابعاد مانع بستگی دارد:

الف) چراغ هشدار با شدت روشنایی کم نوع A، B، C و D (LIOL-A, LIOL-B, LIOL-C, LIOL-D)؛

ب) چراغ هشدار با شدت روشنایی متوسط نوع A، B و C (MIOL-A, MIOL-B,MIOL-C)؛

ج) چراغ هشدار با شدت روشنایی زیاد نوع A و B (HIOL-A, HIOL-B)؛

نوع چراغ هشدار مشخص کنندهٔ میزان شدت روشنایی، فرکانس چشمک زدن، زاویهٔ پخش شعاع نور، طول موج نور و میزان مجاز روشنایی زمینهٔ چراغ هشدار، می‌باشد که در جدول ۱ مشخص شده است ولی باید توجه نمود که جدول ۱ مشخصه انتشار پرتوهای افقی پیشنهادی چراغهای هشدار را شامل نمی‌شود.

چراغهای LIOL-B و LIOL-A بر روی اجسام ثابت و اجسام با قابلیت تحرک محدود (پل‌های هوایی) که پهنای آن کمتر از شخص و ارتفاع از زمین احاطه کنند کمتر از ۴۵ متر است، استفاده می‌شود. شدت روشنایی این چراغها باید به اندازهٔ کافی برای تأمین وضوح با در نظر گرفتن نورهای مجاور و سطح عمود روشنایی بر خلاف آنچه که به طور معمول دیده می‌شود را روشن نماید. در مواردی که مشخصات ایمنی این نوع از چراغها کافی نباشد و یا یک هشدار مخصوص زود هنگام لازم باشد، در آن هنگام از MIOL و یا HIOL استفاده می‌شود.

چراغهای LIOL-C باید روی خودرو و دیگر وسایط سیار به غیر از هواپیما، استفاده شوند، بطوری که اگر وسایل نقلیه در ارتباط با امور ایمنی و اضطراری باشند، طیف رنگی نور چراغ آبی و در سایر وسایل نقلیه طیف رنگی نور چراغ زرد می‌باشد. چراغهای LIOL-D در خودروهای مارشال بکار می‌رود. ماکزیمم و پیک شدت روشنایی برای چراغهای نوع C، باید تقریباً در ۲/۵ درجهٔ عمودی، و برای نوع D باید تقریباً در ۱۷ درجهٔ عمودی قرار گیرد. چراغهای MIOL و HIOL برای هشدار دادن به وسایل نقلیهٔ هوایی، و مختص ایمنی هوایی می‌باشد.

در موارد لزوم چراغهای هشدار باید مجهز به سیستم آژیر شوند، که بسته به حساسیت کار به چهار گروه زیر تقسیم‌بندی می‌شوند:

الف) آژیر با شدت صوت پایین 65dB /m؛

ب) آژیر با شدت صوت متوسط 70dB /m؛

ج) آژیر با شدت صوت بالا 80dB /m؛

د) آژیر با ارتفاع صوت زیاد با شدت صوت 90dB /m؛

چراغهای هشدار شدت روشنایی متوسط باید در جائی که جسم به پهنای شخص یا ارتفاع از سطح زمین احاطه کننده بیشتر از ۴۵ متر باشد، استفاده شوند. چراغ نوع A این چراغ در جایی استفاده می‌شود که نوک جسم بیش از ۱۰۵ متر بالای سطح زمین احاطه شده قرار دارد یا ارتفاع بالای ساختمان‌های نزدیک چراغهای اضافی باید در سطح متوسط ارائه شود، و چراغهای میانی اضافی باید با فاصله‌های مساوی ممکن بین ساختمان‌ها به طور صحیح و به نحوی که فاصلهٔ آنها از بیشتر از ۱۰۵ متر نباشد قرار گیرد. چراغ نوع B در جایی استفاده می‌شود که نوک‌های جسم بیش از ۴۵ متر بالای سطح زمین احاطه کننده یا ارتفاع نوک‌های ساختمان‌های مجاور است، و چراغها اضافی در سطوح میانی قرار گیرد. این چراغهای میانی اضافی باید به ترتیب LIOL-B و MIOL-B باشند، و باید تا حد ممکن در فاصله‌های مساوی بین چراغهای نوک و سطح زمین یا سطح نوک‌های ساختمان‌های مجاور به طور صحیح با فاصله هائی که بیش از ۵۲ متر نباشد قرار گیرند. چراغ نوع C در جایی استفاده می‌شود که نوک جسم بیش از ۴۵ متر بالاتر از سطح زمین احاطه کننده یا ارتفاع نوک‌های ساختمان‌های مجاور، چراغهای اضافی باید در سطح میانی قرار گیرند. چراغهای اضافی میانی باید در فاصله‌های مساوی ممکن بین چراغهای نوک و سطح زمین یا سطح نوک‌های ساختمان‌های مجاور به طور صحیح در فاصله‌هایی که بیش از ۵۲ متر نباشد، قرار گیرند.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
نوع چراغ	رنگ چراغ	سرعت چشمک زدن (fpm)	پیک شدت روشنایی زمینه (cd)			انتشار پرتو عمودی (c)	شدت روشنایی (cd) تعیین‌شده در زوایای ارتفاع زمانی که چراغ‌ها هم سطح شده‌اند، بطوریکه زوایای ارتفاع (عمودی) به سطح افقی بر می‌گردد				
			>۵۰۰ (cd/m²)	۵۰۰-۵۰ (cd/m²)	<۵۰ (cd/m²)		-۱۰° (e)	-۱° (f)	±۰° (f)	±۶°	±۱۰°
LIOL-A	قرمز	ثابت	-	۱۰mnm	۱۰mnm	۱۰°	-	-	-	۱۰mnm (g)	mnm۱۰ (g)
LIOL-B	قرمز	ثابت	-	۳۲mnm	۳۲mnm	۱۰°	-	-	-	۳۲mnm (g)	۳۲mnm (g)
LIOL-C	زرد/آبی	۶۰-۹۰	-	۴۰mnm ۴۰۰Max	۴۰mnm ۴۰۰Max	۱۲°					
LIOL-D	زرد	۶۰-۹۰	-	۲۰۰mnm ۴۰۰Max	۲۰۰mnm ۴۰۰Max	۱۲°					
MIOL-A	سفید	۲۰۰-۶۰	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰±٪۲۵	۳°mnm					
MIOL-B	قرمز	۲۰۰-۶۰	-	-	۲۰۰۰۰±٪۲۵	۳°mnm					
MIOL-C	قرمز	ثابت	-	-	۲۰۰۰۰±٪۲۵	۳°mnm					
HIOL-A	سفید	سفید	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۳°-۷°					
HIOL-B	سفید	سفید	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۲۰۰۰۰۰±٪۲۵	۳°-۷°					

c) وسعت پرتو به عنوان زاویهٔ بین دو جهت در یک سطح هموار تعریف می‌شود که در آن شدت برابر ۵۰% مقدار پایین‌ترین تلرانس شدتی که در ستون ۴، ۵ و ۶ نشان داده شده است. الگوی پرتو لزوماً در مورد زاویهٔ ارتفاع ایکه در آن حداکثر شدت اتفاق می‌افتد، متقارن نیست.

e) شدت در هر شعاع افقی مشخص شده به عنوان درصدی از پیک شدت روشنایی واقعی در شعاعی مشابه زمانی که در هر شدتی که ستون ۴، ۵ و ۶ نشان می‌دهد، اتفاق می‌افتد.

f) شدت روشنایی هر شعاع افقی مشخص به عنوان درصدی از مقدار تلرانس پائین تر شدت، در ستون ۴، ۵ و ۶ نشان داده شده است.

g) علاوه بر مقادیر مشخص شده، چراغها باید شدت کافی برای تأمین شفافیت در زاویه‌های ارتفاع صفر تا ۵۰ درجه را داشته باشد.

جدول ۱: میزان شدت روشنایی، فرکانس چشمک زدن، زاویهٔ پخش شعاع نور، طول موج نور و میزان مجاز روشنایی زمینهٔ چراغ هشدار

چراغهای هشدار با شدت روشنایی متوسط نوع A و C باید به تنهایی استفاده شوند، در حالی که نوع B می‌توانند با چراغهای نوع LIOL-B ترکیب شوند. در مورد جسم پهن (گروهی از درختان، ساختمان‌ها یا اجسام نزدیک به هم)، چراغهای نوک باید در حداقل نقطه‌ها یا حاشیه‌های بلندترین اجسام در ارتباط با سطح محدودهٔ مانع، چنانچه مشخصات کلی و اندازهٔ جسم نشان می‌دهد، قرار گیرند. فواصل بین چراغهای هشدار نباید از ۴۵ متر برای شدت روشنایی کم و ۹۰۰ متر برای شدت روشنایی متوسط، تجاوز کند.

چراغهای هشدار با شدت روشنایی زیاد برای استفادهٔ روز و همچنین استفادهٔ شب در نظر گرفته می‌شوند. چراغ نوع A باید برای نشان دادن حضور یک جسم که ارتفاع آن از سطح زمین بیش از ۱۵۰ متر است، استفاده شود و مطالعات نشان می‌دهد که

چنین چراغهایی برای درک یا شناسایی جسم در روز هم ضروری است. در مواردی که علامت‌گذاری روی سیم‌ها، کابل‌ها و غیره، عملی نباشد یا مطالعات ضرورت چراغ نوع B را الزامی بدارد، چراغ نوع B این چراغها باید برای نشان دادن حضور دکل نگهدارندهٔ سیم‌های هوایی، کابل‌ها و غیره، استفاده شود. جائیکه چراغهای نوع A استفاده می‌شوند، آنها باید در فاصله‌های مساوی و هم شکل و منظمی که از ۱۰۵ متر تجاوز نمی‌کند، بین سطح زمین و چراغ یا چراغهای نوک قرار گیرند. چراغ نوع A که بر روی اجسام قرار گرفته‌اند، باید به طور همزمان چشمک بزنند، در صورتی که چراغ نوع B باید در سه سطح مشخص نصب شوند:

۱ - نوک دکل؛

۲ - در سطح پایین‌تر از زنجیرهای سیم و کابل؛

۳ - تقریباً در میانهٔ بین دو سطح؛

در بعضی موارد، این چراغها لازم است خارج از تاور نیز نصب شوند. در مورد یک دکل یا سازه‌ی آنتن که در روز به وسیلهٔ این چراغها با یک حالت اتصال نشان داده شده است (مانند یک میله یا یک آنتن)، و بزرگ‌تر از ۱۲ متر باشد و جائیکه تعیین محل یک چراغ HIOL روی نوک اتصالات عملی نباشد، چنین چراغی باید در بلندترین نقطهٔ ممکن قرار گیرد، و اگر ممکن است، یک چراغ MIOL-A روی نوک نصب شده باشد.

نسبت زمان سیکل	فاصلهٔ بین چشمک‌ها
۱/۱۳	چراغ میانی و نوک
۲/۱۳	چراغ بالایی و پایینی
۱۰/۱۳	چراغ پایینی و وسطی

جدول ۲: فرکانس چشمک زدن چراغها

از چراغ نوع HIOL-B برای نشان دادن حضور یک دکل نگهدارندهٔ خطوط هوایی، کابل‌ها و غیره باید به ترتیب، طول چراغ میانی دوم چراغ نوک و آخر چراغ پایینی، چشمک بزنند. زمانی که سطح محدودهٔ مانع، شیب‌دار می‌شود و مرتفع ترین نقطه در بالای سطح محدودهٔ مانع بالاترین نقطهٔ جسم نباشد چراغهای هشدار اضافی باید در بالاترین نقطهٔ جسم تعبیه و نصب گردند.

جایی که به نظر مرجع صلاحیت‌دار، کاربرد چراغهای HIOL نوع A، B یا MIOL-B در شب، که ممکن است باعث گیج شدن و یا باعث نگرانی‌های مهم محیطی شود، یک سیستم روشنایی هشدار دوگانه باید تدارک دیده شود. این سیستم باید ترکیبی از چراغهای HIOL نوع A یا B یا چراغهای MIOL نوع A، و چراغهای MIOL نوع B یا C باشد که برای استفاده در زمان شب مناسب است. در مواردی که چراغهای هشدار در ارتفاعات نصب می‌گردند؛ لازم است نوک لنز چراغ دارای مانع تیزی برای جلوگیری از نشستن پرندگان باشد تا پرندگان با نشستن بر روی آنها و یا با فضولات خود باعث کاهش شدت نور چراغ و یا حتی باعث شکستن چراغ و ایجاد حوادث احتمالی نشوند (شکل ۱).

در حالت کلی چراغهای هشدار اگر در مقابل مانع قرار داده می‌شود، باید حداقل فاصلهٔ ۱۵۰ سانتی‌متری و حداکثر ۱۵ متری از مانع رعایت شود، و اگر بر روی موانع قرار داده شوند، باید در نزدیک‌ترین فاصلهٔ ممکن نوک جسم قرار گیرد، و چراغهای نوک باید چنان نصب و چیده بشوند که نقطه‌ها و لبه‌های بلندترین جسم در ارتباط با سطح محدودهٔ مانع را نشان دهند.

در مورد دودکش‌ها یا دیگر موارد مشابه، چراغهای نوک باید حد کافی در زیر نوک قرار گیرند، بطوریکه آلودگی

به وسیلهٔ دود و غیره به حداقل برسد. تعداد و چیدمان چراغهای هشدار در هر سطح برای علامت‌گذاری کردن باید چنان باشد که جسم از هر زاویه در جهت محور نشان داده شوند که برای این کار به پوشش ۳۶۰ درجه‌ای چراغ هشدار نیاز است. بنابراین تعداد چراغهایی که لازم است این شرایط را داشته باشند، به وسعت پرتوهای افقی هر چراغ و همچنین شکل مانع بستگی دارد. بنابراین با پرتوهایی با پهنای کم، چراغهای بیشتری مورد نیاز خواهد بود، به هر حال تعداد چراغها نباید کمتر از سه عدد باشد.

در جایی که یک چراغ هشدار در هر جهت و زاویه‌ای با قسمت دیگری از جسم یا جسم نزدیک پوشانده نشده باشد، چراغهای اضافی باید روی آن جسم تعبیه شوند، بطوری که خصوصیات کلی جسم که باید دیده شود را نشان دهند و اگر چراغها پوشیده شده به مشاهدهٔ جسمی که باید دیده شود کمک نکنند، بهتر است در صورت امکان حذف شوند.

یکی از موارد مهم در چراغهای هشدار زاویهٔ پخش شعاع نور (جدول ۳) می‌باشد که برای کنترل این پارامتر از لنزهای نوع فرنسل که در سطح حباب چراغ توزیع شده، استفاده می‌شود. پس نمی‌توان از هر حبابی برای هر نوع چراغ هشدار استفاده نمود، یعنی در صورت عدم استفادهٔ صحیح از حباب موجب تغییر زاویهٔ پرتو نور شده در نتیجه احتمال حادثه را دارد.

در مواردی که وجود چراغهای هشدار دوتایی ملزم شود (به طوری که یکی از آنها آماده به کار است)، باید این دو چراغ توسط رلهٔ AT به هم ارتباط داشته باشند تا در صورت سوختن و آسیب دیدن یکی از چراغها، دیگری به طور اتوماتیک وارد مدار گردیده و عملیات هشدار رسانی را بدون وقفه انجام دهد. تمام مشخصات هر دو چراغ باید شبیه هم باشد و هیچ تفاوتی نداشته باشند. بلافاصله بعد از آسیب دیدن یک چراغ و عمل انتقال اتوماتیک، باید آلارمی به صورت صوتی (که معمولاً هشدار دهنده یک بیزر است) این آسیب دیدگی را اعلام کند و بلافاصله تیم تعمیرات به تعمیر و یا تعویض چراغ معیوب اقدام نمایند. این چراغها باید به آسانی قابل تعویض بوده و به گونه‌ای نصب

شـوند کـه بتـوان بـه راحتـی بـه آن دسترسـی پیـدا کـرد.

زاویهٔ حداکثر پرتو از افق (درجه)	ارتفاع واحد نور بالای زمین
صفر	بیش از ۱۵۱ متر AGL[1]
۱	۱۲۲ متر تا ۱۵۱ متر AGL
۲	۹۲ متر تا ۱۲۲ متر AGL
۳	کمتر از ۹۲ متر AGL

جدول ۳- زاویهٔ پخش شعاع نور

بـرای موانـع جـاده‌ای اسـتفاده از چراغ‌هـای هشـدار قرمـز و زرد و/ یـا ترکیبـی از ایـن دو رنـگ توصیـه شـده اسـت و طبـق مـاده ۶۰ آئیـن نامه تجهیـزات راهنمایـی و رانندگـی حداقـل فاصلـه دیـده شـدن چـراغ بایـد ۱۵۰ متـر باشـد.

لنزهـای چراغ‌هـا حدالامـکان ضـد آب (بـا حبـاب دو جـداره) و جنـس حبـاب چراغ‌هـا معمـولاً از جنـس رزیـن پلـی اسـتایرن و برای مـوارد ضد غبـار و شـفافیت از رزیـن اکریلـی و بـرای مـوارد ضـد حرارتـی و شـوک از رزیـن پلـی کربنـات یـا رزیـن ABS سـاخته شـوند. لنـز چراغ‌هـای هشـدار بایـد دارای قبلیـت حـذف حالـت منشـوری نـور را داشـته باشـند یعنـی از نـوع PCL باشـند، تـا باعـث دیـد بهتـر شـده و میـزان نـور روشـنایی چـراغ را در زوایـای مختلـف کاهـش ندهنـد. در مـواردی کـه چراغ‌هـای هشـدار در فضـای بـاز و در معـرض نـور خورشـید قـرار دارنـد؛ بایـد تمـام تجهیـزات، لنـز چـراغ و بدنـه چـراغ در مقابـل حـرارت نـور خورشـید و تشعشـعات مـاورای بنفـش مقـاوم باشـند.

در مناطـق خیلـی حسـاس و پیچیـده ایـن چراغ‌هـا بایـد دارای یـک رابـط نرم‌افـزاری بیـن چـراغ هشـدار و اتـاق مونیتورینـگ باشـند تـا تمـام اتفاقات و فعالیـت چـراغ را بـه طـور مسـتقیم گـزارش دهـد. دمـای کار چراغ‌هایـی کـه در ارتفاعـات بـالای ۴۵ متـر نصـب می‌شـوند نبایـد از -۳۰ °C کمتـر گـردد و تمـام لـوازم و قطعـات چراغ باید مناسـب محیطی باشـند کـه در آن نصـب شـده‌اند. بدنـهٔ چراغ‌هـا از لحـاظ سـاختاری، در مناطـق آسـیب‌پذیر، حتمـاً از جنـس آلومینیوم دایکاسـت شـده باشـد، که هـم دارای وزن کـم و از لحـاظ ضربـات مکانیکـی محکـم اسـت. اگر چـراغ هشـدار خیلـی در معرض خطـر ضربـات مکانیکـی باشـد، حتمـاً یـک شـبکهٔ محافظ فـولادی بـر روی لنـز تعبیـه شـود. بـر اسـاس اسـتاندارد IEC ۶۰۰۷۹ درجـهٔ حفاظـت بـرای بدنـهٔ چراغ‌هـای هشـداری کـه در بیـرون و فضـای آزاد نصـب می‌شـوند بایـد حداقـل IP65 می‌باشـد و کلیـهٔ لـوازم یدکـی و جانبـی بـرای مناطـق خطرنـاک بـر اسـاس اسـتاندارد IEC ۶۰۵۲۹ سـاخته می‌شـود. تمـام آهـن‌آلات بایـد از فـولاد ضـد زنـگ، فلـزات مقـاوم در برابـر خوردگـی و درزگیـر رطوبـت از گسـکت EPDM باشـند. حتماً جعبهٔ اتصـالات الکتریکی حـاوی ترمینـال ارت باشـد تـا بدنـهٔ چـراغ نیـز بـه اتصـال زمیـن متصـل شـود و از بـرق گرفتگـی احتمالـی محافظـت شـود. بـرای ایـن چراغ‌هـا یـک تابلـوی مجـزا در نظـر گرفتـه شـود و سیم‌کشـی و نصـب کلیـد مطابـق بـا رعایـت ضوابـط و مقـررات طـرح و اجـرای تأسیسـات برقـی سـاختمان (مبحـث سـیزدهم مقـررات ملی سـاختمان ایران) توسـط اشـخاص ذیصلاح انجـام شـود. اگـر ایـن چراغ‌هـا بـرای اسـتفاده موقـت باشـد، بـا سـیم‌ها و کابل‌هـا طـوری قـرار گیرنـد کـه از آسـیب‌های احتمالـی محفـوظ بماننـد و در نقاطـی کـه احتمـال آسـیب دیـدن سـیم‌ها وجـود دارد، آنهـا را با وسـایل و پوشـش‌های مطمئـن محافظـت کننـد.

در چراغ‌هـای هشـدار از سـه نـوع تولیـد کننـده نـور بـرای ایجـاد روشـنایی اسـتفاده می‌کننـد:

۱- لامپ رشته‌ای؛
۲- لامپ تخلیه در گاز (مثل هالوژن، زنون، فلورسنت)؛
۳- LED های قدرت؛

فرکانـس بینایـی چشـم انسـان ۲۴ هرتـز می‌باشـد و بخاطر همیـن جزئیات اجسـامی بـا سـرعت نوسـان و چرخـش بـالا تشـخیص نمی‌دهـد و به همین دلیـل اسـت کـه پنکـه‌ای سـقفی بـا سـرعت دورانـی ۵۰ دور بـر دقیقـه را به صـورت یـک صفحـه‌ی دوار می‌بینـد. بـه همیـن جهـت بـرای لامپ‌هـای رشـته‌ای و تخلیـه در گاز چـون جریـان متنـاوب اسـتفاده می‌شـود بایـد اثـر استروبوسـکوپ نیـز در نظـر گرفتـه شـود ولـی ایـن موضـوع بـرای LED ها مشـکلی ایجـاد نخواهـد کـرد و حـل شـده اسـت، چـون از جریـان مسـتقیم اسـتفاده می‌کننـد. یکـی دیگـر از مزایـای LED هـا طـول عمـر آن ها اسـت کـه ضریـب اطمینـان را افزایـش داده و همچنیـن هزینهٔ مراقبـت و تعمیرات را کاهـش می‌دهـد. امـروزه بـا پیشـرفت تکنولـوژی سـاخت LED هـا، دیگـر لامپ‌هـای رشـته‌ای و گزنـون از دور خـارج شـده و کاربـرد آنهـا روز بـه روز کمتـر می‌شـود. بـا افزایـش روزافـزون قیمـت انـرژی در جهـان، چراغ‌هـای هشـدار بـا منبـع روشـنایی LED هـا جایگزیـن لامپ‌هـای رشـته‌ای و تخلیه در گاز شـوند. یکـی دیگـر از مزایـای LED هـا وجـود مجموعه LED هـای دو رنـگ اسـت، می‌تـوان اسـتفاده نمـود.

نتیجه‌گیری

کارشناسـان بایـد از شـرایط حادثه‌هـای عظیمـی کـه در اثـر سـهل‌انگاری در انتخـاب و نصـب چراغ‌هـای هشـدار ایجـاد می‌شـود، بایـد آگاه بـوده تـا بتواننـد نظـر کارشناسـی دقیق‌تـری ارائـه نماینـد. ضمنـاً چراغ‌هـای هشـدار بیـش از پنـج بـار در آئیـن نامـهٔ ایمنـی و حفاظـت کار در حیـن اجـرا (مبحـث دوازدهـم مقـررات ملـی سـاختمان ایـران) آمـده اسـت که بعـد از اجـرا نیـز در مـواردی کـه خطـر متوجـه اسـت، بایـد چراغ‌هـای هشـدار نصـب و تعبیـه گردنـد. بـا توجـه بـه اهمیـت ایـن نـوع چراغ‌هـا، اگـر در طراحـی و هزینـه کـردن در ایـن قسـمت صرفه‌جویـی شـود خطـرات جبـران ناپذیـری متوجـه جـان انسـان‌ها خواهـد شـد و قانون‌منـد کـردن ایـن موضـوع و مطـرح کـردن آن در مبحـث سـیزدهم در بخـش طراحـی روشـنایی ضـروری اسـت.

مراجع

۱. Specification for Obstruction Lighting Equipment (FAA - Ad. Cir. ۱۵۰/۵۳۴۵-43E).
۲. Visual aids for denoting obstacle (ICAO-Annex ۱۴, Chap. ۶), ۱۹۹۹.
۳. Aerodrome design manual, part ۴, ۱۹۹۹.
۴. Clampo Sistemi Company Catalogue, ۲۰۰۸.
۵. Honeywell Company Catalogue, ۲۰۰۸.
۶- دکتـر حسـن کلهـر- مهندسـی روشـنایی- چـاپ دوازدهـم - شـرکت سـهامی انتشـار، ۱۳۸۰.
۷- چراغ‌هـای هشـدار ایمنـی، داود مقـدم شـیبای، وبسـایت معاونـت امـور مسـکن و سـاختمان وزارت مسـکن شهرسـازی، ۱۳۸۹.
۸- Visual aids for denoting obstacle, International Civil Aviation Organization (ICAO, ANNEX ۱۴, Part IV).
۹- Obstacle marking light, Federal Aviation ACT (FAA), AC ۷۴۶۰/۷۰-AC 1J & ۵۳۴/۱۵۰-۴۳E.
۱۰- Korea Aviation ACT (KAA).
۱۱- Tenaga Nasional Berhad, Malaysia.
۱۲- آئین نامه راهنمایی و رانندگی، بخش تجهیزات، سال ۱۳۹۵.

علی علی زاده
کارشناس رسمی دادگستری
رشته راه و ساختمان

راهکارهای کاهش پرونده های ساختمانی در محاکم قضایی

برای کاهش پرونده های ساختمانی در محاکم قضائی نظارت صحیح بر اجرای ساختمان ها از شروع جانمائی ساختمان و خاکبرداری و پی ریزی تا اتمام نازک کاری و تحویل پروژه به بهره بردار از مسائل مهم و اساسی می‌باشد.

گود برداری و خاکبرداری صحیح و ایمن و طبق مقررات ملی ساختمان از وظایف مهم و خطیر مهندسین ناظر پروژه است و از آسیب رساندن به سازه ها و ساختمان های مجاور که باعث تشکیل تعداد زیادی از پرونده های قضائی می‌شود جلو گیری می کند.

عدم اجرای صحیح گود برداری و خاکبرداری در عملیات ساخت و ساز باعث بروز خطرات مالی و جانی جبران ناپذیری خواهد شد و مالکین و سازندگان بایستی توجه داشته باشند که ناظر و مجری پروژه از مرحله صفر تا صد پروژه باید حتماً حضور فیزیکی در محل داشته باشد.

مرحله بعدی اجرای صحیح و طبق نقشه و با نظارت مستمر و مستقیم مهندس ناظر پی و پی سازی از جمله آرماتور بندی صحیح طبق لیستوفر و نقشه های سازه و بتن ریزی با عیار و اسلمپ صحیح و نمونه برداری به تعداد و دفعات خواسته شده است. این مرحله از جمله مراحل مهم بشمار می‌رود و عدم دقت درکنترل اجرای ساختمان بعد از اتمام و بهره برداری از پروژه موجب آسیب و تخریب قسمتی و یا حتی تمام ساختمان خواهد شد.

اجرای ستون ها، تیرها و دال های ساختمان نیز از عوامل مهم و اساسی یک پروژه می‌باشد که باید آن را از عوامل مهم تشکیل پرونده های مختلف در مراجع قضائی محسوب کنیم.

در مرحله نازک کاری نیز عواملی هستند که موجب بروز اختلاف و شکایت در بین همسایگان مجاور بشرح زیر می‌باشند.

اجرای ناصحیح مراحل ایزولاسیون و عایق کاری و قیرگونی کف و دیواره سرویس های بهداشتی و حمام و آشپزخانه ها بعد از بهره برداری موجب نشت آب و ایجاد رطوبت در دیوار همسایه های مجاور و سقف همسایه پائینی می‌شود که با دقت در اجرای عایق کاری و نظارت ناظر پروژه می‌توان از ایجاد تعداد زیادی از پرونده های تشکیل شده جلوگیری کرد.

وقتی که اجرای لوله کشی های آب و فاضلاب و تاسیسات حرارتی صحیح نباشد با شروع بهره برداری از پروژه موجب نشتی آب یا فاضلاب از محل های زخمی یا از محل های اتصال و یا حتی موجب شکسته شدن لوله های آب و فاضلاب شروع شده و خسارات زیادی به همسایه های مجاور و همسایه طبقه پائینی وارد می‌کند.

با کمی دقت و نظارت مستمر و صحیح و با ایجاد ماهیچه های ملات سیمانی بر روی لوله های کار شده می‌توان مانع از بروز خسارت و انجام شکایت شد. این مسئله درصد بیشتری از پرونده های قضائی را تشکیل می‌دهد و با صرف کمی وقت و هزینه گاهاً ناچیز می‌توان از بروز خسارات سنگین جلوگیری کرد.

مسئله بعدی نماکاری ساختمان هاست که در صورت عدم اجرای صحیح و عدم نظارت باعث بروز خسارات مالی و حتی جانی برای ساکنین و عابرین پیاده خواهد شد. در انتخاب نوع مصالح نما حتماً بایستی با کارشناسان مسئله اقلیمی و آب و هوایی منطقه مشورت شود.

مثلاً در شهر تبریز مصالحی که برای نمای ساختمان ها انتخاب می‌شود باید از مصالحی باشد که تحمل سرمای ۲۰- درجه سانتیگراد و گرمای گاهاً ۴۰ درجه سانتیگراد را داشته باشد و بتواند انقباض و انبساط حاصل از این اختلاف درجه حرارت را تحمل کند.

در نماهای سنگی حتماً باید تک تک سنگ ها به وسیله سیم های مفتولی گالوانیزه یا پیچ و رولپلاک و یا اسکوپ به بدنه ساختمان محکم گردد. از اجرای نما در هوای سرد جهت جلوگیری از یخ زدگی ملات پشت نام جلو گیری کرد و در صورت نیاز حتماً از ضد یخ های ویژه و گرم کردن مصالح و آب ملات استفاده کرد. از ریختن سیمان خشک جهت آبگیری ملات پشت نما نیز باید جلوگیری شود.

از جمله مسائل دیگر اینکه می‌توان با جانمائی صحیح ساختمان از شدت و جهت وزش بادهای موسمی و فصلی به نمای اصلی ساختمان جلوگیری کرد.

مسئله بعدی اجرای صحیح دودکش ها مخصوصاً در مجتمع هاست که در صورت عدم اجرای صحیح باعث خسارات جانی می‌شود.

بطور کلی با اجرای صحیح و نظارت مستمر ناظران و مجریان ساختمان ها و دقت در امر گود برداری و اجرای سازه ساختمان ها و اجرای صحیح و اصولی عایق کاری و نماکاری و مسائلی که اشاره شد می‌توان از بروز حوادث و خسارات مالی و جانی و تشکیل پرونده های قضائی در محاکم قضائی جلوگیری کرد.

برنامه ریزی کارشناسان رسمی در کار کارشناسی

ذکر اله داور دوست
کارشناس رسمی دادگستری
رشته حسابداری و حسابرسی

کلیات

برنامه ریزی مناسب سبب حصول اطمینان از توجه کافی کارشناس به زمینه های مهم قرارکارشناسی، شناسایی مسایل و مشکلات بالقوه وتکمیل سریع و بموقع کار می‌باشد، همچنین برنامه ریزی موجب ایجاد هماهنگی بین اعضای هیئت کارشناسی می‌گردد.

حدود برنامه ریزی بسته به اندازه، پیچیدگی وتجارب کارشناس از موضوعات مشابه قبلی و شناخت فرد از موضوع قرار است.

اقدامات لازم برای برنامه ریزی

تهیه یک طرح کلی و برنامه تفصیلی جهت تعیین نوع، ماهیت، زمانبندی اجرا و حدود روش های مورد استفاده کارشناس به نسبت موضوعات طرح شده در هر پرونده و به تبع آن قرار ارجاعی از طرف مقامات قاضی و... در هر کار کارشناسی با لحاظ نمودن اینکه هدف از برنامه ریزی، انجام بموقع و اثر بخش قرار کارشناسی است.

زمانبندی اجرای کار

زمانبندی اجرای کار و حدود و میزان روش هایی که برای رسیدگی و بررسی قرار کارشناسی مورد استفاده واقع می‌شوند. مطابق ماده ۲۶۲ قانون «آئین دادرسی مدنی» کارشناس باید در مهلت مقرر نظر خود را کتبا تقدیم دارد مگر اینکه موضوع از اموری باشد که اظهار نظر در آن مدت میسر نباشد، در این صورت به تقاضای کارشناس، دادگاه مهلت مناسب دیگری تعیین و به کارشناس و طرفین اعلام می‌کند، در هر حال اظهار نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد و این امر میسر نیست مگر با برنامه ریزی دقیق با یک طرح تفصیلی مناسب به لحاظ محدودیت زمانی در دسترسی به مدارک طرفین دعوی.

برآورد خطر ذاتی ناشی از ارائه اطلاعات متقابلا نه

در موضوع برنامه ریزی اثبات حقانیت کارشناسی و برآورد خطر ناشی از ارائه اطلاعات متقابلانه نیز بایستی مدنظر زمانبندی اجرای کار قرار گیرد و روش مناسبی برای مقابله با آن اتخاذ شود.

استفاده مشورتی از همپیشگان در خصوص مباحث پیچیده بدون اینکه هیچگونه تاثیری در تفکیک مسئولیتی کارشناس داشته باشد.

تدقیق در ادبیات قرار کارشناسی با ملاحظه محتوای پرونده و الزاماً برداشت یکسان از قرار و محتویات پرونده جهت اجرای کارشناسی.

جلوگیری از اطاله دادرسی

دستور العمل رفتار حرفه ای کارشناسان با ملاحظه آن در برنامه ریزی جهت حذف عامل

کارشناس در اطاله دادرسی

مطابق بخشنامه شماره ش/۴۰۴۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۳ شورای عالی کارشناسان دادگستری و به موجب ماده ۷ و ماده ۱۹ قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری و به استناد بند ۵ مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۹/۳۱ شورای عالی که از روز ۱۳۹۸/۱۲/۱ برای کلیه کارشناسان در سراسر کشور لازم الاجرا است و خلاصه ای از موارد آن بقرار ذیل می‌باشد:

۱- بازدید ابلاغیه های مراجع قضایی در سامانه ثنا - روزانه.

۲- مراجعه به دادگاه و مرجع قضایی ابلاغ کننده کارشناسی در اولین فرصت ممکن پیش از سررسید زمان مندرج در ابلاغیه.

۳- مطالعه کامل و دقیق قرار کارشناسی.

۴- ارزیابی صلاحیت های خود با قرار کارشناسی.

۵- ارزیابی «جهات رد» و در صورت وجود بی درنگ آن را به مقام قضایی اطلاع دادن.

۶- استخراج اطلاعات اولیه پرونده در شروع کار شامل مطالعه کامل پرونده، اخذ اطلاعات مربوط به اصحاب دعوی و وکلاء و برقراری تماس با ایشان، اخذ اطلاعات مربوط به اعضای هیئت کارشناسی.

۷- ارزیابی زمان مورد نیاز برای اجرای قرار کارشناسی و مقایسه آن با زمان مقرر در قرار کارشناسی و در صورت نیاز به زمان بیشتر درخواست کتبی تمدید زمان یا استمهال از دادگاه به طور مستدل و رسمی.

۸- کارشناسی بر اساس اسناد و مدارک موجود در پرونده شامل دادخواست، لایحه دفاعیه، اسناد و مدارک ارائه شده در پرونده، و عند الاقتضاء استماع اظهارات طرفین.

نتیجه گیری

موضوع اطاله دادرسی یکی از مباحث بسیار مهم و از معضلات اساسی نظام قضایی است و طولانی شدن فرایند دادرسی موجب فشار کاری به قضات و نظام قضایی شده و کاهش کیفیت آراء و افزایش اشتباهات قضایی و نارضایتی مراجعان به نظام قضایی را به دنبال دارد.

اصلی ترین رسالت دستگاه قضایی احقاق حق و اجرای عدالت می‌باشد که مانع اصلی آن اطاله دادرسی است که نیازمند برنامه ریزی جهت حل و فصل و بر طرف کردن آن است و یکی از موارد ایجاد آن می‌تواند عامل کارشناسی و عدم رعایت دستورالعمل رفتار حرفه ای کارشناسان دادگستری در این راستا باشد.

بنابراین، انجام برنامه ریزی و پیدا کردن راهکارهای مناسب جهت کاهش و یا حتی حذف تاثیر عامل کارشناسی در موضوع اطاله دادرسی از اهمیت زیادی برخوردار است.

حکمرانی (Governance)

قسمت اول

تعاریف و مفاهیم:

برای حکمرانی خوب تعاریف گوناگونی ارائه شده که روح حاکم بر همه آنها تفاوت چندانی باهم ندارد و لذا هر کدام از این تعارف ابعاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد:

۱ - نظامی از ارزش ها و سیاست ها و نهادها که جامعه بوسیله آن اقتصاد، سیاست و مسائل اجتماعی آن را از طریق سه گانه بخش دولتی، خصوصی و مدنی مدیریت می‌کند.

۲ - حکمرانی خوب کوششی است در جهت حاکمیت قانون، شفافیت، مسئولیت پذیری، مشارکت، برابری، اثربخشی، پاسخ گویی و دیدگاه استراتژیک در اعمال اقتدار سیاسی، اقتصادی و اداری.

۳ - راهکارها و فرایند ها و نهادهایی که بواسطه آنها شهروندان، گروه ها و نهاد های مدنی منافع خود را، حقوق قانون خودرا استیفا، تعهداتشان را برآورده و تفاوتشان را تعدیل می‌کنند.

۴ - تاکید بر همکاری و مشارکت و تعامل سه بخش اصلی جامعه یعنی دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی در تصمیم گیری ها و اجرا.

۵ - حکمرانی در واقع تغییر پاردایم نقش دولت و حکومت ها است. حکمرانی تنها در مورد دستگاه ها یا بازیگران نیست، بلکه از آن مهم تر در مورد کیفیت حکمرانی است که توسط شاخص ها و ابعادی آن را تشریح می‌کنند.

۶ - حکمرانی خوب وسیله ای برای دست یافتن به یک یا چند هدف مطلوب است. در واقع حکمرانی برای چه؟ پاسخ به این سوال می‌تواند متفاوت باشد.

نتیجه:

با توجه به مفاهیم فوق می‌توان استنباط کردکه حکمرانی خوب الگویی برای توسعه هماهنگ در حوزه های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی از طریق تعامل میان سه نهاد دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی (بازار) در راستای تصمیم سازی بهتر و نظارت بر اخذ و اجرای تصمیمات است.

طبقه بندی تعاریف فوق نشان می‌دهد که در سه گروه قابل تقسیم بندی است:

تعاریفی که به روابط ساختاری بین بخش های جامعه اشاره دارد.

تعاریفی که شیوه عمل و روابط میان سیاست گذاران و تصمیم گیرندگان اصلی یک جامعه را مورد بررسی قرار می‌دهد.

تعاریف بر مبنای ارزش ها و ویژگی های یک حکمرانی مطلوب حکمرانی از دیدگاه های مختلف از جمله:

۱ - حکمرانی از دیدگاه قرآن کریم:

حکمرانی خوب از دیدگاه قرآن کریم تحت عنوان حکمرانی شایسته با رویکرد قرآنی به مفهوم زمام داری و حکمرانی جهت اداره امور جامعه می‌باشد.

۲- حکمرانی از دیدگاه نهج البلاغه:

حضرت علی (ع) در آغاز حکومت خود، دلیل پذیرفتن آن مسئولیت بزرگ را گرفتن حق ستمدیده از ستمگر بر می‌شمارد و آن را پیمانی می‌داند که خداوند از دانشمندان گرفته است .بنابرین هدف از تشکیل حکومت و حکمرانی در اسلام رسیدگی به حق محرومان و دفاع از مظلومان می‌باشد. به عبارتی گسترش معنویت، ایجاد امنیت و افزایش رفاه در جامعه و حاکمیت قانون از جمله اهداف حکومت امام علی (ع) بوده است.

۳ - سازمان ملل متحد:

مدیریت منابع عمومی براساس حاکمیت قانون ،دستگاه قضایی کارآمد و عادل و مشارکت مردم در فرایند حکومت داری.

۴ - بانک جهانی:

شیوه ای از مدیریت است که در آن قدرت برای مدیریت اقتصادی و اجتماعی یک کشور در راستای توسعه صرف خواهد شد.

شاخص های حکمرانی:

۱ - پاسخ گویی و حق اظهار نظر:

این شاخص میزان مشارکت شهروندان در تصمیمات دولت را نشان می‌دهد. لذا مهم ترین ویژگی حکومت اسلامی نیز احترام گذاشتن به آرای عمومی و عملی ساختن خواسته های مردمی می‌باشد. حضرت علی معتقد بود که حکومتی می‌تواند مصداق حکمرانی خوب باشد که مبتنی بر ضوابط عقلی و شرعی و مقبولیت باشد.

۲ - ثبات سیاسی و نبود خشونت:

این شاخص به معنای آن است که هر کشوری که ثبات بیشتری داشته باشد در زمینه حکمرانی خوب امتیاز بالاتری دارد. روش حکومت داری امام علی(ع) همیشه بر مبنای مهربانی، مهرورزی و توجه به مشکلات مردم بوده است.در نامه خود به مالک اشتر می‌نویسد: دلت را برای رایت پر از مهر و محبت کن و بر آنها درنده آزار دهنده ای مباش که خوردن آنها را غنیمت شماری.

۳ - اثر بخشی دولت:

این شاخص نشان دهنده کیفیت خدمات عمومی و خدمات شهروندی و استقلال آنها از فشارهای سیاسی است. در این شاخص کیفیت تدوین و اجرای خط و مشی های عمومی و دولتی و میزان تعهدی که دولت نسبت به این سیاست ها دارد مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد.

۴ - کیفیت قانون:

توانمندی دولت در تدوین و اجرای سیاست ها و مقررات و نظام هایی که موجب گسترش نفوذ و دامنه فعالیت های بخش خصوصی می‌گردد.

۵ - حاکمیت قانون:

برای حاکمیت قانون

الف) حکومت بایستی مطابق قواعد عام عمل کند.

ب) برابری شهروندان در مقابل قانون.

ج) اصول بنیادین قانون اساسی نتیجه تصمیمات قضایی مربوط به حقوق فردی بر مبنای قانون عرفی است (قانون اساسی محصول قانون عرفی سرزمین است).

۶ - کنترل فساد:

این شاخص از طریق افزایش آگاهی و تقویت قوانین ضد فساد همواره نشان دهنده حکمرانی خوب می‌باشد.

رفتار امام علی در خصوص مبارزه با فساد در میان حاکمان تاریخ بی نظیر بوده است.به طوری که می‌فرمایند: «همانا زمامدار امین خدا در زمین، برپا دارنده عدالت در جامعه و عامل جلوگیری از فساد در میان مردم است».

شایستگی های کلیدی حکمرانی:

* دارای خط مشی مشارکتی
* رافع فقر و ثبات اقتصادی
* مجری خط مشی های پشتیبانی فقرا
* تامین کننده خدمات اساسی اثر بخشی به صورت عادلانه
* تامین کننده امنیت و سلامت فردی
* مدیریت پاسخ گویی راه کارهای امنیت ملی
* توسعه دهنده دولت پاسخگو و امین

اصولاً وظیفه اقتصاددانان آن است که به بررسی بیماری ها و مشکلات ساختاری اقتصاد و همچنین ارائه راه حل های منطقی بپردازد در صورتی که شاید مشکل اصلی اقتصاد ایران حکمرانی اقتصادی ناکارآمد باشد.

مقایسه رویکردهای حکمرانی شایسته و خوب

ردیف	شاخص	حکمرانی شایسته	حکمرانی خوب
۱	پاسخ گویی Replication	دولت، نهاد های مدنی و بخش خصوصی و احاد اجتماعی در برابر همدیگر و خداوند	دولت، نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برابر همدیگر و مجموعاً در برابر شهروندان
۲	قانون گرایی Legal positivism	پایبندی به قوانین الهی و قوانین مصوب قوه مقننه که مبتنی بر قوانین الهی است	پایبندی به قوانین مصوب قوه مقننه
۳	شفافیت Transparency	آزادی جریان اطلاعات که مبتنی بر راست گویی و صداقت بوده، و تضمین کننده رشد و کمال انسان باشد	آزاد گذاشتن جریان اطلاعات و قابلیت دسترسی به همه
۴	مبارزه با فساد Cleanup	استفاده از روش های نظارتی و بازرسی و حکم مبتنی بر حلال و حرام	استفاده از روش های نظارتی و بازرسی
۵	کارایی و اثر بخشی Effectiveness	استفاده از ظرفیت های مادی و معنوی به طور کامل	استفاده از ظرفیت های مادی به طور کامل

حکمرانی اقتصادی (Economic governance):

درحقیقت عرصه چانه زنی میان ذینفعان وتصمیم گیران درچارچوب وظایف و اختیاراتشان می‌باشد.

تدوین و اجرای فرآیندهایی است که با کنش جمعی و تامین زیر ساخت های لازم به پشتیبانی ازفعالیت اقتصادی میپردازد. به عبارتی حکمرانی اقتصادی بیشتر در سطوح کلان مطرح می‌باشد.

نکته: مساله اصلی درنظام حکمرانی این است که بتوانیم بین سیاست و اقتصاد سازکاری ایجاد کنیم که بر مبنای آن مدل سیاست مسیر را همراه نماید و به عبارتی برای اقتصاد تسهیل گری شود.

ادامه دارد...

آنچه درباره

«اجاره» واژه رایج و پرکاربردی است که همه ما کم و بیش درباره‌اش می‌شنویم و بیشتر افراد با معنی و مفهوم آن آشنا هستند. موضوع اجاره به طور معمول اشیا هستند و بیش از همه اجاره درباره زمین و ساختمان و گاهی خودرو یا ماشین‌آلات صنعتی به کار برده می‌شود با توجه به تنوع سبک زندگی شهروندان و نیاز آن‌ها به خانه یا محل سکونت و اقامت به عنوان نیاز اساسی و همچنین استفاده از ساختمان‌های با کاربری‌های گوناگون از جمله تجاری، اداری، صنعتی و مسکونی، قانونگذار برای تنظیم روابط در اجاره املاک و اموال ضوابط و مقرراتی را پیش‌بینی کرده است.

ضمن تأکید بر این موضوع که قرارداد اجاره همیشه باید محکم و شفاف باشد، مروری بر مقررات آن می‌کنیم.

قرارداد اجاره و قانون حاکم

۱ - آنچه اکنون به عنوان مقررات قابل اجرا درباره روابط استیجاری اجرا می‌شود، قانون روابط موجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۷۶ است. برای اینکه قرارداد اجاره یا رابطه استیجاری مشمول قانون سال ۱۳۷۶ باشد، لازم است ضوابطی درباره تنظیم قرارداد رعایت شود. از جمله اینکه قرارداد به صورت کتبی، در دو نسخه و به امضای دو نفر شاهد و طرفین تنظیم شود.

۲ - اجاره محل‌های مسکونی که پیش از لازم‌الاجراشدن قانون ۱۳۷۶ تنظیم شده باشند، مشمول قانون سال ۱۳۶۲ و محل هایی که برای کسب و کار و تجارت تا تاریخ ۱/ ۷/ ۱۳۷۶ به اجاره داده شده‌اند، مشمول قانون مصوب ۱۳۵۶ است.

حق سرقفلی

۱ - سرقفلی حقی است برای مستأجر که در صورت پیش‌بینی در قرارداد و پرداخت آن به موجر در آغاز اجاره یا در صورت انعقاد قرارداد اجاره محل تجاری پیش از اجرای قانون سال ۱۳۷۶ و پیش از ۲۷/ ۹/ ۶۵ در صورت تخلیه محل اجاره از سوی موجر به مستأجر پرداخت می‌شود.

۲ - در صورت تغییر شغل محل اجاره تجاری برخلاف توافق و قرارداد، نه تنها موجر می‌تواند تخلیه محل را از مستأجر و در صورت خودداری وی از دادگاه بخواهد، بلکه در این صورت هیچ مبلغی از سرقفلی به مستأجر متخلف پرداخت نمی‌شود، اما در صورت انتقال محل به دیگری بدون اجازه موجر یا توافق او، همزمان با تخلیه مورد اجاره باید نیمی از سرقفلی به مستأجر پرداخت شود.

تخلیه ملک مورد اجاره

۱ - با پایان مدت اجاره محل مسکونی و درخواست موجر یا نماینده قانونی وی، محل اجاره در صورت رسمی بودن قرارداد اجاره از طریق اداره اجرای اسناد رسمی ظرف یک هفته و در صورت عادی بودن قرارداد اجاره با دستور مقام قضایی تخلیه خواهد شد.

۲- علاوه بر این مواردی در قانون موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶ و قانون مصوب ۱۳۵۶ - صرفاً درباره محل اجاره تجاری - پیش‌بینی شده است که در صورت پیش‌آمد آن هر طرف یا دو طرف می‌توانند قرارداد را فسخ کنند و به آن پایان دهند. تعدی و تفریط مستأجر در محل اجاره، انتقال به غیر بدون اجازه مالک و عدم پرداخت اجاره‌بها در صورت تحقق شرایط پیش‌بینی شده در قانون و تحت شرایطی برای نیاز شخصی موجر یا اعضای خانواده وی امکان درخواست تخلیه محل اجاره به‌وجود می‌آید.

اجاره بها و پول پیش

۱ - به طور معمول اجاره بها یا به گفته قدیمی‌ها کرایه همان پولی است که باید مستأجر در زمان‌های معین به موجر (مالک) بپردازد. ممکن است پول پیش یا هر مبلغی با هر عنوان مثل قرض‌الحسنه که پرداخت می‌شود در قرارداد اجاره محل مسکونی به عنوان بخشی از اجاره بها میان دو طرف محاسبه و برای بازگرداندن آن در پایان مدت اجاره و پیش از تخلیه محل اجاره توافقی انجام شود.

۲ - هر آنچه به عنوان تضمین، ودیعه و از این قبیل میان طرفین توافق و مبادله شود، معتبر است و باید براساس آن عمل شود.

انتقال محل اجاره به دیگری

۱ - چنانچه در اجاره محل تجاری یا مسکونی، مالک یا همان موجر مالکیت محل را به دیگری واگذار کند، قرارداد اجاره معتبر باقی می‌ماند مگر آنکه در قرارداد میان موجر و مستأجر توافق دیگری شده باشد. مثل اینکه توافق شده باشد در صورت انتقال مالکیت مورد اجاره به دیگری قرارداد از سوی یکی از طرفین قابل فسخ باشد یا خود به خود پایان یابد (به اصطلاح حقوقدان‌ها منفسخ شود) یا با توافق موجر و مستأجر تمام شود (به بیان حقوقدان‌ها اقاله شود).

۲- در محل اجاره تجاری، چنانچه پیش از سال ۱۳۷۶ تنظیم شده باشد یا پس از سال ۱۳۷۶ تنظیم و مستأجر در آغاز اجاره مبلغی به عنوان سرقفلی یا حق کسب، پیشه یا

اجاره املاک باید بدانید

تجارت پرداخت کرده باشد، در صورت انتقال محل اجاره توسط مستأجر بدون اجازه و توافق موجر (مالک) و اثبات آن به درخواست موجر، محل اجاره تخلیه و نیمی از مبلغ مذکور به مستأجر متصرف پرداخت می‌شود. همچنین چنانچه موجر بخواهد محل اجاره تجاری را بدون حق قراردادی یا دلیل قانونی تخلیه کند به شرط موافقت مستأجر و پرداخت مبلغ فوق الذکر تخلیه انجام می‌شود.

دعاوی موجر و مستأجر

۱- موجر (مالک) می‌تواند در صورت استفاده مستأجر مغایر با موضوع نوشته شده در قرارداد و برخلاف توافق، انتقال محل اجاره به دیگری (در صورت ممنوعیت در قرارداد محل مسکونی و در صورت عدم اجازه به مستأجر در اجاره محل تجاری)، تخریب و صدمه به محل اجاره که قابل جلوگیری هم نباشد، عدم پرداخت اجاره بها و همچنین پایان‌یافتن مدت اجاره در محل مسکونی با مراجعه به شورای حل اختلاف درباره محل اجاره مسکونی و دادگاه عمومی حقوقی درباره محل اجاره تجاری دعوی حقوقی مطرح کند و دادخواست بدهد. موارد یادشده در صورت اثبات و انطباق با مقررات یا شرایط قرارداد می‌تواند مستند تخلیه محل اجاره یا دریافت خسارت یا محکومیت مستأجر به جلوگیری از تخلف باشد.

۲ - مستأجر هم می‌تواند در مواردی مثل تنظیم قرارداد اجاره یا سند رسمی اجاره (درباره محل اجاره تجاری) یا خرابی عمده محل اجاره یا مانعی که از جانب مالک برای استفاده از محل اجاره ایجاد شده است و همچنین در صورت انتقال محل اجاره به دیگری بدون در نظرگرفتن منافع و حقوق مستأجر - براساس قانون و قرارداد - همچنین بازگرداندن ودیعه، قرض الحسنه یا هر مبلغی که در هنگام تخلیه باید پس داده شود به مراجع قانونی و قضایی یادشده مراجعه و دادخواهی کند.

یادآوری مهم

۱ - طرفین می‌توانند هر شرطی را که در قانون به طور صریح ممنوع نباشد در قرارداد بنویسند و توافق کنند.

۲ - در هر قرارداد، نمایندگان قانونی از جمله وکیل، وارث یا قیم موجر یا مستأجر می‌توانند آن را از سوی موکل، مورث یا صغیر، سفیه و محجور امضا و تأیید کنند.

منبع:

صلح؛ مرجع حقوقی ایران

۵ دردی که نباید نادیده گرفته شود

«درد» احساس ناخوشایند ناشی از تحریک پایانه‌های عصبی درد است که فرد را از وجود مشکلی در بدنش آگاه می‌کند. بیشتر دردها با برطرف‌شدن عامل محرک، خود به خود برطرف می‌شوند، اما چطور می‌توان فهمید که باید منتظر بهبود درد بمانید یا فوراً به پزشک مراجعه کنید؟ شایع‌ترین دردهایی که می‌توانند نشانه یک مشکل جدی سلامت باشند عبارتند از:

درد قفسه سینه:

اگر درد شدیدی در قفسه سینه خود احساس کردید نباید آن را تحمل کنید، زیرا ممکن است دچار حمله قلبی شده باشید. درد قفسه سینه ممکن است با دردهای ضعیف‌تری در بازو، شکم، گردن و فک همراه باشد. بنابراین اگر دردی در قفسه سینه احساس می‌کنید، به‌ویژه اگر این درد پس از فعالیت شدیدی ایجادشده یا با تنگی نفس، حالت تهوع و ضعف همراه است با اورژانس تماس بگیرید.

سردرد:

سردردها معمولاً مشکل نگران‌کننده‌ای نیستند، اما یک سردرد ناگهانی که احساس کنید بدترین سردرد زندگی‌تان است را نباید نادیده بگیرید. همچنین اگر سردرد با سفتی گردن، ضعف یا تغییر بینایی همراه باشد ممکن است از آنوریسم یا خونریزی مغزی حکایت کند. در بیمارستان معمولاً برای فردی که سردرد ناگهانی و شدیدی دارد سی‌تی‌اسکن یا ام‌آرآی تجویز می‌شود.

درد پا:

اگر درد پا با تورم همراه باشد ممکن است از وجود لخته خون ناشی شده باشد. درد ناشی از لخته خون به صورت دردی ضربان‌دار احساس می‌شود. لخته‌های خون باید به سرعت شناسایی و درمان شوند زیرا یک لخته درمان‌نشده می‌تواند بزرگ تر شود یا حرکت کند و به ریه‌ها برسد و به مشکل تهدید کننده زندگی تبدیل شود. وجود لخته خون با سونوگرافی تشخیص داده می‌شود.

درد شکمی:

دلایل عمده درد شکم، آپاندیسیت، سنگ صفرا (رسوبات سخت شده صفرا)، پانکراتیت (التهاب لوزالمعده) و دیورتیکولیت (التهاب یا عفونت کیسه‌های کوچک دیواره روده بزرگ) را شامل می‌شود. آپاندیسیت همراه با درد در قسمت راست پایین شکم و اغلب با تب، حالت تهوع و استفراغ همراه است. سنگ صفرا که باعث درد در قسمت راست بالای شکم می‌شود اغلب در اثر خوردن یک وعده غذایی چرب بروز می‌کند. درد می‌تواند شدید باشد و اغلب با حالت تهوع همراه است.

کمردرد:

هر چند کمردرد معمولاً به دلیل کشیدگی عضلات ایجاد می‌شود اما برخی انواع کمر درد نشانه مشکلی جدی‌تر است. اگر کمردرد با ضعف و بی‌حسی بازوها و پاها یا تب همراه باشد باید بلافاصله بررسی شود. این نوع کمردرد ممکن است نشانه‌ای از عفونت نخاع باشد. درد قسمت فوقانی کمر، خواه با درد قفسه‌سینه باشد یا نه، می‌تواند از حمله قلبی یا مشکلات عروقی خبر بدهد.

منبع:

trihealth.com

روزنامه جام جم

۱۰ نکته طلایی برای شادی مادران خانه‌دار

«خانه‌داری» انتخاب بسیاری از زنان است که دوست دارند بیشتر وقت خود را با فرزندانشان سپری کنند، انتخاب قابل احترام و مهمی که متاسفانه گاهی مورد بی‌احترامی قرار می‌گیرد. اما زنان خانه‌دار باید بدانند که انتخاب بزرگ و مهمی انجام داده‌اند و نه تنها ناراحت نباشند، بلکه باید بابت آن به خود ببالند.

بسیاری از مادران در فرم‌های اداری جلوی شغل‌شان کلمه «خانه‌دار» را می‌نویسند و ته دلشان از نوشتن این کلمه شرم می‌کنند. شرمی که ریشه‌های فرهنگی زیادی دارد و آنان را در دسته زنان بیکار، کم سواد و کسانی که از صبح تا شب گوشه‌ای از خانه در حال استراحت هستند به غلط جا داده است و با تحقیر زنان خانه‌دار فشار روانی زیادی را روی کسانی قرار داده که به هر ترتیبی انتخابشان خانه‌داری بوده است.

زنانی که ترجیح داده‌اند وقت بیشتری را با فرزندانشان بگذرانند و یا اینکه شرایط زندگی‌شان ایجاب می‌کرده که در خانه بگذرانند. یکی از گله‌های همیشگی آنها این است که در جامعه دست‌کم گرفته می‌شوند و یا در دورهمی‌های دوستانه‌شان از ترس قضاوت‌های غلط کلمه خانه‌دار را با شرم به زبان می‌آورند.

در این گزارش قصد داریم ۱۰ نکته طلایی برای شادی و آرامش بیشتر مادران خانه‌دار بگوییم. مادرانی که انتخاب کردند وقت بیشتری را در خانه بمانند و انتخابشان را دوست دارند اما بسیاری از جنبش‌های زنانه توقع یک ابرزن از آنها دارند و این موضوع موجب رخوت و نارضایتی آنها از شرایط‌شان شده‌است.

غر زدن را متوقف کنید

شما آنقدر خوش‌شانس هستید که می‌توانید در خانه بمانید و از فرزندانتان خود مراقبت کنید. دیگر نباید از این موضوع شاکی باشید. بلکه به یاد داشته باشید همه مادران در تلاشند بهترین کار ممکن را برای فرزندانشان انجام دهند. شاغل بودن انتخاب همه زنان نیست چون بسیاری از زنان دوست دارند جای شما باشند اما شرایط اقتصادی زندگی‌شان به آنها اجازه نمی‌دهد که زمان بیشتری با فرزندانشان سپری کنند و مجبورند ساعت‌های طولانی از آن ها دور باشند و فقط می‌توانند در طول روز چند تماس تلفنی کوتاهی با فرزندانشان داشته باشند. اما این اتفاق برای شما رخ نداده است و مجبور نیستید در شرایط سختی

که دلخواهتان نیست ساعات طولانی بدون رغبت کار کنید، بلکه می‌توانید در طول روز از هم‌نشینی، غذا خوردن، بازی، تلویزیون دیدن با فرزندانتان لذت ببرید.

مغرور باشید

شما در زندگی انتخاب مهمی را انجام داده‌اید و آن هم فرزندآوری بوده است. این فرزندآوری و مسئولیت بزرگ مادری حتی اگر باعث شده که وقفه طولانی در ادامه شغل و یا فعالیت موردعلاقه‌تان بیندازد نشان از انتخاب بزرگ و قدرتمند بودن شماست. بسیاری از افراد متاسفانه جرات این انتخاب را ندارند و با اینکه به انتخابشان احترام می‌گذاریم اغلب آنها در آینده و وقتی که از سن باروری و مادری‌شان گذشت از این موضوع پشیمان خواهند شد. این در حالی‌است که زمان به شما اجازه خواهد داد که بعد از بزرگ شدن فرزندانتان دوباره فعالیت‌هایتان را از سر بگیرید و این بار اگرچه سخت اما شیرین‌تر و بدون دلشوره بالا رفتن سن و تنهایی‌های میانسالی از انجام کارهای موردعلاقه‌تان لذت ببرید. پس نه تنها نسبت به خانه‌داری احساس ضعف نکنید، بلکه نسبت به آن مغرور باشید و به خودتان افتخار کنید.

به خودتان برسید

یکی از مهم‌ترین دلایل خستگی و رخوت زنان خانه‌دار این است که حس می‌کنند نقش مادری آنقدر در آنها پررنگ شده‌است که دیگر خودشان را رها کرده‌اند. باید قبول کرد که زنان خانه‌دار برای داشتن احساس بهتر نسبت به خودشان و تزریق حس بهتر به زندگی و خانواده‌شان نیازمند اصلاحات مختلفی هستند. این اصلاح ممکن است یک تجدید نظر در مورد مدل موهایشان، لباس‌های همیشگی‌شان یا یک تغییر اساسی در روزمره‌هایشان باشد. آنها باید در طول روز در آینه روبروی خودشان بایستند و ظاهر و باطن خودشان را وارسی کنند که به چه چیزهایی برای حال بهتر و رهایی از رخوت و تکرار روزمره‌ها احتیاج دارند. برای خودشان قانون‌هایی بگذارند که حالشان را بهتر کند. روزهای مشخصی برای رسیدگی و آراستگی‌های روتین زنانه وقت بگذارند. زمان ثابتی در روز یا هفته به طور مرتب ورزش کنند تا سطح انرژی خود را بالا نگهدارند و شاید لازم است یک برنامه غذایی رژیمی مخصوص به خودشان داشته باشند و به خودشان قول بدهند که به آن عمل کنند. به مرور عمل به این برنامه حال خوبی به آنها و زندگی خواهد داد.

هم‌نشینی بیشتر با همسر

رابطه عاطفی زن و شوهری در طول زندگی مشترک با هرتعداد فرزند هیچ‌گاه نباید حذف و با چیزهای دیگر جایگزین شود. متاسفانه یکی از مشکلات این است که برخی مادران خانه‌دار زمان زیادی را به فرزندانشان اختصاص می‌دهند و حتی فرصت یک هم نشینی دونفره با همسرشان را ندارند. حذف شدن زمان‌های دو نفره باعث فاصله زن و شوهر از یکدیگر و به مرور کم شدن حرف مشترک و صمیمت بین آنها می‌شود. بهتر است این لحظات را جدی بگیرید و برایش برنامه بریزید. این لحظات هم‌نشینی می‌تواند صبح‌های خیلی زود قبل از بیدار شدن فرزندانتان باشد و یا لحظات پایانی شب بعد از خوابیدن فرزندانتان باشد. به شرط آنکه برای خواب آن ها برنامه ریخته باشید. درست است شما تمام وقت در خانه هستید اما این موضوع دلیل این نیست که فرزندانتان همه زمان‌های شخصی شما را تصاحب کنند. به آنها باید آموزش بدهید که برخی اوقات زمان شما متعلق به خود شماست.

با خانه خود دوست باشید

یکی از مهم‌ترین کارهایی که شما می‌توانید برای خودتان و فرزندانتان انجام دهید ایجاد محیطی شاد و آرامش بخش در خانه برای خودتان و فرزندانتان است و برای ایجاد آن لازم است با خانه‌ای که در آن زندگی می‌کنید دوست باشید. این به آن معنا نیست که هر روز آن را جارو کنید و تی بکشید یا تغییر دکوراسیون بدهید، بلکه خانه شما باید پر از سنت‌های خانوادگی باشد که خودتان طراحی کرده‌اید. دیواری که روی آن قد کودکانتان را اندازه‌گیری کرده‌اید و هرماه بچه‌ها با هیجان پشت به آن می‌ایستند. محلی که برای چای خوردن انتخاب کرده‌اید. محلی برای خاله‌بازی، محلی برای نقاشی بچه‌ها روی دیوار و هزاران ابتکاری که زندگی شما را شیرین و شیرین‌تر می‌کند. این رسوم ریشه‌های خانوادگی شما را عمیق‌تر می‌کند و خاطرات فردای فرزندانتان را می‌سازد. آنها سالها بعد برای بچه‌های خودشان تعریف می‌کنند که شما چه رسوم زیبایی را برایشان ساخته بودید و به تقلید از شما آن رسوم را ادامه می‌دهند.

آشپزخانه را گرم نگهدارید

بسیاری از مادران بیش از آنکه به فکر خورد و خوراک فرزندانشان باشند به فکر نوع پوشش و کم و کیف لباس او در مجالس و مهمانی‌ها و یا گرفتن عکسهای آتلیه‌ای از او هستند. این رفتار غلط به ضرر فرزند شماست. آشپزخانه را به چشم گرمای خانه و شادی فرزندانتان نگاه

کنید برایش برنامه بریزید. هر روز هفته می‌تواند غذای مورد علاقه یکی از فرزندان شما باشد. یک روز هم غذای پیشنهادی و سالم شما باشد. یک برنامه غذایی دوست‌داشتنی با روزهایی که آشپزی خانوادگی نیز در آن گنجانده می‌شود. بچه‌ها دوست دارند شریک کارهای بزرگترهایشان باشند. پس از کودکی آموزش بدهید و به آنها کار بسپارید با این کار زودتر از سایر بچه‌ها می‌توانند به شما کمک کنند و از مسئولیت شما کم کنند. بچه‌ها پدر و مادرهایشان را قوی‌ترین آدم های جهان می‌دانند. با دستپخت آنها اخت می‌گیرند و بهترین طعم جهان می‌دانند. چه لحظه‌ای زیباتر از این می‌تواند باشد که کودک شما راضی و خشنود ظرف غذایش را خورده‌است و بابت آن از شما تشکر می‌کند؟ و توی بازی‌های روزانه با اسباب‌بازی هایش ادای آشپزی شما را در می‌آورد؟

با مادرانی از جنس خودتان دوست شوید

هم‌صحبتی و پیدا کردن دوستانی که شبیه به وضعیت خودتان را دارند و می‌توانید با آنها در طول روز در ارتباط باشید بسیار شیرین است. گروه‌های مادرانه‌ای که تجربیات مثبت‌شان را در اختیار شما قرار می‌دهند و حتی می‌توانید با هم دورهمی‌های دوستانه داشته باشید از جمله کارهایی است که فقط زنان خانه‌دار می‌توانند انجام دهند. با دوستانتان قرار عصرانه و یا ناهارهای ساده بگذارید تا فرزندانتان هم کنار هم بازی کنند و فرصتی برای یک مهمانی جمع و جور زنانه که بهانه‌ای برای پوشیدن لباس‌های مهمانی و در کمد مانده است داشته باشید. پیوندهای دوستی مادرانه بسیار شگفت‌انگیز و قدرتمندند آنها می‌توانند به شما کمک کنند تا با هم یک فعالیت مشترک مثل ورزش، رژیم غذایی و یا یک کسب و کار یا یادگیری یک هنر خانگی را آغاز کنید و با هم با انگیزه بیشتر پیش بروید چون خیالتان راحت است که دوستتان شرایطی مشابه شما دارد و به خوبی شما را درک خواهند کرد.

یک زمان اختصاصی مشخص برای خودتان داشته باشید

مادران خانه‌دار بیشتر وقت خود را در طول روز با فرزندانشان می‌گذرانند اما باید یک وقتی را هرچندکوتاه به خودشان اختصاص دهند که هیچ‌جوره حذف نشود. حتی اگر این وقت ۱۰ دقیقه باشد. آنها باید برای این زمان کوتاه برنامه بریزند تا انرژی خود را بدست بیاورند. این زمان می‌تواند یک حمام کوتاه، خواندن چندصفحه کتاب، خواب بعد از ظهر، پیاده روی کوتاه، مکالمه تلفنی و یا هرکاری که دوستش دارند باشند. شاید گنجاندن این وقت و فهماندن آن به بچه‌ها در روزهای اول سخت باشد اما به مرور همه به آن عادت کرده و برای همه قابل احترام خواهد شد. برای جا انداختن این زمان برایش اسم بگذارید تا جدی‌تر به نظر برسد.

روزهای بد را جدی نگیرید

بعضی روزها عجیب و غریب سخت هستند و شبیه یک کابوس مطلق می‌مانند. خانه به هم ریخته است. همسرتان نمی‌تواند کمک‌تان کند. فرزندتان از دیوار بالا می‌رود و هرچیزی که دم دستش می‌آید را روی زمین می‌ریزد. سردرد دارید و می‌خواهید در رختخوابتان بخوابید ولی نمی‌توانید و همه چیز بدترین حالت خودش را دارید. این وقت‌ها دوست دارید شرایط موجود را رها کنید و چند ساعت در خیابان فقط برای خودتان باشید و حتی به خانه نیایید. آن وقت از این احساسی که دارید شرمنده هستید و عذاب وجدان دارید. اما باید گفت که این احساس را کنار بگذارید. بله گاهی اوضاع از حد توان و تحمل شما خارج می‌شود. سعی کنید یک نسخه درمانی برای این زمان‌های پرالتهاب پیدا کنید تا کمی آرامش بگیرید. پخش صدای قرآن، یک دمنوش آرام بخش، خواندن لطیفه‌های اینترنتی، یک دوش آب گرم. هرچیزی که به شما آرامش بدهد، خوب است. به خودتان بگویید که اوضاع را زیادی جدی گرفته‌اید و این روز سخت هم مثل خیلی از روزهای سخت دیگر می‌گذرد و این به هم ریختگی شما طبیعی است. پس به خودتان مسلط باشید آن را جدی نگیرید.

قدر زندگی خود را بدانید

نگاهی به زندگی سایر مادران جهان بیندازید. مادران غزه‌ای در طول مدت ۱۲ روز ۶۶ کودک خود را در اثر حملات هوایی رژیم صهیونیستی از دست دادند. شب‌ها به فرزندانتان خوب نگاه کنید و ببینید با چه آرامش و امنیت خاطری می‌خوابند. به خودتان نگاه کنید که با آرامش و امنیتٍ در حال خواندن این گزارش هستید و احتمالاً به این فکر می‌کنید که فردا و پس‌فردا را چه کار کنید؟ چه بخرید؟ چه غذایی درست کنید؟ ذهن شما پر از خاطرات شیرین با اعضای خانواده است و هر بار خیالتان راحت است که می‌توانید دوباره با هم خاطرات خوش بسازید. واقعیت این است اگر خودمان را وارسی می‌بینیم زمان زیادی را صرف فکر کردن به چیزهایی می‌کنیم که آزارمان می‌دهند و دوستشان نداریم و مدام درباره آنها غر می‌زنیم صرف نظر از اینکه چقدر آن موضوع مهم باشد. این بار بنشینیم و به خوبی‌های زندگی‌مان نگاه کنیم و بابتش شکرگذار باشیم.

منبع: خبرگزاری فارس

اشتباهات بزرگی که مدیران انجام می‌دهند

هر مدیر و رهبری ممکن است اشتباه کند، اما برخی از اشتباهات آنقدر بزرگ هستند که باعث آزرده شدن همه افراد می‌شوند.

یکی از بهترین ویژگی‌های رهبری که یک مدیر می‌تواند داشته باشد این است که بتواند در دیگران، عزت نفس و اعتماد به نفس ایجاد کند و احترام به خود را در وجود دیگران به وجود آورد، چرا که به عنوان یک رهبر؛ انتخاب های شما خصوصاً اشتباه های رهبری روی کل تیم شما تاثیر می گذارد.

با این حال، همه ما در طول دوران کاریمان، رئیس بدی داشته‌ایم که درست برعکس عمل کرده است و امروز، من می‌خواهم ۳ مورد از بزرگ ترین اشتباهات رهبری کردن را که مردم مرتکب می‌شوند، شناسایی کنم و راه حل‌هایی را برای آن‌ها ارائه دهم.

عزت نفس تیم خود را بالا ببرید

رهبر، مهم‌ترین فرد در هر سازمانی است. بنابراین، رهبر لحن خود را با نحوه گفت وگو، رفتار، پاسخ به دیگران و رفتار روزمره با مردم تعیین می‌کند.

مردم تمایل دارند از رهبر پیروی کنند و رفتار رهبر نسبت به دیگران را تقلید می‌کنند. بنابراین، وقتی شما به عنوان رهبر، با دیگران با ادب و احترام رفتار می‌کنید بقیه افراد نیز این رفتار را دنبال می‌کنند.

یک کلمه مهربانانه از طرف شما به یکی از کارمندانتان می‌تواند باعث شود که او تمام روز احساس خوشبختی کند و در مقابل، یک کلمه همراه با عصبانیت نیز می‌تواند باعث شود تا آخر روز احساس ناامیدی، ترس و ناامنی داشته باشید. بنابراین، شما باید مراقب باشید.

رفتارهای خاصی وجود دارد که می‌توانید هر روز در هر تعاملی تمرین کنید تا عزت نفس تیم خود را بالا ببرید.

وقتی شما روی بالا بردن عزت نفس تیم خود تمرکز می‌کنید، به طور همزمان، ترس‌هایی که باعث می‌شوند افراد نتوانند بهترین کار را انجام دهند، از بین می‌برید و به طور طبیعی، محیط کار با اوج عملکرد و نتیجه مفید، مانند گل‌های بهار در اطراف شما شکوفا می‌شوند.
به هر حال، حالا وقت آن رسیده است تا با سه اشتباه بزرگی که مدیران در رهبری خود انجام می‌دهند، آشنا شویم.

انتقاد کردن از دیگران

اولین اشتباه رهبری کردن که مدیران مرتکب می‌شوند، انتقاد از دیگران است.
به هر دلیلی، از انتقاد کردن از کسی خودداری کرده و سعی کنید وقتی کسی اشتباه می‌کند، شما روی راه حل تمرکز کنید و بیشتر از اینکه چه کسی این کار را انجام داده و مقصر چه کسی است، روی آنچه می‌توان انجام داد، تمرکز کنید.زیرا این می‌تواند یک نشانه تحسین برانگیز برای یک رهبر باشد.
همه ما می‌دانیم که انتقاد مخرب مضر است و همه ما از اینکه انتقادات مخرب بشنویم، متنفر هستیم و این مسئله می‌تواند روزها و حتی سال‌ها ما را عصبانی کند.
انتقادات مخرب به عزت نفس ما حمله می‌کند و به تصویر از خود آسیب می‌رساند و مانع رسیدن به اوج عملکرد و نتیجه کاری می‌شود و در نهایت، ما را عصبانی و فردی دفاعی می‌کند که در این میان، باید از خود بپرسیم وقتی از چنین مسئله‌ای بیزاریم، چرا آن را در حق دیگران انجام می‌دهیم؟

شکایت کردن

دومین اشتباهی که افراد در رهبری کردن مرتکب می‌شوند این است که به هر دلیلی شکایت می‌کنند. زیرا افراد شاکی همیشه به دنبال چیزی یا شخصی هستند که از آن شکایت کنند.
آن‌ها تمایل دارند با سایر افراد شاکی ارتباط برقرار کنند. بنابراین، در محل کار با هم صحبت کرده و بعد از کار نیز با هم معاشرت می‌کنند و همچنین با هم برای استراحت ناهار و قهوه بیرون می‌روند که این باعث می‌شود شکایت برای آن ها به یک شیوه طبیعی زندگی تبدیل شود.
با این وجود، هم انتقاد و هم شکایت یک مشکل اساسی دارد و در هر دو موقعیت، شما خود را به عنوان یک قربانی قرار می‌دهید. بنابراین، وقتی شکایت می‌کنید، در واقع خودتان را ضعیف می‌کنید. شما با شکایت کردن، انواع احساس حقارت، ناکافی بودن، عصبانیت، کینه و اطمینان نداشتن را تجربه می‌کنید، ولی باید توجه کنید که وقتی به دلیل هرچیزی شکایت می‌کنید میزان عزت نفش خود را کاهش می‌دهید.
اگر به عنوان مدیر، از چیزی راضی نیستید، حق دارید آن را به گوش شخص مقابل برسانید، چون شما مسئول پیگیری آن هستید و این موضوع, یکی از ویژگی های تحسین برانگیز رهبری کردن است که باید آن را یاد بگیرید.
اگر از یک رفتار یا نتیجه‌ای راضی نیستید، وظیفه شما این است که به طور فعال برای اصلاح شرایط مداخله کنید و می‌توانید این کار را با عینی بودن تفاوت بین انتظارات و آنچه واقعاً اتفاق افتاده است، انجام دهید و سپس، از دیگران بخواهید که برای حل کردن مشکل با یکدیگر همکاری کنند، اما شما نباید هرگز شکایت کنید.

محکوم کردن دیگران

سومین اشتباه رهبری که مدیران مجموعه‌های مختلف مرتکب می‌شوند، محکوم کردن هرکسی به هر دلیلی، در داخل یا خارج از شرکتشان است.
وقتی دیگران را محکوم می‌کنید، عزت نفس طرف مقابل به شدت پایین می‌آید و هنگامی که افراد خارج از شرکت را محکوم می‌کنید، سرانجام، یک نفر، هر آن چه که گفته‌اید را به آن‌ها می‌گوید و معمولاً یک نسخه تحریف شده به گوش فرد می‌رسد و دوباره شما را آزار می‌دهد.
به نظر می‌رسد که این موضوع یک قانون طبیعی و کاملاً اجتناب ناپذیر است.
این توصیه‌ها هنگامی که در مورد رقبا یا مشتریان در بازار صحبت می‌کنید مهم هستند. بنابراین، هرگز از رقبا انتقاد نکنید.
اگر برخی از افراد در بعضی زمینه‌ها موفق‌تر از شما هستند، آن‌ها را تحسین کنید. سپس، به دنبال راه‌هایی برای تولید محصولات و خدمات حتی بهتر و فروش آن‌ها حتی به طور مؤثرتر باشید.

بهترین رهبران, یک محیط مثبت ایجاد می‌کنند

وقتی خصوصیات مثبت رهبری کردن در شما به وجود می‌آید، نگرش عمومی شما باعث گرما و صمیمیت محیط کار می‌شود و این حس، کل محل کار را پر می‌کند. زیرا شما محیطی را ایجاد می‌کنید که افراد در آن احساس آرامش می‌کنند و نسبت به خود و کارشان احساس خوبی دارند و عزت نفس همه افراد نیز در محل کار روز به روز بیشتر می‌شود.

منبع: باشگاه خبرنگاران جوان

آیا فرهنگ آموزش و یادگیری در پساکرونا تغییر خواهد کرد؟

محققان معتقدند، مدارس بعد از پایان همه‌گیری بیماری کووید- ۱۹ از فرهنگ تدریس به فرهنگ یادگیری تغییر پیدا خواهند کرد.

به نقل از نیوزمیکروسافت، آموزش قبل از همه‌گیری نیز در حال تحول بود و این تحول ممکن است تا مدت‌ها پس از پایان همه‌گیری نیز ادامه یابد. قبل از شیوع بیماری همه‌گیر کووید - ۱۹ و اختلال در زندگی، روز اول مدرسه به عنوان آئین بازگشایی مدارس مطرح بود و این مراسم نسل به نسل ادامه داشت. کلاس‌ها از مهد کودک تا سال دوازدهم، توسط معلمان اداره می‌شدند، به این صورت که کلاس با زنگ شروع و با زنگ نیز خاتمه پیدا می‌کرد. آزمونی تعیین و نمراتی ثبت می‌شد که ممکن بود والدین یا دانش‌آموزان را خوشحال، ناامید یا حتی متعجب کند.

سال‌هاست که این رویکرد یکسان و متناسب با آموزش وجود دارد. با این حال، اکنون تغییرات بی‌سابقه‌ای به وجود آمده است که تنها به دلیل بیماری کووید- ۱۹ نیست. پاسخ به ویروس کرونا نشان داده که چگونه فناوری می‌تواند به تغییر نحوه آموزش و یادگیری کمک کند، اما مدت‌ها قبل از بروز همه‌گیری، فشار برای تغییر آغاز شده بود و تا مدت‌ها بعد از این بحران نیز ادامه خواهد داشت. پیش از این بحران سیاست‌گذاران در حال بررسی رویکردهای تحول آفرین جدید در آموزش بوده‌اند که فراتر از ارائه آنلاین در خانه است.

بازنگری در یادگیری

خانه‌نشینی و استفاده از آموزش آنلاین، بهترین زمان برای ارزیابی و بررسی آینده آموزش را ممکن ساخت. دانش‌آموزان، بعد از شروع مدارس در پساکرونا، به عنوان اولین‌های آموزش مجازی هستند که مهارت جدید و تفکر جدیدی را آموخته‌اند. آنان به حمایت‌های اجتماعی، عاطفی و تحصیلی برای موفقیت در زندگی و کار نیاز دارند و می‌توانند آنها را از طریق تجارب یادگیری غنی و انعطاف‌پذیر به‌دست آورند که با تحصیلات والدین آنان تفاوت بسیاری خواهد داشت. فناوری‌های جدید مبتنی بر داده، روش‌هایی برای تحول شیوه‌ها، ساختارها و حتی فرهنگ‌ها در مدارس ارائه می‌کنند.

چگونه می‌توانیم از فناوری برای تجدیدنظر در آموزش استفاده کنیم؟

محققان اظهار کردند: طی سال‌های متمادی، فناوری بسیاری از جنبه‌های جامعه را تغییر داده، اما ساختار

مدارس تا حد بسیاری ثابت مانده است. اکنون، راهکارهایی ارائه شده که توانایی تبدیل و بهبود این سیستم را خواهد داشت و دانش‌آموزان به نتایج بهتر و مهارت‌های ارزشمندتر دست خواهند یافت.

کارشناسان، خواهان یک تغییر سیستمی هستند که در آن آموزش از «فرهنگ آموزش به یک فرهنگ یادگیری» مبدل شود. ارائه داده‌ها در زمان واقعی (داده‌هایی که بلافاصله بعد از جمع‌آوری ارائه می‌شود)، نوآوری‌هایی مانند هوش مصنوعی (AI) و طیف وسیعی از دستگاه‌ها و ابزارهای جدید به تغییر نقش و روابط دانش‌آموزان، معلمان و والدین کمک خواهد کرد.

دانش‌آموزان این توانایی را خواهند داشت که با روش‌های انعطاف‌پذیر و غالباً مشارکتی، چه در داخل و چه در خارج از کلاس با سرعت خودشان یاد بگیرند، می‌توانند منافع خود را دنبال کنند و در صورت لزوم در چالش قرار گیرند. محققان اظهار کردند: یادگیری واقعی زمانی است که سختی به دنبال داشته باشد.

معلمان به داده‌های شخصی زمان واقعی در مورد پیشرفت هر یک از دانش‌آموزان (از نظر تحصیلی و عاطفی) دسترسی خواهند داشت و می‌توانند حمایت مناسب از هر دانش‌آموز را داشته باشند. والدین نیز اطمینان، جزئیات و اعتمادبه‌نفس بهتری در ارتباط با آموزش فرزند خود خواهند داشت و درگیر آن می‌شوند. آنتونی سالسیتو، معاون آموزشی مایکروسافت، پیش‌بینی می‌کند که فناوری شاهد تبدیل مدارس به «مراکز یادگیری» خواهد بود.

طی چند دهه گذشته، به تجربه کلاس توجه بسیار زیاد شده است. محققان افزودند: ما شاهد جابجایی خواهیم بود که مدارس از روند ساختمان و فضاهای فراگیر خارج شده، انعطاف‌پذیر و داده محور شوند و دانش‌آموزان را قادر سازند تا فراتر از دیوارهای مدارس یاد بگیرند. کلاس درس از بسیاری جهات، به یک مانع فیزیکی و فقط راهی برای نگه‌داشتن گذشته تبدیل شده است. دیگر محدودیتی برای برگزاری کلاس با تعداد دانش‌آموز مشخص مطرح نخواهد بود.

فراتر از دیوارهای کلاس

اکنون می‌توانیم درباره این مدل تجدید نظر کنیم، مدتی است که مدارس به دنبال این موضوع هستند که فناوری میزان موفقیت را تغییر می‌دهد. با این وجود مدارس ساخته‌شده با آجر و ملات در آینده نقش ارزنده‌ای خواهند داشت. به عنوان مثال، مدرسه مکانی امن برای یادگیری مهارت‌های اجتماعی کودکانی است که والدین آنان شاغل هستند، اما با استفاده از فناوری‌های مبتنی بر داده، فضاهای یادگیری انعطاف‌پذیر و محیط‌های یادگیری مداوم ایجاد می‌شود که می‌تواند در خانه، مدارس و جوامع گسترش پیدا کند.

یادگیری مبتنی بر افراد

احتمالا «یادگیری شخصی» مهم‌ترین تاثیر ظهور فناوری باشد که در آن هر دانش‌آموز از توجه فردی متمرکز معلمان برخوردار می‌شود که به داده‌های زمان واقعی پیشرفت و مشکلات خود دسترسی خواهند داشت و این یک موفقیت اساسی در یادگیری است.

آموزش معلمان

معلمانی که به روش سنتی تدریس می‌کنند معلمان بزرگی هستند که یادگیرنده محسوب می‌شوند، آنان در کنار دانش‌آموزان یاد می‌گیرند و احساس نمی‌کنند که همه چیز را می‌دانند، اما نشان می‌دهند که یادگیری همیشگی است. این موضوع به دانش‌آموزان الهام می‌بخشد که مسیر یادگیری مادام‌العمر است. این یادگیری می‌تواند درباره فناوری‌های جدید باشد که معلم یادگیری را در کنار دانش‌آموزان شروع می‌کند.

زمانی که آموزش سنتی، الگوی معلمان باشد، آنان با این ذهنیت درگیر هستند که باید به طور کامل درباره موضوعاتی که تدریس می‌کنند، بدانند و ضعف نشان ندهند، اما معلمان آینده ممکن است زمان کمتری برای طراحی مولفه‌های درسی نیاز داشته باشند و زمان بیشتری را به تجربه یادگیری اختصاص دهند تا دانش‌آموزان درباره آن محتوا آموزش کافی ببینند.

محققان عنوان کردند: توانایی معلمان در ادامه سازگاری و نوآوری بسیار مهم خواهد بود. معلمان قرار نیست که سخنرانی ۴۰ دقیقه‌ای برای آموزش و ارزشیابی داشته باشند، بلکه باید تشخیص گسترش توانایی‌های هر دانش‌آموز را داشته باشند. بنابراین، بهترین نوآوری که فراگیری جوانان را تحریک می‌کند، معلم است.

منبع: خبرگزاری ایسنا

روزنامه سراسری عجب شیر آمادگی خود را جهت دریافت و چاپ مقالات و یادداشت های مختلف در زمینه های متفاوت به صورت رایگان از کارشناسان رسمی دادگستری اعلام می دارد تا بتواند در مسیر خدمت رسانی به عموم مردم از جهات مختلف خصوصاً در باب اطلاع رسانی از فعالیت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی، خدمات ارزنده ای را ارائه دهد.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: جعفر شکوریان

ارسال از طریق
واتس آپ: ۰۹۱۴۳۰۱۰۵۷۳
ایمیل: j.shakourian@gmail.com

عجب شیر روزنامه سراسری صبح ایران

با بحران ارتباطات رو در رو چه کنیم؟

انسان‌ها علاوه بر اینکه به غذای جسمی نیاز دارند، به غذای روحی نیز احتیاج دارند. ارتباط و تعامل با افرادی که رابطه صمیمی و علاقه خانوادگی بینشان وجود دارد، سبب می‌شود انسان‌ها احساس آرامش و لذت مصاحبت با خویشان را کسب کنند و در کنار خانواده و دوستان و اقوام نزدیک غذای روح خود را تأمین نمایند.

به گزارش ایسنا، روزنامه «جوان» در ادامه نوشت: با توجه به ظهور پدیده‌ای به نام اینترنت و فضای مجازی و گسترش استفاده از آن شاهد کمرنگ شدن روابط میان افراد به ویژه روابط خانوادگی و فامیلی هستیم که در کنار تمام مزایای موجود در فضای مجازی می‌توان این مورد را آسیبی برای دوری خانواده‌ها از هم و سرد شدن روابط فامیلی و دوستی‌های دیرینه دانست.

فضای مجازی و همینطور شبکه‌های اجتماعی دنیای بسیار گسترده و پیچیده‌ای است که گروه‌های مختلف و افراد گوناگون با آداب و رسوم، سنت‌ها و اعتقادات متنوع در آن فعالیت می‌کنند و همه افراد در هر کجای دنیا که باشند، می‌توانند از مطالب و محتویات آن بهره ببرند، به همین خاطر نیز به سرعت توانسته محبوبیت و جذابیت زیادی را در میان کاربران این فضا کسب کند.

اینترنت و فضای مجازی به سرعت توانسته است حتی جای فامیل، دوستان و آشنایان نزدیک را بگیرد و جایگزینی برای روابط فامیلی و دوستانه شود. افرادی زیادی هستند که بیشتر وقت خود را در فضای مجازی سپری می‌کنند و ارزش‌های اجتماعی و تعاملات عاطفی خود را با اعضای خانواده و دوستان کنار می‌گذارند و به فعالیت‌های فردی نسبت به فعالیت‌های گروهی و دسته جمعی بیشتر تمایل دارند.

به وجود آمدن آسیب‌های فناوری‌های نوظهور می‌تواند زمینه‌ای جهت ایجاد نوع جدیدی از آسیب‌های اجتماعی و روانی شود، به همین خاطر، برنامه‌ریزی دقیق برای شناخت، پیشگیری و کاهش آسیب‌های موجود در این فضا لازم و ضروری است.

افرادی که زمان زیادی را به استفاده از فضای مجازی اختصاص می‌دهند، ارزش‌های اجتماعی را کنار می‌گذارند و به فعالیت‌های فردی روی می‌آورند. امروزه کمتر می‌توان افرادی را یافت که وقت خود را در کنار خانواده و هم‌صحبتی و معاشرت با خویشان بگذرانند. گاهی مشاهده می‌کنیم زمان‌هایی اعضای خانواده کنار هم جمع می‌شوند، بدون آنکه حرفی برای گفتن داشته باشند و همه موبایل به دست، خود را مشغول گشت و گذار در فضای مجازی می‌کنند.

در حال حاضر حدود ۱۲ میلیون نفر از نوجوانان ایرانی زیر ۱۸ سال در شبکه‌های اجتماعی فعالیت دارند، در صورتی که در جامعه امروز ما هنوز استفاده از تلفن همراه و اینترنت و دیگر شبکه‌های اجتماعی به خوبی و آنگونه که باید، فرهنگ‌سازی نشده و آموزش‌های لازم به نوجوانان و جوانان و دیگر افرادی که با اینترنت و فضای مجازی سر و کار دارند داده نشده است.

استفاده از فضای مجازی و دوری از خانواده سبب شده کودکان و نوجوانان در دنیایی غیرحقیقی، وسیع و گسترده بدون هیچگونه تجربه و آموزشی سرگردان و رها شوند.

چند سالی می‌شود که با ظهور فضای مجازی و گرایش افراد به استفاده از شبکه‌های اجتماعی علاوه بر کم شدن روابط فامیلی و دورهمی‌های خانوادگی، دیگر در جمع‌های خانواده، فامیل و دوستان آن لذت و هیجانی که در گذشته وجود داشت نیست و جذابیت و کشش استفاده از فضای مجازی و به تبع آن شبکه‌های اجتماعی سبب شده تا دیدارهای چهره به چهره افراد در حاشیه قرار گرفته و بعضاً فراموش شود و گشت و گذار در فضای مجازی در اولویت اصلی بسیاری از افراد در دورهمی‌ها و مهمانی‌ها باشد.

افراد در عین حال که به واسطه این ابزار و تکنولوژی نوظهور به ظاهر به یکدیگر بسیار نزدیک شده‌اند و دسترسی‌ها آسان شده، اما در حقیقت از یکدیگر دور شده‌اند و دیگر صمیمیت و محبت‌های واقعی میان افراد تبدیل به رد و بدل کردن پیام‌های گاه و بی‌گاه مجازی شده است، به‌طوری‌که در دید و بازدیدهای مجازی که تعامل و ارتباط افراد با اقوام، دوستان و آشنایان در فواصل دور انجام می‌شود، در ملاقات و کنار هم جمع شدن، اعتیاد به این فضا افراد را مجبور به فاصله گرفتن و دوری از هم می‌کند.

در گذشته‌های نه‌چندان دور در شهرهای کشورمان عمده تفریح و سرگرمی افراد دید و بازدیدهای فامیلی و کنار هم جمع شدن‌های بزرگ و کوچک فامیل بود، اما در عصر حاضر تمام ارتباطات خویشاوندی در تلفن‌های همراه خلاصه شده و به شیوه‌ای مصنوعی که می‌توان گفت تنها مختص قشر خاصی نیست و هر شخصی با هر سن و سال و شخصیتی درگیر این فضا و ارتباطات مجازی آن شده است.

باید توجه داشت که به دلیل خصوصیت‌های مربوط به فضای مجازی و نوظهور بودن این ابزار ارتباطی و جذابیت بیش از حد آن برای کاربران، بسیاری از خانواده‌ها توان و فرصت آموزش استفاده و شناخت لازم را نسبت به مزایا و آسیب‌های موجود در این فضا و کاربردهای مفید و موثر و در عین حال مخرب آن به دست نیاورده‌اند و این آشنا نبودن و نداشتن سواد متناسب با این فضا که در قالب سواد رسانه‌ای مطرح می‌شود و در مقابل آن استفاده روزانه افراد و حتی کودکان از این فضای گسترده سبب شده تا فردگرایی در میان افراد جامعه بروز پیدا کرده و یک محیط خصوصی و تک نفره در داخل خانه‌ها برای کودکان و نوجوانان به وجود بیاید، تا جایی که آن‌ها بدون هیچ دغدغه‌ای و بدون نظارت والدین به صفحات مختلف با محتواهای نامناسب در این فضا دسترسی پیدا کرده و گاهی نیز به دلیل اقتضای سن و سال و شخصیت کنجکاو و ماجراجوی آن‌ها از این محیط نامناسب و محتوای آن، به نوعی اعتیاد به این فضا و تأثیرپذیری از آن دچار می‌شوند و رفته‌رفته ارتباط میان آن‌ها و والدین و دوستان نزدیک به مراتب کمتر می‌شود و از جهت اجتماعی از یکدیگر دور می‌شوند. به جای اینکه به صورت حضوری به دیدن یکدیگر بروند، از طریق گفت و گو های مجازی و پست الکترونیکی با هم ملاقات می‌کنند که همین موضوع سبب ازهم‌گسیختگی و سستی اجتماعی میان افراد جامعه می‌شود.

شبکه‌های اجتماعی با وجود تمام مزایایی که دارند نیازمند مدیریت زمان هستند و ضمن اینکه باعث تقویت روابط میان افراد می‌شوند و کاربران آن به راحتی از این طریق می‌توانند از اوضاع و احوال دوستان و آشنایان خود در هر کجا که باشند باخبر شوند، اما باید توجه داشت که ارتباط مجازی همیشه نمی‌تواند جایگزین ارتباط چهره به چهره و عاطفی شود و احساسات و صمیمیت واقعی را ایجاد کند.

بهتر است ما تلاش کنیم به جای ارتباطات مجازی، شبکه‌های اجتماعی واقعی ایجاد کنیم. درست است که زندگی مدرن ما را وادار به استفاده از رسانه‌های نوظهور می‌کند، اما نباید از زندگی واقعی غافل شویم و به زندگی مجازی پناه ببریم.

منبع: خبرگزاری ایسنا

قاتلی به نام ساعت کار طولانی

به تازگی نتیجه یک پژوهش که توسط سازمان جهانی بهداشت انجام و منتشر شده نشان می‌دهد، سالانه ۷۴۵ هزار نفر بر اثر آسیب‌های ناشی از ساعات کار طولانی جان خود را از دست می‌دهند.

این تحقیق که اولین پژوهش در نوع خود به شمار می‌رود می‌گوید ۷۴۵ هزار نفر در سال ۲۰۱۶ به دلیل سکته قلبی یا مغزی در نتیجه ساعات کار طولانی جان باخته‌اند. این میزان در مقایسه با سال ۲۰۰۰ حدود ۳۰ درصد افزایش داشته است. یافته‌های پژوهشگران نشان داده است کار ۵۵ ساعت یا بیشتر در هفته (در مقایسه با کار ۳۵ تا ۴۰ ساعت در هفته)، ۳۵ درصد خطر سکته مغزی و ۱۷ درصد خطر مرگ ناشی از سکته قلبی را افزایش می‌دهد. از آن جایی که کشور ما یکی از ۵۶ کشور دارای بیشترین ساعت کاری است مرور این پژوهش لازم به نظر می‌رسد، در ضمن نگاهی هم انداخته ایم به میزان ساعت کاری و بهره وری در کشورهای مختلف که خواندنش خالی از لطف نیست.

ساعت کاری طولانی کشنده است

همان طور که پیش از این خواندید پژوهش سازمان جهانی بهداشت خبر از کشنده بودن ساعت کار طولانی دارد. در این مطالعه جهانی با موضوع «از بین رفتن فرصت زندگی ناشی از ساعات کار طولانی» مشخص شد که در سال ۲۰۱۶ میلادی ۷۴۵ هزار نفر بر اثر سکته مغزی و بیماری های قلبی مرتبط با ساعات کار طولانی فوت کردند.

به گزارش یورو نیوز، مدیر دپارتمان محیط زیست، تغییرات آب و هوایی و سلامت سازمان جهانی بهداشت گفته: «کار بیشتر از ۵۵ ساعت در هفته خطری جدی برای سلامتی انسان است. با توجه به این اطلاعات هدف ما انجام اقدامات و حمایت بیشتر از کارمندان و کارگران است.»

نتایج این مطالعه نشان داد که بیشتر قربانیان (۷۲ درصد) مرد و افراد میان سال یا سالمند هستند. همچنین افرادی که در جنوب شرقی آسیا و منطقه غرب اقیانوس آرام زندگی می‌کنند بیشترین آسیب را متحمل می‌شوند.

به طور کلی، این مطالعه با استفاده از داده های ۱۹۴ کشور نشان داد که ۵۵ ساعت یا بیشتر کار در هفته با ۳۵ درصد خطر سکته مغزی بیشتر و ۱۷درصد خطر مرگ ناشی از بیماری ایسکمیک قلب در مقایسه با ۳۵-۴۰ ساعت کار در هفته همراه است. این مطالعه در فاصله سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ انجام شده و شامل دوره همه گیری کووید-۱۹ نمی‌شود اما به گفته کارشناسان سازمان بهداشت جهانی، افزایش ساعات دورکاری و تحلیل رفتن وضعیت اقتصاد جهانی ناشی از شیوع ویروس کرونا ممکن است خطر مرگ و میر را افزایش دهد.

ایران در بین کشورهایی با میانگین بالای ساعت کار آمارهای وزارت کار حاکی از آن است که میانگین ساعت کار واقعی طی هفته در شغل اصلی در ایران ۴۳ ساعت است که این میزان بالاتر از کشورهای عضو اتحادیه اروپاست. در سال ۲۰۱۹ اعلام شد که بیشترین میانگین ساعت کار واقعی در طول هفته به کشور گرجستان و پس از آن به ایران اختصاص داشته است. کشورهای مکزیک، تایلند، فیلیپین و

کره در رده‌های بعدی و اندونزی، برزیل، اسپانیا، آمریکا، فرانسه و انگلیس به لحاظ میانگین ساعت کار واقعی در سطوح پایین‌تر قرار دارند. نکته قابل تامل آن جاست که با توجه به ساعت کار بالا در ایران، آمار سالانه ساعات کار مفید در کشورمان از بسیاری از کشورهای دیگر به مراتب پایین تر است.

میانگین ساعات کاری کشورهای اروپایی

آخرین گزارش چشم‌انداز اشتغال سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه، حاکی از آن است که میانگین ساعات کاری در بسیاری از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه کمتر از ۴۰ ساعت در هفته است و کشورها تلاش می‌کنند تا به جای ماندگار کردن کارمندان بهره وری وظایف محول شده را افزایش دهند و از زمان کار بکاهند. در ادامه به میزان ساعت کاری در چند کشور اروپایی پرداخته ایم.

آلمان - ۲۶.۱ ساعت در هفته

آلمانی‌ها کمترین ساعات کاری را در اروپا دارند. آخرین گزارش چشم‌انداز اشتغال سازمان همکاری های اقتصادی حاکی از آن است که میانگین ساعات کاری در آلمان به صورت سالانه ۱۳۶۳ ساعت (حدود ۲۶ ساعت در هفته) است با این حال وضعیت ساعت مفید کارمندان و کارگران در این کشور نسبت به کشورهایی با ساعت کار زیاد بسیار بالاست. آلمانی ها در هفته ۲۲ ساعت کار مفید انجام می‌دهند.

دانمارک - ۲۶.۷ ساعت در هفته

میانگین ساعت کاری در یک هفته در دانمارک فقط ۲۶.۷ ساعت ثبت شده است. اما این میانگین کم احتمالاً مربوط به کارگران نیمه وقتی است که ۲۰ درصد از قشر کاری را به خود اختصاص می‌دهند.

نروژ - ۲۷.۲ ساعت در هفته

نروژی ها با احتساب کارگران نیمه وقت به طور میانگین در هفته فقط ۲۷.۲ ساعت کار می‌کنند. در نروژ همچنین می‌توانید ۲۵ روز مرخصی استحقاقی در سال به اضافه تعطیلات رسمی داشته باشید.

هلند - ۲۷.۵ ساعت در هفته

میانگین ساعت کاری در هلند تنها هفته ای ۲۷.۵ ساعت در هفته است و بر اساس گزارش اطلس، هلند کشوری است که بیشترین درصد کارگران نیمه وقت را دارد که ۵۱ درصد در شغل های نیمه وقت کار می‌کنند.

فرانسه - ۲۹.۲ ساعت در هفته

در فرانسه، از سال ۲۰۰۰ محدودیت هایی برای ساعت کار زیاد وضع شد. آن زمان حداکثر ساعت کار در هفته ۳۵ ساعت در نظر گرفته شد که رفته رفته کاهش یافت در حالی که حالا به ۲۹.۲ ساعت کار در هفته رسیده است. دولت فرانسه در سال ۲۰۱۷ حتی به کارگران این حق را داده که ایمیل های مربوط به کار را که پس از ساعت ها دریافت کرده اند، نادیده بگیرند.

انگلیس - ۲۹.۵ ساعت در هفته

میانگین ساعت کاری در هفته در انگلستان ۲۹.۵ ساعت است اما بر اساس نتایج تحقیق صورت گرفته توسط اتحادیه کار اروپا در سال ۲۰۱۸ مشخص شده با وجود این که کارکنان در انگلستان ساعت کار هفتگی بالایی نسبت به برخی از کشورها دارند، اما افزایش بهره‌وری در کارها رخ نداده است.

اهمیت به نیروی کار

نیروی کار یکی از مهم‌ترین عوامل در چرخه تولید به حساب می‌آید و بر اساس تحقیقات انجام شده، مهم‌ترین عامل تولید نیروی انسانی است و میزان اتکای کارفرما به نیروی کار از سرمایه بیشتر است. بنابراین درک عمیق بهره‌وری نیروی انسانی از اهمیت فراوانی برخوردار است. افزایش بهره‌وری نیروی انسانی باعث ایجاد ارزش افزوده، کاهش تورم و بهبود سطح زندگی کارگری و افزایش رفاه در جامعه می‌شود.

این موضوع را هم نباید نادیده گرفت که تعادل بین کار و زندگی و مدیریت زمان برای جلوگیری از پیامدهای نامطلوب ناشی از رعایت نکردن تعادل بین آن ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. ساعات کار طولانی یکی از مهم‌ترین عواملی است که باعث ایجاد تعارض بین کار و زندگی می‌شود. به نظر می‌رسد سیاست گذاری ها در این بخش باید بازنگری شود.

منبع: خبرگزاری ایسنا به نقل از روزنامه خراسان

مجمع عمومی عادی سالانه کانون کارشناسان رسمی دادگستری

استان آذربایجان شرقی از نگاه دوربین

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان آذربایجان شرقی

بازوی توانمند دستگاه قضایی در تامین حقوق مردم و برقراری عدالت در جامعه

آدرس کانون: تبریز، سربالایی کوی ولیعصر، انتهای خیابان نظامی،
میدان کارشناس، پلاک ۴۶
کدپستی: ۵۱۵۷۶۹۶۷۹۷
تلفن گویا: ۳۳۲۰۲۰۶۲-۰۴۱
سایت: www.kkdtbz.com
پست الکترونیکی: kkdtbz@yahoo.com